

OSMAN ÜNLÜ
Türkiye GAZETESİ
GÖNÜL PINARI
2010 YILI MAKALELERİ

Kişi, kiminle olduğuna bakmalı!
03.01.2010

Allahü teâlânın sevdiği bir kul olabilmek için, cenâb-ı Hakkı ve Onun sevdiklerini sevmek ve Onu sevenlerle beraber olmak lazımdır. İyi huylu olmak için ve iyi ahlakını muhafaza edebilmek için, salih kimselerle, iyi huylularla arkadaşlık etmelidir. İnsanın ahlakı, arkadaşının huyu gibi olur. Bunun için kötü huylularla arkadaşlık etmemelidir. Hadis-i şerifte; **(İnsanın dini, arkadaşının dini gibi olur)** buyruldu.

Eyyub-i Sahtiyani hazretleri anlatır:

“Talak bin Habib ile oturuyordum. Sa’id bin Cübeyr hazretleri yanımdan geçti ve bana dönerek; (Onunla oturma! O, bid’at sahibidir) dedi.”

Abdülkadir Geylani hazretleri, bir talebesine hitaben; “Kötü arkadaşları terk et. Onlara sevgi duyma, salihleri sev. Yakının bile olsa, kötü arkadaştan uzak dur. Uzak bile olsa, iyi arkadaşlarla beraber ol. Kimi seversen, seninle onun arasında bir yakınlık hasıl olur. Bu bakımdan, sevgi beslediğin kimsenin kim olduğuna iyi bak” buyurmuştur.

Seven, sevdiğinin sevdiklerini sever ve düşmanlarına da düşman olur. Bu sevmek ve düşmanlık, insanın elinde değildir, kendiliğinden hasıl olur. Hadis-i şerifte buyruldu ki:

(Allahü teâlâ, Musa aleyhisselama, ‘yalnız benim için ne yaptın?’ dedi. ‘Ya Rabbi! Senin için namaz kıldım, oruç tuttum, zekat verdim ve zikir yaptım’ cevabını verince, ‘kıldığın namazlar, seni Cennete kavuşturacak yoldur, kulluk vazifendir. Oruçların, seni Cehennemden korur. Verdiğin zekatlar, kıyamet günü sana gölgelik olur. Zikirlerin de, o günün karanlığında, sana ışık olur. Benim için ne yaptın?’ buyurdu. ‘Ya Rabbi! Senin için olan şeyi bana bildir’ deyince, Allahü teâlâ, ‘ya Musa, sevdiklerimi sevdin mi ve düşmanlarıma düşmanlık ettin mi?’ buyurdu. Musa aleyhisselam, Allahü teâlâ için olan en kıymetli şeyin, Hubb-i fillah ve Buğd-i fillah olduğunu anladı.)

İnsan, dünyada kimi sever, kimlerle beraber olursa, ahirette de onların yanında olur. Peygamber efendimiz; **(Yemin ederim ki, Allahü teâlâ, insanı sevdikleri ile beraber haşredecektir)** buyurmuşlardır.

Ahlakı, itikadı bozuk olan kötü kimselerden uzak durmalı, onlarla beraber bulunmamalıdır. Esmâ bin Ubeyd hazretleri anlatır:

“Ali ibni Sirin hazretlerinin yanına bid’at sahibi olan iki kişi gelerek;

- Sana bir hadis soracağız, dediklerinde;
- Hayır, sormayınız, dedi.
- Bir âyet soracağız, dediklerinde;
- Hayır, buradan gidiniz, yoksa ben giderim, dedi. Gittiler. Orada bulunanlar;
- Kur’an-ı kerimden bir âyet üzerinde konuşsaydın ne olurdu, dediler.
- Onların âyet-i kerimeyi değiştirerek okumalarından ve bu değişikliğin kalbimde yer etmesinden korktum, cevabını verir.”

Bir kimse, Resulullah efendimizin huzuruna gelerek kıyamet gününü sorunca, Peygamber efendimiz;

- **Kıyamet için ne hazırlık yaptın?** buyurur. O kimse;
- Allah’ın ve Resulünün sevgisini hazırladım, cevabını verince, Resulullah efendimiz;
- **Sevdiklerinle beraber olursun** buyururlar.

Eskiden Müslümanlarla Hristiyanlar karışık yaşıyorlardı. Bir köyde bir Müslüman ile bir Hristiyan arkadaş olmuşlar. Müslüman, arkadaşının iman etmesini ister ve;

- Gel hak din, bizim dinimiz olan İslamiyet'tir, Müslüman ol, der. Hristiyan da;
- Hayır, bizim dinimiz hak din, der. Müslümanın hatırına bir fikir gelir ve;
- Bir ateş yakalım ve elimizi ateşe sokalım. Hangimizin dini hak ise onun eli yanmaz, der. İkisi de gelir ve ellerini yanan ateşin içine sokarlar. Fakat ikisinin de eli yanmaz. Müslüman bu hale hayret eder ve şaşırır. Sebebini de merak eder. O gece rüyasında kendisine; **“O kimse sana dua etsin. Senin yanında olduğu, seni sevdiği için ve senin hatırına onun eli de yanmadı”** denir.

Netice olarak, bir kimsenin kim olduğuna değil, kiminle olduğuna, kimleri sevdiğine ve kimlerle beraber bulunduğu bakmalıdır. Eğer bir kimse, Allahü teâlâya iman eden, Onun yolunda olan ve Onu sevenlerle beraberse, ahirette de, sevdikleri ile beraber olur. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Allahü teâlâ, insanı sevdiklerinin arasında haşredecektir.)

Mü'mini ziyaret eden, rahmete kavuşur **04.01.2010**

Allahü teâlâ bir kulunu severse, ahirete yarar işler, iyi, güzel ameller yaptırır. Bir kimse, eğer Allahü teâlâdan hidayet olmazsa, yüzlerce kitap okusa, nasihat dinlese yola gelmez. “Terbiye kabul etmeye nasihat vermek, öküze tecvid okutmaya benzer” denmiştir.

Allahü teâlâ, Müslüman ve salih olan akrabayı ziyaret etmeyi emrediyor. Yakın akraba ile ilişkisi kesmenin, büyük günah olduğu bildirilmiştir. Erkek olsun, kadın olsun mahrem akrabayı ziyaret etmek vacibtir. Amca kızı gibi mahrem olmayan akrabayı ziyaret etmek vacib değil ise de, bunlara da hediye, selam yollamak müstehabtır.

Davud aleyhisselamın yanına iki kişi gelip, birbirinden şikayet ederler. Bunları dinleyip karar verip giderken, Azrail aleyhisselam gelir;

- Bu iki kişiden, birincisinin eceline bir hafta kaldı. İkincisinin ömrü de, bir hafta önce bitmişti, fakat ölmedi der. Davud aleyhisselam sebebini sorunca;

- İkincisinin bir akrabası vardı. Buna dargın idi. Bu gidip, onun gönlünü aldı. Bundan dolayı, Allahü teâlâ, buna yirmi yıl ömür takdir buyurdu der.

Müslüman olan ve İslamiyet'e uygun akrabayı, haftada veya ayda bir ziyaret etmeli, kırk günü geçirmemelidir. Uzak memlekette ise, mektupla gönlünü almalıdır. Dargın, kinli ise de, vazgeçmemelidir. Akrabası gelmezse, cevap vermezse de, giderek veya hediye, selam göndererek, yahut mektup ile yoklamaktan vazgeçmemelidir.

Müslüman olan ve dinini kayıran akrabasını ziyaret eden bir kimseye, yetmiş nafle hac sevabı verilir. Gönül almak ziyareti çok sevaptır. İtikadı bozuk olan akrabayı ziyaret etmek sevab değildir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Hastanın halini sormak için iki kilometre git, küs olan kimseleri barıştırmak için dört kilometre yürü, altı kilometre de, bir din kardeşini ziyaret etmek için git, bu kadar da, ilim adamından bir mes'ele öğrenmek için git!)

Üzerinde hakkı bulunanları, tanıdıkları ziyaret etmemek, kibir alametidir. Kendinden aşağı olanları ziyaret etmek, tevazu alametidir. Bu sebeple, yakın akrabayı, salih kimseleri ziyaret etmeli, dualarını almalıdır. Ziyaret etmekle alakalı olarak Süleyman bin Ceza hazretleri buyuruyor ki:

“Din kardeşini ziyarete gideceğin zaman, onun müsait bir zamanını öğren, kendisinden bir söz al ve o zamanda ziyarete git, geç kalma! Evine gireceğin zaman, kapı açık olsa bile, ondan izin iste ve izin verdikten sonra içeriye gir, içeri girince, sağa sola bakma. Salih bir kimse yemek ikram ederse, yavaş ve adabı ile ye! Fazla konuşma, dostunda fazla eğlenme, giderken, tevazu ile, selam ile ayrıl! Tanıdığın bir Müslüman, sana gelince, elinden geldiği kadar iyi ve tatlı karşıla, yemek ikram eyle! Kapıya çık, kendisini karşıla! Selam verince, selamını al ve kendisine güzelce iltifatta bulun! Hoş geldiniz, diyerek odanın baş tarafına oturmasını teklif eyle, sen aşağı tarafta otur! Dinden, ibadetten,

haramların zararlarından ve evliyanın hayatlarından anlat, bir şeyler öğret! Yemek yerken onu utandırmamak için, sen de çok ye!

Evine gelip geçici salih bir misafir gelirse, onun hizmetini iyice yap! Hemen yemeğini ver, belki acıkmıştır. Yanında fazla da oturma, belki yorgundur. Yatmadan önce, kibleyi, helayı, seccadeyi ona göster. Abdest suyunu, abdest havlusunu ve diğer ihtiyaçlarını temin eyle! Sabah olunca, sabah namazına kaldır ve cemaat halinde beraber kılın! Erkence yemeğini hazırla, gideceği yol belki uzundur.”

Netice olarak, yakın akrabayı, salih Müslümanları, arkadaşları ziyaret etmeli, gönüllerini, dualarını almalıdır. Ebü'l-Hasan-ı Harkani hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Şayet bir mü'mini ziyaret edersen, hasıl olan sevabı, yüz adet kabul edilmiş hac sevabı ile değiştirmemen lazımdır. Çünkü bir mü'mini ziyaret için verilen sevap, fakirlere verilen yüz bin altın sadakanın sevabından daha fazladır. Bir mü'min kardeşinizi ziyarete gittiğinizde, Allahü teâlânın rahmetine kavuştuk diye itikad edin.”

Yüzünü âhirete çeviren rahat eder 10.01.2010

Dünyâ, insanın gölgesine benzer, kovalarsan kaçır, kaçarsan, o seni kovalar. Dünyâ, âşıklarına mihnet, lezzetlerine aldanmayanlara ni'met, ibâdet edenlere kazanç, ibret alanlara hikmet ve onu tanıyanlara selâmet yeridir. Dünyâ, ana rahmine nisbetle Cennet, âhirete nisbetle de çöplük gibidir. Peygamber efendimiz; **(Dünyâ, geçilecek bir köprü gibidir. Bu köprüyü tamir etmekle uğraşmayın. Hemen geçip gidin!)** buyurmuştur.

Ölümünden önce olan her şeye dünyâ denir. Bunlardan, ölümden sonra faydası olanlar, dünyâdan sayılmaz, âhiretten sayılırlar. Çünkü dünyâ, âhiret için tarladır. Âhirete yaramayan dünyâlıklar, zararlıdır. Harâmlar, günâhlar ve mubâhların fazlası böyledir. Resûlullah efendimiz; **(Dünyâ sizin için yaratıldı. Siz de âhiret için yaratıldınız! Âhirette ise, Cennetten ve Cehennem ateşinden başka yer yoktur)** buyurmuşlardır.

Dünyâ sevgisi, âhirete hâzırlanmaya mâni olur. Çünkü kalb, onu düşünmekle, Allahı unuttur. Beden, onu elde etmeye uğraşarak ibâdet yapamaz olur. Dünyâ ile âhiret, doğu ile batı gibidir ki, birine yaklaşan, ötekinden uzak olur. Bir kimse, ibâdetini yapmaz, geçiminde, kazancında Allahü teâlânın emirlerini ve yasaklarını gözetmezse, dünyâyâ düşkün olmuş olur. Allahü teâlâ herkesin kalbini bundan soğutur ve bunu kimse sevmez. Hadis-i şerifte; **(Dünyâyâ, burada kalacağınız kadar, âhirete de, orada kalacağınız kadar çalışınız!)** buyuruldu.

Abdülhak-ı Dehlevî hazretleri buyuruyor ki:

“Bir gün Peygamber efendimiz;

- **Kalbe îmân nûru girince, genişler** buyurunca, Eshâb-ı kirâm;

- Yâ Resûlallah! O nûrun kalbe girmesinin alâmeti nedir? diye arz ederler. Peygamber efendimiz de;

- **O nûrun kalbe girmesinin alâmeti; kulun, yüzünü âhirete çevirmesi, aldatıcı olan dünyâdan uzaklaşmasıdır** buyururlar. Dünyâ görünüşte süslüdür, yaldızlıdır, ama aldatıcıdır, hilecidir. Kendini sevenlerin gönüllerini çalar.”

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî hazretleri oğluna nasihat ederek buyuruyor ki:

“Ey oğlum, her zaman ilim, edep ve takvâ üzerine bulun. Geçmiş din büyüklerinin eserlerini inceleyerek, Ehl-i sünnet vel-cemâat yolundan ayrılma! Fıkıh ve hadîs-i şerîf öğren, câhil sofulardan olma! Şöhret isteme, zîrâ şöhret âfettir. Halkın işlediği işlere karışma, uzlete de çekilme, yalnız kalma. Çok söz söyleme, az söyle, halkın kötülük ve eğrilerinden arslardan kaçır gibi kaç! Dünyâ malına kapılma. Dünyâ arzusu dînin zâyî olmasına sebep olur.

Herkese şefkatle bak, hânilikle bakma! Dışını süsleme, zîrâ dışın süsü; için, kalbin, rûhun harâb olduğunu gösterir. Başkalarıyla mücâdele etme ve hiç kimseden bir şey isteme, kimseye hizmet

buyurma! Âlimlere, evliyâya, mal, can ve tenle hizmet et! Din büyüklerinin hâllerini inkâr etme! Zîrâ inkâr edenler, rahat ve kurtuluş yüzünü göremezler.”

Netice olarak, yüzünü âhirete çeviren, yönünü ışığa dönen, karanlığı, gölgeyi arkada bırakır, işlerini aydınlıkta yapar. Böyle olan kimsenin, gizlisi, saklısı olmaz, içi dışı aynıdır. Aydınlıkta olduğu için hep hayırlı işler yapar, karanlık işler yapamaz. Âhirete sırtını çeviren, yönünü karanlığa döndürüp, ışığa arkasını veren, karanlığa doğru yol alır, aydınlıktan uzaklaşır ve karanlık işler yapar. Bu kimsenin, işleri karışıktır ve kendisine güven de olmaz. Gölgesine doğru yürüdüğünden, gölgesine de yetişemez. Akıllı olan, yüzünü âhirete çevirir, aydınlığa, ışığa yönünü döner. Âhirete sırtını çeviren, yönünü karanlığa dönen, dünyaya dönen, insanlarla çarpışır, kavga eder. Yönünü âhirete, ışığa dönen ise, rahat, huzurlu olur ve insanlar onun gibi olmak için yarışır. Çünkü insanların elindekinde, onun gözü yoktur ve bu sebeple onu herkes sever. Böyle olan insan, dünyâda da, âhirette de rahat eder, saâdeti ebediyyeye kavuşur. İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Dünyânın geçici lezzetlerine aldanmamalıdır. Ölümü hatırlamalı, âhiretin dehşet ve şiddetini göz önüne getirmelidir. Kısacası, yüzümüzü dünyâdan âhirete çevirmelidir.”

Doğru sebep, doğru neticeye götürür **11.01.2010**

Her şeyi yaratan, var eden Allahü teâlâdır. Yalnız bu dünyânın ve dünyâ işlerinin düzgün olması için, her şeyin yaratılmasını sebeplere bağlamıştır. Bir şeyin yaratılmasını isteyen, o şeyin sebebini kullanır. Sebeplerin çoğu, düşünmekle, tecrübe ile, hesâpla bulunacak şeylerdir. Bir şeyin sebebi yapılıncâ, Allahü teâlâ, o şeyi, dilerse yaratır. Mucize ve kerâmet böyle değildir. Allahü teâlâ bunları sebepsiz olarak, hârika olarak yaratır. Sebebe yapışmak, Allahü teâlânın âdetine uymaktır. Onun âdet-i ilâhiyyesine uymadan, sebeplere yapışmadan, çalışmadan duâ etmek, Allahü teâlâdan mucize istemek demektir. Müslümânlıkta, hem çalışılır, hem de duâ edilir. Önce sebebe yapışmak, sonra duâ etmek lâzımdır. Küfürden yani inkâr bataklığından kurtulmak için biricik sebep, İslâmiyyeti öğrenmek ve öğretmektir.

Allahü teâlâ dileseydi, her şeyi sebepsiz yaratır, ateşsiz yakar, yemeden doyururdu. Fakat lutfederek, kullarına iyilik ederek, her şeyi yaratmasını bir sebebe bağlamış ve kudretini, işlerini, sebeplerin altına gizlemiştir. Allahü teâlânın bir şeyi yaratmasını isteyen, o şeyin sebebine yapışır ve o şeye kavuşur. Ocağı yakmak isteyen, kibrit veya çakmak, başı ağrıyan aspirin veya ağrı kesici kullanır. Cennete gidip, sonsuz ni'metlere kavuşmak isteyen, İslâmiyyete uyar. Zehir içen ölür, terli iken su içen de, hasta olur. Günâh işleyen, îmânını gideren de, Cehenneme gider. Herkes, hangi sebebe başvurursa, o sebebin vâsita kılındığı şeye kavuşur. İslâmiyyeti anlatan kitâpları okuyan, Müslümânlığı öğrenir, sever, Müslümân olur. Dinsizlerin arasında yaşayan, onların sözlerini dinleyen, din câhili olur. İnsan hangi yerin vâsitasına binerse, oraya gider. Şûrâ sûresinin 20. âyetinde meâlen; **(Bir kimse, dünyâ ni'metlerine kavuşmak isterse, ona istediğini veririm. Âhiret ni'metlerini istiyene de, istediğini veririm)** buyurulmaktadır.

Allahü teâlâdan istemek, lâf ile olmaz. Sebebe yapışmak yani çalışmak lâzımdır. Allahü teâlâ, dünyâ ve âhiret ni'metlerine kavuşmak için çalışanlara, dilediklerini vereceğini va'd ediyor. Müslümân olsun, olmasın, emredildiği gibi çalışan herkese, çalışmasının karşılığı verilmektedir.

Allahü teâlâ, işlerini sebeplerle yaratmamış olsaydı, kimse kimseye muhtâç olmazdı. Herkes, her şeyi Allahü teâlâdan ister, hiçbir şeye başvurmazdı. Böyle olunca, insanlar arasında, âmir, memûr, işçi, sanatkâr, talebe, hoca ve nice insanlık bağları kalmaz, dünyâ ve âhiretin nizâmı bozulurdu. Güzel ile çirkin, iyi ile fenâ ve itaat edenle isyân eden arasında fark kalmazdı.

Bir kimse, doğru sebebe yapışırsa, doğru netice, yanlış sebebe yapışırsa, yanlış netice alır. Sebebe yapışırken, doğru veya yanlış sebebi ayırmak da çok zordur. Peygamber efendimiz; **(Allahümme erinelhakka hakkan verzuKnâ ittibâ'ahu ve erinel bâtila bâtilan verzuKnâ ictinâbehu bi-hurmeti Seyyidil-beşer)** duâsını çok okurlardı. Bu duâ, meâl olarak; **(Yâ Rabbî! Doğruyu bize doğru olarak göster ve ona uymayı bize nasîb et ve yanlış, bozuk olan şeylerin yanlış olduklarını bize göster ve onlardan sakınmamızı nasîb et! İnsanların en üstünü hürmetine bu duâmızı kabûl buyur!)** demektir.

Peygamber efendimiz, böyle duâ ederlerdi. Dolayısıyla, insanın hayatında çekeceği en büyük sıkıntı, yanlış sebebe yapışıp yanlış netice almasıdır. Doğru sebebe yapışmak ve doğru neticeye

kavuşmak için din büyükleri; **“Yapılacak işten önce birisini sevindirmek, yani sadaka vermek, sonra duâ etmek ve yetmiş defa ‘estağfirullah min külli mâ kerihallah’ okumaktır”** buyurmuşlardır.

Netice olarak Allahü teâlâ, her şeyi bir sebep ile yaratmaktadır. Bir şeye kavuşmak isteyen, o şeyin sebebine kavuşmak için duâ etmeli ve sebebine kavuşunca da, bu sebebe yapışmalıdır. Allahü teâlâ, insana sıhhat, şifâ vermek için, duâ etmeyi, sadaka vermeyi ve ilâç kullanmayı sebep yapmıştır. Doğru sebebe yapışan, doğru neticeye, yanlış sebebe yapışan da, yanlış neticeye ulaşır...

Din bilgilerinde nakil esastır **17.01.2010**

Akıl, göz gibidir, din bilgileri ise ışık gibidir. İnsanın aklı, gözü gibi zayıf yaratılmıştır. Göz, maddeleri, cisimleri karanlıkta göremiyor. Allahü teâlâ, görme âletimizden faydalanmamız için, güneşi, ışığı yaratmıştır. Güneşin ve çeşitli ışık kaynaklarının nûru olmasaydı, gözümüz işe yaramaz, tehlikeli cisimlerden, zararlı yerlerden kaçamaz, faydalı şeyleri bulamazdık. Gözünü açmayan veyâ gözü bozuk olan, güneşten faydalanamaz. Fakat bunların, güneşe kabâhat bulmaya hakları olamaz.

Akıl, yalnız başına manevi bilgileri, faydalı, zararlı şeyleri anlayamıyor. Allahü teâlâ, aklımızdan faydalanmamız için, Peygamberleri, din ışığını yarattı. Yalnız akla uyan, güvenen, aklın ermediği şeylerde yanılan kimseye, felsefeci denir. Aklın erdiği şeylerde ona güvenen, aklın ermediği, yanıldığı yerlerde, Kur’ân-ı kerîmin ışığı altında akla doğruyu gösteren yüksek insanlara da, İslâm âlimi denir.

Peygamberler, dünyâda ve âhirette râhat etmek yolunu bildirmeseydi, aklımız bunları bulamaz, tehlikelerden, zararlardan kurtulamazdık. Fen vâsıtalrı, mevki, rütbe, para ne kadar bol olursa olsun, Peygamberlerin gösterdiği yolda gitmedikçe, hiç kimse mesûd olamaz. Ne kadar neşeli, sevinçli görünseler de, içleri kan ağlamaktadır. Dünyâda da, âhirette de râhat ve mesûd yaşayanlar, ancak, Peygamberlere uyanlardır.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri Elmünkızü-aniddalâl kitâbında buyuruyor ki:

“Akıl ile anlaşılan şeyler, his organları ile anlaşılamaz. Peygamberlik makâmında anlaşılan şeyler de, akıl ile kavranamaz. Bunların, inanmaktan başka çâresi yoktur. Akıl, anlayamadığı şeyleri nasıl ölçebilir, bunların doğru ve yanlış olduğuna nasıl karâr verebilir? Nakil yolu ile anlaşılan, yani Peygamberlerin söyledikleri şeyleri, akıl ile araştırmaya uğraşmak, düz yolda güç giden, yüklü bir arabayı, yokuşa çıkarmak için zorlamaya benzer. Akıl, yürüyemediği, anlayamadığı âhîret bilgilerini çözmeye zorlanırsa, ya yıkılıp, insan aklını kaçıırır veyâ bunları alışmış olduğu, dünyâ işlerine benzetmeye kalkışarak, yanılır, aldanır ve herkesi aldatır.

Akıl, his kuvveti ile anlaşılabilen veyâ hissedilenlere benzeyen ve onlara bağılılıkları bulunan şeyleri birbirleri ile ölçerek, iyilerini kötülerinden ayırmaya yarayan bir âlettir. Böyle şeylere bağılılıkları olmayan varlıkları anlayamaz. Bunun için, Peygamberlerin bildirdikleri şeylere, inanmaktan başka çâre yoktur. Görülüyor ki, Peygamberlere tâbi olmak, aklın gösterdiği bir lüzûm, aklın istediği ve beğendiği bir yoldur. Peygamberlerin, aklın dışında ve üstünde bulunan sözlerini, akla danışmaya kalkışmak, akla aykırı bir iş olur. Gecenin koyu karanlığında bilinmeyen yerlerde, pervâsızca yürümeye ve engin denizde, acemi kaptanın, pusulasız yol almasına benzer ki, her ân uçuruma, girdâba düşebilirler.”

Peygamberler niçin gönderildi?

İslâmiyette aklın ermediği şeyler çoktur. Fakat, akla uymayan bir şey de yoktur. Âhîret bilgileri ve Allahü teâlânın beğenip beğenmediği şeyler ve Ona ibâdet şekilleri, eğer aklın çerçevesi içinde olsalardı ve akıl ile doğru olarak bilinebilselerdi, binlerce Peygamberin gönderilmesine lüzûm kalmazdı. İnsanlar, dünyâ ve âhîret saâdetini kendileri görebilir, bulabilirdi ve Allahü teâlâ, hâşâ Peygamberleri boş yere ve lüzûmsuz göndermiş olurdu. Hiçbir akıl, âhîret bilgilerini bulamayacağı, çözemeyeceği içindir ki, Allahü teâlâ, her asırda, dünyânın her tarafına, Peygamber göndermiş ve en son ve kıyâmete kadar değiştirmemek üzere ve bütün dünyâyâ, Peygamber olarak, Muhammed aleyhisselâmı göndermiştir.

Netice olarak; bütün Peygamberler, akıl ile bulunacak dünyâ işlerine dokunmayıp, yalnız bunları araştırmak, bulup faydalanmak için çalışmayı emir ve teşvîk buyurmuş, kendileri dünyâ işlerinden her birinin, insanları ebedî saâdete ve felâkete nasıl götürebileceklerini anlatmış, Allahü teâlânın beğendiği ve beğenmediği şeyleri açık olarak bildirmişlerdir.

“İstiğfâr okuyunuz, imdâdınıza yetişirim”
24.01.2010

Tövbe; harâm, günah işledikten sonra, pişmân olup, Allahü teâlâdan korkmak, bir dahâ yapmamaya azmetmek, karar vermek demektir. Günâhın dünyâdaki zararından korkarak pişmân olmak, tövbe olmaz. Nûr sûresinin 31. âyetinde meâlen; **(Ey mü'minler! Allaha tövbe ediniz!)** buyuruldu.

Günâhtan sonra hemen tövbe etmek farzdır. Tövbeyi geciktirmek de, büyük günâhtır. Bunun için de, ayrıca tövbe etmek lâzımdır. Farzı yapmamanın günâhı, ancak kazâ etmekle affolur. Bekara sûresinin 222. âyetinde meâlen; **(Allahü teâlâ, tövbe edenleri sever)** buyuruldu.

Günâh işleyince, hemen kalb ile tövbe ve dil ile de istiğfâr etmelidir. Gizli yapılan günâhın tövbesi gizli, açıkça işlenen günâhın tövbesi de açıkça olmalı ve tövbeyi geciktirmemelidir. Bir kimse, bir günâh işlediği zaman, bu günâhı melekler hemen yazmaz, bir müddet beklerler. Bu zamân içinde tövbe edilirse, hiç yazılmaz, tövbe edilmezse, bir günâh yazılır. Tövbeyi geciktirmek de, büyük günâhtır. Bir kimsenin; hayatta kaldığı sürece yani ölünceye kadar, şartlarına uyarak yaptığı tövbe, hep kabûl olur. Hadîs-i şerifte; **(Tövbe eden günâh işlememiş gibi olur)** buyuruldu.

İşlenen günâhlara tövbe etmek, herkese farz-ı ayındır ve hiç kimse tövbeden kurtulamaz. Peygamberlerin hepsi de tövbe ederdi. Peygamber efendimiz bile; **(Kalbimde envâr-ı ilâhiyyenin, ilâhî nûrların gelmesine engel olan perde hâsıl oluyor. Bunun için her gün, yetmiş kerre istiğfâr ediyorum)** buyurmuştur.

İşlenen günâhta, kul hakkı yoksa, böyle günâhlar için tövbe etmek; pişmân olmakla, istiğfâr okumakla, Allahü teâlâdan utanıp, sıkılıp, Ondan af dilemekle olur. Eğer yapılması emredilen farzlardan birisi yapılmamış ise, bunun günâhının affı için, tövbe etmekle birlikte, o farzı da yapmak, kazâ etmek lâzımdır. İşlenen günâha pişman olmadan yapılan tövbe kabul olmaz. Zira hadis-i şerifte; **(Günâhına pişmân olmayıp, dili ile istiğfâr eden, günâhında devâm edicidir. Rabbi ile alay etmektedir)** buyuruldu.

İşlenen günâhta kul hakkı da varsa, buna tövbe için, kul hakkını hemen ödemek, onunla helâllaşmak, ona iyilik ve duâ etmek de lâzımdır. Hak sâhibi ölmüş ise, ona duâ, istiğfâr edip çocuklarına, vârislerine verip ödemeli, bunlara iyilik yapmalıdır. Çocukları, vârisleri bilinmiyorsa, mal ve parayı fakirlere sadaka verip, sevâbını hak sâhibine niyyet etmelidir.

Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

(Günâh işleyen biri, pişmân olur, abdest alıp namâz kılar ve günâhı için istiğfâr ederse, Allahü teâlâ, o günâhı elbette affeder. Çünkü Allahü teâlâ, Nisâ sûresinin 109. âyetinde; biri günâh işler veyâ kendine zulmeder, sonra pişmân olup, Allahü teâlâyâ istiğfâr ederse, Allahü teâlâyı çok merhametli ve af ve mağfiret edici bulur, buyurmaktadır.)

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“Tövbeden, Allahü teâlâyâ boyun bükmemiz, söyleşmemiz, verâ ve takvâdan konuşmamız hoş olur. Nûr sûresi, 31. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Ey mü'minler! Hepiniz, Allahü teâlâyâ tövbe ediniz! Tövbe etmekle kurtulabilirsiniz)** buyurulmuştur.”

Lokman hakîm hazretleri oğluna nasîhat ederek; “Oğlum, tövbeyi yarına bırakma! Çünkü ölüm, ânsızın gelip yakalar” buyurmuştur.

İmâm-ı Mücâhid hazretleri de; “Her sabâh ve akşam tövbe etmeyen kimse, kendine zulmeder” buyurmaktadır.

Fevâid-i Osmâniyye kitâbında buyuruluyor ki:

“Şifâ için, tövbe ediniz ve istiğfârı çok okuyunuz. Yanî, **Estağfirullâhel'azîm ve etûbü ileyh** deyiniz! Bütün dertlere, sıkıntılara karşı faydalıdır. İstiğfâr, insanı her murâda, âfiyete kavuşturur.”

Netice olarak istiğfâr etmek; **“estağfirullah”** veyâ **“estağfirullah min külli mâ kerihallah”** demektir. Her günâhın affı için, kalb ile tövbe etmek, dil ile istiğfâr okumak ve beden ile kazâ etmek

lâzımdır. Yüz kerre tesbîh etmek yani “**Sübhânallah-il-azîm ve bi-hamdihi**” demek, sadaka vermek ve bir gün oruç tutmak, çok iyi olur. Hûd sûresinin 52. âyet-i kerîmesinde meâlen buyurulduğu gibi: **(İstiğfâr okuyunuz! İmdâdınıza yetişirim.)**

Resûlullah efendimizin açıklaması olmasaydı! 25.01.2010

Peygamber efendimiz, Kur’ân-ı kerîmde icmâlen yani kısa ve kapalı olarak bildirilen hükümleri açıklamasaydı, Kur’ân-ı kerîm kapalı kalırdı. Resûlullah efendimizin vârisleri olan müctehid âlimler de, hadîs-i şerîflerdeki kısa ve kapalı hükümleri açıklamasalardı, İslâmiyyetin hükümleri kapalı kalırdı. Bunun için, her asırda gelen müctehid âlimler, Resûlullah efendimize tâbi olarak, kısa ve kapalı olarak bildirilen hükümleri açıklamışlardır. Nahl sûresinin 44. âyet-i kerîmesinde, Peygamber efendimize hitaben meâl olarak; **(İnsanlara indirdiğimi onlara beyân edesin)** buyurulmaktadır.

Beyân etmek, Allahü teâlâdan gelen âyetleri, başka kelimelerle ve başka sûretle anlatmak, açıklamak, izâh etmek demektir. Müctehid âlimler de, âyetleri beyân edebilselerdi, anlamı kapalı olanları açıklayabilselerdi, Allahü teâlâ Peygamber efendimize; “Sana vahiy olunanları tebliğ et, bildir” buyurur, beyân etmesini, açıklayıp, izâh etmesini emretmezdi.

Şeyh-ül-islâm Zekerîyyâ “rahmetullahi aleyh” buyurdu ki:

“Resûlullah efendimiz, Kur’ân-ı kerîmde kısa ve kapalı olarak bildirilenleri açıklamasaydı, mezheb imâmları da kapalı olarak bildirilen hükümleri açıklayıp, izâh etmeselerdi, Kur’ân-ı kerîmdeki böyle hükümleri, hiçbirimiz anlayamazdık. Meselâ Peygamber efendimiz, abdesti nasıl alacağımızı hadîs-i şerîfleri ile bize bildirmeseydi, tatbiki olarak göstermeseydi, nasıl abdest alacağımızı Kur’ân-ı kerîmden çıkaramazdık. Namâzların kaç rek’at oldukları ve orucun, haccın, zekâtın hükümleri, keyfiyetleri, zekattaki nisâb miktârları, şartları, farzları ve sünnetleri, Kur’ân-ı kerîmden çıkarılamazdı.”

Resûlullah efendimizin getirdiklerinin ve bildirdiklerinin hepsine, hikmetlerini, delîllerini anlamasak bile, îmân ve tasdîk etmemiz lâzım olduğu gibi, mezheb imâmlarımızdan, müctehid âlimlerden gelen bilgilere de, delîllerini anlamasak bile, İslâmiyyete muhâlif olmadıkları için îmân ve tasdîk etmemiz lâzımdır.

Müctehid olmayanların, mezhebler arasında ayrılıklar bulunduğunu gördükleri hâlde, hepsine inanmaları ve tasdîk etmeleri lâzımdır. Müctehid olmayan birinin, bir mezhebi hatâlı görmesi, o mezhebin hatâlı olduğunu göstermez. O kimsenin hatâlı olduğunu, anlayışının kıt olduğunu gösterir. Bu sebeple, Peygamber efendimizin ve Onun vârisleri olan müctehid âlimlerin bildirdiklerine, naklettiklerine inanmak, îmân edip kabul etmek lâzımdır. Bu âlimlere itirâz etmek, Peygamber efendimize ve böylece Allahü teâlâyâ itirâz, karşı gelmek olur. Nisâ sûresinin 46. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Onların îmân etmiş olmaları için, aralarındaki anlaşmazlıklarda, seni hakem yapmaları ve vereceğin hükme râzı olmaları, teslim olmaları lâzımdır)** buyurulmuştur.

Bu âyet-i kerîme, Resûlullah efendimizin hükmünden, İslâmiyyetin emrinden sıkıntı duyanlarda îmân olmadığına âlâmettir. Seyyid Ahmet Tahtâvî hazretleri, Dürr-ül-muhtâr hâşiyesinde buyuruyor ki:

“Tefsîr âlimlerinin çoğuna göre, **(Dinde firkalara ayrıldılar)** âyet-i kerîmesi, bu ümmette meydâna gelecek olan bid’at sâhiplerini haber vermektedir. En’âm sûresinin 153. âyetinde meâlen; **(Doğru yol budur. Bu yolda olunuz! Firkalara bölünmeyiniz!)** buyuruldu. Yani Yahûdîler, Hristiyanlar ve başka sapıklar doğru yoldan ayrıldılar, siz de, bunlar gibi bölünmeyiniz! Âl-i İmrân sûresinin 103. âyetinde meâlen; **(Hepiniz, Allahü teâlânın ipine sarılınız! Firkalara bölünmeyiniz!)** buyuruldu. Tefsîr âlimlerinden bazıları, Allahü teâlânın ipi, cemâat, birlik demektir dediler. Firkalara ayrılmayınız emri, böyle olduğunu göstermektedir. Cemâat de, fıkıh ve ilim sâhipleridir.”

Netice olarak Peygamber efendimizin vârisi olan müctehid âlimlerden bir karış ayrılan, dalâlete düşer ve Allahü teâlânın yardımından mahrûm kalır, Cehenneme gider. Çünkü müctehid imâmlar yani fıkıh âlimleri doğru yoldadırlar. Muhammed aleyhisselâmın sünnetine yapışan bunlardır...

Dinin temeli, öğrenmek ve öğretmektir 31.01.2010

Allahü teâlâ insanı, maksatsız, gayesiz olarak değil, belli bir gaye, maksat için yaratmıştır. İnsanın yaratılış gayesi, şu üç beş günlük dünya hayatı için değildir. Zira Zâriyât sûresinin 56. âyet-i

kerimesinde meâlen; **(İnsanları ve Cinnîleri ancak, beni bilip itâat, ibâdet etmeleri için yarattım)** buyurulmaktadır.

İbâdet; Rabbimizi tanımak, Onun büyüklüğünü anlamak, içimizde çok kötü bir nefsimizin olduğunun farkına varmaktır. İnsanın kendini tanınması, ne kadar artarsa, Allahü teâlânın büyüklüğünü o nisbette anlamış olur. İnsan kendini beğenirse, İslâmiyeti ve Müslümanları beğenmez, sonunda şirke kadar gidebilir.

Allahü teâlânın rızasına, sevgisine kavuşmak, sevâp kazanmak niyyeti ile farzları, sünnetleri yapmaya, harâmlardan, mekrûhlardan kaçınmaya, yani İslâmiyetin hükümlerini yerine getirmeye İbâdet etmek denir. Niyyetsiz, ibâdet olamaz. Resûlullah efendimize tâbi olmak için, önce îmân etmek, sonra İslâmiyetin hükümlerini öğrenmek ve yapmak lâzımdır.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“İnsânın yaratılması, ibâdet yapmak içindir. İbâdet yapmak da, yakîn yani hakiki îmâna kavuşmak içindir. İbâdet yapmadan önceki îmân, sanki îmânın sûretidir. İbâdet yapınca, îmânın hakîkatî hâsıl olur.”

İbâdet, Resûlullah efendimizin sünnetine, yoluna tâbi olmak demektir. Bu yola İslâmiyet denir. İslâmiyete tâbi olmak için, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi îmân etmek, Allahü teâlânın emirlerini yapmak ve harâmlardan, bid’atlerden sakınmak lâzımdır.

Resûlullah efendimizden gelen din bilgileri, beden ve kalb bilgileri olarak iki kısımdır. Peygamber efendimizin, beden bilgilerini yani kalb ile inanılması, yapılması ve beden ile yapılması, sakınılması lâzım olan îmân, ibâdet bilgilerinin hepsini Eshâbının hepsine tebliğ etmek, öğretmek vazîfesi idi. Bunları bizzât ve vâsıtasız olarak bildirdi, açıkladı ve nasıl yapılacaklarını da gösterdi. Beden bilgileri, Edille-i şer’iyye denilen dört kaynaktan öğrenilmiş, fıkıh kitâpları vâsıtası ile bizlere kadar gelmiştir. Resûlullah efendimize uymak isteyenlerin, ehl-i sünnet âlimlerinin ve onların hazırladığı fıkıh kitâplarında bildirdikleri gibi ibâdet etmeleri lâzımdır. Peygamber efendimize uyabilmek, bildirilen emir ve yasakları yerine getirebilmek için de, bunları öğrenmek lâzımdır. İmân bilgilerini, farzları ve harâmları öğrenmek, bilmek, kadın, erkek her Müslümâna farzdır. Hadîs-i şerîfte; **(Bir sâat ilim öğrenmek veya öğretmek, sabâha kadar ibâdet etmekten dahâ sevaptır)** buyuruldu.

Müslümanın, ehl-i sünnet âlimlerinin kitâplarını okuyarak kendisine lâzım olan ilmiyât bilgilerini öğrenmesi lâzımdır. Zira “Câhil sofu, şeytânın maskarası olur” ve “Rûtbetül-ilmi a’ler rûteb” yani rûtbelerin en üstünü, ilim rûtbesidir buyurulmuştur.

Dîn-i İslâmın temeli, îmânı, farzları, harâmları öğrenmek ve öğretmektir. Allahü teâlâ, Peygamberleri bunun için göndermiştir. Gençlere bunlar öğretilmediği zamân, İslâmiyet yıkılır, yok olur. Allahü teâlâ, Müslümânlarla Emr-i ma’rûf yapmayı yani emirlerini bildirmeyi, öğretmeyi ve Nehy-i anil münkeri yani yasak ettiği harâmları bildirmeyi ve yapılmasına râzı olmamayı emrediyor. Peygamber efendimiz;

(Birbirinize Müslümânlığı öğretiniz. Emr-i ma’rûfu bırakır iseniz, Allahü teâlâ, en kötünüzü başınıza musallat eder ve duâlarınızı kabûl etmez) buyurmuştur.

Netice olarak bu dinin temeli, öğrenmek ve öğretmektir. Allahü teâlâ hiçbir şeyi gayesiz ve hikmetsiz yaratmamıştır. Her şeyin bir hikmeti, gayesi vardır. İnsanın bile yaşarken bir gayesi, maksadı vardır. Rabbimizin her yarattığında da, bir hikmet vardır. Dînimizi öğrenmek ve öğretmek herkese farzdır. Bizden evvelkiler bize öğretmek için uğraşmasalardı, o gayreti göstermeselerdi, bugün biz Müslüman olamazdık. Biz de, bizden sonrakilere temiz bir şekilde bu dini ulaştırmalıyız. Müslüman olarak üzerimizdeki emânet, çok büyüktür.

Dünyâ geçici, âhiret ise sonsuzdur
01.02.2010

Dünyâ hayâtı geçici, âhiret hayâtı ise sonsuzdur. Ölümünden önce olan her şeye dünyâ denir. Bunlardan, ölümünden sonra faydası olanlar, dünyâdan sayılmaz, âhiretten sayılırlar. Çünkü dünyâ, âhiret için tarladır. Âhirete yaramayan dünyâlıklar, zararlıdır. Harâmlar, günâhlar ve mubâhların fazlası böyledir. Dünyâda olanlar İslâmiyete uygun kullanılırsa, âhirete faydalı olurlar. Hem dünyâ lezzetine,

hem de âhiret ni'metlerine kavuşulur. Hadis-i şerifte; **(Arzûsu âhiret olup, âhiret için çalışana, Allahü teâlâ dünyâyı hizmetçi yapar)** buyuruldu.

Kötü olan dünyâ, Allahü teâlânın râzı olmadığı, âhireti yıkıcı yerlerde kullanılan şeyler demektir. Kendini ve Rabbini unutup, lezzetlerine, şehvetlerine düşkün olanlar, yolda hayvanının süsü ile, palanı ile, otu ile uğraşıp, arkadaşlarından geri kalan yolcuya benzer. Çölde yalnız kalıp, helâk olur. İnsan da, ne için yaratılmış olduğunu unutup, dünyâ zînetlerine aldanır, âhiret hâzırlığı yapmazsa, ebedî felâkete sürüklenir. Dünyâ sevgisi âhirete hâzırlanmaya mâni olur. Çünkü kalb, onu düşünmekle, Allahı unuttur. Beden, onu elde etmeye uğraşarak ibâdet yapamaz olur.

Dünyâ ile âhiret, doğu ile batı gibidir ki, birine yaklaşan, ötekenden uzak olur. Bir kimse, ibâdetini yapmaz ve geçiminde, kazancında Allahü teâlânın emirlerini ve yasaklarını gözetmezse, dünyâyı düşkün olmuş olur. Allahü teâlâ herkesin kalbini bundan soğutur, bunu kimse sevmez. Resûlullah efendimiz; **(İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar)** buyurmuştur.

Dünyâ hayâtı, rüyâ gibidir. Ölüm uyandırıp, rüyâ bitecek, hakîkî hayât başlayacaktır. Müslümânın ölümü ise, hayâttır, hem de, sonsuz hayât! Âhiret hayatı, ebedî hayattır. Cennet ni'metleri ise, dünyâda iken îmân edip itâat etmenin karşılığıdır. Dünyâyı yani isyânı, inkârı, harâmları, günâhları terk edene, bunları bırakana, Cennetin ebedi, sonsuz ni'metleri verilecektir. Dünyâyı, dünyâ malını sahiplenmeyen, onun bir karanlık olduğuna, emânet olduğuna îmân eden için Allahü teâlâ, kalıcı, sonsuz olan ni'metler verecektir. Cehennem de, dünyâda iken, inkâr, isyân etmenin karşılığıdır. Dünyâyı, isyânı, harâmları isteyip, âhireti unutana verilir ve oradan ebediyen ayrılamaz. Bu bir tercih meselesidir. Âhireti tercih edene, Allahü teâlâ Cenneti, dünyâyı yani inkârı, isyânı tercih edene de, Cehennemi verecektir. Hadis-i şerifte; **(Dünyâ sizin için yaratıldı. Siz de âhiret için yaratıldınız! Âhirette ise, Cennetten ve Cehennem ateşinden başka yer yoktur)** buyuruldu.

Âhirete giden herkes, bir pişmanlık duyacaktır. Dünyâ için kanaat olur, tevekkül olur ama âhiret için olmaz. Dünyâda pişmanlık ni'met, âhirette ise felâkettir. Kabirden birisi çıkıp dünyâyı gelebilsen, herhalde vaktini bir an boş geçiremez, hep âhireti için çalışır, günah işlemez, kalb kırmaz. Ölüm, dehşetli bir şeydir. Kabir, herkesin mutlaka gideceği, bazıları için Cennet bahçesi olan, bazıları için ise, Cehennem çukuru olan korkunç bir gerçektir. İnsanların oraya gidince, başlarına neler geleceğini, nelerle karşılaşacağını dinimiz bildiriyor. Allahü teâlâyı ve Onun Peygamberine îmân etmeyenler, İslâmiyeti kabul etmeyenler, Cehennemde feryat edecekler ve; **“Yarabbi bizi tekrar dünyâyı gönder, hiç günâh işlemeyeceğiz, hep ibâdet edeceğiz”** diyeceklerlerdir. Fakat onların bu yalvarmasına karşılık olarak; **“Zaten oradan geldiniz ya”** denilecektir.

Netice olarak dünyâ fânî, ni'metleri geçici, hâlleri ise değişici ve yok olucudur. İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Dünyânın geçici lezzetlerine aldanmamalıdır. Ölümü hâtırlamalı, âhiretin dehşet ve şiddetini göz önüne getirmelidir. Kısacası, yüzümüzü dünyâdan âhirete çevirmelidir. Dünyâ işleri ile zarûret miktârı uğraşmalı, başka zamânlarda, hep âhireti kazandıracak işleri yapmalıdır. Sözün özü, gönül Allahtan gayrisine tutulmaktan kurtulmalı, beden ve âzâları da, İslâmiyete uymakla süslemelidir.”

Dinini öğrenmeli ve öğretmeli **07.02.2010**

Bir Müslümanın, farzları, harâmları, ehl-i sünnet i'tikâdını öğrenmesi ve hanımına, çocuklarına öğretmesi farzdır. Hadis-i şerifte; **(Bir sâat ilim öğrenmek veyâ öğretmek, sabâha kadar ibâdet etmekten dahâ sevâptır)** buyuruldu.

Öğrenmesi farz veyâ vâcib olan fıkıh bilgilerini öğrenmemek fısktır, günahdır. İbni Âbidîn'de buyuruluyor ki:

“Kur'ân-ı kerîmden namâz kılacak kadar ezberlemek farzdır. Bunu öğrendikten sonra, fıkıh bilgilerinden farz-ı ayın olanları öğrenmek, Kur'ân-ı kerîmin fazlasını ezberlemekten dahâ iyidir. Helâlden, harâmdan iki yüz bin mes'eleyi ezberlemek lâzımdır. Bunların bir kısmı farz-ı ayın, bir kısmı da farz-ı kifâyedir. Herkese, işine göre, lüzümlü olanlar farz-ı ayın olur. Fakat hepsini öğrenmek, Kur'ân-ı kerîmi ezberlemekten dahâ iyidir.”

Peygamber efendimiz; **(İlim öğreniniz! İlim öğrenmek ibâdetdir. İlim öğretene ve öğrenene cihâd sevâbı vardır. İlim öğretmek, sadaka vermek gibidir. Âlimden ilim öğrenmek, teheccüd namâzı kılmak gibidir)** buyurmuşlardır.

Fıkıh ve ahlâk bilgilerini lüzûmu kadar öğrenmek ve çoluk çocuğuna öğretmek, her Müslümâna Farz-ı ayındır. Öğrenmeyenler ve çoluk çocuğuna öğretmeyenler büyük günâh işlemiş olur. Öğrenmeye lüzûm görmeyen, ehemmiyet vermeyen ise, kâfir olur, î mânı gider. Hadîka'da buyuruluyor ki:

“Ehl-i sünnet i'tikâdını ve farzları, harâmları öğrenmek farzdır. Bunları öğretmek ve kendine lâzım olandan başka fıkıh bilgilerini öğrenmek farz-ı kifâyedir.”

Farzları, harâmları, ehl-i sünnet âlimlerinden veyâ bunların yazmış oldukları kitâplardan öğrenmelidir. Kendi yapması ve başkalarına öğretmek için fıkıh kitâpları okumak, tesbîh namâzı kılmaktan dahâ sevâptır. Hadîs-i şerîflerde; **(İlim öğrenmek, bütün nâfile ibâdetlerden dahâ sevâptır. Çünkü kendine de, öğreteceği kimselere de faydası vardır.) (Başkalarına öğretmek için öğrenen kimseye, Sıddıklar sevâbı verilir)** buyuruldu.

Allahü teâlânın dinini doğru olarak öğrenmek ve öğrendiklerini öğretmek, hizmet etmek rûhu, bir mü'minde mutlaka olmalıdır. Eğer bir mü'minde, dinini doğru olarak öğrenmek ve bunları başkalarına öğretmek rûhu, düşüncesi yoksa, o mü'minin î mânında bir noksanlık var demektir. Çünkü î mânın tam, olgun olması veya olmaması, o kimsenin, dinini doğru olarak öğrenmesine ve bu öğrendiklerini başkalarına tebliğ etmesine, öğretmesine bağlıdır. Hazret-i Ebu Bekr'in î mân ettikten sonra ağzından çıkan ilk söz; “Ya Resûlallah, altı arkadaşım daha var, getireyim onlar da Müslüman olsunlar” olmuştur.

Netice olarak, bir insan neden zevk alırsa, herkesin de, o zevki almasını ister. İnsan neyi seviyorsa herkesin de, onu çok sevmesini ister. İmân nimeti ile şereflenen bir kimsenin de, kavuştuğu bu î mân nimetini, başkalarına ulaştırması, onlara sevdirmesi, bu şekilde hizmet etmesi, esas görevi olmalıdır. Bu hizmetin ecrini, sevâbını ölçmek, mümkün değildir. Bir Müslümâna ilk lâzım olan şey î mânıdır. İmândan hemen sonra lâzım olan ise, kendisine gerekli olan din bilgilerini, ilimlerini öğrenmektir. Kendisine lâzım olan bilgileri, ilmi öğrenmek, kadın, erkek her Müslümâna farzdır. Öğrendikten sonra öğrendiğini öğretmek de farzdır. Ayrıca öğrenilen bu bilgileri tatbik etmek, bunlarla amel etmek de farzdır. Bir Müslüman, emredilen bir ibâdeti yapmayınca günâha girer. Eğer bu ibâdeti yapacağını bilmiyorsa, ikinci bir günâha daha girer. Bir Müslümanın kendisine lâzım olan ilimleri öğrenmemesi felâkettir. Öğrendikten sonra bunları başkalarına öğretmemek de felâkettir. Öğrenilen bu bilgileri tatbik etmemek, bunlarla amel etmemek ise, en büyük felâkettir. Din büyükleri; “Dine ait bir meseleyi öğretmek veya öğretmeye sebep olmak yüz umre sevabından daha fazladır. Ehl-i sünnet itikadını anlatan bir kitabı alıp başkalarına vermek çok kıymetli bir iştir” buyurmuşlardır. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Allahü teâlâ ve melekler ve her canlı, insanlara iyilik öğreteceğine duâ ederler.)

İnsan, tercih ettiğine kavuşur
08.02.2010

İnsanların bütün işlerini, hareketlerini yaratan Allahü teâlâdır. Kulların, istekli işlerini yaratması için, kullarında seçmek, dilemek gücü yaratmış ve bunları, işleri yaratmasına sebep kılmıştır. Kul, bir iş yapmayı dileyince, Allahü teâlâ da o işi irâde ederse yaratır. Kul tercih etmez ve dilemezse, o işi yaratmaz. Kul tercihinin, ibâdet etmek için kullanırsa, ibâdet etmesini, günâh işlemekte kullanırsa, günâh işlemesini yaratır. Dürri yektâ şerhinde buyuruluyor ki:

“İnsanların kalbleri veyâ bedenleri ile yaptıkları, canlılarda, cansız şeylerde meydâna gelen her işin, Allahü teâlânın ezelde bilmesi ve dilemesi ve yaratması ile olmalarına kader denir. İnsan bir şeyi yapmayı veyâ yapmamayı tercih eder, diler yani kuvvetini kullanır. Sonra Allahü teâlâ da, bunu irâde eder, kudretini kullanırsa, bu şey olur. Kulun tercih ve dilemesine kesb, Allahü teâlâninkine ise yaratmak denir.”

İmâm-ı Muhammed Gazâlî hazretleri buyuruyor ki:

“Cehennemlik olanın çalışması ne fayda verir deniliyor. Bu söz, bir bakımdan doğru, bir bakımdan yanlıştır. Doğru olması şöyledir ki, bu söz, söyleyen kimsenin felâketine sebep olur. Çünkü, ezelde Cehennemlik yazılmış olmanın alâmeti, bu suâlin hâtıra gelmesi, bundan dolayı çalışmayıp, tohum ekmemesidir. Dünyâda tohum ekmeyen, âhirette biçemez. Bir kimsenin açıktan ölmesi, ezelde takdîr

edilmiş olmasına alâmet; ‘ezelde açlıktan ölmek alınma yazılmış ise, yiyip içmek fayda vermez’ düşüncesinin kalbine gelmesidir. Böyle düşündüğü için, yiyip içmez ve açlıktan ölür. Bunun gibi, ‘fakirlik kaderim ise, çalışmanın ne faydası olur?’ diyen biri de, çalışmaz, elbette fakir kalır. Saâdet, zenginlik kaderi olan kimseye de, ‘zengin olması takdîr edilenler, çalışır, kazanır’ düşüncesi gelir ve bu düşüncesi, onu çalışmaya sürükler. Demek ki, bu düşünceler boş değildir. Ezeldeki yazı sebebi ile, kalbe gelir. O yazının meydana çıkmasına sebep olur. Bir insan ne iş için yaratıldı ise, o işin sebeplerini onun önüne getirirler. Yoksa onu, sebepsiz olarak, o iş başına geçirmezler. Bunun içindir ki; **(Çalışınız, herkes, ne iş için yaratılmış ise, o iş, ona kolaylaştırılır!)** buyuruldu. O hâlde, herkes, sürüklenmiş olduğu hâllerden, işlerden, alının yazısını ve âhirette başına gelecekleri anlayabilir. Derslerine çalışan, vazîfelerini yapan bir talebe, bu hâlini, sınıf geçeceği, ileride mevki sâhibi olacağı takdîr edilmiş olduğuna alâmet bilmelidir. Yoksa eğer, kalbine, ‘câhil kalacağım alınma yazılmış ise, ne kadar çalışsam faydası olmaz’ düşüncesini getirirler, o da çalışmaz boş vakit geçirirse, alın yazısının câhil kalmak olduğunu anlamalıdır. İşte âhiretteki hâl için, kazâ ve kaderi de böyle bilmelidir. Nitekim sûre-i Lokmandaki âyet-i kerîmede meâlen; **(Hepinizin dünyâya getirilmesi ve âhirette tekrâr diriltilmesi, bir kişinin yaratılması ve diriltilmesi gibidir)** buyurulmuştur...”

SONSUZ SAADETE KAVUŞMAK İÇİN...

Bir işi yapıp yapmama hususunda, kişinin gücünün yetmesine kudret; yapmayı veyâ yapmamayı tercih etmeye ihtiyâr; tercih olunanı yapmayı dilemeye irâde denir. Kulun işinin yapılmasında, yaratılmasında, önce bu işi ihtiyâr ve irâde etmesi lâzımdır. Kul, kudreti dâhilinde olan şeyi irâde eder ve bu isteğe, dilemeye kesb denir. Kul her istediğini yapamaz, istemedikleri de var olabilir. Kulun, her istediğini yapması, kulluk değil, ilâh olmayı istemek demektir. Allahü teâlâ, ihsân ederek, acıyarak, kullarına muhtâç oldukları ve emirlere, yasaklara uyabilecek kadar kuvvet, kudret yani enerji vermiştir.

Netice olarak Allahü teâlâ, dünyâda bütün insanlara acıyor. Muhtâç oldukları şeyleri yaratıp, herkese gönderiyor. Dünyâda râhat ve huzûr içinde yaşamaları ve âhirette de sonsuz saâdete kavuşmaları için, ne yapmaları, nasıl inanmaları lâzım geldiğini açıkça bildiriyor. Bunları yapıp yapmamak, inanıp inanmamak, insanların tercihinin bırakılmıştır. İnsan neyi tercih ederse, o tercih ettiği şeye kavuşur.

Pis borudan şifâ gelmez 14.02.2010

Allahü teâlânın beğendiği İslâm dînini öğrenmek, Resûlullah efendimizin bildirdiklerine sarılarak dünyâda ve âhirette huzûra, saâdete kavuşmak, ancak Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarını veya bunların kitâplarından toplanan İlmihâl kitâplarını okumakla mümkündür. Kur’ân-ı kerîmin hakîkatini, yalnızca Ehl-i sünnet âlimleri anlamış ve binlerce kitâp yazarak bu hakîkatleri bildirmişlerdir. Ehl-i sünnet i’tikâdını ve ilm-i hâlini öğrenmeyen, çocuklarına öğretmeyenler, Müslümânlıktan ayrılmak, inkâr felâketine düşmek tehlikesindedir. Resûlullah efendimiz; **(İlim bulunan yerde Müslümânlık vardır. İlim bulunmayan yerde Müslümânlık kalmaz)** buyurmuşlardır.

Ölmek için, yemek, içmek lâzım olduğu gibi, kâfirlere aldanmamak, dinden çıkmamak için de, dînini, îmânını, doğru olarak öğrenmek lâzımdır. Ecdâdımız, her zamân toplanır, ilmihâl kitâplarını okurlar ve böylece dinlerini doğru olarak öğrenirlerdi. Böyle yaparak Müslümân kalmışlar, İslâmiyyetin zevkini almışlar ve bu saâdet ışığını bizlere, doğru olarak ulaştırabilmişlerdir. Bizim de Müslümân kalmamız, çocuklarımızı kurtarmamız için, birinci ve en lüzûmlu çâre, her şeyden önce Ehl-i sünnet âlimlerinin hâzırladığı ilmihâl kitâplarını okumak ve öğrenmektir. Çocuğunun Müslümân olmasını isteyen ana-baba, çocuğuna Kur’ân-ı kerîmi, lâzım olan ilmihâl bilgilerini öğretmelidir.

Herkesin bilmesi, yapması gereken kelâm yani îmân, ahlâk ve fıkıh bilgilerini kısaca ve açıkça anlatan kitâplara İlm-i hâl kitâpları denir. Dînini bilen, seven ve kayıran mübârek insanların ilm-i hâl kitâplarını alıp, çoluğuna ve çocuğuna öğretmek, her Müslümânın birinci vazîfesidir. Kendilerine din adamı ismini ve süsünü veren câhil, sapık bir kimsenin sözlerinden, yazılarından din öğrenmeye kalkışmak, kendini Cehenneme atmak demektir.

Herkes, hangi sebebe başvurursa, o sebebin vâsıta kılındığı şeye kavuşur. Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâplarını okuyan, Müslümânlığı doğru olarak öğrenir, sever ve iyi bir Müslümân olur. Dinsizlerin arasında yaşayan, onların sözlerini dinleyen, din câhili olur. Din câhillerinin çoğu da, kâfir olur. İnsan hangi yerin vâsıtasına binerse, oraya gider. “Her çömlek, içinde olan şeyi sızdırır” sözü meşhurdur.

Gülistâna giden, gül koklar, çöplükte yetişen Ebû Cehil karpuzu, elbette fenâ koku saçar. Resûlullah efendimiz; **(Çöplükte biten gülleri koklamayınız!)** buyurmuştur.

Dünyâda ve âhirette saâdete kavuşmak isteyenler, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâplarını okumalıdır. İslâmiyyette, çözülemeyecek hiçbir mesele yoktur. Ehl-i sünnet âlimleri, kıyâmete kadar yapılacak olan her işin, her yeniliğin, her buluşun, insanların saâdetleri için kullanılabilmeleri yollarını, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden çıkarmışlar, kitâplarına yazmışlardır. Kendi akıllarına güvenerek, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden mânâ, hüküm çıkarmaya kalkışanlar, yanılır, aldanır ve Ehl-i sünnetten ayrılırlar. Ehl-i sünnetten ayrılan da, yâ sapık veyâ kâfir olur. Abdülhâlık Goncdüvânî hazretleri Vasiyyetnâme kitâbında buyuruyor ki:

“Sana vasiyyet eylerim ey oğul ki, her hâlinde ilim, edeb ve takvâ üzere ol! İslâm âlimlerinin kitâplarını oku! Fıkıh ve hadîs öğren! Câhil tarikatçılardan sakın!”

Netice olarak, okunan kitaba çok dikkat etmelidir. Kitabın içindekilerden daha çok yazarı mühimdir. Zira kalbden çıkanlar, kalblere tesir eder. İtikadı bozuk olan bir kimsenin yazdığı kitabı okuyan, o kitabı yazandan etkilenip itikadı bozulabilir. Din büyükleri; “Pis borudan şifâ gelmez” buyurmuşlardır. Vücûdumuzun gıdâsını almakta dikkat ettiğimiz gibi, rûhumuzun gıdâsını almakta da dikkat etmeliyiz, hatta daha çok dikkatli olmalıyız. Rûhun gıdâsı ilimdir, dindir, ibâdetlerdir. Bedenine bozuk gıdâ alan ölür, rûhuna bozuk gıdâ alan kimse ise, îmânını kaybeder. Yemeğin nasıl ki temiz olmasına dikkat ediyorsak, okuyacağımız kitabı da iyi seçmeliyiz. Kitabı yazan, yazdıklarından önemlidir.

Dinimizi doğru olarak öğrenmek için 15.02.2010

Din bilgileri, Ehl-i sünnet âlimlerinden veyâ bunların hazırladığı kitâplarından öğrenilir. Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâplarını okuyanlar, hem din bilgilerini öğrenirler, hem de kalbleri temizlenir. Peygamber efendimiz; **(Dininizi ricâlin, İslâm âlimlerinin ağızlarından öğreniniz!)** buyurmuşlardır.

Çocuk küçük iken, en çok anasını sever, ona sığınır. Biraz akli başına gelince, babasına dahâ çok güvenir, ona sığınır. Mektebe veyâ sanata başlayınca, hocasına, ustasına güvenir, onlara sarılır. Allahü teâlânın âdeti böyledir. Rûhun kazançları da, bunun gibi, önce ana, baba ve âlim, sonra da Resûlullah efendimiz vâsıtası ile alınmaktadır.

Her Müslümânın ilmihâl bilgilerini öğrenmesi farz-ı ayndır. Allahü teâlâ; **(Bilenlerden sorup öğreniniz!)** buyurdu.

Bilmeyenlerin, âlimlerden ve bunların kitâplarından öğrenmeleri lâzımdır. Bunun için hadîs-i şerîfte; **(İlim öğrenmek, erkeklere de kadınlara da farzdır)** buyuruldu.

Bu emirler, beden ile ve kalb ile yapılması, sakınılması lâzım olan bilgileri, ilmihâl kitâplarından öğrenmenin lâzım olduğunu, câhil din adamlarının, mezhebsizlerin, dinde reformcuların sözlerine, kitâplarına aldanmamayı göstermektedir.

Muhammed Ma'sûm hazretleri buyuruyor ki:

“Bid'at sâhibi olan din adamlarının yanlarına yaklaşmayınız! Yahyâ bin Muâz-ı Râzî hazretleri, ‘Üç kimseden kaçınız. Yanlarına yaklaşmayınız’ buyurdu. Bu üç kimse, gâfil, sapık din adamı, zenginlere yaltakçılık eden hâfız ve dinden haberi olmayan tarikatçılardır. Din adamı olarak ortaya çıkan bir kimse, Resûlullah efendimizin sünnetine uymazsa, İslâmiyyete yapışmazsa ondan kaçmalı, yanına yaklaşmamalı, kitâplarını almamalı, okumamalıdır. Onun bulunduğu köyde bile bulunmamalıdır. Ona ufak yakınlık, insanın dînini yıkar. O, din adamı değil, sinsi bir din düşmanıdır. İnsanın dînini, îmânını bozar. Şeytândan dahâ çok zararlıdır. Sözü yaldızlı ve pek tesîrli olsa da ve dünyâyı sevmiyor görünse de, yırtıcı hayvanlardan kaçır gibi, ondan kaçmalıdır.”

Fırsat elde iken ve can bedendeyken, ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarını okumalı, dinimizi doğru olarak öğrenmeli, çocuklara, yakınlarla ve sözümüzü dinleyenlere öğretmelidir. Çocukların, mektebe gittikten sonra dinlerini öğrenmeleri güç hattâ imkânsız olur. Felâket gelince, âh etmek fayda vermez. İslâm düşmanlarının, zındıkların, tatlı, yaldızlı kitâplarına, gazetelerine, dergilerine, televizyon ve radyolarına aldanmamalıdır. İbni Âbidîn hazretleri; “Hiçbir dîne inanmadığı hâlde, Müslümân görünüp,

küfre sebep olan şeyleri Müslümânlıkmış gibi anlatarak, Müslümânları dinden çıkarmaya çalışan sinsi kâfirlere zındık denir” buyurmaktadır.

Ahmed ibni Hacer-i Mekkî hazretleri Fetâvâ-yı hadîsiyyedeki fetvâsında; “İslâm âlimlerinin tefsîrlerinden almayıp da, kendi anladığını ve kendi görüşlerini tefsîr olarak yazan ehliyetsiz kimselerin tefsîrlerini milletin önüne sürenlere mâni olmalıdır. Böyle tefsîrler bâtıldır, bozuktur. Bu tefsîrleri milletin önüne süren din adamları sapıktır. Başkalarını da doğru yoldan saptırmaya çalışmaktadırlar” buyurmaktadır.

Bu sebeple, câhil, sapık din adamlarının sözlerine aldanmamalı, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâblarına sarılmalı, sapıkların bozuk, zehirli kitâplarını almamalı, okumamalıdır.

Netice olarak, dünyânın neresinde olursa olsun, her insana ilk önce lâzım olan şey, dînini, îmânını doğru olarak öğrenmek ve çoluk çocuğuna da öğretmektir. Dinin emir ve yasakları, eskiden İslâm âlimlerinden kolayca öğrenilirdi. Zamanımızda önceki hakiki âlimler gibi zâtlar yok gibi olmuştur. Şimdi dîni, îmânı doğru olarak öğrenebilmek için tek çâre, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâplarını okumak ve çoluk çocuğa okutmaktır. Bu kitâpları bulmak, tercih edebilmek, okuyup amel edebilmek de, Allahu teâlânın büyük bir ihsânıdır. İbni Sîrin hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Dîninizi kimden öğrendiğinize dikkat ediniz!”

Amelsiz ilim, insanı kurtarmaz **21.02.2010**

İslâmiyet, üç şeyden meydâna gelmiştir. Bunlar, ilim, amel ve ihlâstır. Her mü'mine önce lâzım, birinci farz olan şey, îmânı, farzları, harâmları öğrenmektir. Bunlar öğrenilmedikçe, Müslümânlık olamaz, îmân elde tutulamaz, hak borçları ve kul borçları ödenilemez, niyyet, ahlâk düzeltilemez, temizlenemez. Düzgün niyyet edinilmedikçe de, hiçbir farz kabûl olmaz. Hadîs-i şerîfte; **(Bir sâat ilim öğrenmek veyâ öğretmek, sabâha kadar ibâdet etmekten dahâ sevâbtır)** buyuruldu.

İslâmiyette ilim diye, faydalı bilgilere denir. Faydalı ilim, saâdet-i ebediyyeyi elde etmeye yani Allahu teâlânın rızasını kazanmaya vesîle olan ilimdir ki, bunlara, İslâm bilgileri denir. Farzları ve harâmları öğrenmek, her Müslümâna farz-ı ayındır. Fazlasını öğrenmek de, farz-ı kifâye olup, çok sevâbtır. İbâdetlerin sünnete uygun olanları faydalıdır. Bunun için, bid'atlerden sakınmak şarttır. Hadîs-i şerîfte; **(Amelsiz söz kabûl olmaz. Niyyetsiz amel kabûl olmaz. Sünnete uygun olmazsa, hiçbirisi kabûl olmaz)** buyuruldu. Yani hiçbirine sevâb verilmez. İbâdetlerin güç, sıkıntılı olması değil, sünnete uygun olmaları lâzımdır.

Alvân Hamevî hazretleri, talebelerine ve kendisini sevenlere, ilim ile amelin berâberce yapılmasını bildirir, amelsiz ilmin insanlara yük olacağını anlatırdı. İbn-i Semmâk hazretlerine amelsiz ilimden sual edilince; “Amelsiz ilim peşinde koşanın misâli şeytandır. Kendisini makam, mevki arzusuna kaptıranın misâlî de Firavun'dur. Yâni makam korkusundan îmân etmemiştir” cevabını vermiştir.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri, bir talebesine hitaben buyuruyor ki:

“Amelsiz ilim, insanı kurtarır zannediyorsun ve ilim sâhibi olunca, amel etmeden kurtuluruz sanıyorsun. Bu hâlinize çok şaşılır. Çünkü ilmi olan kimsenin, amelsiz kuru ilmin kıyâmette kendine zarar vereceğini, bilmiyordum, diye özür, bahâne yapamayacağını bilmesi lâzımdır. Peygamber efendimiz; **(Kıyâmet günü azâbların en şiddetlisi, elbette, ilminin faydasını görmeyen âlime olacaktır)** buyurmuştur.

İyi bil ki, amelsiz ilim, insanı kurtaramaz. Bunu sana bir misâl ile anlatayım. Bir kimse, dağda bir arslana rastlasa, yanında tüfeği ve kılıcı bulunsa, bunları kullanmasını iyi bilse ve ne kadar cesûr olursa olsun, bu âletleri kullanmadıkça, arslandan kurtulabilir mi? Sen de bilirsin ki, kurtulamaz. İşte bunun gibi, bir kimse ne kadar ilim sâhibi olursa olsun, bildiğine göre hareket etmezse, ilminin faydası olmaz.

Bir insan ne kadar ilim edinse, ne kadar kitâp okusa, bildiklerini yapmadıkça faydası olmaz. Allahu teâlânın emrettiği, beğendiği iyi şeyleri yaparak onun merhametini kazanmaz isen, rahmetine kavuşamazsın. Bir âyet-i kerîmede meâlen; **(İnsan yalnız çalışmakla ve ibâdet yapmakla saâdete kavuşur)** buyuruldu. Bir âyet-i kerîmede de meâlen; **(Allahın rahmetine kavuşmak isteyenler,**

emirlerini yapsınlar) buyurulmaktadır. Peygamber efendimiz; **(İmân, altı şeye kalb ile inanmak, inandığını dili ile söylemek ve Allahü teâlânın emirlerini beğenmektir)** buyurmuştur.

İnanmak ve söylemekle îmân hâsıl oluyor, ibâdet etmekle de kemâle gelip cilâlanıyor. Amelin lâzım olduğunu gösteren dahâ sayabildiğin kadar vesîkalar vardır.”

Ebû Abdurrahmân Sülemî hazretleri buyuruyor ki:

“Bizim Kur’ân-ı kerîm öğrendiğimiz, kırâat dersi aldığımız sahâbîler, okudukları on âyeti öğrenip bu âyet-i kerîmelerde buyurulan hususlarla amel etmeden başka âyet okumazlardı. Bizden sonra gelenler, Kur’ân-ı kerîm okuyacaklar, onu su gibi içecekler fakat Kur’ân-ı kerîm boğazlarından aşağıya inmeyecek.”

Ma’rûf-ı Kerhî hazretleri de; “Amelsiz Cenneti istemek ve emir olunduğunu yapmadan rahmet ummak, câhillik ve ahmaklıktır” buyurmuştur.

Netice olarak, ilim öğrenmek şarttır çünkü ilimsiz ibâdet olmaz. İlim, amel etmek, amel de ihlâs elde etmek içindir. Amelsiz ilim ve ihlâssız amel makbul değildir. İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Allahü teâlâ hepimizi lâftan kurtarıp, iş yapmamızı nasîb buyursun.”

Hasenât, günâhları yok eder
22.02.2010

Şartlarına uygun olarak tövbe edince, küfür, inkâr dahil bütün günâhlar muhakkak affolur. Şartlarına uygun olarak ve ihlâs ile yapılan hacca, Hacc-ı mebrûr denir. Hacc-ı mebrûr, kazâyâ kalmış yani vaktinde edâ edilememiş farzlardan, ibâdetlerden ve kul haklarından başka bütün günâhların affına sebep olur. Kul haklarının ve vaktinde yapılamayan ibâdetlerin affolması için, vaktinde edâ edilmeyen ibâdetlerin kazâ edilmesi ve kul haklarının da ödenmesi lâzımdır. Kabul olmuş hac ile, farzı, ibâdeti yapmamanın günâhı affedilmez ise de, vaktinde yapmamanın, vaktinden sonraya bırakmanın günâhı affedilir. Kabul olan hacdan sonra, vaktinde yapılmayan farzlar, ibâdetler kazâ etmeye hemen başlanmazsa, geciktirme günâhı tekrâr başlar ve zamânla kat kat artar. İslâm âlimleri; **(Hacc-ı mebrûr yapanın günâhları affolur. Dünyâyâ yeni gelmiş gibi olur)** hadîs-i şerîfinin, kazâyâ kalan ibâdetler ve kul hakkından başka günâhların affolacağını göstermektedir diye açıklamışlardır.

Kazâyâ kalan ibâdetlerin ve kul haklarının da, affa dâhil olduğunu bildiren âlimler var ise de, bunlar, tövbe edip de kazâdan ve ödemekten âciz olanlar için olduğu bildirilmiştir. Hûd sûresinin 115. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Hasenât, günâhları yok eder)** buyuruldu.

Müfessirler, bu âyet-i kerîmeyi de, vaktinde yapılamayan ibâdetlerin kazâsı yapılıncâ, affolurlar diye açıklamışlardır.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri, bir talebesine hitaben buyuruyor ki:

“Kıymetli ömrümüz, günâh işlemekle, kusûr, kabâhat yapmakla, yanılmakla, faydasız, lüzûmsuz konuşmakla geçip gidiyor. Bunun için; tövbeden, Allahü teâlâyâ boyun bükmekten söyleşmemiz, konuşmamız hoş olur. Nûr sûresi, 31. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Ey mü’minler! Hepiniz, Allahü teâlâyâ tövbe ediniz! Tövbe etmekle kurtulabilirsiniz)** buyurmuştur. Günâhlarına tövbe etmek, herkese farz-ı ayındır. Hiç kimse tövbeden kurtulamaz. Nasıl kurtulur ki, Peygamberlerin hepsi tövbe ederdi. Peygamberlerin sonuncusu ve en yükseği olan Muhammed aleyhisselâm buyuruyor ki; **(Kalbimde envâr-ı ilâhiyyenin gelmesine engel olan perde hâsıl oluyor. Bunun için her gün, yetmiş kerre istiğfâr ediyorum.)**

Yapılan günâhta, kul hakkı bulunmayıp, zinâ yapmak, alkollü içki içmek, çalgı dinlemek, yabancı kadınlara bakmak, Kur’ân-ı kerîmi abdestsiz tutmak ve yanlış inanışlara saplanmak gibi, yalnız Allahü teâlâ ile kendi arasında olursa, böyle günâhlara tövbe etmek, pişmân olmakla, istiğfâr okumakla, Allahü teâlâdan utanıp, sıkılıp, Ondan af dilemekle olur. Farzlardan birini özürsüz terk etti ise, tövbe için, bunlarla birlikte, o farzı da yapmak lâzımdır.

Günâhta kul hakkı da varsa, buna tövbe için, kul hakkını hemen ödemek, hak sahibi ile helâllaşmak, ona iyilik ve duâ etmek de lâzımdır. Mal sâhibi, hakkı olan ölmüş ise, ona duâ, istiğfâr edip çocuklarına, vârislerine verip ödemeli, bunlara iyilik yapmalıdır. Çocukları, vârisleri bilinmiyorsa,

malı, parayı fakîrlere sadaka verip, sevâbını hak sâhibine niyyet etmelidir. Resûlullah efendimiz; **(Günâh işleyen biri, pişmân olur, abdest alıp namâz kılar ve günâhı için istiğfâr ederse, Allahü teâlâ, o günâhı elbette affeder. Çünkü Allahü teâlâ, Nisâ sûresi 109. âyetinde; ‘Biri günâh işler veyâ kendine zulmeder, sonra pişmân olup, Allahü teâlâyâ istiğfâr ederse, Allahü teâlâyı çok merhametli, af ve mağfîret edici bulur’ buyurmaktadır)** buyurdu. Lokman Hakîm hazretleri oğluna nasîhat ederek; ‘Oğlum, tövbeyi yarına bırakma! Çünkü ölüm ânsızın gelip yakalar’ buyurmuştur. İmâm-ı Mücâhid hazretleri de; ‘Her sabâh ve akşam tövbe etmeyen kimse, kendine zulmeder’ buyurmuştur.”

Netice olarak, işlenen her günâhın affı için, kalb ile tövbe etmek, dil ile istiğfâr etmek ve vaktinde yapılamayan ibâdetleri kazâ etmek, ayrıca sadaka verip iyilik etmek lâzımdır. Atâ-i Horasânî hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Hep iyilik yapın. Zîrâ yapılan iyilikler, işlenen kötülükleri yok eder.”

Duâmızın kabûl olmasını istiyorsak 28.02.2010

Duâ, Allahü teâlâyâ yalvararak murâdını, dileğini istemek demektir. Allahü teâlâ, duâ eden kulunu çok sever, duâ etmeyene de gadab eder. Duâ mü'minin silâhı, dînin temel direklerinden biridir ve yerleri, gökleri aydınlatan nûrdur. Duâ, gelmiş olan dertleri, belâları giderir, gelmemiş olanların da gelmelerine mâni olur. Âyet-i kerîmede meâlen; **(Bana hâlis kalb ile duâ ediniz! Böyle duâları kabûl ederim)** buyurulmaktadır.

Allahü teâlâ, her şeyi sebep ile yaratmakta, ni'metlerini sebeplerin arkasından göndermektedir. Zararları, dertleri gidermek için ve faydalı şeyleri vermek için de, duâ etmeyi sebep yapmıştır. Bütün Peygamberler, duâ ettikleri gibi ümmetlerine de duâ etmelerini emretmişlerdi.

Duânın kabûlü için önce, günâhlara pişmân olup, tövbe etmeli, istiğfâr okumalı, sadaka vermeli, îmânını Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiklerine uygun olarak düzeltilmeli, kabûl olacağına inanmalı, güvenmeli, iki dizi üzerine kibleye karşı oturup, önce hamd ve salevât okumalıdır. Böyle yapılan duâ, kabûl olmazsa da, sevâb hâsıl olur. Duânın kabûl olması için, helâl yemeli, helâlden giymelidir. Harâm lokma yiyenin duâsı kırk gün kabûl olmaz.

Duâ ederken, kalb uyanık olmalıdır. Söylediğinden haberi olmayan gâfilin duâsı kabûl olmaz. Duânın kabûlü için acele etmemeli, duâyâ devâm etmeli, usanmamalıdır. Allahü teâlâ, duâ etmeyi ve duâ edeni sever. Kabûl ettiği hâlde, istenileni vermeyi geciktirerek, duânın ve sevâbının çok olmasını ister. Duâyı, hiç olmazsa, yedi kerre tekrâr etmelidir. Râhat ve huzûr zamânlarında çok duâ edenin, dert ve belâ zamânlarındaki duâları çabuk kabûl olur.

Vaktiyle Mısır'da kıtlık olmuş, yağmurlar da yağmamış. Herkes yağmur yağması için çare aramış, duâ etmiş ama bir türlü yağmur yağmıyormuş. Mübârek bir zât, bir gün camide cemâatin arasında;

- Ben bunun çaresini, yağmur nasıl yağdırılacağını biliyorum. Herkes sadaka versin, sonra duâ kabul olur demiş ve benim bu cübbemden başka bir şeyim yok, ben cübbemi veriyorum deyip cübbesini çıkarmış koymuş.

Bunun üzerine herkes nesi varsa vermişler ve bunları fakirlere dağıtmışlar. Sonra da duâ için ellerini açmışlar ve; “Yâ Rabbî senin kullarını sevindirdikten sonra yapılan duâyı kabûl edeceğini buyuruyorsun, biz senin fakir kullarını sevindirdik yâ Rabbî” derken masmavi gökyüzü simsiyah bulutlarla dolmuş ve hemen yağmur başlamış.

Sebeplere yapışmadan yapılan duâyâ, faydasız temennî denir. Ümîd edilmeyen şeyi istemeye temennî denir. Ümîd edilen şeyi istemeye recâ denir. İstenilen şeyin sebeplerine kavuşturmasını dilemelidir. Hadîs-i şerîfte; **(Çalışmadan duâ eden, silâhsız harbe giden gibidir)** buyuruldu.

İlâç almak, âyet-i kerîme okumak, duâ etmek, insanın ömrünü uzatmaz, ölüme mâni olmaz, eceli geciktirmez. Ancak ömrü olanın dertlerini, ağrılarını giderip, sıhhatli, râhat ve neşeli yaşamasına sebep olurlar. Kalb nakli gibi ameliyâtlar, aşılar, serûmlar, ölüme mâni olmaz, ömrü olanlara faydalı olur. Eceli gelen çok kimsenin ameliyât esnâsında öldüklerini bilmeyen yoktur.

Duânın kabûl olması için, istenilen şeyin sebebine yapışmak lâzımdır. Allahü teâlâ, her şeyi sebep ile yaratmıştır. Tedbîr almak, sebebi aramak lâzımdır. Duâ edince, Allahü teâlâ sebebe kavuşturur ve sebepte te'sîr, kuvvet yaratır. Namâzlardan sonra, Peygamber efendimizin ve evliyânın kabirleri yanında, onları vesîle ederek yapılan duâlar çabuk kabûl olunur.

Netice olarak, eğer duâlarımızın kabul olmasını istiyorsak, şartlarına uymamız, birinin duâsını almamız, birini sevindirmemiz lâzımdır. Bir mübârek zâta gelip;

- Efendim çocuğumuz çok hasta, şifâ bulması için duâ eder misiniz demişler. O zât da;

- Şurada fakir biri var, evvela onu sevindirir, sonra gelin buyurmuş. Fakir sevindirildikten sonra yapılan duâ ile çocuk sıhhatine kavuşmuş. Allahü teâlânın duâmızı kabûl etmesi, bizi sevmesi için, duânın şartlarına uymamız ve Onun kullarını sevindirmemiz lâzımdır.

Kul, neyi talep ederse 01.03.2010

Allahü teâlâ, her şeyi bir sebep altında yaratmaktadır. Bu sebeplere, iş yapabilecek te'sîr, kuvvet vermiştir. Bu kuvvetlere, tabîat kuvvetleri, fizik, kimyâ ve biyoloji kanûnları denmektedir. Bir iş yapmamız, bir şeyi elde etmemiz için, bu işin sebeplerine yapışmamız lâzımdır. Meselâ, buğday hâsıl olması için, tarlayı sürmek, ekmek, ekini biçmek lâzımdır. Ateş yakar. Fakat, ateşe yakmak kuvvetini veren, Allahü teâlâdır. Aç olan, bir şey yer. Bu şeye doyurma kuvvetini veren Odur. Lâzım olduğu zamân, böyle sebepleri kullanmadığı için zarar gören kimse, Allaha âsî olur.

İnsanların bütün hareketleri, işleri, Allahü teâlânın bu âdeti içinde meydana gelmektedir. Allahü teâlâ, çok şeyi sebeplerle yaratmaktadır. Sebeplere yapışmak, sebeplerden beklemek, istemek, Onun âdetine uymak, Ondan beklemek ve istemek olur. Bulut vâsıtası ile Allahü teâlâdan yağmur beklemek, ilâç içerek Allahü teâlâdan şifâ beklemek, top, bomba, füze kullanarak Allahü teâlâdan zafer beklemek gibidir. Bunlar sebeptir. Allahü teâlâ, her şeyi sebeple yaratmaktadır. Bu sebeplere yapışak, şîrk değildir. Bütün Peygamberler hep sebeplere yapışmışlardır. Allahü teâlânın yarattığı suyu içmek için çeşmeye, Onun yarattığı ekmeği yemek için fırıncıya gidildiği ve Allahü teâlânın zafer vermesi için, harp vâsıtaları yapıldığı gibi, Allahü teâlânın duâyı kabûl etmesi için de, Peygamberin, evliyânın rûhlarına gönül bağlanır. Allahü teâlânın elektromagnetik dalgalarla yarattığı sesi almak için radyo kullanmak, Allahü teâlâyı bırakıp bir kutuya başvurmak değildir. Çünkü radyo kutusundaki âletlere o özellikleri, o kuvvetleri veren Allahü teâlâdır. Allahü teâlâ, her şeyde, kendi kudretini gizlemiştir. Müslümân, sebepleri kullanırken, sebeplere te'sîr gücü veren Allahü teâlâyı düşünür.

Bu dünyânın ve dünyâ işlerinin düzgün olması için, Allahü teâlâ, her şeyin yaratılmasını sebeplere bağlamıştır. Bir şeyin yaratılmasını isteyen kimse, o şeyin sebebini kullanır. Sebeplerin çoğu, düşünmekle, tecrübe ile, hesâpla bulunacak şeylerdir. Bir şeyin sebebi yapılmıca, Allahü teâlâ, o şeyi, dilerse yaratır. Mu'cize ve kerâmet böyle değildir. Allahü teâlâ bunları sebepsiz olarak, hârika olarak yaratır. Sebebe yapışmak, Allahü teâlânın âdetine uymaktır.

Peygamber efendimiz buyuruyor ki:

(Allahtan korkun da, istediğiniz şeylere kavuşmak için, iyi sebeplere yapışın. Kötü sebeplere yanaşmayın! Kudretinde ve irâdesinde bulunduğum Allahü teâlâyı yemin ederim ki, hiçbir kimse, ezelde ayrılmış olan rızkını temâm almadıkça, dünyâdan âhirete gitmez.)

Netice olarak Allahü teâlâ, ezelde, kulları neyi ister, neyi talep ederlerse, istedikleri şeye kavuşmaları için, onlara uygun şartlar hazırlamış, sebepler yaratmış ve takdir etmiştir. Bir kul, neyi talep ederse, o talep ettiği şeye kavuşması için önüne uygun şartlar, sebepler koymuş ve bu sebeplere, şartlara yapışınca da, o isteğini, talebini yaratmıştır...

DÜNYA VE ÂHİRET SAADETİ İÇİN...

Bir zamanlar insanlar, Allahü teâlâdan Cenneti, cenâb-ı Hakkın rızâsını talep edince, onlara, kendi rızâsına, Cennete kavuşturacak, rehberler, âlimler ve evliyâ göndermiştir. Âlim ve evliyânın varlığı, insanların kurtulması için en iyi bir sebeptir. İnsanlar, Cenneti, cenâb-ı Hakkın rızâsını isteyince, Allahü teâlâ da onlara Cennete ve rızâsına kavuşturacak yolları açmıştır. Allahü teâlâ, âlim, evliyâ gönderir, insanlar da bunlara tâbi olursa, millet rahat eder. Bazı zamanlar da insanlar, Allahü teâlâdan dünyalık talep etmişler ve böylece de onlar, ehli dünyâ olmuşlardır. Cenâb-ı Hak, kim neyi talep ederse, onu

vermekte, yaratmaktadır. Dünyâlık isteyene, dünyâlık yolları, âhireti isteyene de, âhret yollarını yaratmakta, kolaylaştırmaktadır. Rabbimizin rızâsını kazanmayı, Onun dinine ve kullarına hizmet, iyilik etmeyi istediğimiz ve bu uğurda çalıştığımız müddetçe, hem dünyâda rahat eder, huzûrlu olur ve hem de âhirette ebedi saâdete kavuşuruz...

Şöhret âfettir, felâkete sebeptir 07.03.2010

İnsanın din veya dünyâ işlerinde şöhret sâhibi olması, dînine de, dünyâsına da çok zarar verir. Peygamber efendimiz; **(Mal ve şöhret hırsının insana zararı, koyun sürüsüne giren iki aç kurdun zararından daha çoktur)** buyurmuşlardır.

Mevki ve şöhret sâhibi olmak arzûsu, insanlarda üç şeyden hâsıl olmaktadır:

Birinci sebep, nefsin arzûlarına kavuşmaktır. Nefis, arzûlarının, harâm yollardan elde edilmesini ister. **İkincisi**, kendinin ve başkalarının haklarını zâlimlerden kurtarmak, hayır, hasenât yapmak, iyi yemek, iyi giyinmek, iyi evlerde oturmak, rahat yaşamak, İslâm dînine, Müslümânlara hizmet etmek için mevki sâhibi olmayı ister. Bu niyetle mevkiye kavuşurken, riyâ, hakkı bâtil ile karıştırmak gibi, İslâmiyyetin yasak ettiği şeyler yapılmazsa, bu kimsenin mevki sâhibi olması câizdir. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, iyi insanların nasıl olacağını bildirirken, bunların; **(Müslümânlara imâm olmak istediklerini)** de bildirmektedir.

Süleymân aleyhisselâm; “Yâ Rabbî! Benden sonra kimseye nasîb etmiyeceğin bir mülkû bana ihsân eyle!” diyerek melik ve emîr olmak istemiştir. Hadîs-i şerîfte de; **(Hak ve adâlet üzere bir gün hâkimlik yapmayı, bir sene devâmlı gazâ etmekten daha çok severim)** buyuruldu.

Mevki sâhibi olmayı istemenin sebeplerinden **üçüncüsü**, nefsini eğlendirmektir. Kişinin nefsi, maldan olduğu gibi, mevkiden, şöhretten de lezzet almaktadır. Arada İslâmiyyete uymayan işler bulunmazsa, nefsi lezzet aldığı şeye kavuşturmak harâm olmaz ise de, takvânın az olduğunu gösterir. Böyle bir kimsenin, mevki elde ettikten, şöhrete kavuştuktan sonra, insanların gönüllerini kazanmak için, riyâ, gösteriş yapmasından korkulur.

Mevki ve şöhret sâhibi olmak arzûsunu gideren en kuvvetli ilâç, insanlardan uzlet etmek, uzak durmaktır. Din ve dünyâ için zarûrî vazîfelerden başka, insanlar arasına karışmamalıdır. Ebû Bekir bin İyâş hazretleri; “Fazla ve lüzumsuz konuşmanın en küçük zararı, şöhrettir. Belâ olarak, şöhret insana yeterlidir” buyurmuştur.

İslâmiyyetten olan şeyler, ihlâs ile, temiz niyet ile yapılırsa, kıymetli olurlar. Nefsin arzûlarına kavuşmak ve şöhret için olurlarsa, Allahü teâlâdan uzaklaştırılır, Cehenneme sürüklerler.

Bir kimsenin ilmi, ameli, ihlâsı ve bu hususta şöhreti artınca, hased edicilerin çoğalmasına sebep olur. Âdem aleyhisselâmdan beri bu durum böyle olmuştur. Câhillerin hasedi, haset olunanda ni'metlerin çokluğunu gösterir.

Amel etmek ve ihlâs sahibi olmak için değil de, mâl, mevki ve şöhret sahibi olmak için ilim sâhibi olmak, zararlıdır. Dünyâlık ele geçirmek için ilim öğrenmek, yani dîni dünyâyâ vesîle etmek, altın kaşıkla necâset yemeye benzer. Dîni dünyâ kazancına âlet edenler, din hırsızlarıdır. Hadîs-i şerîfte; **(Din bilgilerini dünyâlık ele geçirmek için edinenler, Cennetin kokusunu duymayacaklardır)** buyuruldu.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“Ayıplarımızı görüp, günâhlarımızın çokluğunu düşünüp, Allahü teâlânın intikâm almasından korkmalıyız. İyiliklerimizi az görmeli, günâhlarımız az olsa da, çok bilmeliyiz. Şöhret sâhibi olmaktan, insanlar arasında iyi tanınmaktan çok korkmalı, titremeliyiz.”

Netice olarak, şöhret sahibi olmayı istemek âfettir, kişinin felâketine sebep olur. Peygamber efendimiz, gösteriş, şöhret yapmayı yasak etmiştir. Mal, mevki, hürmet ve şöhret kazanmak için yapılan ibâdetle, ihlâs olmaz, riyâ olur. Böyle ibâdetle sevâb verilmez, günâh olur, azâb yapılır. Şöhretin felâket olması, meşhur olmayı isteyenler içindir. Çünkü bunlar, şöhret uğruna dinlerini, iffetlerini fedâ etmektedirler. İstemediği hâlde meşhûr olanları ise, şöhretin âfetinden Allahü teâlâ

korumaktadır. Meşhûr olan İslâm âlimleri ve evliyâyı kirâm bunlardandır. Hadis-i şerifte buyurulduğu gibi:

(Din veyâ dünyâ işlerinde iyi tanınarak parmakla gösterilmek, bir kimseye zarar olarak yetişir. Bu zarardan ancak Allahü teâlânın koruduğu kurtulabilir.)

Adâletin ve huzûrun kaynağı
08.03.2010

Allahü teâlâ, insanları zayıf ve muhtâç olarak yaratmıştır. Giyecek, yiyecek, barınacak, düşmandan korunmak gibi ve dahâ nice şeylere muhtâçtırlar. Bir kimse, kendi ihtiyaçlarını tek başına hâzırlayamaz ve buna ömrü de yetmez. İnsanların ortaklaşa çalışmaları, birlikte yaşamaları lâzımdır. Biri yaptığı âleti başkasına verir, ondan da, kendine lâzım olan başka bir şey alır. Bu ortaklık ihtiyâcına, “İnsan medenî olarak yaratılmıştır” denir.

Medenî yani birlikte yaşayabilmek için, adâlet lâzımdır. Çünkü herkes, muhtâç olduğuna kavuşmak ister. Bu arzûya, şehvet denir. Arzû ettiğini başkası alırsa, alana kızar. Aralarında çekişme, zulüm, işkence başlar ve topluluk parçalanır. Zira şehvet ve öfke, yaratana hâtırlamaya mâni olur.

Adâlet, bir âmirin, bir hâkimin, memleketi idâre için koyduğu kanûn, kâide, çizdiği hudût içinde hareket etmektir. Zulüm ise, bu kanûnun, bu hudûdun, bu dâirenin dışına çıkmaktır. Sosyal adâlet, herkes çalıştığının, yaptığının karşılığına kavuşur, alın terinin, bileğinin emeğini alır demektir. Hadîs-i şerîfte; **(İşçiye, alınının teri kurumadan hakkını veriniz)** buyurulmuştur.

Bir toplulukta, insanlar arasındaki münasebetleri, alışverişi, karşılıklı hakları, vazifeleri düzenlemek, adâleti sağlamak için, bir ölçü lâzımdır. Bu ölçüyü, insanlar kendileri hazırlarsa, yine anlaşmazlıklar çıkar, karışıklıklar olur. Bunun için bu ölçüyü, insanların üstünde bir âdil varlığın bildirmesi lâzımdır. Bu ölçü, Allahü teâlânın gönderdiği dinlerdir. Nelerin hak ve vazife olduğunu, ancak her şeyi yaratan Allahü teâlâ bilir. Dünyâdaki bütün adâlet kaideleri, ahlâk prensipleri, Kur’ân-ı kerîmden alınmıştır. Zilzâl sûresinin 7. ve 8. âyet-i kerîmelerinde meâlen; **(Zerre kadar iyilik yapan, onun mükâfâtına, zerre kadar kötülük yapan da, onun karşılığına kavuşur)** buyurulmuştur.

Kur’ân-ı kerîme uyulan yerlerde huzûr, barış ve adâlet kendiliğinden hâsıl olur. Zâten Allahü teâlâ, bunun için İslâmiyeti kullarına göndermiştir. Muhammed aleyhisselâmın gönderilmesi, bütün insanlara rahmet olmuştur.

Allahü teâlânın, Muhammed aleyhisselâm ile herkese gönderdiği en son din olan İslâmiyyet, bütün insanlara, hayvanlara, dirilere, ölümlere yani her şeye, râhatlık kazandırmayı, huzûru, adâleti emretmektedir. Nahl sûresinin 90. âyetinde meâlen; **(Allah, adâleti, iyilik yapmayı, akrabâyâ bakmayı emreder. Hayâsızlığı, fenâlığı ve haddini aşmayı meneder)** buyurulmuştur.

Kendi zevklerine, şehvetlerine düşkün olanlar, kendilerini üstün görenler, Allahü teâlânın bildirdiği hükümleri beğenmez, bunlara uymak istemez ve başkalarının haklarına saldırırlar. Allahü teâlânın bildirdiği hükümlere uyana sevâb, uymayana azâb olacağı bildirilince, dinin bildirdiği düzen kuvvetli olur, anlaşmazlıklar ortadan kalkar. Bu sebeple, hükümleri koyanın, bildirenin, cezâyı verecek olanın tanınması, bilinmesi lâzımdır. Bunun için, imân edenlerin ibâdet yapmaları emrolunmuştur. İbâdet yapmakla, insanlar arasındaki adâletin, huzûrun temin edilmesindeki hükümleri koyan, bildiren Allahü teâlâ hatırlanmış olmaktadır. İbâdet etmek ise, Allahü teâlânın varlığını, Peygamberini, âhiretteki ni’metleri ve azâbları tasdîk etmekle, inanmakla başlar.

Emredilen ibâdetleri yapmakla, üç şey hâsıl olur:

Birincisi, insan, şehvetine uymaktan kurtulur. Kalbi ve rûhu temizlenir.

İkincisi, insanda, tecrübe ve his organları ile elde edilemeyen başka bilgiler, zevkler hâsıl olur.

Üçüncüsü, iyilere ni’metler, kötülük yapanlara azâb yapılacağı düşünülünce, insanlar arasında adâlet hâsıl olur.

Netice olarak tarihte, İslâm dîninin güzel ahlâkı ile bezenmiş, birbirlerini seven, yardımlaşan, çeşitli ırklardan, büyük insan topluluklarının, Osmanlıda olduğu gibi, birleştiklerini biliyoruz. Böyle toplulukları ayakta tutan temel, Allahü teâlânın emrettiği çalışkanlık, adâlet, iyilik, saygı gibi İslâm dininin bildirdiği esâsalar olmuştur...

Dünya bizi terk etmeden önce
14.03.2010

Dünyâ muhabbeti yani dünyâyâ düşkün olmak, nefsin arzûlarını, nefse tatlı gelen şeyleri ve bunlara kavuşmanın sebebi olan parayı, harâm yollardan aramak demektir. Dünyâyâ düşkün olmak, hayâl peşinde koşmaktır. Çünkü dünyâ lezzetlerinin zararları, faydalarından dahâ çoktur, elde kalmaz, çabuk giderler. Bunlara kavuşmak ise, çok güçtür. Hadîs-i şerîfte; **(Dünyâlık peşinde koşmak, su üzerinde yürümeye benzer. Bunun ayaklarının ıslanmaması mümkün müdür? İslâmiyyete uymaya mâni olan şeylere dünyâ denir)** buyuruldu.

Dünyâ peşinde koşan kimse, şüpheli şeylere, sonra mekrûhlara, sonra harâmlara, hattâ küfre dalar. Geçmiş ümmetlerin, Peygamberlerine inanmamalarına sebep, dünyâyâ düşkün olmaları idi. Dünyâ muhabbeti, şaraba benzer. Bundan içen, ancak ölüm zamanında ayılır. Mûsâ aleyhisselâm, Tûr dağına giderken, birinin çok ağladığını gördü ve cenâb-ı Hakka;

- **Yâ Rabbî! Kulun, senin korkundan ağlıyor** diyerek arz etti. Allahü teâlâ;

- **Kan ağlasa dahî, onu affetmem. Çünkü o, dünyâyâ düşkündür,** buyurdu.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“En iyi kimse, kalbi dünyâyâ bağlı olmayan ve Allah sevgisi ile çarpanıdır. Dünyâ muhabbeti, günâhların başıdır. Dünyâyı sevmekten kurtulmak da, ibâdetlerin başıdır. Çünkü Allahü teâlâ, dünyâyâ düşkün olmayı sevmez.

Hak teâlâdan başkasına ibâdet etmekten kurtulmak için, Ondan başka hiçbir şeye özenmemek, hiçbir şeyin arkasına düşmemek lâzımdır. Âhireti, Cennet ni'metlerini istemek de, böyledir. Bunları istemek, her ne kadar sevâb ise de, mukarreblerce günâh sayılır. Âhiretteki şeyleri istemek böyle olunca, dünyâ işlerine düşkün olmanın neye varacağını anlamalıdır. Çünkü dünyâ, Hak teâlânın sevmediği şeylerdir. Dünyâdaki şeyleri yarattığından beri onlara hiç kıymet vermemiştir. Allahü teâlânın sevmediği şeyleri sevmek, günâhların başıdır. Bunlara düşkün olanlar, arkalarında koşanlar merhametten uzak olur. Allahü teâlâ, hepimizi dünyânın ve dünyâda olanların şerrinden, zararlarından korusun.”

Dünyâ nimetleri geçici, ömürleri pek kısadır. Bunları ele geçirmek için dînini vermek ahmaklıktır. İnsanların hepsi âcizdir. Allahü teâlâ dilemedikçe, kimse kimseye fayda ve zarar yapamaz. İnsana Allahü teâlâ kâfidir. Allahü teâlâdan korkmalı, Onun rahmetinden ümidi kesmemelidir. Ümit, korkudan çok olmalıdır. Böyle olanın ibâdetleri zevkli olur. Gençlerde korkunun dahâ fazla olması, ihtiyârlarda ümidin dahâ fazla olması lâzımdır denildi. Hastalarda ümit fazla olmalıdır. Korkusuz ümit ve ümitsiz korku câiz değildir. Birincisi emîn olmak, ikincisi ümitsiz olmaktır. Hadîs-i kudsîde; **(Kulumu, beni zannettiği gibi karşılarım)** buyuruldu.

Netice olarak insan, nasıl yaşarsa öyle ölür ve nasıl ölürse, öyle diriltir. Allahü teâlânın dinine gönül verenlerin ve hizmet edenlerin âkıbetleri ve âhiretleri güzel olmaktadır. İnsan dünyâyı terk etmese bile, dünyâ onu terk etmekte ve dünyâ insanı terk etmese bile, insan dünyâyı terk etmektedir. Zaten Peygamber efendimiz; **(Dünyâda harâm edilmiş olan şeyler melûndur. Ancak Allah için yapılan şeyler kıymetlidir)** buyurmuşlardır.

İnsanı Allahü teâlâdan uzaklaştıran dünyâlıklar melûndur. Bu dünyâda Allah için olmayan her şey de, melûndur ve bu sebeple dünyâyâ kıymet vermeye değmez! Allahü teâlâ yarattığı kulunun hem dünyâda, hem âhirette, kabirde ve mahşerde, her yerde rahat etmesi için, kendisini hiçbir yerde, hiçbir zaman, çaresiz bırakmamıştır. Evlenirken, iş kurarken, yemek yerken ve her zaman her yerde, Onun rızâsına uygun yaşamak imkânımız vardır. Çünkü Allahü teâlâ bildirmeseydi, suâl sormazdı. Ama her şeyi bildirdi. Bildirdiği için de, artık insana düşen, onu öğrenmek, öğrendiklerini tatbik etmek ve bunları Allah rızâsı için yapıp, tarlaya ekmektir. Tarla çok bereketli bir yerdir. Ancak tarla, Allah için ekilir ve yapılırsa, âhirette bire yüz, bire yedi yüz verecektir. Ve şimdi yani ölmeden önceki zaman ise, fırsat zamanıdır...

Vermek, cömertlik değildir!
15.03.2010

Sehâvet, cömert olmak demektir ve iyi huyların en yükseklerindendir. Sehâvet yani cömertlik; parayı, mâlî, İslâmiyyetin emrettiği hayırlı, iyi yerlere seve seve vermek, dağıtmak ve bu dağıtmaktan lezzet almaktır. Cömertlik, âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîflerle övülmüştür. Hadîs-i kudsîde; **(Bütün dinler içinde, bu dîni seçtim. Bu din, cömertlik ve güzel huy ile tamâm olur. Bu dîni, her gün, bu ikisi ile tamâmlayınız!)** buyuruldu.

Ahlâk, yani huy deyince, meleke anlaşılır. Bazan yani ara sıra hayır işlemek huy değildir. Her zamân hayır işleyene, cömert huylu denir. Devamlı fakat kendini zorlayarak veren de, cömert huylu olmaz. Vermek, kolaylıkla ve seve seve yapılırsa, huy hâline gelir.

Allahü teâlâ kerîmdir, rahîmdir. Yani lutfu, ihsânı boldur, merhameti de çoktur. Müslümânın da cömert ve merhametli olması lâzımdır. Peygamber efendimiz çok cömert idi. Yüzlerle deve ve koyunları bağışlar, kendisine bir şey bırakmazdı. Nice katı kalbli müşrikler, Peygamber efendimizin bu ihsânlarını görerek îmâna gelmişlerdir. Resûlullah efendimizden bir şey istendiği zaman, yok dediği hiç işitilmemiştir. Eğer istenen şey varsa verir, yoksa sükût eder ve; **(Veren el, alan elden üstündür)** buyururdu.

Bâyezîd-i Bistâmî hazretleri; “Bir kimsenin, Allahü teâlâyâ olan muhabbetinin hakîkî olup olmadığının alâmeti; kendisinde deniz misâli cömertlik, güneş misâli şefkat ve toprak misâli tevâzu gibi üç hasletin bulunmasıdır” buyurmuştur.

İnsanda bulunması lâzım olan güzel ahlâktan bazısı vardır ki, ne kadar çok olursa, iyiliği de o kadar artar zannolunur. Hâlbuki öyle değildir. Her iyi huyun bir sınırı vardır. O sınırı aşınca, iyilik gider, kötülük olur. İyi huyun az olması kötülük olacağı ise, kolay anlaşılır. Şecâat ve sehâvet bunlara misâldir. Bu iki iyi huyun aşırı, fazla olanları tehevür ve isrâftır. Câhiller, isrâf edeni, çok cömert sanır ve överler. Tehevür edenlere de, kahraman derler. Hâlbuki, korkak ve cimri olana hiç kimse, kahraman ve cömert demez. Mâlî alın teri ile kazanmayan kimse, mâlın kıymetini bilemez. Harâmlara, lüzûmsuz yerlere dağıtır, aklın ve İslâmiyyetin beğenmediği kötü yerlere harcar. Akli az olanlar, bunları cömert sanırlar. Hâlbuki, böyle kimselerde cömertlik denilen iyi huy yoktur.

Her kim verdiğini Allahü teâlânın rızâsı için verirse, sevdiğini Allah için severse ve düşmanlığını da, Allah için yaparsa, o kimsenin îmânı tamâm olur, kemâle erer. Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

(Yedi kısım kimse vardır ki, Allahü teâlânın ihsân ettiği gölgeden başka gölge bulunmadığı kıyâmet gününde, Allahü teâlâ onları Arş’ın gölgesinde gölgelendirir. Onlardan birisi, sadaka verdiği zamân sağ elinin verdiğini, sol eli dahî bilmeyen kimsedir.)

Abdülhak-ı Dehlevî hazretleri buyuruyor ki:

“Göğsün genişlemesinin sebeplerinden biri de, Allahü teâlânın kullarına; mal, para, makam ve benzeri şeylerde ihsânda bulunmaktır. Kimin eli daha açık ise, kalbi de o kadar geniştir. Kimin eli kısa ve kapalı ise, sînesi de o nisbette dardır. El açıklığı, cömertlik ve ihsân, Allahü teâlâ ve kulları katında büyük mertebedir. Dünyâ ve âhirette izzettir, iyiliktir ve sevâptır.”

Netice olarak cömertlik, sadece vermek değil, Allahü teâlâ için, Onun rızâsı için vermektir. Bazı kimseler, nefsi için, bazıları meşhur olmak için bazıları da, isminin yazılması için verir. Bu şekilde vermenin, âhirette hiçbir faydası olmaz. Cömertlik, Allah için vermek demektir ve çok kıymetli bir ahlâktır, meziyettir. Verdiğini Allah için verenlere cömert denir. Az versin çok versin, ama yeter ki Allah için versin. O halde hepimiz hayatımızda, her ne iş yaparsak yapalım, her ne söylersek söyleyelim, her ne dinlersek dinleyelim, ya Allah rızâsı için ya nefsimiz içindir. Yani ibre, her konuda bir sağa bir sola gidiyor. Vefât edene kadar artılar, eksiler yazılıyor. Allah için olanlar artı, nefsimiz için olanlar ise eksidir. İbre nereye götürürse oraya gideceğiz.

Büyükler temizlenmeli, küçükler kirlenmemeli!

21.03.2010

Dünyada rahata, huzûra kavuşmak, âhirette de, sonsuz azâbdan kurtulup, ebedî ni’metlere kavuşmak, ancak takvâ ile yani harâmlardan, günâhlardan temizlenmekle nasîb olur. Bu dünyâda, bedensiz rûh olmadığı gibi, beden ibâdet yapmadan ve günâhlardan kaçınmadan da, kalb, temiz olmaz.

Günâhlardan temizlenmedikçe, ibâdetlerin faydası olmaz ve hiçbirine sevâb verilmez. Kötülüklerin en kötüsü, küfür yani inkârdır. İmânı olmayanın hiçbir iyiliğine sevâb verilmez. Bütün iyiliklerin temeli, takvâ yani haramlardan, günâhlardan kurtulmak, temizlenmektir.

Beş vakit namâz kılan, her gün beş kerre yıkanıp temizlenen kimse gibi, günâhlardan temizlenir. Her gün beş vakit namâzı doğru olarak kılan yüz şehîd sevâbı verilir. Ankebût sûresinin 45. âyet-i kerimesinde meâlen; **(Kusûrsuz kılınan bir namâz, insanı pis, çirkin işleri işlemekten korur)** buyruldu.

Her günâhı yaptıktan sonra tövbe etmek farzdır. Her günâhın tövbesi kabûl olur. Peygamber efendimiz; **(Günâhlardan tövbe eden, günâhsız kimse gibidir)** buyurmuştur.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri; “Şartlarına uygun yapılan tövbe, muhakkak kabûl olur. Tövbenin kabûl edileceğinden değil, tövbenin şartlarına uygun olmasında şüphesizdir” buyuruyor.

Tövbe edilmeyen herhangi bir günâhtan Allahü teâlâ intikâm alabilir. Çünkü Allahü teâlânın gadabı, günâhlar içinde saklıdır. Yüz bin sene ibâdet eden makbûl bir kulunu, bir günâh için, sonsuz olarak ret edebilir ve hiçbir şeyden çekinmez. Nûr sûresinin 31. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Ey mü’minler! Hepiniz, Allahü teâlâyâ tövbe ediniz! Tövbe etmekle kurtulabilirsiniz)** buyurulmuştur.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri; “Kıymetli ömrümüz, günâh işlemekle, kusûr, kabâhat yapmakla, yanılmakla, faydasız, luzûmsuz konuşmakla geçip gidiyor. Bunun için; tövbeden, Allahü teâlâyâ boyun bükmekten söyleşmemiz, vera ve takvâdan konuşmamız hoş olur” buyurmaktadır.

Büyüklerin işledikleri günâhların tövbe ederek temizlenmesi gerektiği gibi, küçüklerin de, inkâr ve günâh pisliğine bulaştırılarak kirlenmemesi lâzımdır. Nitekim Peygamber efendimiz; **(Bütün çocuklar Müslümânlığa uygun ve elverişli olarak dünyâyâ gelir. Bunları, sonra anaları, babaları Hristiyan, Yahûdî ve dinsiz yapar)** buyurmuşlardır.

Evlât, büyük ni’mettir ve ni’metin kıymeti bilinmezse, elden gider. Bu sebeple, her Müslümânın birinci vazîfesi, evlâdına İslâmiyeti ve Kur’ân-ı kerîmi öğretmek olmalıdır. Çocuğun ilk mürşidi, rehberi anasıdır. Anasından din ve ahlâk ilimlerini öğrenen çocuk, dinsiz, kötü arkadaşlara ve din düşmanı yayınlara aldanmaz, ana, babası gibi, iyi bir Müslümân olur. Evlât, ana baba elinde bir emânettir. Çocukların temiz kalbleri kıymetli bir cevher gibidir. Mum gibi, her şekli alabilir. Küçükken, hiçbir şekle girmemiştir. Temiz bir toprak gibidir. Temiz toprağa hangi tohum ekilirse, onun meyvesi hâsıl olur. Çocuklara İmân, Kur’ân ve Allahü teâlânın emirleri öğretilir, yapmaya alıştırılırsa, din ve dünyâ saâdetine ererler. Bu saâdetle anaları, babaları da ortak olur. Eğer bunlar öğretilmez ve alıştırılmaz ise, bedbaht olurlar. Yapacakları her kötülüğün günâhı, ana babaya da verilir. Tahrîm sûresinin 6. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Kendinizi, evlerinizde ve emirlerinizde olanları ateşten koruyunuz!)** buyurulmaktadır.

Bir babanın, evlâdını Cehennem ateşinden koruması, dünyâ ateşinden korumasından dahâ mühimdir. Cehennem ateşinden korumak da, İmânı, farzları, harâmları öğretmekle, ibâdete alıştırmakla ve dinsiz, ahlâksız arkadaşlardan korumakla olur. Bütün fenâlıkların başı, kötü arkadaşlardır.

Netice olarak büyükler, dünyâda iken, işledikleri günâhlardan tövbe ederek, kul hakları varsa bunlarla helâllaşarak temizlenmeli ve küçükler de, temiz kalblerini yanlış bilgiler, inanışlar ve günâhlarla doldurarak kirlenmemelidir. Çocukların temiz ruhları Müslümânlığa elverişlidir. Eğer Müslümânlığı öğrenmezlerse, din düşmanlarının yalanlarına aldanarak kirlenirler...

İnsanın parası arttıkça...
22.03.2010

Dinimizde dünyâlık kazanmak için çalışmak günâh değildir. Dünyâlık sevgisi ve dünyâyâ gönül bağlamak günâhtır. Hadîs-i şerîfte; **(Dünyâyâ gönül bağlamak, bütün günâhların başıdır)** buyruldu.

Dünyâlık ele geçirmek için ilim öğrenmek, yanî dîni dünyâyâ vesîle etmek, altın kaşıkla necâset yemeye benzer. Dîni dünyâ kazancına âlet edenler, din hırsızlarıdır. Hadîs-i şerîfte; **(Din bilgilerini dünyâlık ele geçirmek için edinenler, Cennetin kokusunu duymayacaklardır)** buyruldu.

Şöhret için nasîhat etmek, kitâp yazmak, riyâ olur. Münâkaşa etmek, başkalarından üstün görünmek, insanlara övünmek, dünyâlık elde etmek için ilim öğrenmek de, riyâ olur. Riyâ harâmıdır. Allahü teâlâ için olan ilim, Allahü teâlâdan korkmayı artırır ve insana kendi ayıplarını görmeye sebep olur. İlmini dünyâ kazancına, mala ve mevkiye kavuşmaya vâsıta eden din adamlarına, kötü din adamları denir.

Dinimizin menettiği dünyâ, dünyâlık, Allahü teâlânın harâm ettiği ve Peygamber efendimizin mekrûh dediği şeylerdir. Allahü teâlânın hârâm etmediği, hattâ emrettiği dünyâ işleri, zararlı olan, kötü olan dünyâ değildir. Bunlar, ne kadar çok olursa olsun çalışıp kazanmak, fen, tıp, hesâp, hendese, mimârlık ve harp vâsıtalarını öğrenmek, yapmak, kısaca insanlara râhat, huzûr, saâdet sağlayan her medenî vâsıtaları yapmak ve kazanmak, dünyâlık değildir. Bunların hepsini, Allahü teâlânın gösterdiği şekillerde, yollarda ve şartlarda yapmak, kullanmak ibâdet olur. Allahü teâlâ böyle Müslümânlardan râzı olur.

Dünyâlık olan şeylerin, Allahü teâlâ indinde hiç kıymeti yoktur. İslâmiyyete uyarak kazanılan ve kullanılan rızık, dünyâlık olmaz, dünyâ ni'meti olur. Hadis-i şerifte; **(Dünyâ sevgisi arttıkça, âhirete olan zararı da artar. Âhiret sevgisi arttıkça, dünyânın ona zararı azalır)** buyuruldu.

Dünyâ ve âhirette huzûr ve saâdet isteyen, Peygamber efendimizi sevmeli, Onun sevdiklerini sevip, sevmediklerini sevmemeli, Ona uymalı ve Onun ve eshâbının yolundan gitmelidir. Ayrıca Resûlullah efendimizin vârisi olan ehl-i sünnet âlimlerinin kıymetini de iyi bilmelidir. Hadîs-i şerifte; **(Dünyâlık olan şeyler, mel'ûndur. Allah için olan şeyler, Allahü teâlânın râzı olduğu şeyler, mel'ûn değildir)** buyuruldu.

Netice olarak, insânın parası arttıkça düşmanı, ilmi arttıkça da dostu artar. Yönünü âhirete, kabristana çeviren rahât eder. Yönünü dünyâyâ yani Allahü teâlânın yasak ettiği şeylere ve insanlara çeviren, her zaman sıkıntı çeker. Hedefi, gâyesi dünyâ olanın, ibâdetinde de, dünyâsında da hayır kalmaz, bu kimse her dakika hüsrândadır. Kavuşmak istediği dünyâ, her kavuştukça önünde tekrar bir serap gibi uzağa gider. Dünyâ bir gölge gibidir, hiç kimse bu gölgeye yetişememiştir ve kavuşmak da mümkün değildir. Eğer bir kimse, dünyâdan yüz çevirirse, yüzünü ışığa, âhirete döndürürse, o zaman gölge arkasından gelecektir. İnsan, dünyâdan kaçtıkça, yüzünü ondan çevirdikçe, dünyâ ona koşacaktır ama yetişemeyecektir.

Yönünü âhirete çeviren, ışığa dönen, karanlığı gölgeyi arkada bırakır, işlerini aydınlıkta yapar. Böyle olan kimsenin gizlisi saklısı olmaz, içi dışı aynıdır, aydınlıkta olduğundan hep hayırlı işler yapar, karanlık işler yapamaz. Yönünü dünyâyâ yani harâmlara çeviren, karanlığa dönüp, ışığa arkasını veren, karanlığa doğru yol alır, aydınlıktan uzaklaşır, karanlık işler yapar. Bu kimsenin işleri karışık olur ve kendisine güven olmaz. Dünyâyâ yani gölgeye doğru yürüdüğünden dolayı gölgeye de yetişemez. Akıllı olan bir kimse, yüzünü aydınlığa, ışığa çevirir. Yönünü karanlığa dönen, dünyâyâ dönen, insanlarla çarpışır, kavga eder. İnsanlar, yönünü âhirete dönen, ışığa dönen gibi olmak için yarışır. Çünkü insanların elindekinde onun gözü yoktur, onu herkes sever. Böyle olan insan dünyâda da, âhirette de rahât eder. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Dünyâyâ, burada kalacağınız kadar, âhirete de, orada kalacağınız kadar çalışınız!)

Kimse dünyâyâ mağrûr olmasın
28.03.2010

Bu dünyâ, âhiretin tarlasıdır. Burada tohumlarını ekmeyip yiyenler, böylece bir tohumdan kat kat meyve kazanmaktan mahrûm kalanlar, ne kadar tâlihsizdirler. Kardeşin kardeşten kaçacağı, ananın evlâdını tanımayacağı o gün için, hazırlık yapılmıyor. Böyle kimseler, dünyâda da, âhirette de zarardadırlar. Hadîs-i şerifte; **(Mes'ûd o kimsedir ki, dünyâ onu terk etmezden önce, o dünyâyı terk etmiştir)** buyuruluyor.

Aklı başında olan, bu dünyâyı fırsat bilir. Bu kısa zamânda, Allahü teâlânın beğendiği işleri yaparak âhiret için tohum eker ve kat kat fazla meyve toplamaya çalışır. Cenâb-ı Hak, bu kısa zamânda yapılacak, hayırlı işlere ve ibâdetlere sonsuz ni'metler ihsân edecektir.

İnsanın üç hâli vardır. Dünyâ, kabir ve âhiret hâlleri. İnsan, Allahü teâlâyâ imân edip ibâdet ederse, dünyâda işlerini kolaylaştırır, kabirde ona acır ve âhirette de günâhlarını affeder.

İmân ile küfür birbirlerine zıt olduğu gibi, âhiret de, dünyânın zıddıdır. Dünya ve âhiret bir araya getirilemez. Âhireti kazanmak için, dünyâyı yani harâmları terk etmek lâzımdır. Peygamber efendimiz; **(Dünyâ, geçilecek bir köprü gibidir. Bu köprüyü tâmîr etmekle uğraşmayın. Hemen geçip gidin!)** buyuruyor.

Hazret-i Alî buyuruyor ki:

“Dünyâ ile âhiret, doğu ile batı gibidir. Birine yaklaşan, diğerinden uzaklaşır.”

Din büyükleri, dünyâyı terk etmek, iki türlüdür buyuruyorlar. Birisi, bütün harâm olan şeyler ile berâber, mubâhları da yanî günâh olmayan lezzetlerin çoğunu da bırakıp, yaşamak için zarûrî olan miktârını kullanmaktır. Eshâb-ı kirâmın ve din büyüklerinin çoğu, böyle idi. İkincisi, dünyâda harâm ve şüpheli şeylerden kaçıp mubâhları kullanmaktır. İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“Dünyânın geçici lezzetlerine aldanmamalıdır. Ölümü hâtırlamalı, âhiretin dehşet ve şiddetini göz önüne getirmelidir. Kısacası, yüzümüzü dünyâdan âhirete çevirmelidir. Dünyâ işleri ile zarûret miktârı uğraşmalı, başka zamanlarda, hep âhireti kazandıracak işleri yapmalıdır. Sözün özü, gönül Allah’tan gayrisine tutulmaktan kurtulmalı, beden ve organları da, İslâmiyyete uymakla süslemelidir.”

Abdullah Hafâkî hazretleri karşılaştıkları bir hâdiseyi şöyle anlatır:

“Biz kavmimizden bir cemâat ile Hadrâmut’a gidiyorduk. Gece ay ışığında giderken ay battı. Biz korkulu bir dereye ulaştık ve orada konakladık. Orada bir kimse ile karşılaştık. O şahıs bizi bir kabrin başına götürdü. O kabrin başındaki taşta; [Benim adım Şeddâd bin Âd. İrem Bağları ve imâd yani binâlar, saraylar sâhibiydim. Bin sene yaşadım. Bin şehir kurdum. Bin kız ve hizmetçiyle yaşadım. Bin kantar altına sâhip oldum. Binlerce askerim vardı. Şarkın ve garbın saltanatına sâhip oldum. Ne dünyâ bana kaldı, ne de ben dünyâda bâkî kaldım. Benden sonra kimse dünyâyı mağrûr olmasın] yazılı idi.”

Netice olarak insan, dünyâda bâkî değildir. Dünyâ zevklerine daldıkça, dertler, üzüntüler, güçlükler artar. Bu sebeple ilim öğrenmeli ve faydalı işler yapmalıdır. Ahlâkı bozan, şehveti harekete getiren şeylerden sakınmalıdır. İyi huylu olmak için ve iyi ahlâkını muhafaza edebilmek için, sâlih kimselerle, iyi huylularla arkadaşlık etmelidir. İnsanın ahlâkı, arkadaşının huyu gibi olur. İyi huyların faydalarını, harâmların zararlarını ve Cehennemdeki azâbları, hep hâtırlamalıdır. Mâl, mevki arkasında koşanlardan hiçbirini murâdına kavuşmamıştır. Mâlî, mevkiyi hayır için arayan ve hayır işlerde kullanan, rahata, huzûra kavuşmuştur. Mâl, mevki gâye olmamalı, hayra vâsita olmalıdır. Mâl, mevki, bir deryâyı benzer. Çok kimse, bu denizde boğulmuştur. Allahü teâlâdan korkmak ise, bu deryânın gemisidir. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Dünyâda, kalıcı değil, yolcu gibi yaşamalı! Öleceğini hiç unutmamalı!)

Müslümân egoist olmaz
29.03.2010

Egoizm, Lâtince bir kelimedir ve her şeyi kendine mal etmek, yalnız kendi çıkarlarını, menfaatlerini gözetip düşünmek anlamındadır. Böyle olan kimseye, egoist, bencil denmektedir.

İnsanın kendini, yaptıklarını beğenmesi, bencil, egoist olması, nefsinden kaynaklanmaktadır. Çünkü nefis, kendini, yaptıklarını beğenmekte, Allahü teâlâyı inkâr ve Ona isyân etmektedir. Nefis, küfürden, inkâr bataklığından kurtulur, Allahü teâlânın kazâ ve kaderinden râzı olursa, Allahü teâlâ da, ondan râzı olur. Böylece nefis, kendini anlar, büyüklük, kendini beğenmek hastalığından, egoist, bencil olmaktan kurtulmuş olur.

Kişinin kendini ve yaptıklarını beğenmesine Ucub denir ki, kötü bir huydur. Ucub sâhibi, ilmi ve yaptığı ameli, ibâdeti ile mağrûr olur, kibirlerin, egoist, bencil olur. Hadîs-i şerifte; **(İnsanı felâkete sürükleyen şeyler üçtür: Hasîslik yani cimrilik, nefse uymak ve kendini beğenmek)** buyuruldu.

Ucub, yaptığı ibâdetleri, iyilikleri beğenerek, bunlarla övünmektir. Yaptığı ibâdetlerin, iyiliklerin kıymetini bilerek, bunların elden gitmesini düşünerek korkmak, üzölmek ucub olmaz. Yâhut bunların Allahü teâlâdan gelen ni’metler olduğunu düşünerek, sevinmek de, ucub olmaz. Bunların Allahü teâlâdan gelen ni’metler olduğunu düşünmeyerek kendi yaptığını, kazandığını sanarak sevinmek, kendini beğenmek, ucub olur.

Ucub yani ibâdet yaptığı için kendini beğenmek, egoizmdir. Ucub, korkunç bir zehirdir, öldürücü bir hastalık olup, ateşin odunu yakması gibi ibâdetleri ve iyilikleri yok eder. Bu hastalığın ilâcı, kişinin yaptığı iyi işleri kusûrlu görmesi, bunlardaki gizli çirkinlikleri düşünmesi, böylece, kendinin ve ibâdetlerinin kusûrlu, bozuk olduğunu anlamasıdır. Hattâ, onları beğenilmeyecek, kovulacak bir hâlde bulmasıdır. Peygamber efendimiz; **(Kur’ân-ı kerîm okuyan çok kimse vardır ki, Kur’ân-ı kerîm bunlara la’net eder) ve; (Oruç tutan çok kimse vardır ki, onların orucu, yalnız açlık ve susuzluk çekmek olur) buyurmuştur.**

İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyuruyor ki:

“Allahü teâlânın insana yardımına mâni olan perdelerin en kötüsü, ucubdur. Yani ayıplarını görmeyip, ibâdetlerini beğenmektir.”

Kişi, yaptığı ibâdetlerin, iyiliklerin çirkin tarafı olmadığını sanmamalıdır. Biraz incelenirse, bunlar görülebilir. İbâdetlerinde ve iyiliklerinde noksanlık gören bir kimsede, ucub, kendini beğenmek hastalığı kalmaz ve bu kimsenin nefsi, kendini beğenemez. Ameller, ibâdetler kusûrlu görülürse, bunların kıymeti artar, kabûl edilmeye lâyık olurlar. Bu sebeple her Müslümanın, yaptığı ibâdetleri, iyilikleri böyle kusurlu görmeye ve ucub, egoizm hâsıl olmamasına çalışması lâzımdır. Aksi hâlde sonu çok kötü olur. Bu felâketten yalnız Allahü teâlânın diledikleri kurtulabilir. İbâdetlerini, iyiliklerini kusûrlu, bozuk görmeye kavuşan bir kimse, öyle bir hâl gelir ki, sağ omuzundaki iyilikleri yazan meleğin hiçbir şey yazmadığını sanır. Çünkü yazacağı bir iyilik yaptığını görememektedir. Sol omuzundaki kötülükleri yazan meleğin de durmadan yazdığını sanır. Çünkü yaptıklarının hepsinin çirkin ve kötü olduklarını görmektedir.

Netice olarak Müslüman, egoist, bencil olmaz. Çünkü egoizm, her dinde kötülenmiştir. İslâm dîninde, insan, insanın yapısı, ihtiyaçlarının temini, arzu ve isteklerin tatmini, insânî münâsebetlerin, cemiyet hayatının organizasyonuna âit bildirilenler, dînin temel hükümlerinden olan emirler ve yasaklar, egoizme fırsat vermez. Bu bildirilenler ve hükümler, medenî bir hayat yaşamak için birbirlerine muhtaç olarak ve çeşitli ihtiyaçlar içinde yaratılmış olan insanı, kendi hakkına râzı ve diğer insanların haklarına saygılı olmaya sevk eder. Böylece her hususta âdil olmak ve adâletten ayrılmamak düstûruna sâhib olan bir insan ve cemiyette egoizm, bencillik kendiliğinden yok edilmiş olur. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(En kıymetli amel, elinden ve dilinden kimsenin incinmemesidir.)

Allahü teâlâyâ itimât etmek **04.04.2010**

İtimât etmek, güvenmek demektir. İnsan, bir işe başlarken veya o işi yaparken, bir yere güvenmesi gerekir. Bu güven, ya insanın kendisine yani nefesine veya Allahü teâlâyâ olur. Her insanın nefsi vardır ve herkesin nefesine itimâdı, güvenmesi, bu insanların birbirinden farklı, üstün ve haklı olmasına sebep olmaz. Zira; “Başkasının yumruğunu yemeyen, kendi yumruğunu batman taşı sanır” atasözü meşhûrdur.

İnsanlar, işlerinde, kendi aralarındaki münasebetlerde ve hak arama konusunda nefislerine değil de, Allahü teâlâyâ itimât ederler, güvenirlerse, her bakımdan rahat ederler. Böylece hak sahipleri, haklarını alır ve insanlar arasındaki zulüm ortadan kalkmış olur. Allahü teâlâyâ inanan ve güvenen bir kimse, “Haklı olduğumu Rabbim biliyor, O bana yardım eder” diye düşünür, “Ben haklıyım nefsim bana yardım eder” diye düşünmez. Zira nefesine güvenen kimse, egoist, bencil olur. Nefsinin isteklerini ele geçirmede engel tanımaz, zulüm dahil her türlü kötülüğü yapmaktan çekinmez, dahâ azgın ve saldırgan olur. Bu sebeple nefse güvenmek, kötü maksatları kullanmaya daha elverişli olmaktadır.

Allahü teâlâyâ itmât eden, güvenen kimsede, nefesine güvenenden kat kat daha fazla kuvvet hâsıl olmaktadır. Allahü teâlâyâ itimât eden kimse de, nefesine itimât eden kimse gibi, boş oturmayıp çalışmakta, sebeplere yapışmaktadır. Ancak nefesine güvenen kimse, kendinden başkasına itimât etmediği için, işlerinde, yaptıklarında ve düşüncelerinde yalnızlaşır, tek başına kalır. Allahü teâlâyâ güvenen kimse, yalnız kalmaz, ümitsizliğe düşmez çünkü onun itimât ettiği bir yer vardır ve bu tükenmez kaynaktan kuvvet almaktadır. Allahü teâlâyâ inanıp, güvenen bir kimse, hem bütün kuvveti ile çalışmakta, hem de, kazancını kendinden bilmek gibi egoistliğe, bencillığe düşmemektedir.

Tevekkül, herhangi bir işe başlarken, o işin sebeplerine yapıştıktan sonra Allahü teâlâyâ güvenmek, Ona itimât etmek demektir. Peygamber efendimiz, Ebu Hüreyre hazretlerine hitaben; **(Yâ**

Ebâ Hüreyre! Allahtan başka hiçbir şeye ümit bağlama! Allaha tevekkül eyle! Bir arzun varsa, Allahü teâlâdan iste! Allahü teâlânın âdet-i ilâhiyyesi şöyledir ki, her şeyi bir sebep altında yaratır. Bir iş için sebebine yapışmak ve sonra Allahü teâlânın yaratmasını beklemek lâzımdır. Tevekkül de bundan ibârettir) buyurmuştur.

İslâmiyyette tevekkül, çalışmayıp her şeyi Allahü teâlâdan beklemek değildir. Allahü teâlânın âdeti şöyledir ki, her şeyi bir sebep ile yaratmaktadır. Sebepleri O yarattığı gibi, onların te'sîr ederek, işin meydana gelmesini de, O yaratmaktadır. İslâmiyyet, her şeyin sebebini araştırmamızı ve bu sebebe yapışmamızı emretmektedir. Her şeyin bilinen, meşhûr olan, sebebine yapışmamız ve bu sebebin te'sîrini yaratması için, Allahü teâlâyâ duâ etmemiz, yalvarmamız lâzımdır. Sebebe yapışmadan işin yapılmasını Allahtan beklemek, Allahü teâlâyâ karşı gelmek, Onun âdetini bozmaya kalkışmak olur. Allahü teâlâ, Dâvud aleyhisselâma vahyederek; **(Bir kimse, her şeyden ümit kesip, yalnız bana güvenirse, yerde ve göklerde bulunanların hepsi, ona zarar yapmaya, aldatmaya uğraşsalar, onu elbette kurtarırım)** buyurmuştur.

Allahü teâlâyâ güvenmek yani tevekkül etmek, kalbde hâsıl olan bir hâldir. Allahü teâlânın lütuf ve ihsânının pekçok olduğuna îmân etmekle hâsıl olur. Bu hâl, kalbin vekîle itimât etmesi, güvenmesi, Ona inanması ve Onun ile râhat etmesidir. Böyle bir insan, dünyâ malına gönül bağlamaz, dünyâ işlerinin bozulmasından üzülmaz. Allahü teâlânın, rızkı göndereceğine güvenir.

Netice olarak Allahü teâlâyâ güvenmek, Ona tevekkül etmek demek, iş yapmayıp tembel olmak için değildir. Bir işe başlamak, başlanan işi başarmak ve güç bir işi başaramamak korkusunu gidermek için, nefse değil, Allahü teâlâyâ güvenilir, tevekkül edilir. Bir âyet-i kerîmede meâlen buyurulduğu gibi: **(Bir işe başladığın zamân, Allahü teâlâyâ tevekkül et, Ona güven!)**

Tevekkül, kalbin tam güvenmesidir
05.04.2010

Tevekkül, her işte, sebeplere yapıştıktan sonra Allahü teâlâyâ güvenmektir ve kalbin yapacağı bir iştir. Tevekkül, Allahü teâlâyâ îmandan meydana gelir. Mâide sûresinin 23. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Eğer îmânınız varsa, Allahü teâlâyâ tevekkül ediniz)** buyurulmuştur.

Tevekkül etmek için, te'sîri kesin olan ve herkesçe bilinen sebepleri bırakmak lâzım değildir. Bir gün Resûlullah efendimiz, kendisini ziyârete gelen kimseye;

- **Deveni ne yaptın?** diye sorarlar. O kimse de;
- Allaha tevekkül edip, kendi hâline bıraktım cevabını verir. Bunun üzerine Resûlullah efendimiz;
- **Deveni bağla ve sonra tevekkül et!** buyururlar.

Mûsâ aleyhisselâm hastalanır ve kendisine bir ilâç tavsiye edilince;

- İlâç istemem, Allahü teâlâ şifâsını verir buyurur. Fakat hastalık ağırlaşır. Kendisine tekrar;
- Efendim, bu hastalığın ilâcı tecrübe edilmiştir, az zamânda iyi olursunuz denilince;
- Hayır, ilâç istemem cevabını verir ve hastalık da artar. O zamân Allahü teâlâ vahyederek; **(İlâç kullanmazsan, şifâ ihsân etmem)** buyurur.

Bunun üzerine ilâcı içer ve iyi olur. Fakat kalbine, ilâca gerek var mı idi diye bir düşünce gelir. Bunun üzerine Vahiy gelip, Allahü teâlâ; **(Sen tevekkül etmek için, benim âdetimi, hikmetimi değiştirmek mi istiyorsun. İlâçlara, faydalı te'sîrleri kim verdi? Elbette ben yaratıyorum)** buyurur.

İbrâhîm aleyhisselâmı mancınığa koyup, ateşe atarlarken; (Hasbiyallah ve ni'mel vekîl) yani "Bana Allahım yetişir. O iyi vekîl, yardımcıdır" dedi. Ateşe düşerken, Cebrâîl aleyhisselâm gelip;

- Bir dileğin var mı? deyince;
- Var, amma sana değil buyurdu ve böylece "Hasbiyallah" sözünün eri olduğunu gösterdi.

Vaktiyle bir tüccâr hacca gidecekmiş. Kibirli ve parasına güvenir bir şekilde mübârek bir zâta gitmiş ve;

- Efendim, üçyüz tane altınım var, hacca gidip gelene kadar bu altınlar bana yeter mi diye sormuş. O mübârek zât da;
- Bu paralar sana yetmez, biraz daha ilâve et diye cevap vermiş ve cevabını alan tüccâr gitmiş.

Tüccârın hemen arkasından da, fakir bir derviş gelmiş ve;

- Efendim, hacca gidiyorum, bana duâ eder misiniz diye arzda bulunmuş. O mübârek zât da;
- Selâmetle git ve selâmetle gel buyurmuş. O zâtın talebelerinden birisi;
- Efendim, tüccârın parası çok olduğu hâde, yetmez dediniz. İkinci gelenin parası olmadığı hâlde, selâmetle git, selâmetle gel buyurdunuz. Bunun hikmeti nedir diye suâl eder. O mübârek zât da;
- Evlâdım, birinci gelen parasına güvendi, ikinci gelen ise Allahü teâlâyâ güvendi. Allahü teâlâdan başka neye gönül bağlarsanız, Ondan başka neye güvenirseniz, o sizin başınıza belâ olarak yeter cevabı vermiştir.

Peygamber efendimiz bir hadîs-i şerîflerinde; **(Allahü teâlâyâ tam tevekkül etseydiniz, kuşların rızkını verdiği gibi, size de gönderirdi. Kuşlar, sabâh mideleri boş, aç gider. Akşam mideleri dolmuş, doymuş olarak döner)** buyurmuşlardır.

Tevekkül etmek, çalışmamak demek değildir. Çünkü hazret-i Ebû Bekir, her işinde tevekkül sâhibi olduğu hâde, halîfe seçildiği zamân, çarşıda kumaş satıyordu. Kendisine;

- Yâ Halîfe! Devlet idâre ederken, ticâret yapmak olur mu? dediklerinde;
- Çoluk çocuğuma bakmazsam, millete nasıl bakarım? buyurdu.

Bunun üzerine, halîfeye Beyt-ül-mâldan aylık bağlandı ve bundan sonra, her sâat, millet işleri ile uğraştı. Kendisi tevekkül edenlerin en yükseği iken, ticâret ederdi. Fakat, para kazanmayı düşünmezdi. Kazancını sermâyesinden, çalışmasından bilmez, Hak teâlâdan bilirdi. Malını, din kardeşlerinin malından dahâ çok sevmezdi.

Netice olarak tevekkül için, hem kuvvetli bir îmân ve hem de kuvvetli bir kalb lâzımdır. Böyle olan bir kimsenin kalbinde şüphe kalmaz. İtimât ve rahatlık tam olmadıkça, tevekkül de tam olmaz. Çünkü tevekkül, kalbin, her işte, Allahü teâlâyâ itimât etmesi, güvenmesi demektir. Muhammed bin Sâlim hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Tevekkül etmek, Resûlullah efendimizin hâlidir. Çalışıp kazanmak da, Onun sünnetidir. Çalışıp da tevekkül ediniz.”

Muhtaç olduğun kadar itâat et!
11.04.2010

İnsan demek, muhtaç demektir. Değil insanlar, her mahlûk muhtaçtır. Hattâ, insanın iyiliği, güzelliği, muhtaç olmasından ileri gelmektedir. İnsanın kulluk yapması, gönlü kırık olması, hep bu ihtiyâcındandır. İnsan muhtaç olmasaydı, âsî, taşkın, azgın olurdu. İkrâ sûresindeki âyet-i kerîmede meâlen; **(İnsan, ihtiyâcsız olunca, elbette azar!)** buyuruldu.

Allahü teâlâ hiçbir şeye muhtâc olmadığı hâlde, kullarını emir ve yasaklar vermekle şereflendirmiştir. Her şeye muhtâc olan kulların ise, bu büyük ihsâna, bol bol teşekkür etmesi, emirleri yapması, yasaklardan da sakınması lâzımdır. Fâtır sûresinin 15. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Ey insanlar, siz Allaha muhtaçsınız. Allah ise hiçbir şeye muhtaç değildir)** buyurulmaktadır.

Mahlûklara gönül bağlamaktan kurtulmuş olan din büyükleri, sebeplere yapışmaya muhtâc oldukları zamân, bu ihtiyâçlarını, sebeplerin sâhibine, yaratıcısına söylerler. Sebeplere kavuşunca, Allahü teâlâdan bilirlir. Gönderen de, göndermeyen de Odur derler. Allahü teâlâ, birçok düzenler ve faydalar olması için, her şeyi sebeple yaratmaktadır. İyiliğe sebep olanlara iyi, kötülüğe vâsıta olanlara kötü demiştir. Din büyükleri, bunun için, iyiliğe sebep olanlara şükür, kötülüğe sebep olanlardan şikâyet etmektedir. İyiliği ve kötülüğü, görünüşe göre sebeplerden bilirlir. Allahü teâlâ, her şeyi sebepsiz olarak, hemen yaratsaydı, âlemde nizâm, düzen kalmaz, karmakarışık olurdu. Resûlullah efendimiz buyurdu ki:

(Bir kimse geceyi, yarın yapacağı işleri düşünmekle geçirir. Hâlbuki o iş, bu kimsenin felâketine sebep olacaktır. Allahü teâlâ, bu kuluna acıyıp, o işi yaptırmaz. O ise, iş olmadığı için, üzülür. Bu işim neden olmuyor. Kim yaptırmıyor. Bana kim düşmanlık ediyor diye arkadaşlarına kötü gözle bakmaya başlar. Hâlbuki, Allahü teâlâ, ona merhamet ederek felâketten korumuştur.)

Bunun için hazret-i Ömer; “Yarın fakîr, muhtâc kalırsam hiç üzülmem. Zengin olmayı da, hiç düşünmem. Çünkü hangisinin benim için hayırlı olacağını bilmem” buyurdu.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“İnsanın muhtâç olduğu şeyleri zarûret miktârı kullanması ve bunları elde etmek için çalışması, dünyâya gönül bağlamak olmaz. İhtiyaçtan fazla ve faydasız şeyler, dünyâ olur. Bunların da, Allahü teâlânın rızâsına uygun olarak elde edilmeleri ve sarf edilmeleri dünyâ olmaz. Riyâzet çekmenin ve mubâhları zarûret miktârı kullanmanın, büyük bir faydası da, kıyâmet günü hesâbın kısa ve kolay olmasıdır. Âhiretteki derecelerin yükselmesine de sebep olur. Dünyâda ne kadar sıkıntı çekilirse, âhirette o kadar çok rahatlık olacaktır. Peygamberler, bu bakımdan da, riyâzet çekmişlerdir. Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, riyâzet çekmek ve mubâhları zarûret olduğu kadar kazanıp kullanmak, bu yolda şart olmamakla berâber, bunlar iyi ve faydalı şeylerdir. Faydalarının çokluğu düşünülünce zarûrî ve lâzım da denilebilir.”

Ebû Bekr-i Şiblî hazretleri buyuruyor ki:

“Dört yüz hocadan ders okudum. Bunlardan dört bin hadîs-i şerîf öğrendim. Bütün bu hadîslerden bir tânesini seçip kendimi ona uydurdum, diğerlerini bıraktım. Çünkü kurtuluşu ve saâdet-i ebediyyeye kavuşmayı bunda buldum ve bütün nasîhatleri hep bunun içinde gördüm. Seçtiğim hadîs-i şerîfte, Peygamber efendimiz bir sahâbeye hitaben; **(Dünyâ için, dünyâda kalacağın kadar çalış! Âhiret için, orada sonsuz kalacağına göre çalış! Allahü teâlâyâ, muhtâç olduğun kadar itâat et! Cehenneme dayanabileceğin kadar günâh işle!)** buyurmuştur.”

Netice olarak, bütün mahlûklar ilk yaratıldıkları zaman nasıl Allahü teâlâyâ muhtâç iseler, şimdi de ve her ân yine Ona muhtâçtırlar. Her şeyi yaratan, her değişikliği yapan yalnız Allahü teâlâdır. İnsanların da, kendilerini yaratan, yaşatan, muhtâç oldukları şeyleri yaratıp gönderen bu bir yaratıcıyı yani Allahü teâlâyı sevmeleri, Ona ibâdet, itâat etmeleri ve saygılı olmaları lâzımdır. Çünkü insân, âcizdir ve her ân Allahü teâlâyâ muhtâçtır.

Herkesi güler yüzle karşılamalı **12.04.2010**

Herkesle tatlı dil, güler yüz göstermek, kimseyi incitmemek, kimsenin malına, ırzına göz dikmemek, dinimizin emridir. Muhammed Ma'sûm hazretleri buyuruyor ki:

“Dost, düşman, herkesi güler yüz ve tatlı dil ile karşılamalı, hiç kimse ile münâkaşa etmemelidir. Herkesin özrünü kabûl etmeli, kabâhatlerini affetmeli, zararlarına karşılık yapmamalıdır.”

Abdullah Belyânî hazretleri; ‘Dervîşlik, yalnız namâz, oruç ve geceleri ibâdet yapmak değildir. Bunlar, herkesin yapacağı kulluk vazîfeleridir. Dervîşlik, kalb kırmamaktır. Bunu yapabilen, Allahü teâlânın rızâsına kavuşur, evliyâ olur” buyurmuştur.

Muhammed Sâlim hazretlerine; (Bir kimsenin evliyâ olduğu nasıl anlaşılır?) dediklerinde; “Tatlı dili, güzel ahlâkı, güler yüzü, cömertliği, münâkaşa etmemesi, özürleri kabûl etmesi ve herkese merhamet etmesi ile anlaşılır” buyurmuştur.

Her işi, Allahü teâlâyâ havâle etmeli yani sebeplere yapışmalı, fakat sebeplerin te'sîr etmesini, Allahtan beklemelidir. Hiçbir farzı kaçırmamalı ve geciktirmemelidir. Hadîs-i şerîfte; **(İnsan, ihtiyâçlarını, Allaha havâle ederse, ihtiyâçlarını meydana getirecek sebepleri ihsân eder)** buyuruldu. Yani herkesin o kimseye merhamet ve hizmet etmesini temîn eder. Yahyâ bin Mu'âz Râzî hazretleri; ‘Herkes seni, Allahını sevdiği kadar sever. Allahtan korktuğun kadar, senden korkarlar. Allaha itâat ettiğin kadar, sana itâat ederler. Allahü teâlâyâ hizmet ettiğin kadar, sana hizmet ederler. Onun için Allahü teâlâdan başka, kimseye güvenme!’ buyurmuştur.

Evlât ve âile ile dâimâ tatlı sözlü, güler yüzlü olmalıdır. Onlarla da zarûret kadar, haklarını ödeyecek kadar görüşmelidir. Onların arasında bulunmak da, Allahü teâlâyı unutacak kadar uzun olmamalıdır. Kavuştuğun hâlleri herkese söyleme! Makam ve servet sâhipleri ile çok görüşme! Her hâlinde, sünnete uymaya ve bid'atten sakınmaya çalış! Sıkıntılı zamânlarında, Allahtan ümmîdini kesme, hiç üzülme! İnşirâh sûresinin 5. âyetinde, meâlen; **(Her sıkıntıdan sonra, ferahlık, kolaylık vardır)** buyuruldu. Sıkıntılı ve ferahlık zamânında, hâlinde bir değişiklik olmasın! Varlık ve yokluk zamânları, hâlini değiştirmesin. Hattâ, yokluk zamânında neşen, varlıkta da sıkıntının artsın! Ebû Saîd-i Arâbî hazretlerine; (Dervîş nasıl olur?) diye sorulunca; “Fakîrlik zamânında sâkin olurlar. Servet zamânında, muzdarib, sıkıntılı olurlar ve rahatlık zamânında sıkıntı ararlar. Hâdiselerin değişmesi, ahlâklarını değiştirmez. Başkalarının ayıplarına bakmazlar. Dâimâ, kendi ayıplarını, kusûrlarını görürler. Kendilerini hiçbir Müslümândan üstün bilmezler. Hepsini kendinden üstün görürler” buyurmuştur.

Kendini, üzerinde hakkı olanların esîri bilmelidir. Hadîs-i şerîfte; **(Üç şeyi yapan, tam mü'mindir: Ehline, zevcesine hizmet eden, fakîrler ile oturup kalkan ve hizmetçisi ile birlikte yiyen, tām mü'mindir. Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerimde, mü'minin alâmetlerini böyle bildirdi)** buyruldu.

İslâm âlimlerinin, evliyânın hâllerini her vakit okumalı ve garîpleri, fakîrleri ziyâret etmelidir. Hiç kimseyi gıybet etmemeli, çekiştirmemeli, gıybet yapana mâni olmalıdır. Fakîrlere, dine hizmet edenlere, mal ile yardım etmeli, hayır, hasenât yapmalıdır.

Günâh işlemekten sakınmalıdır. Muhammed bin Alyâna hazretlerine;
- Allahü teâlânın, bir kulundan râzı olduğunun alâmeti nedir? diye sorulunca;
- İbâdet yapmaktan lezzet alması ve günâhlardan sakınmasıdır cevabını vermiştir. Hadîs-i şerîfte; **(Günâhtan nefret eden ve ibâdetten lezzet alan, hakîkî mü'mindir)** buyurulmuştur...”

Netice olarak, iyi, kötü, herkese, güler yüz göstermeli, fitne çıkarmamalı, düşman kazanmamalıdır. Hâfız-ı Şîrâzî hazretlerinin; “Dostlara doğru söylemeli, düşmanları güler yüzle ve tatlı dil ile idâre etmelidir” sözüne uymalıdır. Af dileyenleri affetmelidir, herkese karşı iyi huylu olmalıdır. Kimsenin sözüne karşı gelmemeli, münâkaşa etmemelidir. Herkese yumuşak söylemeli, sert söylememelidir...

İnsanlar, iyilik edenleri sever **18.04.2010**

Bir insanın başka bir insana, yardım, iyilik etmesi Allahü teâlânın en çok sevdiği bir hâldir. İyilik, para, vücût, fikir yardımı ve çeşitli yollarla olur. İnsanın elinden hiçbir yardım gelmezse, Allahü teâlânın kullarına, güler yüz gösterirse, onun bile sevâbı vardır. Allahü teâlâ; **(Benim kullarıma yardım edene, ben fazlasıyla yardım ederim)** buyuruyor.

Elinden yardım geldiği hâlde, yardımı esirgeyen insan, sevgili bir kul olamaz. İnsanların kalbini kırmak, Allahü teâlânın gadabını üzerine çekmek demektir. Zira insan kalbi, Allahü teâlânın sevgisinin tecelli ettiği bir yerdir ve oraya dokunmak, çok tehlikelidir. Hele o kalbde, Allahü teâlânın korkusu ve sevgisi varsa, onu incitmekten, son derecede kaçınmalıdır. Allahü teâlâ sabredenleri, iyilik edenleri, insanlara hizmet edenleri, nasîhat verenleri, tatlı dilli, güler yüzlü olanları, iyi iş yapanlara yardım edenleri sever. Hadîs-i şerîfte; **(İnsanlar Allahü teâlânın iyâlidir, kullarıdır. Kullarına iyilik edenleri çok sever)** buyruldu.

Allahü teâlânın kullarına, fakîrlikten korkarak, hasîslik, cimrilik yapmamalıdır. Bakara sûresinin 268'inci âyetinde meâlen; **(Şeytân, sizi fakîrlikle korkutur ve fuhuş işlemeye sürükler)** buyruldu.

Fakîrlikten dolayı üzülmemelidir. Hakîkî servet, âhirette rahat etmektir. Dünya sıkıntıları, âhiret rahatlığına sebep olur. Hadîs-i şerîfte; **(Çoluk çocuğu çok ve rızkı az olup, namazlarını, şartlarına uygun olarak kılan ve Müslümânları gıybet etmeyen, Kıyâmette benimle birlikte haşr olunacaktır) ve; (Hac yolunda ölenlere ve Allah yolunda gazâ edenlere müjdeler olsun! Çoluk çocuğu çok ve kazancı az olup, hâlerinden şikâyet etmeyerek, evine neşe ile girip, güler çıkarak kimse de, hacılardandır ve gâzilerdendir)** buyruldu.

Fakîrlere, ihtiyâç sahiplerine ve bütün Müslümanlara, din kardeşlerine hizmet etmeli, yardımlarına koşmalıdır. Hadîs-i şerîfte; **(İnsanlar, kendilerine iyilik edenleri sever)** buyurulmuştur.

Ca'fer Huldî hazretleri buyuruyor ki:

“Büyüklerimiz, kendi nefisleri için değil, din kardeşlerine yardım için, çalışıp kazanmışlardır.”

Muhammed Ebû Abdullah bin Hafîf hazretleri şöyle anlatır:

“Bir din kardeşim misâfir geldi. Midesi bozuldu. Sabâha kadar, elimde leğen, ibrik ona hizmet ettim. Bir aralık, uyumuşum. Bana;

- Uyudun mu? Allah, seni kahretsin dedi. Bunu işitenler;
- O kahrederken, kalbin nasıl oldu? dediklerinde;
- Allah sana rahmet etsin demiş gibi, sevindim dedi.”

Bişr-i Hâfî hazretleri buyuruyor ki:

“Müslümanı sevindirmek, düşkünlere el uzatmak, sıkıntıyı gidermek ve zayıflara yardım etmek, nâfile olarak yapılan yüz hacdan daha sevaptır.”

Kanâat, bileğin emeği, alın teri karşılığı kazanılana râzı olmak, başkasının kazancına göz dikmemek, başkasının dahâ çok kazandığını görünce, onu kıskanmamak, onun gibi çok çalışmak demektir. Ayrıca kanâat, ihtiyâcından fazla kalan kazancını bir yere yığmayıp, İslâmiyyetin emrettiği hayırlı yerlere vermek, fakîrlere, kimsesizlere, hastalara, cihâd edenlere yardım etmek demektir.

İnsanlara yardım, merhamet etmek demek, onların âhiretlerini kurtarmaya çalışmak ve Cehennem ateşinden korumak demektir. Zira insanlara dünyâ işlerinde yardım etmek, âhiretlerine yardım etmek yanında hiç kalır.

Netice olarak İmâm-ı Gazâlî hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Bu dünyâda herkes yolcudur. Geldik gidiyoruz. Yolcuların birbirlerine yardım etmesi, el ele vermeleri, kardeş gibi olmaları lâzımdır. Her Müslümân böyle düşünmelidir. Vazîfesine başlarken, ‘Müslümân kardeşlerime yardım etmek, onları râhat ettirmek için çalışacağım. Din kardeşlerim benim işimi gördükleri gibi, ben de, onlara hizmet edeceğim’ demelidir. Her Müslümân iyi bilsin ki, bütün sanatlar, farz-ı kifâyedir. Bunu düşünerek, bir sanata yapışmak, ibâdet etmek olur.”

İnsanın Allahü teâlâyâ yaklaşması için 19.04.2010

Allahü teâlâyâ yaklaşmak, Onu tanımak için önce doğru bir şekilde îmân etmek lâzımdır. Doğru bir îmâna kavuştuktan sonra, emredilen farzları, vâcibleri yapmalı, yasak edilen harâmlardan, şüphelilerden sakınmalıdır. Bunlarda sonra da, Allahü teâlâyı çok hatırlamalı, hep Onu zikretmelidir. Hadîs-i şerîfte; **(Cennettekiler, en çok, dünyâda Allahü teâlâyı zikretmeden geçirdikleri zamânlar için üzülrler)** buyuruldu.

Nefis ve kalb, kötülüklerinden temizlenmedikçe, bütün nâfile ibâdetler yapılsa ve Kur’ân-ı kerîm okumaya devam edilse bile, Allahü teâlâyâ yaklaşılamaz. Kalb, nefsin kötülüklerinden arınmadıkça, nâfile ibâdet yaparak ilerleme olmaz. Kalbi temizlemek, Allahü teâlâyı çok hatırlamakla, zikretmekle olur. Hadîs-i şerîfte; **(Zikrin en iyisi, Lâ ilâhe illallah’tır)** buyuruldu.

Bunun için, Kelime-i tevhîdi çok okumalıdır. Bundan sonra kalan zamânlarda, âhiret adamları ile, sâlihlerle görüşmeli, onlarla sohbet etmeli ve onların sohbetinde bulunmalıdır. Sâlih kimse bulunamazsa, onların kitâplarını okumalıdır. Bid’at sâhipleri ve fâsıklarla arkadaşlık etmemeli, bunlarla oturmamalı, görüşmemelidir. Bunlarla görüşmek, insanın kalbini, rûhunu harâb eder. Evliyânın, sâlih kimselerin sohbetinde bulunmak, zikirden ve diğer nâfile ibâdetlerden dahâ faydalıdır. Celâlüddîn-i Rûmî hazretleri; “Evliyâ yanında geçen az bir zamân, yüzyıllık takvâdan daha faydalıdır” buyurmuştur.

Peygamber efendimizin mübârek kalbinden akıp gelen feyzin, nûrun kaynağında kesiklik olmaz. Eğer feyzde kesiklik var ise, onun sebebi, feyzi alandadır, feyzi verende değildir. Sohbetin tesîrli olması ve rehberlerden feyiz alınabilmesi için, arada tâm münâsebet yani tanımak ve sevmek bağının bulunması lâzımdır. İmâm-ı Rabbânî hazretleri bir talebesine hitaben buyuruyor ki:

“Yavrum! İslâmiyyete uygun hâllerden hangisi üzerinde olursanız olunuz, hiç sıkılmayınız. Ancak, bu sevgi bağının da kopmaması lâzımdır. Hattâ muhabbet, her gün artmalıdır. Bu ateş sönmemeli, soğumamalı, her ân alevlenmelidir. Çünkü bizleri bağlayan bağ, Muhabbettir. Bu yolun feyzi, nûru, İn’ikâs yani aksederek, yansıyarak, kalbden kalbe akarak ulaşır. Bu akışta, yakınlık uzaklık farkı yoktur. Ancak, feyzin, nûrun, hızlı veyâ yavaş olmasına ve bu yolun inceliklerini öğrenmeye tesîr eder.”

Evliyânın büyüklerinden olan Hâce Ubeydullah-i Ahrâr hazretleri, bir sevdiğine hitaben; “Nâfile namâz, her zamân kılınabilir. Fakat bizim sohbetimiz bir dahâ bulunamaz!” buyurmuştur.

İnsanın Allahü teâlâyâ yaklaşmasına en büyük mâni, nefsinin şehvetleri ile bedeninin ihtiyâç ve kötülükleridir. İnsanı Allahü teâlâyâ yaklaştıran ibâdetleri, riyâzetleri de, bir rehberin göstermesi lâzımdır. Riyâzet ve ibâdet yapmakla, nefis ve beden tezkiye bulur yani kötülüklerden temizlenir, gafletten kurtulur.

Câhillerin kendiliklerinden yaptıkları ibâdetlerle, ilerleme, çok az olur veyâ hiç olmaz. Çünkü bunların ibâdetlerinin sevâbı pek azdır. Elli sene ibâdet ile evliyâlığın en aşağı derecesine ancak

yetişebilirler. Bu sebeple kendi başına evliyâlık elde edilemez. İbâdetlerin ancak sünnete uygun olanları faydalıdır. Bunun için, bid'atlerden sakınmak şarttır. Hadîs-i şerîfte; **(Amelsiz söz ve niyyetsiz amel kabûl olmaz. Sünnete uygun olmazsa, hiçbir kabûl olmaz)** buyuruldu. Yani hiçbirine sevâb verilmez. İbâdetlerin, riyâzetlerin güç, sıkıntılı olması değil, sünnete uygun olmaları lâzımdır.

Netice olarak evliyâlık yani Allahü teâlâyâ yaklaşmak, kemâle ermiş, olgunlaşmış bir zâtın sohbeti ile elde edilebilir. Nâkısların, câhillerin sohbeti, hiç kimseyi evliyâlık derecesine kavuşturamaz. Çünkü bunların Allahü teâlâ ile münâsebetleri yoktur. Kâmil, olgun olan rehberin zâhiri halk ile, bâtını ise Hak ile olduğu için, Allahü teâlâdan aldığı feyzi, nûru insanlara vererek, onları evliyâlık derecesine kavuşturur. Evliyâlık derecesine kavuşan da, Allahü teâlâyı tanımış, Ona yaklaşmış olur.

Nimetleri doğru yerde kullanmak **25.04.2010**

Bu dünyâ ni'metleri geçicidir ve aldatıcıdır. Âhirette ele girecekler ise sonsuzdur ve dünyâda iken kazanılır. Dünyâ, zevk için, lezzet için yaratılmadı. Âhiret, bunun için yaratılmıştır. Dünyâ ile âhiret, birbirinin zıddı, tersidir. Birini sevindirmek, ötekinin gücenmesine sebep olur. Dünyânın ömrü, âhiretin uzunluğu yanında, deniz yanında bir damla kadar bile değildir.

İnsanların, âhiretteki ni'metlere kavuşamamaları, ondan yüz çevirdikleri içindir. Allahü teâlâyı inkâr edip, Onun emir ve yasaklarından yüz çeviren çok kimsenin, dünyâ ni'metleri içinde yaşadığı görülmekte ise de, bunlara dünyâ için çalışmalarının karşılığı verilmektedir. Allahü teâlânın, yalnız dünyâ için çalışanlara verdiği dünyâlıklar, hakikatte azâb ve felâkettir, ni'met şeklinde gösterilen musîbetlerdir. Mü'minûn sûresinin 56. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Kâfirler, mal ve çok evlât gibi dünyâlıkları verdiğimiz için, kendilerine iyilik mi ediyoruz, yardım mı ediyoruz sanıyor. Peygamberime inanmadıkları ve dîn-i islâmı beğenmedikleri için, onlara mükâfât mı ediyoruz, diyorlar? Hayır öyle değildir. Aldanıyorlar. Bunların ni'met olmayıp, musîbet olduğunu anlamıyorlar)** buyurulmuştur.

Seyyid Ali Hemedânî hazretleri buyuruyor ki:

“Güç, kuvvet sâhibi olanlara bu nîmet, Allahü teâlâ tarafından verilmiş bir emânettir. Bazıları bununla ebedî saâdet tohumlarını eker ve sonsuz Cennet nîmeti kazanırlar. Mağrur ve gâfil olanlar ise, bu güç ve kuvveti, birkaç günlük dünyâ hayâtı için harcarlar ve kendilerine verilen ömrü, kıymetsiz şeyleri toplamakla zâyî ederler. Uzun âhiret yolculuğu için hazırlanmaktan gâfil olurlar. Böylece insanların haklarını unuturlar, yerine getirmezler. Allahü teâlânın emirlerine uymayı elden geçirirler. Bu insanlar dünyânın geçici nîmetlerine dalıp, Allahü teâlâyı unutmaları sebebiyle âhirette Cehenneme atılacaklar ve kendilerine rahmet edilmeyecektir.”

Harâmlardan kaçınmak iki türlüdür. Birincisi, yalnız Allahü teâlânın haklarına dokunan günâhlardan kaçınmaktır. İkincisi ise, insanların, mahlûkların hakları da bulunan günâhlardan kaçınmaktır ki bu dahâ mühimdir. Allahü teâlâ, hiçbir şeye muhtâç değildir ve çok merhametlidir. Kullar ise, pekçok şeye muhtâçtırlar. Resûlullah efendimiz; **(Üzerinde kul hakkı olan, mahlûkların malına, ırzına dokunan, ölmeden önce helâllaşsın, ödesin! Zîrâ o gün altının, malın değeri olmaz. O gün, hak ödeninceye kadar, kendi sevâplarından alınacak, sevâpları olmazsa, hak sâhibinin günâhları, buna yükleneyecektir)** buyurmuştur.

Ömer bin Abdülazîz hazretlerinin hastalığı ağırlaşınca yakınları doktor çağırır. Doktor gelip muâyene edince;

- Bu hasta zehir içmiş. Hayâtı hakkında teminât veremem der. Ömer bin Abdülazîz hazretleri;
- Sâde bana değil, zehir içmemiş olanların hayatı hakkında da teminat verme! buyurur. Doktor;
- Zehir içtiğinin farkında mısın? deyince;
- Evet, mîdeme inince anladım cevabını verir. Doktor;
- Tedâviye hemen başlayalım, deyince Ömer bin Abdülazîz hazretleri;
- Tedâviye gerek yok. Rabbime kavuşmam, benim için daha güzeldir buyurur ve ağlamaya başlar. Kendisine;
- Niçin ağlıyorsunuz? Allahü teâlânın yardımı ile nice sünnetleri ihyâ ettiniz ve insanlara adâletle muamele ettiniz denilince;

- Ben, Allahü teâlânın huzûruna bütün milletin hesâbını vermek üzere çıkacak değil miyim? Herkese âdil olarak davranabildiğimden emin değilim. Yaptığım kusurlar da var. Bunlardan dolayı korkuyorum ve ağlıyorum cevabını verir.

Netice olarak Allahü teâlânın ni'metleri, her ân, insanların iyisine de, kötüsüne de gelmektedir. Fark, bunları kabûlde, alabilmekte, yerinde kullanmakta ve bâzılarını da almamak, yerinde kullanmamak sûretiyle, insanlardadır. Nahl sûresinin 33. âyet-i kerîmesinde meâlen buyurulduğu gibi: **(Allahü teâlâ, kullarına zulmetmez, haksızlık etmez. Onlar, kendilerini azâba, acılara sürükleyen bozuk düşünceleri, çirkin işleri ile kendilerine zulüm ve işkence ediyordılar.)**

Evliyâlık, Allah'a yakın olmaktır **26.04.2010**

Evliyâlık, Allahü teâlâyâ yakın olmak demektir. İnsanların Allahü teâlâyâ yakın olması, iki türlüdür: Birinci yakınlık, Allahü teâlânın her insana yakın olmasıdır. Kaf sûresinin 16. âyetinde meâlen; **(Biz ona, boynundaki şahdamarından dahâ yakınız!)** ve Hadîd sûresinin 4. âyetinde meâlen; **(Her nerede olursanız olunuz, Allahü teâlâ sizinle berâberdir)** buyuruldu.

İkinci yakınlık, Allahü teâlânın, insanların yalnız üstün olanlarına ve meleklerle olan yakınlığıdır. Alak sûresinin son âyetinde meâlen; **(Secde et ve Allahü teâlâyâ yaklaş!)** buyuruldu. Hadîs-i şerifte de; **(Allahü teâlâ, kulum farzları yapmakla bana yaklaştığı gibi başka şeyle yaklaşamaz. Kulum nâfile ibâdetleri yapınca, onu çok severim. Öyle olur ki, benimle iştir. Benimle görür. Benimle her şeyi tutar. Benimle yürür. Benden her ne isterse veririm. Bana sığınınca, onu korurum buyurdu)** buyurulmaktadır.

Bu âyet-i kerîme ve hadîs-i şerifte bildirilmiş olan yakınlık, yalnız seçilmiş üstün kimselerde hâsıl olur. Bu yakınlığa Vilâyet yani evliyâlık denir. Bu yakınlığa kavuşmak için, önce Ehl-i sünnet i'tikâdına uygun î mân lâzımdır. İmrân sûresinin 68. âyetinde meâlen; **(Allahü teâlâ, î mân edenleri sever)** buyuruldu.

Allahü teâlâ, mü'minler arasında seçilmiş olanları dahâ çok sever. Her mü'mini sevmesine Vilâyet-i âmme denir. Seçilmiş mü'minleri çok sevmesine, Vilâyet-i hâssa denir. Bu sevginin de dereceleri vardır. Hadîkada buyuruluyor ki:

"Allahü teâlâyı sevmek ikiye ayrılır. Farz olan sevmek, farz olmayan sevmek. Farz olan sevmekle, emirleri yapılır, yasaklarından sakınılır, kazâ ve kaderine râzı olunur. Harâm işlemek ve farzları yapmamak, bu sevginin gevşek olduğunu gösterir. Farz olmayan sevgi, nâfileleri yaptırır, şüphelilerden sakınmaya sebep olur."

Allahü teâlâ, insan aklı ile anlaşılamıyacağı gibi, Onun sıfatları da insanın aklı ile anlaşılamaz. Bunun için, Allahü teâlânın insanlara olan her iki yakınlığı, insan aklı ile anlaşılamayan, bilinmeyen bir yakınlıktır. İki zamânın ve iki cismin birbirlerine yakın olmaları gibi değildir. Allahü teâlânın kullarına yakın olması, akıl ile düşünülen ve his organları ile anlaşılan yakınlıklar gibi değildir.

Allahü teâlânın, kullarına olan bu iki yakınlığı, âyet-i kerîme ve hadîs-i şerîfler ile bildirilmiş olduğundan, her ikisine de inanmamız vâcibdir. Allahü teâlânın bizleri gördüğüne inanmamız lâzım olduğu gibi, bize olan bu iki yakınlığına da inanmamız lâzımdır. Allahü teâlânın görmesi, fizik kanûnları ile îzâh edilen görmek olmadığı gibi, Onun bu iki çeşit yakınlığı da ölçü ile bildirilen yakınlık değildir. Evliyâlık, Allahü teâlâyâ doğru bir şekilde î mân etmek, Onun emir ve yasaklarına uymak, kalbi bütün kötülüklerden temizlemek kısaca İslâmiyyete uymaktır. İslâmiyyet, oyun, komedi, maskaralık, sihirbazlık, hokkabazlık dîni değildir. İslâmiyyet, inanması, yapması, sakınması lâzım olan şeyleri, güzel ve çirkin huyları öğrenmek, emirlere uymak, herkese iyilik yapmak dînidir. Ahmed ibni Kemâl Paşa hazretlerinin El-münîre kitâbında buyuruluyor ki:

"Müslümâna ilk vâcib olan şey, İslâmiyyete uymaktır. İslâmiyyet, Allahü teâlânın ve Resûlünün emir ve yasak ettiği şeyler demektir. Peygamber efendimiz buyuruyor ki:

(Bir kimsenin havada uçtuğunu ve deniz üzerinde yürüdüğünü yâhut ağzına ateş koyup yuttuğunu görerseniz, fakat İslâmiyyete uymayan bir iş yapsa, kerâmet sâhibiyim derse de, onu büyü, yalancı, sapık ve insanları doğru yoldan saptırıcı biliniz!)

Bu hadîs-i şerîf, hak yolda olan tasavvufcu ile, bâtil yolda olan tarikatçıları, birbirlerinden kesin olarak ayırmaktadır."

Netice olarak, İslâmiyyete yapışmak, bir ağaç dikmek gibidir. Evliyâda hâsıl olan ilimler, hâller, bu ağacın meyveleri gibidir. Ağaç dikmekten maksat, meyve elde etmek içindir ve meyve için de, ağaç dikmek şarttır. İmân olmazsa ve İslâmiyyetin emirleri yapılmazsa, tasavvuf ve evliyâlık hâsıl olamaz...

Ebedi saâdete mâni olan engeller **02.05.2010**

Dünyâ hayâtı çok kısa, âhiret azâbları ise sonsuzdur. Dünyâ lezzetlerinin zararları, faydalarından dahâ çoktur, elde kalmaz, çabuk giderler. Bunlara kavuşmak ise, çok güçtür. Faydası hiç olmayanlara la'b yani oyun ve lehv yani eğlence denir.

İnsanı ölmekten, bir uzvunu yok olmaktan, şiddetli ağrıdan kurtaracak şeye zarûret denir. Rûhî ve bedenî râhatlığı için, sadaka vermek, hayrât ve hasenât yapmak, zekât, hac, kurban, ödünç vermek için lâzım olan şeylere ihtiyâç denir. İhtiyâçtan fazla olup, tatlı gelen, hoş giden şeylere zînet denir. İhtiyâçtan fazla olan mâlî, tekebbür, gösteriş için kullanmak, zînet olmaz, harâm olur. Zarûret miktârında kazanmak için çalışmak, farzdır. İhtiyâç miktârında kazanmak, sünnettir. Zînet olan şeyleri kazanmak, mubâhtır. İhtiyâç ve zînet eşyâsını İslâmiyyete uygun olarak kazanmak ibâdet olur. Bunları kazanmak için, İslâmiyyetin dışına çıkmak, harâm olur. Böyle ele geçirilenler, dünyâlık olur. Hadîs-i şerîfte; **(Dünyâlık olan şeyler, mel'ûndur. Allah için olan şeyler, Allahü teâlânın râzı olduğu şeyler, mel'ûn değildir)** buyuruldu.

İbni Âbidîn'de buyuruluyor ki:

"Lu'b, la'ib, lehv ve abes, hepsi oyun ile vakit geçirmektir. Bunlar devâmlı yapılırsa veyâ farzları yapmaya mâni olurlarsa ve kumâr ile yapılırsa, sözbirliği ile harâm olurlar. Hadîs-i şerîfte; **(Her türlü lehv harâmdır. Yalnız, zevce ile oynamak, at ve silâh ile tâlîm, yarış yapmak câizdir)** buyuruldu."

İmâm-ı Rabbânî hazretleri, bir talebesine hitaben buyuruyor ki:

"Hak teâlâ, hiç sevmediği bu alçak dünyânın içyüzünü, onun aşağı olan süslerinin, yıldızlarının çirkinliğini, gönül gözünüze gösterebilir. Âhiretin güzelliğini, tatlılığını, Cennetlerinin, nehirlerinin tâzeliğini ve hepsinden dahâ tatlı olan Allahü teâlânın cemâlini görmeyi gönlünüze yerleştirebilir! Böylece, bu çabuk biten çirkinden iğrenesiniz. Allahü teâlânın râzı olduğu sonsuz âlemi özleyesiniz."

(Dünyâyı sevmek günâhların başıdır) hadîs-i şerîfi şaşmaz bir formüldür. Hak teâlâ, dünyânın beş şey olduğunu bildirdi. Hadîd sûresinin 21. âyetinde meâlen; **(Dünyâ hayâtı, elbette la'b, yani oyun ve lehv yani eğlence ve zînet yani süslenmek ve tefâhur yani öğünmek ve malı, parayı, evlâdî çoğaltmaktır)** buyuruldu.

İslâmiyyetin sâlih ameller diyerek övdüğü şeyler yapılmıca, dünyânın büyük parçası olan lehv ve la'b için zamân kalmaz. Erkekler ipek elbise giymez ve altını ve gümüşü kullanmazsa, dünyânın üçüncü parçası olan zînet de azalır. Allahü teâlâ, üstünlüğün ve kıymetin verâ ve takvâ ile olduğunu, mal ile olmadığını bildirmiştir diyen kimse, hiç övünmez. Evlâdın ve malın, mülkün artması, Allahü teâlâyı zikretmeyi azaltacağını ve Onu unutturacağını bilen, bunları çoğaltmak için uğraşmaz. Sözün kısası, Haşr sûresinin 7. âyetinin; **(Resûlullahın emirlerini yapınız ve yasaklarından kaçınız!)** meâline uyarak yaşamalıdır.

İnsanın şerefi ve kıymeti dünyâlıkla ölçülse idi, dünyâlığı çok olanların herkesten dahâ kıymetli ve dahâ üstün olması lâzım gelirdi. Birkaç günlük zamânı büyük nimet bilerek, Allahü teâlânın beğendiği şeyleri yapmaya çalışmalıdır. Allahü teâlânın kullarına ihsân, iyilik etmelidir.

Kıyâmette azâblardan kurtulmak için, iki büyük temel vardır:

Birincisi, Allahü teâlânın emirlerine kıymet vermek, saygı göstermektir.

İkincisi, Allahü teâlânın kullarına, yarattıklarına şefkat, iyilik etmektir. Mü'minûn sûresinin 115.

âyetinde meâlen; **(Sizi abes olarak, oyuncak olarak mı yarattım sanıyorsunuz? Bize dönmeyecek misiniz diyorsunuz?)** buyuruldu.

Elinizden bir şey kaçmış değildir. Tövbe edilecek, Allahü teâlâyâ yalvaracak zamândır."

Netice olarak, nefsin hoşuna giden faydasız şeylere lehv ve la'b denir ki, boş yere vakit geçirmektir. Ömrü, ebedi saâdete mâni olan lehv ve la'b ile, yani oyun ve eğlence ile ziyân etmemelidir...

Zâlîme yardım eden, zulme ortaktır **03.05.2010**

Dünyâya milyarlarca insan gelmiş, bir müddet yaşadıktan sonra, ölüp gitmişlerdir. Bunların bazıları zengin, bazıları fakîr, kimi güzel, kimi çirkin, kimi zâlim ve kimi de mazlûm idi. Ama bu kimseler, içinde bulundukları hâlleri ile beraber unutuldular ve sanki hiç yaşamamış gibi oldular. Bunların içinde inanan da, inanmayan da vardı. İnanan ve Allahü teâlânın emrettiği şekilde yaşayıp ölenler, tekrar dirilmek olmasaydı bile, onlar için bir sıkıntı olmazdı. Ancak inkâr edip, imânsız olarak ölenleri, âhirette sonsuz azâb beklemektedir. Şu anda hayatta olanlar için de, bu iki hâlden birisi olacaktır. Onun için insanın iyi düşünmesi ve kararını doğru vermesi lâzımdır. Zâlîme yardım ve teşvîk etmek de, zulmün tâ kendisidir. Ayrıca zâlîme yardım eden, onun zulmüne uğramadan ölmez. Nitekim hadis-i şerifte; **(Bir zâlîme yardım edene, Allahü teâlâ o zâlimi musallat eder)** buyurulmuştur.

İnkâr edenler, ibâdet yapmadıkları, günâh işledikleri için, dünyâda azâb çekmezler. Hatta çalıştıkları zaman her türlü dünyâ ni'metine de kavuşurlar. Yalnız, zâlim olanlar, mahlûklara eziyet verenler, dünyâda da cezâlarını çeker. Âl-i İmrân sûresinin 57. ve 140. âyetlerinde meâlen; **(Allahü teâlâ, zâlimleri sevmez)** buyurulmuştur. Hadis-i şerifte; **(Zâlimin çok yaşamasına duâ etmek, Allahü teâlâyı isyân olunmasını istemektir)** buyurulmaktadır.

Süfyân-ı Sevrî hazretlerine;

- Çölde bir zâlim susuzluktan helâk oluyor. Ona su verelim mi? diye sorulince;
- Hayır vermeyin cevabını vermiştir.

Zâlim, huysuz kimselerin, yakınlarına zulmettikleri için, etraflarında kimse kalmaz. Böyle olanları kimse sevmez ve yanında kalmak istemez. Sa'dî-i Şîrâzî hazretleri Gülistan adlı eserinde şöyle ibretli bir hâdise nakleder:

"Vaktiyle bir hükümdar, halkına çok ezâ ve cefâ eder, halkın mallarını gasbederdi. Hükümdarın zulmü o kadar ileri gider ki, halk o beldeden akın akın kaçmaya başlar. Halkın azalmasıyla, hazîne boşalır, devletin gücü zayıflar. Düşmanlar sağdan soldan saldırmaya başlar. Bir gün hükümdarın meclisinde Şehnâme kitabı okunur. Okunan bahis, Dahhak'ın saltanattan indirilmesi ve Feridun'un hükümdar olması hakkındadır. Vezîr, hükümdara;

- Feridun'un hazinesi, malı, mülkü, hizmetçileri ve adamları yok iken nasıl oldu da hükümdar olur diye sorar. Hükümdar;
- İştmişindir, birtakım halk onu büyük bir istekle destekler, onu kuvvetlendirirler. Böylece hükümdar olur der. Bunun üzerine vezîr;
- Mademki halkın toplanmasına hükümdar sebep oluyor, siz niye halkınızı eziyor, perişân ediyorsunuz? Yoksa hükümdar olmak istemiyor musunuz diye sorar. Bunun üzerine hükümdar, vezirine;
- Dağılan asker ve halkın toplanması için ne yapmalıdır? diye sorunca, vezîr;
- Hükümdar, âdil ve merhametli olmalıdır. Hükümdar âdil ve merhametli olursa, halk onun etrafında toplanır ve rahat yaşar cevabını verir.

Vezîrin bu sözleri hükümdarın hoşuna gitmez ve onu hapse attırır. Çok geçmeden hükümdarın amcasının çocukları saltanat dâvâsına düşer ve etraflarına bir ordu toplayarak hükümdarı tahttan indirmeye kalkarlar. Hükümdarın zulmünden bezen halk da, onlara yardım eder ve böylece hükümdar, tahtını kaybeder. Saltanat da, amcasının çocuklarının eline geçer."

Zünnûn-i Mısırî hazretlerini hapse atmışlar ve günlerce aç kalmıştı. Bir kadıncağz, iplik parası ile hâzırladığı yemekten gönderir fakat o yemeği de yemez. O kadıncağz iştince, üzülür ve;

- Helâl para ile yaptığımı bildiğin hâlde niçin yemedin diye haber gönderir. Zünnûn-i Mısırî hazretleri;

- Evet yemek helâl idi. Fakat, zâlimin tabağı içinde getirdiler buyurur.

Netice olarak, değil insanlara, Allahü teâlânın yarattığı hiçbir canlıya, zulüm, işkence yapmamalı ve yapanlara da yardımcı olmamalıdır. Zira yardım edenler de, zulme ortak olmaktadır. Zulme yardım değil, gücü yettiği nisbette mâni olmalıdır. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:
(Zulme mâni olarak, zâlîme de mazlûma da yardım ediniz!)

İnsan, tercih ettiğinden sorumludur
09.05.2010

Bazı kimselerin hatırına; “İnsanların her işi, Hak teâlânın dilemesi ile olmakta olup, hayır ve şer ezelde takdîr edilmiş, yazılmıştır. Bunun için herkesin, ezelde takdîr edilmiş olan iyi ve kötü şeyleri yapması lâzım gelmez mi?” diye bir sual gelmektedir. Ehl-i sünnet âlimlerinin büyüklerinden olan Muhammed Ma’sûm hazretleri, böyle düşünenlere şu cevabı vermektedir:

“Ezeldeki takdîr, ‘Filân kimse, kendi isteği ile filân işi yapacaktır’ şeklindedir. Ezeldeki takdîr, insanda seçmek hakkının bulunmadığını değil, tercih hakkının bulunduğunu göstermektedir. Ezeldeki takdîr, insanlarda seçme hakkı bulunmadığını gösterseydi, Hak teâlânın da, her gün yarattıklarında, yaptıklarında ihtiyâr yani tercih hakkı olmaması, mecbûr olması lâzım gelirdi. Çünkü Allahü teâlâ da, her şeyi, ezeldeki takdîre uygun olarak yaratmaktadır. Allahü teâlâ muhtârdır yani diler, seçer, dilediğini ve seçtiğini yaratır.”

Ehl-i sünnete göre, insan kendi işlerinin yaratıcısı olmadığı gibi, bu işleri yapmaya mecbûr da değildir. İslâmiyette ve semâvî olan bütün dinlerde her şey, her iş Allahü teâlânın takdîri, irâdesi ile hâsıl oluyor. Fakat insan, bir işin ezelde nasıl takdîr edildiğini bilmediği için, Allahü teâlânın emrine uyarak çalışması lâzımdır. Kazâ ve kader, insanın çalışmasına mâni değildir. İnsanlar, kazâ ve kaderi, bir işi yapmadan önce değil, yaptıktan sonra düşünmelidir. Hadîd sûresinin 22. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Dünyâda olacak her şey, dünyâ yaratılmadan evvel ezelde Levh-i mahfûza yazılmış, takdîr edilmiştir. Bunu size bildiriyoruz ki, hayâtta kaçırdığınız fırsatlar için üzülmeysiniz ve kavuştuğunuz kazançlardan, Allahın gönderdiği ni’metlerden mağrûr olmayasınız. Allahü teâlâ kibirlileri, egoistleri sevmez)** buyuruldu.

Bu âyet-i kerîme gösteriyor ki, kazâ ve kadere îmân eden bir kimse, hiçbir zamân ümitsizliğe düşmez ve şımarmaz. Kazâ ve kadere inanmak, insanın çalışmasına mâni olmaz hatta çalışmasını kamçılar. **(Çalışınız! Herkes, kendisi için takdîr edilmiş olan şeylere sürüklenir)** hadîs-i şerîfi de, insanın çalışmasının; kazâ ve kaderin nasıl olduğunu göstereceğini, çalışmak ile kazâ ve kader arasında sıkı bir bağlılık bulunduğunu bildirmektedir.

Bir kimsenin iyilik için çalışması, bu kimse için ezelde iyilik takdîr edilmiş olduğunu göstermektedir. Çünkü herkes, kendisi için ezelde takdîr edilmiş olan işleri yapmaya sürüklenir.

Kazâ ve kadere inanmak ve bütün hayır ve şerleri cenâb-ı Haktan bilmek, Müslümânlar için nasıl bir vazîfe ise, hayırlı işleri yapmak ve kötü işlerden kaçınmak için çalışmak da, vazîfedir. Allahü teâlânın, bir şeyin nasıl olacağını, olmadan evvel bilmesi, o bilgisine göre takdîr ve irâde buyurması, insanlara zorlama olmaz. Çünkü kulların irâde ve ihtiyârlarını nasıl kullanacağını da ezelde biliyordu. Bu bilmesi ve takdîr etmesi, kulların arzûlarına, irâdelerine zıt değildir. Cenâb-ı Hakkın ezelde bilmesi, işlerin olmasına veya olmamasına bir te’sîr yapmıyor.

Allahü teâlâ, herhangi bir kimsenin yapacağı işi ezelde bilmiş ve bildiğine göre takdîr eylemiştir. Allahü teâlânın takdîri yerini bulacaktır ve bu takdîre sebep olan ilmi de yanlış çıkmayacaktır. Görülüyor ki, insan bu işi yapmakta mecbûr olmuş değildir. Allahü teâlâ, bu kimsenin o işi kendi irâdesi, arzûsu ile yapacağını ezelde bilmiştir. Kulun irâdesi, ezeldeki kazâ ve kaderin sebebi olmaktadır. Bundan anlaşıyor ki, Allahü teâlâ, o işin yapılacağını ezelde bildiği ve öylece takdîr ettiği için, insan o işi yapmayı irâde edecek değildir. İnsanın irâdesini, o işi yapmaya kullandığı için, yanî o işi yapmak isteyeceğini Allahü teâlâ ezelde bildiği için takdîr eylemiştir.

Netice olarak insan, bir şey yapacağı zamân, önce bunu seçer, irâde eder, ister ve sonra da yapar. Bundan dolayı kullar, iş yapmakta mecbûr değildirler. İster yaparlar, istemezse yapmazlar. Sadece tercih edip yaptıklarından sorumludurlar.

İnsan, yaptığıının karşılığını görür

10.05.2010

Allahü teâlâ, emirleri ve yasakları yapabilecek kadar insanlara ihtiyâr, seçme hakkı ve kuvvet vermiştir. Kalbin atması ile insanın yürümesi elbette başka başka hareketlerdir. Kalbin atması insanın elinde değildir. Fakat insan, isterse yürür, istemezse yürümez. Allahü teâlâ, kerîm olduğu, merhameti çok olduğu için, güçleri yetişmeyen şeyleri insanlara emretmemiştir. Yapabilecekleri şeyleri istemiştir. Bekara sûresinin son âyetinde meâlen; **(Allahü teâlâ kullarına, yapabilecekleri şeyleri emretmiştir)** buyuruldu.

İnsanın bir işi yapmak istemesi için, önce bu işi görerek, işiterek, düşünerek hâtırlaması, kalbine gelmesi lâzımdır. İnsan, kalbine gelen bir şeyi yapmak ister veyâ istemez. Bir kimse, herhangi bir şeyi kendisi için faydalı bulur ve yapmak ister, bir başkası da, o şeyi kendisi için lüzûmsuz görür ve yapmak istemez. Elin titremesi, insanın dilemesi ile değildir. Eli yukarı kaldırmak ise, insanın istemesi ve dilemesi ile değildir. Ahkâf sûresinin 14. âyetinde meâlen; **(Yapmış oldukları iyiliklerin karşılığını görürler)** buyuruldu.

Kehf sûresinin 29. âyetinde meâlen; **(İsteyen inanır, isteyen inanmaz. Biz, zâlimler yani inanmayanlar için ateş hazırladık)** buyuruldu. Nahl sûresinin 33. âyetinde meâlen; **(Allahü teâlâ onlara zulmetmedi. Onlar inkâr ederek ve günâh işleyerek kendilerine zulmettiler)** buyuruldu.

İnsanlarda ihtiyâr etmek, seçmek kuvveti bulunmasaydı, Allahü teâlâ bu âyet-i kerîmede; **(Onlar, kendilerine zulmeyledi)** buyurmazdı.

İnsanlar, irâde yani tercih sâhibidir, düşüncelerinde ve hareketlerinde hürdürler. Fakat, düşünceleri ve işleri, bir sebebe bağlıdır. Bu sebepler ise, insanı hür olmaktan çıkarmaz. Çünkü insânlar, bu sebepler olmadan da, irâde sâhibidirler, sebepsiz olarak da irâde eder ve yaparlar. Sebepler varken, insan istemezse, iş çok zamân olmaz. İnsan bir işi yapıp yapmamayı irâde etmeden önce, bu işi zihninde düşünür, tartışır. Hangi taraf ağır gelirse, onu irâde eder. Meselâ bir satıcı, malını, ençok para veren müşteriye satar. Bu müşteri, malı satıcıdan zorla alamaz. Fakat satıcı, elindeki malı, çok para veren adama satmaya mecbûr gibidir. Biri çıkıp da, az para verene satamazsın diyerek satıcıyı kızdırırsa, başka düşünceler ve yeni tartışmalarla, buna satmaya da mecbûr olabilir.

İnsanlar, kendi irâdeleri ile kaderdeki işleri yapmaya başlarlar. Allahü teâlâ da bunları irâde ettikten sonra, iş meydana gelir. İşte kaderdeki işler, kazâ hâline yani meydana gelince, insanların irâdesi artık bunu değiştiremez, saâdet veyâ felâket geri dönemez. Yasîn sûresindeki; **(Onların önlerine ve arkalarına set çektik. Gözlerini perdeledik. Artık görmezler)** meâlindeki âyet-i kerîme ile Bekara sûresinin baş tarafındaki; **(Allahü teâlâ onların kalblerini mühürledi. Kulaklarını ve gözlerini perdeledi)** meâlindeki âyet-i kerîme, bu hâli haber vermektedir.

Bu âyet-i kerîmeler gösteriyor ki, kendilerini herhangi bir sûretle, Allahü teâlâyâ sevdirenler himâye edilir ve dahâ çok hidâyete kavuşturulur. Gadab-ı ilâhîye sebep olanlar da, kötü işlerinde terk edilirler. Pek nâzik ve ince işler, bu sevgiye veyâ gadaba sebep olabilir. Bunun için, insanın Allahü teâlâyâ karşı çok uyanık olması lâzımdır. Kaderde bulunan işler, kazâ hâline gelmeden önce, insan dış etkilerin baskıları altında kalsa bile, irâde ve ihtiyârı yani tercihi elindedir.

Netice olarak Allahü teâlâ, gönderdiği dinler ile, insanlara iyi, kötü işleri ve bunlara karşılık olan ni'metlerini ve azâblarını bildirmiştir. Ayrıca kulların irâdelerine sebepler hâzırlamakla berâber insanların zihinlerinde, onları iyi ve kötü yollara sevk edebilen ve birbiri ile tartışmakta, çekişmekte bulunan sebepler, düşünceler de yaratmıştır. Dolayısı ile insân, Allahü teâlânın bildirdiği ve zihinde yarattığı sebeplerin çatışmasından, iyilik tarafı ağır basarsa, iyi tarafı, kötülük tarafı ağır basarsa kötü tarafı irâde eder ve yapar.

Ölmüş insanın etini yemek!
16.05.2010

Gıybet, bir kimsenin, işitince üzüleceği bir kusûrunu arkasından söylemektir ki, adam çekiştirmek demektir. Bir kimseyi gıybet etmek, ölmüş insanın etini yemek gibi olur buyurulmuştur. Ebû Hüreyre hazretleri şöyle nakleder:

“Resûlullah efendimizle oturuyorduk. İçimizden birisi kalkıp gitti.

- Yâ Resûlallah! Râhatsız olup gitti, denildi.

- **Arkadaşınızı gıybet ettiniz, etini yediniz** buyurdu.”

Hazret-i Âişe buyuruyor ki:

“Resûlullah efendimizin yanında, bir kadının uzun olduğunu söyledim;

- **Ağzında olanı çıkar!** buyurdu. Tükürdüm, ağzımdan et parçası çıktı.”

Ebû Câfer Haddâd hazretleri, gıybetin insanı felakete düşüreceğini gösteren bir hâdiseyi şöyle nakleder:

“Yanımızda çalışan, çok ibâdet eden bir genç vardı. Bununla berâber bu genç, başkalarını gıybet ederdi. Bir ara kayboldu. Bir müddet sonra onu kötü kimselerin yanından çıkarken gördüm. Niye bu hâle düştüğünü sorduğumda;

- Gıybet beni bu hâle düşürdü. Bu kötü insanlardan birine tutuldum. O mânevî hallerin hepsini elimden kaçırdım. Şimdi bunların yanından ayrılamıyorum, dedi.”

İbrâhîm Edhem hazretleri, bir yemeğe dâvet edilmişti. Sofrada, çağrılanlardan birinin bulunmadığı söylenince;

- O ağır kimsedir, denildi. İbrâhîm bin Edhem hazretleri;

- Gıybet edildi, buyurdu ve çıkıp gitti.

Bir gün Hasan-ı Basrî hazretlerine birisi gelip;

- Filan kimse seni çekiştirdi, gıybet etti deyince;

- Sen o zâtın evine niçin gitmiştin? diye sordu. O şahıs;

- Misâfir olarak dâvet etmişti dedi. Sonra, ne ikrâm ettiğini sorunca;

- Çeşitli yemekler ve meşrubat cevabını aldı ve buna karşı;

- Bu kadar yemeği içinde sakladın da, bir çift sözü saklayamayıp bana mı getirdin? buyurdu.

Süfyân bin Uyeyne hazretleri buyuruyor ki:

“Bir kimse, ölmüş bir kimsenin kendisinde bulunan hakkını, Allahü teâlâdan korkarak götürüp vârislerine verse, helâllik almış olur. Ama gıybet günâhının durumu böyle değildir. Bir kimse, bir kimseyi gıybet etse, gıybet edilen kimse vefât etse, gıybet eden kimse, gidip, gıybet ettiği kimsenin vârislerinden helâllik alsa, yine helâl olmaz. Yeryüzündeki bütün Müslümanlar, o gıybet eden kimseyi affetseler, gıybet edilen kimse, hakkını helâl etmedikçe helâl olmaz. Müminin ırzı, şerefi, malından daha kıymetlidir.”

İsmâil Fakîrullah hazretlerinin akrabâsından yaşlı biri, ağzı eğilmiş, dudağı sarkmış, yüzü gerilmiş bir halde, huzûruna gelir. Konuştuğu da anlaşılmıyordu. İsmâil Fakîrullah hazretleri, akrabâsının o hâlini görünce ağlar, sonra da mübârek eliyle ağzını mesh eder, Fâtiha sûresini okur, el kaldırıp, duâda bulunur. Allahü teâlânın izniyle ağzı düzelir, eski hâline gelir ve İsmâil Fakîrullah hazretlerinin elini öperek;

- Efendim, beni affetmenizi istirhâm ediyorum. Bu gece arkanızdan uygun olmayan sözler sarf ederek gıybetinizi yapmıştım. Uyuduğumda gâibden bir sille gelip, bir vuruşta ağzımı bu hâle getirdi. Tövbeler olsun deyip tekrar tekrar af diler. İsmâil Fakîrullah hazretleri de;

- Biz hakkımızı helâl ettik, Hak teâlâ sana hidâyet versin. Bundan sonra sakın bir kimseyi gıybet etmesin. Müminin mümini gıybet etmesi kesin olarak harâmdır. Bizi gıybet etme ki, bizim gibi zellî kulun sâhibi, azîzdır ve intikam alıcıdır, dikkatli ol buyurur.

Bir kimse Süfyân-ı Sevrî hazretlerine gelip;

- Efendim, **(Çok et yenen bir hâne halkından Allahü teâlâ nefret eder)** hadis-i şerifindeki hâne halkından murâd nedir? diye sorar. Süfyân-ı Sevrî hazretleri de;

- Gıybet edenlerdir. Çünkü gıybet edenler başkalarının etini yerler cevâbını verir.

Dirâr bin Mürre hazretleri de; “Gıybet etmek, annesi ile yetmiş kere zinâ etmekten daha kötüdür” buyurmuştur.

Netice olarak; bir kimsenin dindeki kusûrlarını meselâ namâz kılmaz, içki içer, hırsızlık yapar, söz taşır demek ve dünyâdaki kusûrlarını meselâ sağırdır, şaşıdır demek, hep gıybettir. Ahnef bin Kays hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Şerefli ve asil kimse, sözünde durur. Akıllı olan, yalan söylemez. Mümin olan da, gıybet etmez.”

Bid'at; dini değiştirmek, bozmaktır **17.05.2010**

Sünnet kelimesinin dinimizde üç mânâsı vardır. Kitâp ve sünnet birlikte söylenince, kitâp Kur'ân-ı kerîm, sünnet de, hadîs-i şerîfler demektir. Farz ve sünnet denilince, farz, Allahü teâlânın emirleri, sünnet ise Peygamber efendimizin emirleri demektir. Sünnet kelimesi yalnız olarak söylenince, İslâmiyyet demektir. Fıkıh kitâpları böyle olduğunu bildirmektedir. İslâmiyyete uymak için de, emirleri yapmak, yasaklardan ve bid'atlerden sakınmak lâzımdır.

Bid'at, sonradan yapılan şey demektir. Peygamber efendimizin ve Onun dört halîfesinin zamânlarında bulunmayıp da, onlardan sonra, dinde meydâna çıkarılan, ibâdet olarak yapılmaya başlanan şeylerdir. Meselâ, nemâzlardan sonra hemen âyet-el-kürsî okumak lâzım iken, önce Salâten tûncînâyı ve başka duâları okumak bid'attir. Bunları, âyet-el-kürsîden ve tesbîhlerden sonra okumalıdır. Namâzdan, duâdan sonra secde edip de kalkmak bid'attir. Ezânı hoparlörle okumak bid'attir. Dinde yapılan her değişiklik ve reform bid'attir. Âdet olarak yapılanlar meselâ çatal, kaşık kullanmak, kahve, çay içmek bid'at değildir. Çünkü bunlar, ibâdet değil, âdettir ve mubâhtırlar.

Hadîka-tün-nediyyede deniyor ki:

“Bid'at, dinden olmayan, ibâdet olmayan, âdet olan bir şey ise, dînimiz bunu ret etmez. Yemekte, içmekte, elbisede, vâsitalarda, binâ, mesken, ev işlerinde, ibâdet yapmaya niyyet etmeyip, yalnız dünyâ işi düşünülürse, bunlar bir ibâdeti yapmaya mâni veyâ bir harâmı işlemeye sebep olmadıkça, bid'at olmazlar. Dînimiz bunları menetmez.”

Bid'at üç türlüdür:

- 1- İslâmiyyetin kâfirlik alâmeti dediği şeyleri zarûret olmadan kullanmak, en kötü bid'attir.
- 2- Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdiklerine uymayan inanışlar da kötü bid'attir.
- 3- İbâdet olarak yapılan yenilikler, reformlar, amelde bid'at olup büyük günâhtır.

İslâm âlimleri, ameldeki, ibâdetteki bid'atleri ikiye ayırmışlar, hasene ve seyyie demişlerdir. İmâm-ı Rabbânî hazretleri, âlimlerin hasene dedikleri bid'atlere bid'at dememiş, sünnet-i hasene demiştir. Bid'at-i seyyie dediklerine bid'at demiş, bunları çok kötölemiştir. Peygamber efendimiz; **(Bid'at sâhibi olanlara, hürmet eden, dirilerini ve ölülerini medheden, bunları büyük bilen, dîn-i islâmı yıkmaya, dünyâdan kaldırmaya yardım etmiş olur)** buyurmuştur.

Her Müslümân, hem îmânını korumaya, kaptırmamaya çalışmalı, hem de, Allahü teâlâyâ ve Onun Peygamberine inanmayanları sevmemelidir. Mazher-i Cân-ı Cânân hazretleri buyuruyor ki:

“Kâfirleri ve bid'at sâhiplerini, açıkça günâh işlemeye devâm eden fâsıkları sevmememiz emrolundu. Bunlarla konuşmamalı, evlerine, toplantılarına gitmemeli, selâm vermemeli, arkadaşlık yapmamalıdır. Zarûret ve ihtiyâç olduğu zamân, zarûret miktârı kadar, bu yasaklara izin verilmiştir. Bu zamân, kalbin yine onları sevmemesi lâzımdır.”

Müslümânlardan, doğru yoldan ayrılanlara, Bid'at sâhibi denir. Doğru yol, Muhammed aleyhisselâmın ve Onun dört halîfesinin yoludur. Abdülkâdir Geylânî hazretleri Gunye kitâbında buyuruyor ki:

“Yetmişiki bid'at yolunun esâsı, dokuz fırkadır ki, hâricî, şî'î, mu'tezile, mürci'e, müşebbihe, cehmiyye, dirâriyye, neccâriyye ve kilâbiyyedir. Peygamber efendimizin ve Onun dört halîfesinin zamânında bunların hiçbiri yoktu. Bunların meydâna çıkması, senelerce sonra idi.”

Netice olarak, Kur'ân-ı kerîmden ve hadîs-i şerîflerden çıkarılan ilimler içinde, kıymetli ve doğru olan, yalnız Ehl-i sünnet âlimlerinin anladıkları ve bildirdikleridir. Ehl-i sünnet âlimleri, bu ilimleri,

Eshâb-ı kirâmdan, onlar da Resûlullah efendimizden öğrendiler. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Benden sonra Müslümânlar arasında çok ayrılık olacaktır. O zamânlarda yaşayanlar benim yoluma ve Hulefâ-i râşidinin yoluna yapışsın! Sonradan meydâna çıkan, moda olan şeylerden kaçınısın! Çünkü dinde yenilik, reform yapmak doğru yoldan çıkmaktır. Benden sonra, dinde yapılacak değişikliklerin hepsi dinsizliktir.)

Müslümânlık, iyi ahlâk demektir
23.05.2010

İslâm dîni, edeb ve güzel ahlâk dînidir. Peygamber efendimiz; **(İyi huyları tamâmlamak, iyi ahlâkı dünyâya yaymak için gönderildim)** buyurmuştur. Yine Resûlullah efendimiz; **(Sizin îmânen mükemmel olanınız, ahlâken güzel olup, insanlara iyilik yapanlardır)** buyurmuşlardır ki, îmân bile, ahlâk ile, insanlara faydalı olmakla ölçülmektedir.

Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, Peygamber efendimizi; **(Muhakkak sen yüksek bir ahlâk üzerindesin)** buyurarak ahlâkını medhetmiş, övmüştür.

Bir kimsenin ahlâkı güzel olursa, Resûlullah efendimizin ahlâkı ile ahlâklanmış ve Onun yolunu tutmuş olur. Resûlullah efendimizin güzel huyları pek çoktur. Her Müslümânın bunları öğrenmesi ve bunlar gibi ahlâklanması lâzımdır. Böylece, dünyâda ve âhirette felâketlerden, sıkıntılardan kurtulmak ve O iki cihân efendisinin şefâatine kavuşmak nasîb olur.

Peygamber efendimiz şu duâyı çok okurdu:

(Allahümme innî eselüke-ssihhate vel-âfiyete vel-emânete ve hüsnel-hulkı verridâe bilkaderi birahmetike yâ Erhamerrâhimîn.) Bu duânın manâsı ise; (Ya Rabbî! Senden, sıhhat, âfiyet, emânete hıyânet etmemek, güzel ahlâk ve kaderden râzı olmak istiyorum. Ey merhamet sâhiplerinin en merhametlisi! Merhametin hakkı için, bunları bana ver!) demektir.

İslâm âlimleri, terbiyede ve güzel ahlâkta, İslâm dîninin mümessili, temsilcisi olmuşlar ve İslâmiyeti dünyâya böyle tanıtmışlardır. Peygamber efendimiz; **(Allahü teâlânın ahlâkı ile huyulanız!)** buyurmuştur. Allahü teâlânın sıfatlarından biri Settârdır yani günâhları örtücüdür. Müslümânın da din kardeşinin ayıbını, kusûrunu örtmesi lâzımdır. Allahü teâlâ, kullarının günâhlarını affedicidir. Müslümânlar da, birbirlerinin kusûrlarını, kabâhatlerini affetmelidir. Allahü teâlâ kerîmdir, rahîmdir yani lutfü, ihsânı boldur ve merhameti çoktur. Müslümânın da, cömert ve merhametli olması lâzımdır. Bütün güzel ahlâk da böyledir.

İbn-i Atâ hazretleri buyuruyor ki:

“Ahlâk iyi olmadıktan sonra, kılınan namazın, tutulan orucun çok olmasının önemi yoktur. Hattâ sadaka ve mücâhede yani nefsinı yenmeye çalışmak bile hiçtir. Bu yolda yükselenler, ne namazla, ne de oruçla yükseldiler. Ne sadaka ile, ne de mücâhede ile üstün dereceler buldular. Yükselen, ancak iyi huyla yükseldi. Çünkü Peygamber efendimiz; **(Kıyâmet günü, bana en yakın olanınız, huy ve ahlâk bakımından en güzel olanınızdır)** buyurdu.”

İmânının kâmil, olgun, parlak olmasını isteyen bir kimse, kendini Müslümânlardan yüksek görmemelidir. Zira Peygamber efendimiz; **(Bir kişi îmânının kemâlini isterse, kendine insâf versin yani tevâzu üzere hareket eylesin ve fakir olduğu hâlde sadaka versin! Bu iki huy, îmânı kâmil derecesine yükseltir)** buyurmuşlardır.

Ebû Hafs Haddâd hazretlerine;

- Güzel ahlâk sâhibi olmak nasıl olur? diye sorulunca, cevabında;
- Evliyânın haklarına riâyet etmek, dostlar ile iyi geçinmek, küçüklere nasîhat vermek, dünyâ için kimseye düşmanlık etmemek, başkalarını kendi nefsinde tercih etmek, dünyâ malı yığmaktan kaçınmak, kendi yollarında olmayanla sohbeti terk etmek, din ve dünyâ işinde yardımlaşmak, buyurmuşlardır.

Ebû Midyen Mağribî hazretleri buyuruyor ki:

“İnsanlarla birlikte bulunmakta güzel ahlâk, onlarla iyi geçinmektir. Âlimler ile berâber olmakta güzel ahlâk, onlara ihtiyâcı olduğunu bilmek ve onları edebe uygun olarak dinlemekle olur. Mârifet ehli

ile bulunmakta güzel ahlâk, sükûn üzere, ümitli ve sabırlı olarak beklemekle olur. Yüksek velî ile berâber olmakta güzel ahlâk, kırıklık hâlinde bulunmakla olur.”

Netice olarak Müslümânlık, iyi, güzel ahlâk demektir. Müslümânın da, güzel ahlâklı ve fazîlet sahibi olması lâzımdır. Müslümân, son derece mütevâzî, alçak gönüllü, kendisine başvuran herkesi dinleyen, imkân buldukça, onlara yardım eden ve hiç kimseyi incitmeyen bir kimse demektir. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Müslümân demek, Müslümânlara eli ile, dili ile zarâr vermeyen kimse demektir.)

İmânın kâmil, olgun olması 24.05.2010

İmân; ehl-i sünnet âlimlerinin kitâplarında yazılı olan, Peygamber efendimizden gelen haberlere inanmak ve inandığını söylemek demektir. Her lisan ile söylemek câizdir. İbâdetler, imândan değildir fakat, imânın kemâlini arttırır ve güzelleştirirler. İmâm-ı a'zam Ebû Hanîfe hazretleri; “İmân artmaz ve azalmaz” buyurmuştur. Çünkü imân, kalbin tasdik etmesi, kabûl etmesi, inanması demektir. İnanmanın azı, çoğu olmaz. Azalan ve çoğalan bir inanışa, inanmak değil, zan ve vehim denir.

İmânın kâmil veyâ noksan olması, ibâdetlerin çok ve az olması demektir. İbâdet çok olunca, imânın kemâli çok denir. O hâlde, mü'minlerin imânları, Peygamberlerin imânları gibi olmaz. Çünkü bunların imânları, ibâdetler sebebi ile kemâlin tepesine varmıştır. Diğer mü'minlerin imânları oraya yaklaşamaz. Her ne kadar, her iki imân, imân olmakta ortak iseler de, birincisi, ibâdetler vâsıtası ile, başka türlü olmuştur. Sanki aralarında benzerlik yoktur. Mü'minlerin hepsi, insan olmakta, Peygamberler ile ortaktır. Fakat, başka kıymetler, üstünlükler bunları yüksek derecelere çıkarmıştır. İnsanlıkları, sanki başka türlü olmuştur.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“İmân, hâsıl olunca, zâten kâmilidir. Çünkü imânda azlık, çokluk olmaz. İmânın kendisi, az veyâ çok olmaz. Azlık, çokluk, imânın parlaklığında, belli olmasındadır.

Amellerin kemâli, imânın kemâline, ibâdetlerin nûrâniyeti, ihlâsın miktârına, imânın kemâli ve ihlâsın miktârı da, ma'rifete bağlıdır. Bu ma'rifet ve imân-ı hakîkî fenâya ve ölmeden evvel nefsin ölmesine bağlı olduğu için, fenâsı çok olanın, imânı kâmil olur. Bunun için Ebû Bekr-i Sıddîk'ın imânı, bu ümmetin imânları toplamından fazla oldu. Hadîs-i şerîfte; **(Ebû Bekr'in imânı, ümmetimin imânı ile tartılsa, Ebû Bekr'in imânı fazla gelir)** ve **(Yürüyen ölü görmek isterseniz, Ebû Kuhâfe'nin oğlunu görünüz!)** buyuruldu.”

Resûlullah efendimiz kimsenin ayıbını yüzüne vurmaz, kimseden şikâyet etmez, arkasından söylemezdi. Bir kimsenin sözünü veyâ işini beğenmediği zamân; **(Ba'zı kimseler, acabâ neden şöyle yapıyorlar?)** buyururdu.

Peygamber efendimiz, Allahü teâlânın sevgilisi, resûlü ve makbûlü iken; **(Allahü teâlâyı en iyi tanıyanınız ve Ondan en çok korkanınız benim)** buyururdu.

Ebû Bekr-i Ebherî hazretleri ilimde yüksek olduğu gibi, güzel ahlâk sâhibiydi. Kendisine karşı saygısızlık yapanları affederdi. Bir gün çarşıda dolaşırken, bir manifaturacı dükkanının önünden geçti. Manifaturacının oğlu, Ebû Bekr-i Ebherî hazretlerinin sohbetine katılanlardan birisiydi. O genç, Ebû Bekr-i Ebherî hazretlerini görünce, dükkanı bırakıp peşinden gitti. Manifaturacı, dükkana gelip oğlunu göremeyince çok kızdı ve hemen onların arkasından gidip oğlunu kolundan tutarak alıp dükkana getirdi. Bu hâdise Ebû Bekr-i Ebherî hazretlerini çok üzdü. Sabah olunca yanına hizmetçisini alarak manifaturacıya gitti ve ona;

- Dün geceyi çok huzursuz geçirdim. Dünyâlık olarak sâdece şu hizmetçim var. Dün seni incittiğimden dolayı kabûl edersen, bu hizmetçiye sana verdim, eğer kabûl etmezsen onu azâd ettim dedi.

Manifaturacı hemen af dileyerek;

- Olacak şey değil. Hatâyı, günâhı ben işledim. Fakat siz özür diliyorsunuz dedi. Bunun üzerine Ebû Bekr-i Ebherî hazretleri;

- Doğrusu günâhı sen işledin, fakat elemi bize erişti ve bizi üzdü buyurdu.

Bundan sonra manifaturacı yaptığına pişman oldu ve tövbe etti. Ebû Bekr-i Ebherî hazretlerinin sohbetlerini hiç kaçırmadı... Şâh Şucâ Kirmânî hazretleri; “Güzel ahlâk, başkalarına eziyet etmemek ve güçlüklerle katlanmaktır” buyurmuştur.

Netice olarak, her kim verdiğini Allahü teâlânın rızâsı için verir, sevdiğini Allah için sever ve düşmanlığını da Allah için yaparsa, o kimsenin îmânı kâmil, olgun olur. Ahlâkı güzel olanın da, îmânı kâmil olur. Alâeddîn Âbizî hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Ağzına helva veren kimse ile, ensene tokat atan kimse arasında fark gözettığın müddetçe, îmânın kemâle gelmiş değildir.”

Çilesiz hiçbir hizmet olmaz **30.05.2010**

Her ni'met, çekilen külfetin, sıkıntının karşılığıdır. Külfetsiz ni'met olmaz. İhtiyârlamadan önce gençliğin, hasta olmadan önce sıhhatin, sıkıntı çekmeden önce rahatlığın kıymeti bilinemez. Dünyâda ne kadar sıkıntı çekilirse, âhirette o kadar çok rahatlık olacaktır. Peygamberler ve Onların yolunda olanlar, bu bakımdan çok sıkıntı çekmişlerdir...

İyilik yapana teşekkür edileceğini, herkes bilir. Bu, insanlık icâbıdır. İyilik edenlere hürmet edilir, ni'met sâhipleri, büyük bilinir. Her ni'metin hakîkî sâhibi olan Allahü teâlâyâ şükretmek, insanlık icâbıdır. Allahü teâlâ, her ayıp ve kusurdan uzak, insanlar ise, ayıp kirlerine ve noksanlık lekelerine bulaşmış olduğundan, Onunla hiç münâsebetleri, alâkaları yoktur. Onu nasıl büyük bileceklerini, nasıl şükredeceklerini anlayamazlar. Ona karşı söylenmesini güzel sandıkları şeyler, Ona çirkin gelebilir. Onu büyütmek, hürmet etmek sandıkları, hakâret ve küçültmek olabilir. Ona hürmet ve şükür şekilleri, yine Ondandır bildirilmedikçe, Ona lâıyk olacağına güvenilemez ve Onun kabûl edeceği bir ibâdet olamaz. Çünkü insanların hamdetmeleri, Ona belki hakâret olur.

İşte, Onun tarafından bildirilen, hürmet ve şükür şekli, Peygamberlerin bildirdikleri dinlerdir. Ona kalb ile yapılacak hürmetler, dinde bildirilmiş, dil ile yapılacak şükürler, orada gösterilmiştir. Her uzvun yapacağı işleri, açık ve geniş olarak, beyân buyurmuşlardır. O hâlde, Allahü teâlâyâ inanmak ile, kalbin ve bedeninin yapması ile şükretmek, ancak dîne uymakla olur. Allahü teâlâyâ, dînin dışında yapılacak hürmete ve ibâdete güvenilemez.

Allahü teâlâ, insanların nasıl şükredeceklerini, ibâdet yapacaklarını bildirmek üzere, Peygamberler göndermiştir. İnsanların nefsi inatçı olduğu için, Peygamberlerin bildirdiklerine inanmakta zorluk çıkarmışlar hatta karşı gelmişlerdir. Peygamberler ise, sabırla, yılmadan, bütün hakaretlere göğüs gererek, insanlara doğru yolu göstermeye devam etmişlerdir. Zira doğrunun yayılması ve kabul edilmesi çok zordur.

Bu dünyâ lezzetleri, ni'metleri bile, sıkıntı çekmeden ele geçmiyor. Sonsuz olan âhiret ni'metleri için de, nefse ağır gelen ibâdetleri yapmak ve harâmlardan sakınmak lâzımdır. İmâm-ı Rabbânî hazretleri, bir talebesine hitaben buyuruyor ki:

“Sıkıntıların gelmeleri, görünüşte çok acı ise de, bunların ni'met oldukları umulur. Bu dünyânın en kıymetli sermâyesi, üzüntüler ve sıkıntılardır. Bu dünyâ sofrasının en tatlı yemeği, dert ve musîbetlerdir. Bu tatlı ni'metleri, acı ilâçlarla kaplamışlardır. Akıllı olanlar, bunların içine yerleştirilmiş olan tatlıları görür. Üzerindeki acı örtüleri de tatlı gibi çiğnerler. Acılardan tat alırlar. Hasta olanlar, onun tadını duymaz. Kalbin hasta olması, Ondandır başkasına gönül vermesidir.”

Yahyâ Münîrî hazretleri buyuruyor ki:

“Her izzet ve her ni'met, Allahü teâlâyâ, ihlâs ile itâat ve ibâdet etmektedir. Her kötülük ve sıkıntı da, günâh işlemekten hâsıl olur. Herkese dert ve belâ, günâh yolundan gelir. Rahat ve huzûr da, itâat yolundan gelmektedir. Allahü teâlânın âdeti böyledir. Bunu kimse, değiştiremez. Nefse kolay ve tatlı gelen şeyi saâdet, nefse güç ve acı gelenleri de felâket sanmamalıdır.”

Peygamberler ve Onların vârisi olan âlimler, Allahü teâlânın emirlerini insanlara anlatmakta, çok sıkıntı çekmişler ve yorulmuşlardır. Zaten zahmetsiz rahmete kavuşulmazmış. Zahmet çoğaldıkça, ni'met artmakta ve ömrü de uzamaktadır.

Netice olarak çilesiz hiçbir hizmet olmaz. Bir dâvâ ne kadar çileli ve sıkıntılı olursa o kadar uzun ömürlü olur. İslâmiyetin başlangıcında çekilen sıkıntılar bellidir. Peygamber efendimiz; **(Benim çektiğim eziyyet gibi, hiçbir Peygamber eziyyet görmedi)** buyurmuşlardır.

Gelmiş ve gelecek bütün insanların çektiği çileden, sıkıntıdan daha fazlasını, Resûlullah efendimiz çekmiştir. Zira insanlara bir şey vermek, bir kültür vermek, bir inanç vermek, hizmet vermek, dünyada yapılan en zor iştir.

Nefsini tanıyan, Rabbini bulur **31.05.2010**

Dünyâ lezzetleri nefsin arzûlarıdır. İnsânın, Allahü teâlâyı tanımasına mâni olan en kuvvetli düşman, nefsin arzûlarıdır. Bu arzûlar bitmez ve tükenmez. Nefis, dünyâ zevklerine, lezzetlerine düşkün olduğu için, bunların iyi, kötü, faydalı, zararlı olduklarını düşünmez. Arzûları, İslâmiyetin emirlerine uygun olmaz. İslâmiyetin yasak ettiği şeyleri yapmak, nefsi kuvvetlendirir ve dahâ beterin yapdırmak ister.

Nefs ile mücadele edebilmek için İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyuruyor ki:

“Nefis yaratılıştan iyi işlerden kaçıcı, kötülöklere koşucudur ve hep tembellik etmek, şehvetlerine kavuşmak ister. Allahü teâlâ, bizlere, nefislerimizi, bu huyundan vazgeçirmeyi, yanlış yoldan, doğru yola çevirmeyi emir buyuruyor. Bu vazîfemizi başarabilmek için, onu bazan okşamamız, bazan zorlamamız ve bazan söz ile, bazan da iş ile, idâre etmemiz lâzımdır. Çünkü nefis, öyle yaratılmıştır ki, kendine iyi gelen şeylere koşar ve buna kavuşmakta iken rastlayacağı güçlüklerle sabreder. Nefsin, saâdete kavuşmasına mâni olan en büyük perde, gafleti ve cehâletidir. Gafletten uyandırılır, saâdetinin nelerde olduğu gösterilirse, kabûl eder. Bunun içindir ki, Allahü teâlâ, Zâriyât sûresinde, meâlen; **(Onlara nasîhat et! Nasîhat, mü'minlere elbette fayda verir)** buyurdu.

Nasîhat etmek, nefse tesir eder. O hâlde önce kendi nefsine nasîhat et ve onu azarla! Hattâ, onu azarlamaktan hiç geri kalma! Ona de ki:

Ey nefsim! Akıllı olduğunu iddiâ ediyorsun ve sana ahmak diyenlere kızıyorsun. Hâlbuki, senden dahâ ahmak kim var ki, ömrünü boş şeylerle, gülüp eğlenmekle geçiriyorsun. Senin hâlin, şu kâtile benzer ki, polislerin, kendisini aradıklarını ve yakalayınca, idâm edeceklerini bildiği hâlde, zamânını eğlence ile geçiriyor. Bundan dahâ ahmak kimse olur mu?

Ey nefsim! Ecel sana yaklaşmakta, Cennet ve Cehennemden biri, seni beklemektedir. Ecelinin, bugün gelmeyeceği ne malûm? Bugün gelmezse, bir gün elbette gelecek. Çünkü ölüm kimseye vakit tayîn etmemiş ve gece veyâ gündüz, çabuk veyâ geç, yazın veyâ kışın gelirim dememiştir. Herkese ânsızın gelir ve hiç ummadığı zamânda gelir.

Hizmetçin sana itâat etmezse, ona nasıl kızarsın! O hâlde, Allahü teâlânın sana kızmayacağından nasıl emîn oluyorsun! Eğer Onun azâbını hafîf görüyorsan, parmağını aleve tut! Yok eğer, dünyâda yaptıklarına cezâ vermeyecek sanıyorsan, Kur'ân-ı kerîme ve 124 binden ziyâde Peygambere inanmamış oluyorsun. Çünkü Allahü teâlâ, Nisâ sûresinin 122. âyetinde meâlen; **(Günâh işleyen, cezâsını çekecektir)** buyuruyor.

Günâh işleyince, O kerîmdir, rahîmdir, beni affeder diyorsan, dünyâda, yüz binlerce kişiye niçin zahmet, açlık ve hastalık çektiriyor ve tarlasını ekmeyenlere mahsûlünü vermiyor!

Sonra tövbe ederim ve iyi şeyler yaparım diyorsan, ölüm dahâ önce gelebilir, pişmân olup kalırsın. Yarın tövbe etmeyi, bugün etmekten kolay sanıyorsan, aldanıyorsun. Çünkü tövbe, geciktikçe zorlaşır ve ölüm yaklaşıncâ, hayvana yokuş önünde yem vermeye benzer ki, faydası olmaz.

Ey nefsim! Anladım ki, dünyânın nimetlerine, lezzetlerine alışmışsın ve kendini onlara kaptırmışsın! Cennete ve Cehenneme inanmıyorsan, bari ölümü inkâr etme! Bu ni'met ve lezzetlerin

hepsini senden alacaklar ve bunların ayrılık ateşi ile yanacaksın! Bunları istediğin kadar sev, istediğin kadar sıkı sarıl ki, ayrılık ateşi, sevgin kadar çok olur.

Dünyâya niye sarılıyorsun? Bütün dünyâ senin olsa ve dünyâdaki insanların hepsi sana secde etse, az zamân sonra sen de, onlar da toprak olacaksınız! İsimleriniz unutulacak, hâtırlardan silinecek. Bunlar ile ve bunlar gibi sözlerle, herkes nefsini azarlayarak, kendi hakkını ödemeli ve nasîhate, önce kendinden başlamalıdır!..”

Netice olarak, dünyâyı anlayan, onun sıkıntılarından üzülmaz. Dünyâyı anlayan, ondan sakınır ve ondan sakınan, nefsini tanır. Nefsini tanıyan da, Rabbini bulur. Mevlâsına hizmet edene ise, dünyâ hizmetçi olur...

Namaz dînin direğidir **06.06.2010**

Dînimizde, îmândan sonra en kıymetli ibâdet, namaz kılmaktır. Namaz dînin direği, ibâdetlerin en üstünü ve İslâmın da ikinci şartıdır. Arabîde namaza salât denir. Salât, kelime anlamı itibariyle, duâ, rahmet ve istiğfar demektir. Namazda, bu üç mananın hepsi bulunduğu için, salât denilmiştir. İbâdetlerin hepsini kendinde toplayan ve insanı Allahü teâlâyâ en çok yaklaştıran hayırlı amel, namazdır. Namazı doğru kılmakla şereflenen bir kimse, çirkin, kötü şeyler yapmaktan korunmuş olur. Ankebût sûresinin 45. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Doğru kılınan namaz, insanı pis, çirkin ve yasak işleri işlemekten korur)** buyuruldu.

İnsanı kötülüklerden uzaklaştırmayan bir namaz, doğru namaz değildir, görünüşte namazdır. Bununla beraber, doğrusunu yapıncaya kadar, görünüşü yapmayı elden bırakmamalıdır. İslâm âlimleri; “Bir şeyin hepsi yapılamazsa, hepsini de elden kaçırmamalıdır” buyurmuşlardır. Sonsuz ihsân sâhibi olan Rabbimiz, görünüşü hakikat olarak kabûl edebilir. Namazlarını şartlarına uygun olarak kılmayan kimseye; “Böyle bozuk namaz kılacağına, hiç kılma” dememelidir. “Böyle bozuk kılacağına doğru kıl” demeli ve bozuk olan yerleri düzeltmeli ve bu inceliği iyi anlayıp ona göre hareket etmelidir.

Âdet üzere, alışkanlık ile namâz kılan ve oruç tutan çoktur. Fakat, İslâmiyyetin çizdiği hudûdu gözetken, harâm ve şüphelilere düşmemeye dikkat eden ise, pek azdır. Doğru ve hâlis ibâdet edenleri, âdet üzere, bozuk ibâdet edenlerden ayıran fark, Allahü teâlânın emirlerini gözetmektir. Çünkü namâz ve orucun hâlisi de, bozuğu da görünüşte berâberdir.

Beş vakit namâzı, gevşeklik göstermeyerek, tembellik etmeyerek ve şartlarına uyarak cemâat ile kılmalıdır. Peygamber efendimiz; **(Müslümân ile kâfiri birbirinden ayıran namâzdır)** buyurmuşlardır.

Namâzı, şartlarına uyarak, kıymet vererek, doğru ve iyi kılan bir kimse Müslümândır. Namâza ehemmiyet vermeyen, doğru kılmayan veyâ hiç kılmayan kimsenin Müslümânlığı, bu bakımdan şüphelidir. Bir kimse, namâzı doğru ve iyi kılınca, İslâm ipine yapışmış olur. Çünkü namâz, İslâmın beş şartından ikincisidir.

Namazları, mümkün olduğu kadar, iki kişi ile bile olsa cemâat ile kılmalıdır. Cemâat ile kılmak, yalnız kılmaktan daha çok sevaptır. Namazda her uzvun tevâzu göstermesi ve kalbin de, Allahü teâlâdan korku üzere olması lâzımdır. İnsanı dünyâda ve âhirette felâketlerden, sıkıntılardan kurtaracak ancak namazdır. Çünkü Allahü teâlâ, Mü’minûn sûresinin başında meâlen; **(Mü’minler herhâlde kurtulacaktır. Onlar, namazlarını huşû ile kılandır)** buyurmaktadır.

Tehlike, korku bulunan yerde yapılan ibâdetin kıymeti kat kat daha çok olur. Düşman saldırdığı zaman, askerin ufak bir iş görmesi, pek çok kıymetli olur. Gençlerin ibâdet etmeleri de, bunun için daha kıymetlidir. Çünkü, nefislerinin kötü isteklerini kırmakta ve ibâdet yapmama isteğine karşı gelmektedirler.

Gençlik çağında, insana musallat olan üç düşman, ona ibâdet yaptırmak istemez. Bunlar, şeytan, nefis ve kötü arkadaştır. Genç olan kimse, bunlardan gelen kötü isteklere uymayıp, namazını kılsa, ibâdetlerini terk etmezse çok kıymetli olur. Yaşlı kimsenin yaptığı ibâdetten kat kat fazla sevâb kazanır. Az ibâdetine çok mükâfat verilir.

Netice olarak, Allahü teâlânın en çok beğendiği ve tekrar tekrar emrettiği ibâdet, beş vakit namazdır. Allahü teâlânın, Müslümânlara îmân ettikten sonra en önemli emri, namaz kılmaktır. Dînimizde ilk emredilen farz da namazdır. Kıyâmette de, îmândan sonra ilk soru namazdan olacaktır. Beş vakit namazın hesâbını veren, bütün sıkıntı ve imtihanlardan kurtulup, sonsuz kurtuluşa kavuşur. Cehennem ateşinden kurtulmak ve Cennete kavuşmak, namazı doğru kılmaya bağlıdır. Bu sebeple, namazdaki her hareketi en iyi şekilde yapmaya uğraşmalıdır. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi: **(Namaz dînin direğidir. Namaz kılan kimse, dînini kuvvetlendirir. Namaz kılmayan, elbette dînini yıkar.)**

İtâat edene, itâat edilir!
07.06.2010

İtâat; söz dinlemek, boyun eğmek, emre göre hareket etmek demektir.

İnsan, oyun eğlence, yiyip içmek, gezmek, yatmak, keyif sürmek için yaratılmadı. Kulluk vazîfelerini yapmak, Rabbine itâat, tevâzu, kuvvetsizliğini, ihtiyâcını göstermek, Ona sığınmak ve yalvarmak için yaratıldı. İbâdet yapmaktan maksat da, her şeyin yaratıcısı olan Allahü teâlâyâ itâate ta'zîmdir. Halbuki insanın nefsi, Allahü teâlâyâ isyân, can düşmanı olan şeytânâ itâat dilemektedir.

Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği ibâdetlerin hepsi, insanlara faydalı şeylerdir. İnsanlara yaradığı için emredilmiştir. Yoksa, hiçbir ibâdetin Allahü teâlâyâ faydası yoktur. Nisâ sûresinin 69. âyet-i kerimesinde meâlen; **(Allahü teâlâyâ ve O'nun peygamberlerine itâat edenler, âhirette Peygamberlere ve siddıklara ve şehîdlere ve sâlihlere verilen nimetlere ortak olacaklardır)** buyurulmuştur.

Allahü teâlânın yarattığı bütün canlılar, îmân ve itâat etse, Ona hiçbir faydası olmaz. Bütün âlem inkâr etse, azgın, taşkın olsa, Allahü teâlâyâ hiçbir zarar vermez. Ahmed bin Yahyâ Münîrî hazretleri buyuruyor ki:

“Her izzet ve her nîmet, Allahü teâlâyâ itâat ve ibâdet etmekten; her kötülük ve sıkıntı da, ma'siyetten hâsıl olur. Herkese dert ve belâ, günâh yolundan gelir. Râhat ve huzûr da, itâat yolundan gelmektedir.”

İtâat edene, itâat edilir. Fudayl bin İyâd hazretleri, sohbetlerinde Allahü teâlâyâ itâat etmenin lüzumunu anlatır ve kendinden misâl vererek; “Ben Allahü teâlâyâ karşı itâatsizlik ettiğimi merkebimin ve hizmetçimin huyundan ve bana itâatsizlik etmesinden anlarım” buyururdu.

Allahü teâlâyâ itâat edene, mahluklar itâat eder. Çünkü her şeyin âmiri, yaratanı, sahibi, Allahü teâlâdır.

Süfyân-ı Sevrî hazretleri buyuruyor ki:

“Herkesi kötileyici ve suçlayıcı olma, insanların dilinden kurtulursun. Şefkatli ve merhametli ol, herkes seni sever. Allahü teâlânın yaptığı taksime râzı olup, rızkından memnun olursan, gönlü zenginlerden olursun. Allahü teâlâyâ tevekkül et, kuvvetli olursun. Dünyâ ehli ile onların dünyâ menfaatleri üzerinde münâkaşa etme, o zaman seni, Allahü teâlâ ve insanlar sever. Mütevâzı, alçak gönüllü ol, sâlih amelleri tamamlamış olursun. Acırsan, her şey sana acır.”

Sehl bin Abdullah Tüsterî hazretleri buyuruyor ki:

“Son Peygamber Muhammed aleyhisselâm gönderildiği zaman, dünyâda şu yedi sınıf insan vardı: Krallar, zirâatle uğraşanlar, hayvancılıkla uğraşanlar, ticâretle meşgûl olanlar, sanatla meşgûl olanlar, işçiler, yoksullar... Allahü teâlânın elçisi Sevgili Peygamberimiz bu sınıflardan hiçbirini başka bir sınıfa geçmeye zorlamadı. Onları Allahü teâlâyâ itâate, takvâyâ, ilme çağırdı. İnsanlara şöyle buyurdu:

(Allah bütün bu varlığı insan için, insanı da Allahü teâlâyı bilmek için yaratmıştır. Dünyâ nimetlerini Allahü teâlâyâ itâat için kullanan, hem dünyâyı, hem âhireti kazanır. Bunun tersini yapan kimse ise, hem âhireti, hem de dünyâyı kaybedecektir.)

Allahü teâlâyâ itâat eden, Onun emirlerini yerine getiren, dünyada da, âhirette de ve ölürken de rahat eder. İmâm-ı Gazâlî hazretleri; “İyi amel işleyen, Allahü teâlâyâ itâat eden kullar, Azrâil aleyhisselâmı en güzel bir şekilde görürler. Onun güzel yüzüne bakmaktan başka râhatlık bilmezler” buyurmuştur.

Hazret-i Ebû Bekir, halife seçildiği zaman; “Ben de, sizin gibi bir insanım. İnsan ise yanılır. Yanılınca, bana doğruyu gösterin! Ben, Allahü teâlâyâ itâat ettiğim müddetçe, siz de, bana itâat edin. Ben, itâatten çıkarsam, siz de bana itâat etmeyin!” buyurmuştur.

Netice olarak, Allahü teâlâyı sevdiğimiz kadar herkes bizi sever ve Ondan korktuğumuz kadar da, herkes bizden korkar. Allahü teâlâyâ itâat ettiğimiz nisbette, her şey bize itâat eder. Allahü teâlâyâ hizmet ettiğimiz kadar da, herkes bize hizmet eder. Yahyâ bin Muâz-ı Râzî hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Allahü teâlâyı sevdiğin kadar, herkes seni sever. Allahü teâlâdan korktuğun kadar, herkes senden korkar. Allahü teâlâyâ kulluk ettiğin miktârda da, herkes sana yardımcı olur.”

Receb ayına saygılı olmak 13.06.2010

Allahü teâlâ, kullarına çok acıdığı için, bazı aylara, günlere ve gecelere kıymet vermiş, bu zamanlarda yapılacak olan duâları, tövbeleri kabûl edeceğini bildirmiştir. Kullarının çok ibâdet yapması, duâ ve tövbe etmeleri için böyle zamanları sebep kılmıştır. Üç aylar olarak bilinen mübârek ayların ilki olan Receb ayı da, bu kıymetli zaman dilimlerinden birisidir. Receb ayı, hicrî ayların yedincisi ve mübârek üç ayların birincisidir. Receb ayının her gecesi kıymetlidir. Receb ayı Âdem aleyhisselâmdan beri kıymetli idi. Her ümmet, bu aya saygı gösterirdi. Bu ayda muhârebe etmek günâh idi. Tövbe sûresinin 37. âyetinde meâlen; **(Allahü teâlâ, gökleri ve yeri yarattıktan beri, ayların adedi on ikidir. Bunlardan dördü, harâm [hürmetli] olan aylardır. Bu dört ayın harâm olduğu kuvvetli dindir, [yanî İbrâhîm ve İsmâîl aleyhimesselemden beri bilinmektedir.] Bu dört ayda, kendinize zulüm etmeyin!)** buyurulmuştur.

Harâm olan dört ay, Receb, Zilka'de, Zilhicce ve Muharrem ayları olduğunu Peygamber efendimiz bildirmiştir.

Her ümmet, Receb ayına saygı gösterirdi. Receb; mürecceb, mu'azzam, muhterem, kıymetli demektir. Enîsülvâ'ızın kitâbında şöyle bir hâdise nakledilmektedir:

“İsâ aleyhisselâm zamânında bir genç, güzel bir kıza tutulmuş, ona kavuşmak için çırpınıyordu. Nice zamân sonra kızdan söz aldı. Bir akşam buluştular. Genç, ansızın, pencereden yeni ayı gördü.

- Bu hangi aydır dedi. Kız;

- Receb ayı deyince, genç toparlanıp gitmek istedi. Kız;

- Ne oluyorsun dedi. Genç;

- Babalarımın işittim. Receb ayında günâh işlenmez. Bu aya saygı gösterilir deyip, özür diledi ve evine gitti. Allahü teâlâ, İsâ aleyhisselâma vahiy gönderip, olanları bildirdi. **(Bu genci ziyâret et! Selâmımı söyle)** buyurdu.

Genç, Receb ayına gösterdiği bir saygı için, büyük bir Peygamberin kendine gönderildiğine sevinerek îmân etti, iyi bir mü'min oldu. Receb ayına gösterdiği bir saygı sebebi ile, îmân şerefine kavuştu.”

Muhyiddîn-i Arabî hazretleri Fütûhât-ı Mekkiyye kitâbında buyuruyor ki:

“Allahü teâlânın sevgili kullarından bir grup vardır ki, onlara Recebî derler. Onlar kırk kişidir. Sayıları artmaz ve eksilmez. Receb ayında hiç hareket etmezler. Ayakta duramadıkları gibi, oturamazlar da. Ellerini, ayaklarını ve gözlerini dahî kıpırdatacak kuvveti kendilerinde bulamazlar. Receb ayının ilk günlerinde bu hâl üzere olurlar. Günden güne bu hâlleri hafifler. Şa'bân ayı girince, bu hâlleri kalkar. Ba'zan onlardan bir kısmında bu keşif hâlleri kalıp, bir sene devâm eder. Recebîlerden birini gördüm. Onda râfizîlerin durumunu keşfedip görme hâli bâkî kalmıştı. Tanımadığı bir râfizîyi domuz şeklinde görür ve sen râfizîsin, tövbe et, derdi. O râfizî tövbe ederse, onu insan sûretinde görürdü ve;

- Sen gerçekten tövbe ettin, derdi. Eğer o kimseyi yine domuz sûretinde görürse;

- Yalan söylüyorsun, sen tövbe etmedin, derdi. Bir gün Şâfi'î mezhebinde oldukları ve iyi kimseler olarak tanınan iki kişi huzûruna geldiler. Meğer o iki kişi râfizî imişler. Hazret-i Ebû Bekir ve hazret-i Osmân hakkında yanlış ve kötü düşüncelere sâhip imişler. O zât huzûruna gelen bu iki kişiye dışarıya çıkmalarını söyledi. Sebebini sorduklarında;

- Ben sizi domuz şeklinde görüyorum, dedi. O iki kimse o ânda kalblerinden tövbe ettiler. Bunun üzerine o zât;

- Şimdi tövbe ettiniz. Çünkü şu ânda sizi insan sûretinde görüyorum, dedi. O kimseler buna çok şaşkınlık ve bozuk i'tikâdlarından tamâmen vazgeçtiler."

Netice olarak, mübârek aylara, günlere ve gecelere saygı göstermeli, ibâdet yapmalı, kazâ namâzları kılmalı, Kur'ân-ı kerîm okumalı, duâ, tövbe etmeli, sadaka vermeli, Müslümânları sevindirmeli, bunların sevâplarını ölümlere de göndermelidir. Böyle mübârek zamanlara saygı göstermek, günâh işlememekle olur. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Receb, Allahü teâlânın ayıdır. Receb ayına ikrâm edene, saygı gösterene, Allahü teâlâ, dünyâda ve âhirette ikrâm eder.)

Allahü teâlâ beğensin diye yapmalı

14.06.2010

Dünyâda ve âhirette saâdete kavuşmak, râhat ve neşeli yaşamak için Müslümân olmak lâzımdır. Müslümân olmak için, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi îmân etmek, ibâdetlerini doğru ve ihlâs ile yapmak lâzımdır. İhlâs, Allahü teâlâdan başka hiçbir şeyi sevmemekle, yalnız Onu sevmekle, kendiliğinden hâsıl olur.

İhlâs, gerek beden ile, gerek mal ile yapılan farz veyâ nâfile bütün ibâdetleri, Müslümânları sevindirmeyi, onları sıkıntıdan kurtarmayı, zikri, istigfârı Allah rızâsı için yapmaktır. Mal, mevki, hürmet, şöhrat kazanmak için yapılan ibâdetle ihlâs olmaz, riyâ olur. Bid'at, harâm işleyenlerin ve böyle kimselerle arkadaşlık, komşuluk yapanların kalblerinde, ihlâs kalmaz. Zulmet, kara lekeler hâsıl olur.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

"Bütün mü'minler ibâdet yaparken, Allahü teâlâ emrettiği ve beğendiği için yapmaya niyet ediyorlar. Böylece ihlâs ile yapıyorlar. Fakat bütün işlerin, iyiliklerin hep ihlâs ile yapılması ve bu ihlâsın kalbe hemen gelmesi lâzımdır. Bazı kimselerde, ibâdetlere başlarken yapılan niyyet, ihlâs, zahmet çekerek, kendini zorlayarak hâsıl oluyor ve kısa bir zamân devâm ediyor. Sonra kalbe nefsin arzûları geliyor. Devâmlı ihlâs sâhiplerine muhlas denir. Zahmet çekerek elde edilen, devâmsız ihlâsın sâhiplerine muhlis denir. Muhlas olana, ibâdet yapmak, tatlı ve kolay olur. Çünkü bunlarda, nefislerinin arzûsu ve şeytânın vesvesesi kalmamıştır. Böyle ihlâs, insanın kalbine ancak bir velînin kalbinden gelir."

İbâdete başlarken nefis ve şeytân ile mücâdele ederek, devâmsız olan ihlâs elde edilebilince, böyle ihlâs ile yapılan ibâdetler de, zamânla nefsi zayıflatır, devâmlı ihlâs elde etmeye sebep olur. Fakat buna kavuşmak senelerce sürer.

Yahyâ bin Mu'âz hazretleri ilâç içmişti. Hanımı;

- Odada biraz dolaşsan iyi olur deyince;

- Dolaşmaya, gezmeye bir sebep göremiyorum. Otuz senedir hesâp ediyorum. Allah rızâsı için olmayan bir harekette bulunmadım, cevabını vermiştir.

Din büyükleri, din için niyyet etmedikçe hareket etmezlerdi. Yeme ve içmeleri bile, ibâdete lâzım olan akli ve kuvveti bulmaları niyyeti ile idi. Her sözleri, Allah içindi ve başka niyyetleri kendileri için harâm bilirdi...

Vaktiyle Mekke şehrinde bir kimse uyuyakalmıştı. Uyandığında, para cüzdanını göremedi. Büyüklerden bir zât da o kimsenin yanında idi. O zâta dönüp;

- Paramı sen aldın, cüzdanımı ver deyince, o zât, para sâhibini evine götürüp;

- Paran ne kadardı dedi. O kimsenin söylediği kadar altını kendisine verdi. Parası çalınan kimse, sokağa çıkınca, bir arkadaşının cüzdanını, şaka olarak almış olduğunu anladı. Geri dönüp altınları geri verdi ise de, o zât geri almadı ve;

- Ben bu altınları verirken, Allah rızâsı için sadaka niyyeti ile vermiştim cevabını verdi ve paranın hepsini fakîrlere dağıtmasını söyledi.

Abdullah-ı Tüsterî hazretleri; “Yolumuzun esâsı üç şeydir: Helâl yemek, ahlâk ve amelde Resûl aleyhisselâma tâbi olmak ve ihlâs yanî her işi, yalnız Allah rızâsı için yapmaktır” buyurmuştur.

Netice olarak cenâb-ı Hak, bu dünyâda kendi rızâsı için yapılan her ibâdeti ve ameli kabul eder. İnsanlara gösteriş için, insânlara yaranmak için yapılanları ise kabul etmez. Bunun için her türlü ibâdetlerimizin, her türlü işlerimizin, her türlü davranışlarımızın saf, temiz, hâlis yani ihlâs ile yapılmış olması lâzımdır. Çünkü âhirette, Allah için yapılan ibâdetler haricindekilerin hepsi, icraatın dışında kalacak, hiçbirini kabul edilmeyecektir. Onun için az fakat dürüst olanı, yani rızâyı ilâhi için olanı yapmak lâzımdır. En mühim olan şey Allah rızasıdır. Ahmet için çalışıp da, Mehmet'ten para beklenilmez. Kim için çalışıldı ise, ücretini gidip ondan almalıdır. Yaptıklarımızı, insanlar görsün de, ne güzel yaptı desinler diye değil, Allahü teâlâ beğensin diye yapmalıyız. Bütün hareketler, işler, sözler, okumak, dinlemek, hep Allah rızâsı için olmalıdır...

Herkese karşı iyi huylu olmalı **20.06.2010**

Muhammed Ma'sûm-i Fârûkî hazretleri mektûbat kitabında bir Müslümanın nasıl olması lâzım geldiğini şöyle bildirmektedir:

Kendinin ve çoluk çocuğunun nafakasını helâlden kazanmak için çalışmalıdır. Bunun için, ticâret, sanat yapmak lâzımdır. Selef-i sâlihîn, hep böyle çalışıp kazanırlardı. Muhammed bin Sâlim hazretlerine;

- Çalışıp kazanalım mı, yoksa yalnız ibâdet yapıp tevekkül mü edelim dediklerinde;

- Tevekkül etmek, Resûlullahın hâlidir. Çalışıp kazanmak da, Onun sünnetidir. Çalışıp da tevekkül ediniz buyurdu.

Ebû Muhammed bin Menâzil hazretleri; “Çalışıp da tevekkül etmek, bir yere çekilip ibâdet yapmaktan hayırlıdır” buyurdu.

Yemekte, içmekte adâleti, yani orta hâlde olmayı gözetmelidir. Gevşeklik verecek kadar çok yememeli, ibâdet yapamayacak kadar da, perhîz etmemelidir. Evliyânın büyüklerinden Şâh-ı Nakşibend hazretleri; “İyi ye, iyi çalış!” buyurmuştur.

Sözün kısası, ibâdet ve iyilik yapmaya yardımcı olan her şey, iyi ve mubârektir. Bunları azaltanlar da, yasaktır. Her iyi işte, niyyete dikkat etmeli, iyi niyyet olmadıkça, o işi yapmamalıdır.

İslâmiyyete uymayanlardan, bid'at ve günâh işleyenlerden uzlet etmeli yani bunlarla görüşmemelidir. Hadîs-i şerîfte buyruldu ki:

(Hikmet, on kısımdır. Dokuzu uzlettedir. Biri de, az konuşmaktadır.)

Böyle insanlarla zarûret kadar görüşmelidir. Vakitleri, çalışmakla, zikir, fikir ve ibâdetle geçirmelidir. Eğlenecek zamân, öldükten sonradır. Sâlih, temiz Müslümânlarla görüşmeli, onlara faydalı olmalı ve onlardan faydalanmalıdır. Lüzûmsuz, faydasız sözlerle, zamânları zâyî etmemelidir. Zararlı kitâpları, gazeteleri okumamalı, böyle radyoları, televizyonları dinlememeli, seyretmemelidir.

Evliyânın başka insanlardan nasıl ayırt edilebileceğini, Muhammed bin Sâlim hazretlerinden sordular. Cevabında; “Sözlerinin yumuşak, huylarının güzel, yüzünün güler, ihsânının bol olması, konuşurken itirâz etmemesi, özür dileyenleri affetmesi ve herkese merhametli olması ile anlaşılır” buyurmuştur.

Ebû Abdullah Ahmet Makkarî hazretleri buyurdu ki:
“Fütüvvet demek, gücendiğin kimseye iyilik etmek, sevmediğine ihsânda bulunmak ve sıkıldığın kimseye güler yüzlü olmaktır.”

Az konuşmalı, az uyumalı ve az gülmelidir. Kahkaha ile gülmek, kalbi karartır. Çalışmalı, fakat karşılığını Allahü teâlâdan beklemelidir. Onun emirlerini yapmaktan zevk duymalıdır. Yalnız Ona güvenince, O, her dileği ihsân eder. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Allahü teâlâ yalnız Ona güvenenin her dilediğini verir ve bütün insanları buna yardımcı yapar.)

Yahyâ bin Mu'âz-ı Râzî hazretleri buyurdu ki:

“Allahü teâlâyı sevdiğin kadar, herkes seni sever. Allahü teâlâdan korktuğun kadar herkes senden korkar. Allahü teâlâyı kulluk ettiğin miktârda, herkes sana yardımcı olur.”

Kendi çıkarlarının arkasında koşma! Ebû Muhammed Abdullah Râzî hazretleri buyurdu ki:

“Allahü teâlâ ile insan arasında olan en büyük perde, kendi nefsinin düşünmesidir ve kendisi gibi âciz olan bir kula güvenmesidir. İnsanların değil, Allahü teâlânın sevgisine kavuşmayı düşünmelidir.”

Âileye ve çocuklarına karşı tatlı dilli ve güler yüzlü olmalıdır. Onların haklarını yerine getirecek kadar aralarında bulunmalıdır. Onlara bağlanmak, Allahü teâlâdan yüz çevirecek kadar olmamalıdır.

Netice olarak iyi, kötü, herkese, güler yüz göstermeli. Fitne çıkarmamalı, düşman kazanmamalıdır. Hâfız-ı Şîrâzî hazretlerinin; “Dostlara doğru söylemeli, düşmanları güler yüzle ve tatlı dil ile idâre etmelidir” sözüne uymalıdır. Af dileyenleri affetmelidir. Herkese karşı iyi huylu olmalı, kimsenin sözüne karşı gelmemeli, münâkaşa etmemelidir. Herkese yumuşak söylemeli, sert söylememelidir. Abdullah Bayal hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Tasavvuf, namâz kılmak, oruç tutmak ve geceleri ibâdet etmek demek değildir. Bunları yapmak her insanın kulluk vazîfesidir. Tasavvuf, insanları incitmemektir. Bunu başaran, hâsıl eden, vâsıl olmuştur.”

Her işte, sünnete uymalı **21.06.2010**

Sünnet kelimesinin dînimizde üç mânâsı vardır. Kitâp ve sünnet birlikte söylenince; kitâp, Kur'ân-ı kerîm, sünnet de, hadîs-i şerîfler demektir. Farz ve sünnet denilince; farz, Allahü teâlânın, sünnet ise Peygamber efendimizin emirleri demektir. Sünnet kelimesi yalnız olarak söylenince, İslâmiyyetin tamamı demektir.

(Ümmetimin arasında fitne, fesât yayıldığı zamân, sünnetime sarılana yüz şehîd sevâbı vardır) hadîs-i şerîfi, İslâmiyyete uyan kimseye yüz şehîd sevâbı vardır demektir.

Bunun için, önce ehl-i sünnete uygun îmân etmek, sonra harâmlardan sakınmak, sonra farzları yapmak, sonra mekrûhlardan sakınmak, sonra müekket sünnetleri, dahâ sonra da müstehabları yapmak lâzımdır. Bu sırada, önce olanı yapmayanın, sonra olanı yapmasının hiç faydası olmaz. İmân olmayanın günâhtan sakınması, harâma devâm edenin farzları yapması, âhirette işe yaramaz. Hadîs-i şerîfte buyuruldu ki:

(Benden sonra, ümmetim arasında ayrılıklar olacaktır. O zamânda olanlar, benim sünnetime ve Hulefâ-i râşidinin sünnetine yapışsın! Dinde meydana çıkan şeylerden uzaklaşsın! Dinde yapılan her yenilik bid'attır. Bid'atlerin hepsi dalâlettir. Dalâlet sâhiplerinin gidecekleri yer, Cehennem ateşidir.)

Bu hadîs-i şerîf, bu ümmette çeşitli ayrılıklar olacağını haber veriyor. Bunlar arasında, Resûlullah efendimizin ve Onun dört halîfesinin yolunda olana sarılınız buyuruluyor.

Muhammed Ma'sûm-i Fârûkî hazretleri buyuruyor ki:

Din işlerinde, câhil ve fâsık olan din adamlarına danışmamalıdır. Dünyâya düşkün olanlarla birlikte bulunmamalıdır. İslâmiyyete uymayan, sapık yola kaymış olan bid'at sâhibi ile ve fâsık ile arkadaşlık etmeyiniz! Bid'at sâhibi olan din adamlarının yanlarına yaklaşmayınız! Yahyâ bin Mu'âz-ı Râzî hazretleri; “Üç kimseden kaçınız. Yanlarına yaklaşmayınız” buyurdu. Bu üç kimse, gâfil, sapık din

adamı ve zenginlere yaltakçılık eden hâfız ve dinden haberi olmayan tarikatçılardır. Din adamı olarak ortaya çıkan bir kimse, Resûlullah efendimizin sünnetine uymazsa yani İslâmiyyete yapışmazsa ondan kaçmalı, yanına yaklaşmamalı, kitâplarını almamalı, okumamalıdır. Onun bulunduğu köyde bile bulunmamalıdır. Ona ufak yakınlık, insanın dînini yıkar. O, din adamı değil, sinsi bir din düşmanıdır. İnsanın dînini, îmânını bozar. Şeytândan dahâ çok zararlıdır. Sözü yaldızlı ve pek tesirli olsa da ve dünyâyı sevmiyor görünse de, yırtıcı hayvanlardan kaçır gibi, ondan kaçmalıdır. Cüneyd-i Bağdâdî hazretleri buyurdu ki:

“İnsanı saâdet-i ebediyyeye kavuşturacak tek bir yol vardır. O da, Resûlullahın izinde bulunmaktır. Ehl-i sünnet âlimlerinin yazdığı tefsîr kitâplarını okumayan ve hadîs-i şerîflerin gösterdiği yolda olmayan din adamına uymayınız! Çünkü İslâm âlimi, Kur’ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin gösterdiği yolda olur. Selef-i sâlihîn, doğru yolda idiler. Sâdik idiler. Allahü teâlânın sevgisine, rızasına kavuşmuşlardı. Onların yolu, Kur’ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin gösterdiği yol idi. Bu doğru yola sınıksız sarılmışlardı.”

Resûlullah efendimize uymakta gevşek olanları, Onun ışıklı yolundan ayrılanları din adamı sanmayınız! Onların yaldızlı sözlerine ve ateşli yazılarına aldanmayınız! Yahûdîler, Hristiyanlar ve Budist, Berehmen denilen Hind kâfirleri de, tatlı ve yanık sözlerle, hileli mantıklarla, kendilerinin doğru yolda olduklarını, insanları iyiliğe, saâdete çağırdıklarını bildiriyorlar...

Netice olarak, her işte, sünnete uymalı, bid’atten sakınmalıdır. Bütün saâdetlerin, kurtuluşun yolu, Resûlullah efendimizin izinde olmaktır. Hak ile bâtılı ayıran alâmet, Resûlullah efendimize uymaktır. Onun dînine uymayan her söz, her yazı ve her iş kıymetsizdir. Abdullah ibni Mubârek hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Müstehabları yapmakta gevşek davranan, sünnetleri yapamaz. Sünnetleri yapmakta gevşeklik de, farzların yapılmasını zorlaştırır. Farzlarda gevşek davranan da, mârifete, Allahü teâlânın rızasına kavuşamaz.”

Sevgi ile bağlanan kurtulur **27.06.2010**

Kalb, hem nefse, hem his uzuvlarına bağlıdır. His uzuvları ne ile meşgûl olursa, kalb ona bağlanır. İnsan güzel bir şeyi görünce, güzel bir ses duyunca, tatlı bir şey alınca, kalb bunlara bağlanır. Bu sevgi insanın elinde olmaz. İnsan güzel bir şey okuyunca, kalb, bunların mânâlarına, yazarına bağlanır. Güzel, tatlı demek, kalbe güzel, tatlı gelen şey demektir. Kalb kuvvetli ise, hakîkî güzelliği anlayıp, onu sever, bağlanır. Âyet-i kerîmeler, hadîs-i şerîfler, evliyânın sözleri, duâ, tesbîh gibi kıymetli şeyler, aslında güzeldir, çok tatlıdır. Kalbin nefse bağlılığı azalınca ve nefsin elinden kurtulunca, bunları okuduğu, duyduğu zamân, bunların güzelliğini anlar ve bağlanır da, insanın haberi bile olmaz. Kalbi, nefsin elinden, baskısından kurtarmak için, nefsi ezmek, kalbi uyandırıp kuvvetlendirmek lâzımdır. Bu da, Resûlullah efendimize uymakla olur. Muhammed aleyhisselâma uyararak, kalbini nefsinin pençesinden kurtaran bir kimse, bir velîyi incelerse, onun Resûlullah efendimizin vârisi, Allahü teâlânın sevgili kulu olduğunu anlar. Allahü teâlâyı çok sevdiği için, Onun sevdiğini de çok sever.

Bir kimseyi seviyorum deyince, ona karşı sûrî, mecâzî muhabbeti olduğu anlaşılır. Câhil, bid’at sâhibi, sâlih ve sâdik her Müslümân, Resûlullah efendimizi böyle sevmektedir. Müslümân olmak için de, bu kadar muhabbet, sevgi kâfidir. Hakîkî sevginin hâsıl olması için, Resûlullah efendimizin sözlerini, işlerini, hâllerini, ahlâkını öğrenmesi ve bunları sevmesi lâzımdır. Sevilene itâat edilir, her şeyde ona tâbi olunur. Hakîkî sevgi pekçok olursa, sevdiğinden başka her şeyi unuttur, hattâ kendini de unuttur. Hadîs-i şerîfte; **(Bir kimse, Allahın dostlarını sever, düşmanlarını düşman bilirse ve Allah için verir ve Allah için vermezse, îmânı kâmil olur)** buyruldu.

Sevenin, sevgilinin sevdiklerini sevmesi ve sevmediklerini sevmemesi lâzımdır. Bu sevgi ve düşmanlık, insanın elinde değildir, sevginin îcâbıdır, kendiliğinden hâsıl olur. Dostun dostları, insana sevimli, düşmanları da, çok çirkin görünür. Bir kimse, birisini seviyorum derse, onun düşmanlarından uzaklaşmadıkça, sözüne inanılmaz, ona münâfık denir. Abdullah-ı Ensârî hazretleri buyuruyor ki:

“Bir kimse, hocanı üzer, sen de ondan üzülmezsen, köpekten aşağı olursun!”

Peygamber efendimiz, bir hadîs-i şerîflerinde; **(İnsânlar, kendilerine ihsân, iyilik edenleri sever. Bu sevgi, insânın yaratılışında vardır)** buyurmuşlardır.

Yapılan ihsân, ne kadar kıymetli ve ne kadar çok olursa, sevgi de o kadar fazla olur. Bunun için, herkes anasını, babasını, hocasını, ustasını, vatanını, din kardeşlerini çok sever. Bir Müslümânın hocası, kendisine, din ve dünyâ bilgilerini, îmânını, Allahını, Peygamberini, güzel ahlâkı öğrettiği için, onu herkesten, çok sever. Bu sevgi, insanın doğuşunda vardır. Bu sevgiden mahrum olan kimse, hakîkî insan değildir, hayvan gibidir. Çok sevilen kimse, insânın kalbinden, hâtırından çıkmaz. Onun şekli, kalbine yerleşir. Bu hâle râbîta denir. Bir insânın kalbinde, bir velînin râbîtası hâsıl olursa, onun kalbine, kendi hocalarından gelmiş olan feyizler, nûrlar, bunun kalbine de akar. Feyiz, kalbden kalbe gelen, insâna Allahü teâlânın râzı olduğu şeyleri yaptıran nûrdur, bir kuvvettir. Feyizler yani nûrlar, Resûlullah efendimizin mübârek kalbinden yayılmakta, evliyânın kalbleri vâsıtası ile, evliyâyı çok seven kalblere gelmektedir.

Netice olarak dinimizde bağlanmak, iple, parayla mevki ile değil, sevgi ile olur. Peygamber efendimiz; **(Elmer'ü me'a men ehabbe yani kişi, sevdiği ile berâber olur)** buyurmuşlardır. Dolayısı ile dünyada kim kimi severse, âhirette onunla beraber olacaktır. Din büyüklerine sevgi ile bağlananlar, kurtulur ve bunları sevdiklerinden kimse koparamaz. Çünkü bu büyükleri seven, onlarla berâber olur. Onlarla berâber olan, küfürden ve günâh işlemekten korunmuş olur. Fakat menfâatle bağlananlar ise, bir gün kopabilir...

Yaratanı, yaratılanlara şikâyet etmemeli **28.06.2010**

Îmânın altı şartından biri kadere, hayrın ve şerrin Allahü teâlâdan olduğuna inanmaktır. Allahü teâlâ, hayrı, şerrî, iyiyi kötüyü irâde eder, ister ve yaratır. İyilerin de, kötülerin de yaratanı Odur. Fakat, iyiliklerden râzıdır. Şerlerden râzı değildir yani beğenmez.

Kul için rızâ demek, Allahü teâlâdan gelen her şeye râzı olmak demektir. Allahü teâlâdan bir felâket gelse, ona da rızâ gösterir. Kimseye şikâyet etmez. Bu, her insanın yapabileceği bir iş değildir. Fakat, bunu yapabilen, büyük bir insandır. Allahü teâlânın büyüklüğüne inandığı derecede insan, bu tahammülü ve bu rızâyı gösterebilir.

Her musîbete ve belâyâ sabretmek, şikâyet etmemek lâzımdır. Zîrâ, sabrı bulunmayan insanların dinleri kolaylıkla helâk olur. Dert ve belâ çekenlere sevâb olmaz, bunları Allahü teâlâdan bilip, Ona yalvaranlara sevâp vardır. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Yeryüzündeki mevcûdâta merhamet eyleyin ki, göklerdeki mahlûkat size merhamet eylesin. Sıddîkların nişânı odur ki, sadaka verirken gizli verir, bir belâyâ uğradığı zamân, bağırıp çağırmaz, kimseye şikâyet eylemez ve o belâyı herkesten gizler ve bir günâh işlediği zamân ardından hemen sadaka verir ki, günâhına kefâret olsun.)

Süleymân bin Cezâ hazretleri buyuruyor ki:

“Sabır; dert ve elemler şikâyet etmemektir. Üç şeye sabredersen, büyük derece kazanırsın:

1- Herhangi bir belâyâ sabretmenin üç yüz sevâbı vardır. Belâyâ çâre, devâ aramak, duâ etmek, sabır sevâbını azaltmaz.

2- İslâm bilgilerini öğrenirken zahmet çekmeye ve ibâdetleri yapmaya sabretmeye, Cennette altı yüz derece verilir.

3- Günâh işlememek için sabretmek.

Nefsin arzûlarına sabretmenin yedi yüz derecesi vardır. Musîbet için de her nefesi için ayrı bir derece ve sevâb alır. Malın, evlâdın gitmesi büyük musîbet olup, bunlara sabredenleri, Allahü teâlâ, terâzî başına getirmeye hayâ ederim, buyuruyor.”

Muhammed Ma'sûm Fârûkî hazretleri buyuruyor ki:

“İnsâna gelen marazlar, elemeler, takdîr-i ilâhî ile gelmektedir. Râzı olmak lâzımdır. İbâdetlere devâm, elemelere, hastalıklara sabır edilmelidir. Allahü teâlânın kereminden âfiyet beklemelidir. Mahlûklardan bir şey beklememeli, her şeyin Hak teâlâdan geldiğini bilmelidir. Dertlerden, elemelerden kurtulmak için duâ ve istiğfâr etmelidir. Tesiri, faydası kati olan sebeplere yapışmalı, sebeplerin tesirini Allahü teâlâdan beklemelidir. Onun takdîri, irâdesi olmadıkça, kimse kimseye zarar veremez. Bununla

berâber, sebeplere yapışmak, Peygamberlerin yoludur. Sebeplere yapışmamızı, tehlikelerden, zararlardan korunmamızı emretti. Sebeplerin tesirini Allahü teâlâdan talep etmelidir.

Belâ, Allahü teâlâdan gelir ve belâdan kurtaran da, Odur. Her birinin belli vakti vardır. Vakitlerini değiştirmek mümkün değildir, şikâyet fayda vermez. Belâlar, dertler, Allahü teâlânın irâdesi ve ezeldeki takdîri ile gelmektedir. Onun takdîrine râzı olmak ve teslîm olmak lâzımdır.”

Netice olarak insan, başına gelen dertleri, belâları, kullara değil, Allahü teâlâyâ arz etmelidir. İstisnalar hariç, dert ve belânın tamamı, insanın kendi kusûr ve kabahatlerinden dolayı olduğunu unutmamalıdır. Âhirette azâbın ve mükâfâtın devamlı olduğunu bilen ve inanan bir kimse, dünyadaki birkaç günlük belâ ve sıkıntıya sabreder. Sabrın başlangıcı çok acı ise de, sonu baldan tatlıdır. Allahü teâlâdan râzı olandan, Allahü teâlâ da râzı olur. Allahü teâlâdan geleni kabul etmemek büyük hatâdır. Bu sebeple belâlara sabretmek hatta şükretmek gerekir. Mümin, Allahü teâlâdan korktuğu kadar hiçbir şeyden korkmaz. Şiddetli bir hastalığa yakalanır veya bir belâyâ uğrarsa; “Ya Rabbi, bana bu belâyı neden verdin?” diye şikâyetçi olmaz. Bilakis hastalığa, belâyâ rağmen Allahü teâlâyı zikreder ve Ona şükreder. İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Elem, üzüntü, ayrılık ve musîbet, mâdemki Allahü teâlânın irâde ve takdîri iledir, öyle ise, ona râzı olmak lâzımdır.”

Susmak mı, yoksa konuşmak mı faydalı? 04.07.2010

Dinimiz, konuşmanın da, susmanın da, yerine ve zamanına göre olmasını bildirmiştir. Peygamber efendimiz; **(Hoş, güzel söz, bir sadakadır)** buyurmuştur.

Susmak çok yerde iyi olduğu halde, hakkı, hayrı söyleyecek yerde susulmaz. Müslümânlığı bozmak isteyenlere, Allahü teâlânın emirlerini ayıp ve çirkin göstererek, harâmlara, dinsizliğe moda gibi isimler takarak, Müslümân evlâtlarını aldatmaya çalışanlara karşı susmak, böyle kimselere cesârete verir. Bir gün Peygamber efendimize;

- Yâ Resûlallah! Geçmiş ümmetlerden bir kısmına zelzele ile azâb yapıldı, toprak altında kaldılar. Bunların arasında sâlihler de vardı, böyle azâb olunmalarının sebebi ne idi diye arz edilince, Resûlullah efendimiz;

- Evet, sâlihler de birlikte helâk oldular. Çünkü Allaha isyân olunurken susmuşlardı. Onlardan ayrılmamışlardı buyurmuştur.

Ubeydullah-ı Ahrâr hazretleri anlatır:

“Bir gün Mevlânâ Nizâmeddîn Hâmûş hazretlerinin huzûruna gitmiştim. Yanında bulunanlarla ilmi meseleleri konuşuyordu. Ben de bir yere oturmuş, hiç konuşmuyordum. Bana dönüp;

- Ne dersin, konuşmak mı, susmak mı daha iyi? dedi. Sonra da;

- Bir kimse nefsinden kurtulmuşsa yani nefsi imân etmişse, ne yapsa iyidir. Kurtulmamışsa, ne yapsa kötüdür. Susmak, konuşmaktan çok daha faydalıdır. Susmak ve lisân-ı hâl ile insanlara faydalı olmayan kimse, konuşmakla hiç faydalı olamaz” buyurdu.

Bişr-i Hâfî hazretleri, yerinde ve az konuşurdu. Talebelerine ve sevenlerine buyururdu ki:

“Sahifelerinize ne yazdığınıza dikkat ediniz. Çünkü bu, Rabbinize karşı okunacaktır. Yazık o kimseye ki çirkin söz konuşur. Eğer içinizden biri, bir kardeşine içinde çirkin söz bulunan bir yazı gönderse, şüphesiz bu bir hayâsızlık olur. Ya, Rabbine karşı kötü söz söyleyenin hâli ne olur? Konuşmak hoşunuza giderse susunuz, susmak hoşunuza gidince de konuşunuz.”

Mâcid el-Kürdî hazretleri buyuruyor ki:

“Susmak, yorulmadan, güçlük çekmeden yapılan bir ibâdettir. Zâhirî bir süs ile süslenmeden kazanılan bir ziynettir. İnsanı özür dilemek zilletine düşmekten koruyan bir zenginliktir. Kirâmen kâtibîn meleklerine rahatlıktır.”

Dilin tehlikesi büyük, âfeti ise çoktur. Susmak sureti ile bunlardan kurtulmak mümkündür. “Dilin kendisi küçük, fakat cürmü, yaptığı büyüktür ve çoktur” denilmiştir. Lokman Hakim hazretleri oğluna hitaben;
“Konuşmak gümüş ise susmak altındır” buyurmuştur.

Hazret-i Ebû Bekir, kendisini konuşmaktan menetmesi için ağzına taş koyardı. İmâm-ı Gazâlî hazretleri; “Susmaya yapış, zarûret miktârı hâriç” buyurmuştur.

Bekir bin Abdullah el-Müzenî hazretleri buyuruyor ki:
“İsâbet edip, doğru konuştuğunda sana bir ecir ve sevap getirmeyen, hatâ ettiğinde de seni günâha götüren bir sözü söylemekten sakın!”

Muhammed Bâkî-billah hazretlerinin komşularından bir genç, içki içen ve her çeşit kötülüğü yapardı. Bunu duyar ve islâhı için bekleyip tahammül ederdi. Bir gün, yakınlarından birinin şikayeti üzerine, o genci görevliler yakalayıp hapse attılar. Muhammed Bâkî-billah hazretleri bunu duyunca, o yakınına buyurur ki:

- Sen kendini sâlih, temiz ve hayırlı gördüğünden senin nazarında o, fâsık, kötü ve şerîr görünüyor. Fakat biz ki, hiçbir şekilde kendimizi ondan farklı görmüyoruz. Nasıl olur da onun zararına bir söz söyleriz?

Daha sonra o genci, hapisten çıkartır ve genç de, Muhammed Bâkî-billah hazretlerinin yakın alâkası karşısında günahlarına tövbe eder, kötü işlerden vazgeçerek sâlihlerden olur.

Ebü'l-Hasan Cûsukî hazretleri; “Faydasız söz söylemek ve herkesle haşır-neşir olmak, Allahtan yüz çevirmenin alâmetidir” buyurmuştur.

Ahmed bin Ebü'l-Havârî hazretleri buyuruyor ki:
“Ağzıma lüzumsuz bir lokma koyduğum zaman, oradan lüzumsuz bir söz çıkar.”

Netice olarak, yerine ve zamanına göre susmalı veya konuşmalıdır. Dinine ve dünyasına faydası olmayan sözü söylemektense, susmak evlâdır. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:
(Allahü teâlâya ve âhîret gününe inanan, ya hayır söylesin yâhut sussun.)

Her şeyin hayırlısını istemeli **05.07.2010**

İnsanlara gelen hayır ve şer, fayda ve zarar, kazanç ve ziyânların hepsi, Allahü teâlânın takdîr etmesi ile olur. Olmasını dilediği şeylerin var olmaması ve yokluğunu dilediği eşyânın var olması imkânsızdır. Her üstünlük, Onundur ve Onda, hiçbir kusûr, hiçbir noksan sıfat yoktur. Dilediğini yapabilir. Yaptıkları, kendine veyâ başkasına faydalı olmak için değildir ve bir karşılık için yapmaz. Bununla berâber, Allahü teâlânın her işinde, hikmetler, faydalar, lutuflar ve ihsânlar vardır. Hadîs-i şerîfte; **(Allahü teâlânın yarattıklarında, gönderdiklerinde hayır, iyilik vardır)** buyurulmuştur.

Allahü teâlânın yarattığı, verdiği her şeyde, bir hayır vardır demeli ve her zaman hayırlı olanı istemelidir. Bir kimsenin başına sıkıntı, dert gelse, malı, eşyası gitse de, bunları kendisi için hayırlı bilmelidir. Allahü teâlânın, vermesi gibi, alması da hayırlıdır. Verdiği zamân, hayırlı olduğu gibi, aldığı zamân da, hayırlıdır demelidir. Hayırlı olan şeylere sevinmek lâzımdır. İnsanlar, kendilerine hangi şeyin hayırlı, faydalı olacağını iyi bilemez. Allahü teâlâ, dahâ iyi bilir. Meselâ bir hastanın babası, doktor ise, babası buna etli, tatlı verince sevinip, iyi olmasaydım, bana bunları vermezdi der. Babası, etli, tatlı gibi yemekleri vermezse, yine sevinir. Hastalığımı tedâvî etmek için bunları vermiyor der. Allahü teâlânın da vermesine ve vermemesine böyle îmân olmadıkça, tevekkül, güven sağlam olamaz.

Vaktiyle çok zengin bir adam varmış. Bu adam her gün, kendi beldesindeki hoca efendiye gider ve;

- Allahü teâlâya duâ et, bana muhakkak bir erkek evlat versin diye yalvarırmış. Bir gün o beldeye mübârek bir zât gelmiş. Hoca efendi o kimseye;

- Bu gelen, mübârek bir zâttır ona derdini söyle, sana bir yol gösterir demiş. Hemen o zâta giderek;

- Efendim, duâ edin de, Allahü teâlâ bana bir erkek evlat versin demiş. O zât;

- Hayırlısını iste buyurmuş.

- Hayır illaki erkek evlat isterim deyince, o mübârek zat;

- Şu ilerde, içinde mübârek bir zâtın yattığı türbe var. Önce bir koyun alıp Allahü teâlânın rızâsı için kes ve etini fakirlere dağıt, sevabını da o türbedeki zâta hediye et. Sonra o zâtı vesile ederek, Allahü teâlâdan hayırlı bir evlat vermesi için talepte bulun, duâ et buyurmuş.

Adam denilenleri yapmış ama türbenin yanında, yine erkek evlat istiyorum diye duâ etmiş. Aradan on beş, yirmi sene geçtikten sonra bu mübârek zât yine aynı yere gelmiş ve;

- Erkek evlat isteyen kimseye ne oldu diye sormuş. Oradakiler de;

- Efendim, neler oldu neler. Adam şu anda hapiste demişler.

- Peki onun oğlu oldu mu ve oldu ise ne oldu diye sormuş. Oradakiler;

- Evet bir oğlu oldu fakat oğlu da idam edildi demişler.

- Neden diye sorunca;

- Allahü teâlâ o şahsa bir erkek evlat verdi fakat o çocuk büyüyünce, mahallenin haydudu oldu, her cins kötülük vardı. En sonunda birini öldürdü. Babası da, yapmasın diye ayırmaya gitti. Fakat adam ölünce babası suç ortağı oldu. Oğlunu idam ettiler, babası da hapiste dediler...

Ahmed Rıfâî hazretleri buyuruyor ki:

“Nefse, Allahü teâlânın kazâ ve kaderine rızâ göstermek kadar zor gelen bir şey yoktur. Çünkü, kadere râzı olmak, Allahü teâlânın hükmüne boyun eğmek, nefsin isteklerine zıttır. Nefs bunları istemez. Saâdete kavuşmak, nefsin rızâsını terk edip, Allahü teâlânın rızâsına koşmakla mümkündür. Saâdete kavuşanlara müjdeler olsun.”

Ebü'l-Hasan-ı Şâzilî hazretleri de; “İki iyilik vardır ki, onlar bulunduğu sürece, çok da olsa kötülüklerin zarârı dokunmaz. Biri cenâb-ı Hakk'ın kazâ ve kaderine râzı olmak, diğeri Allahü teâlânın kullarına iyi muâmele etmek” buyurmuştur.

Netice olarak, ne olursa olsun hayırlısını istemek lâzımdır. Vâki olanda hayır vardır diye inanmalıdır. Dinimizde, bir şeyin muhakkak olmasını istemek, uygun değildir. Muhakkak olsun demek, ilâhlık iddiasında bulunmak gibi çok tehlikeli ve çok kötüdür. Bu sebeple hep hayırlısını istemeli, hayırlı olanı talep etmelidir...

Allahü teâlânın yaptığında hayır vardır **11.07.2010**

Rızâ; Allahü teâlâdan gelen herşeye râzı olmak demektir. Allahü teâlâdan bir felâket gelse, ona da rızâ göstermeli, kimseye şikâyet etmemelidir. Bu, her insanın yapabileceği bir iş değil ise de, Allahü teâlânın büyüklüğüne inandığı derecede herkes, bu tahammülü ve bu rızâyı gösterebilir. Bu hâl, gıpta edilecek, imrenilecek bir meziyettir. Resûlullah efendimiz şu duâyı çok okurdu:

(Allahümme innî es'elüke-ssihhate vel-âfiyete vel-emânete ve hüsnel-hulkı verridâe bilkaderi birahmetike yâ Erhamerrâhimîn.)

Yani; (Ya Rabbî! Senden, sıhhat, âfiyet, emânete hıyânet etmemek, güzel ahlâk ve kaderden râzı olmak istiyorum. Ey merhamet sâhiblerinin en merhametlisi! Merhametin hakkı için, bunları bana ver!) demektir.

Ebû Süleymân Dârânî hazretleri nakleder:
“Başa gelen her şeye râzı olmak hâline kavuşanlar, irfan sâhipleri, âriflerdir. Allahü teâlâ önce gelen peygamberlerden birine vahyederek bildirdi ki:

Cebrâil aleyhisselâm yeryüzüne indiğinde ibâdet ile meşgûl olan bir kimseyi gördü. Hoşuna gittiği için;

- Yâ Rabbî! Bu kimse ne iyi dedi. Allahü teâlâ da;

- Ey Cibrîl! Levh-i mahfûza bak buyurdu. Cebrâil aleyhisselâm Levh-i mahfûzda o kimsenin Cehennemlikler arasında yazılı olduğunu gördü. Allahü teâlâyâ;

- Yâ Rabbî! Bu işin hikmeti nedir? diye sordu. Allahü teâlâ;

- Ben yaptığım işlerden kimseye karşı sorumlu değilim. Hiç kimse kullarım hakkındaki ilmime akıl erdiremez buyurdu. Cebrâil aleyhisselâm;

- Yâ Rabbî! İzin verirsen o kimseye gidip durumu bildireyim dedi. İzin verilince, o kimsenin yanına gitti ve;

- Senin yaptığın ibâdetleri Allahü teâlâ kabûl etmedi. Levh-i mahfûzda senin Cehennem ehli arasında olduğunu gördüm deyince, o kimse düşüp bayıldı. Cebrâil aleyhisselâm onun ayılmasını bekledi. Ayılınca şöyle mırıldanıyordu:

- Ey benim Allah'ım! Sana hamd ederim. Bütün hamd eden kulların sana nasıl hamd ediyorsa ben de öyle hamd ederim. Sonra Cebrâil aleyhisselâma dönerek;

- O bizim Rabbimizdir. Bütün ilmî kudretinin kemâli, rahmeti ve şefkati ile benim hakkımda öyle uygun görmüş. O'na yine hamd ederim. O beni benden daha iyi bilir dedi ve secdeye kapandı. Secdede cenâb-ı Hakk'ı tesbih etmeye başladı. Bu durumu Cebrâil aleyhisselâm Allahü teâlâyâ arz edip o şahıs hakkında üzüldüğünü bildirdi. Cebrâil aleyhisselâma, Allahü teâlâ tarafından tekrar Levh-i mahfûza bakması bildirildi. Bu defâ Levh-i mahfûzda o kimsenin cennetlik olduğu yazılıydı. Cebrâil aleyhisselâm, cenâb-ı Hakk'tan hikmetini suâl ettiği;

- Kullarım işlerime akıl erdiremezler buyurdu. Cebrâil aleyhisselâm bu durumu yine bildirmek istedi ve izin verildi. O zâtın yanına gidip;

- Müjdeler olsun sana! Yerin Cennet oldu dedi. O kimse bu sözlere hiç şaşmadı ve eski hâlini hiç bozmadı. Eskisi gibi yine hamd ve cenâb-ı Hakk'ı tesbih etmeye devâm etti.”

Muhammed Ma'sûm Fârûkî hazretleri buyuruyor ki:

“İnsâna gelen marazlar, elemeler, takdîr-i ilâhî ile gelmektedir. Râzı olmak lâzımdır. İbâdetlere devâm, elemelere, hastalıklara sabır edilmelidir. Allahü teâlânın kereminden âfiyet beklemelidir. Mahlûklardan birşey beklememeli, herşeyin Hak teâlâdan geldiğini bilmelidir. Dertlerden, elemelerden kurtulmak için duâ ve istigfâr etmelidir. Tesiri, faydası kati olan sebeplere yapışmalı, sebeplerin tesirini Allahü teâlâdan beklemelidir. Onun takdîri, irâdesi olmadıkça, kimse kimseye zarar veremez. Bununla beraber, sebeplere yapışmak, Peygamberlerin yoludur. Sebeplere yapışmamızı tehlikelerden, zararlardan korunmamızı emretti. Sebeplerin tesirini Allahü teâlâdan talep etmelidir.”

Netice olarak, şecâatin yani kahramanlığın temeli, Allahü teâlânın takdîrine râzı olmak, Ona tevekkül etmek, Ona güvenmektir. Allahü teâlânın yaptığında, yarattığında mutlaka hayır vardır diye inanmak lâzımdır. Hadis-i şerifde buyurulduğu gibi:

(El hayru fî mâ sana' Allahü teâlâ! Allahü teâlânın yaptığında, yarattıklarında, gönderdiklerinde hayır, iyilik vardır.)

İbâdet, emredilenleri yapmaktır
12.07.2010

Allahü teâlânın rızâsına, sevgisine kavuşmak, sevâb kazanmak niyyeti ile farzları, sünnetleri yapmaya, harâmlardan, mekrûhlardan kaçınmaya, yani islâmiyyetin hükümlerini, emirlerini yerine getirmeye ibâdet etmek denir.

Korkmak, üzülmek, yalnız başına, ibâdet olmadığı gibi günâh da değildir. Sebebine, niyyetine göre bunlar, ibâdet veyâ günâh olur. Gusûl abdesti, oruç, Allah yolunda cihâd gibi ibâdetleri yaparken, zarar görmekten korkmak, günâhtır. Büyüklüğünü düşünerek, Allahü teâlâdan korkmak, ibâdettir. Çünkü birinci korku, farzları yapmaya mâni olmakta, ikincisi ise, insanı harâmdan korumaktadır.

İnsanların Allahü teâlâyâ karşı kalb, dil, beden ile yapmaları ve inanmaları lâzım olan şükûr borcu, kulluk vazîfeleri, Allahü teâlâ tarafından bildirilmiş ve Onun sevgili Peygamberi tarafından ortaya konmuştur. Allahü teâlânın gösterdiği ve emrettiği kulluk vazîfelerine İslâmiyyet denir. Akıllı olan kimselerin, Allahü teâlâyâ şükretmek, ibâdet yapmak için Muhammed aleyhisselâma uymaları lâzımdır. Muhammed aleyhisselâma uyan kimse müslûmândır. Allahü teâlâyâ şükretmeye, yani Muhammed aleyhisselâma uymaya da, ibâdet etmek denir.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri, bir talebesinin sûâline verdiği cevapta buyuruyor ki:

“Nasihatların hülâsası, özü, Allahü teâlâyâ kulluk ve itâ’at etmenin ne demek olduğunu bildirmektir. Tâat ve ibâdet demek, Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma tâbi olmak demektir. Bütün sözlerini, hareketlerini Onun emirlerine ve nehiyelerine uydurmak demektir. Her söylediğin, her yaptığın, söylememen ve yapmaman, hep Onun emri ile olmaktır. Şunu iyi bil ki, ibâdet şeklinde yaptığın işler, eğer Onun emri ile olmadı ise, ibâdet olmaz, günâh olur. Eğer namâz ve oruç iseler de böyledir. Nitekim biliyorsun ki, Ramazân Bayramının birinci günü ve Kurban Bayramının her dört günü oruç tutmak günâhtır, isyân etmektir. Hâlbuki oruç bir ibâdettir. Fakat, emir ile olmadığından günâh oldu. Bunun gibi, başkasından zor ile alınan elbise içinde veyâ böyle bir yerde namâz kılmak da günâhtır. Hâlbuki namâz bir ibâdettir. Fakat emir ile olmayınca isyân oluyor. Bunlar gibi, bir kimsenin, nikâhlı âilesi ile her türlü oyun ve latîfeler yapması ibâdettir yani sevâbtır. Bunun sevâbı hadîs-i şerîf ile bildirilmektedir. Hâlbuki yapılan şey oyun ve eğlencedir. Fakat emir ile olduğundan sevâbtır. Görülüyor ki ibâdet demek, yalnız namâz kılmak, oruç tutmak değildir. İbâdet demek, islâmiyyetin emirlerine uymak demektir. Çünkü namâz ve oruç, islâmiyyete uygun olunca, ibâdet olurlar.

O hâlde, bütün sözlerini ve bütün hareketlerini islâmiyyete uydur! Çünkü kim olursa olsun, islâmiyyete uymıyan ilimler ve çalışmalar, doğru yoldan sapmaktır ve Allahü teâlâdan uzaklaşmaya sebep olurlar. Peygamber efendimiz işte bunun için, eskiden kalma ilimleri ve âdetleri neshetti, değiştirdi, ortadan kaldırdı. O hâlde, islâmiyyetin müsâadesi, izni olmadan ağzını açmamak lâzımdır.

Şunu da bil ki, bu yol, kendilerine sûfî yani tarîkatçı ismini vererek, tarîkat büyüklerinin yolunda olduklarını iddîâ eden câhillerin, mânâlarını anlamadıkları, islâmiyyete uymıyan sözleri ile de gidilemez. Bu yolda ancak, nefis ile mücâdele edenler gidebilir. Nefsin arzûlarını, şehvetlerini islâmiyyetin dışına taşırmamak lâzımdır. Lâf ile gidilmez. İslâmiyyette yeri olmıyan sözler, ilimler ve şehvet ile karışmış gâfil kalb, şekâvet, felâket alâmetleridir.”

Netice olarak, Allahü teâlânın rızâsına, sevgisine kavuşmak için, farzları, sünnetleri ve nâfile ibâdetleri yapmak lâzımdır. Bunlar, şartlarını, müfsitlerini bilerek ve ihlâs ile yapılır. Farzların birincisi, Ehl-i sünnet itikâdına uygun inanmak, ikincisi harâmlardan ve harâm nafakadan sakınmaktır. Müslümânlık demek, Allahü teâlânın ve Onun Peygamberinin râzı olduğu, beğendiği şeyler demektir. İbâdet de, âmir tarafından emredilen şeyi yapmak, men, yasak edileni yapmamaktır.

İnsanlar, iyilik edenleri sever **18.07.2010**

Zulmedeni affetmek merhametin, kendisine iyilik etmeyene hediye vermek ihsânın, kötülük edene ihsânda bulunmak da, insanlığın en yüksek derecesidir. Bu sıfatlar, düşmanı dost yapar. Muhyiddîn-i Arabî hazretleri; “Kötülük edene iyilik yapan kimse, ni’metlerin şükürünü yapmış olur. İyilik edene kötülük yapan kimse ise, küfrân-ı ni’met etmiş olur” buyurmuştur.

Kimin niyyeti, maksadı, gayesi Allahü teâlâyâ, Onun rızâsına kavuşmak ise, Allahü teâlâ da onun içindir, onun yardımcısıdır. Allahü teâlânın rızâsını düşünerek hareket edenleri, insanlar ne der diyerek Allahü teâlânın rızâsından vazgeçmeyenleri, insanların kızacakları işlerde Allahü teâlânın rızâsına

uyanları, Allahü teâlâ himâyesine alır. İnsanların rızâsını gözetip, cenâb-ı Hakkın gadab edeceği işlerde insanların rızâsına uyanların işini, Allahü teâlâ, insanlara bırakır. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Bir kimse insanların kızacakları şeyde Allahü teâlânın rızâsını ararsa, Allahü teâlâ onu, insanlardan geleceklerden korur. Bir kimse, Allahü teâlânın kızacağı şeyde, insanların rızâsını ararsa, Allahü teâlâ onun işini insanlara bırakır.)

Îmân ni'metinin şükrünü yapabilmek için, sahip olunan îmân cevherini herkese anlatmak, duyurmak lâzımdır. İnsanlar ebedî ateşte yanmasın düşüncesinde olmak lâzımdır. Zaten emr-i mâ'rûf da bu demektir. İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“Vaazların özü ve nasihatlerin kıymetlisi, Allah adamları ile buluşmak, onlarla birlikte bulunmaktır. Allah adamı olmak ve İslâmiyyete yapışmak da, Müslümânların çeşitli fırkaları arasında, kurtuluş fırkası olduğu müjdelenmiş olan, Ehl-i sünnet vel-cemâatin doğru yoluna sarılmaya bağlıdır. Bu büyüklerin yolunda gitmedikçe, kurtuluş olamaz. Bunların anladıklarına tâbi olmadıkça, saâdete kavuşulamaz.”

Dinimizin doğru olarak bilinmesi, yayılması ve tanınması için herkesin gayret etmesi lâzımdır. Zira Din Büyükleri; “Bir belde de emr-i mâ'rûf yapılıyorsa, oraya umûmi bela gelmez” buyurmuşlardır.

Îmânı tam, olgun olan bir Müslüman, emr-i mâ'rûf yapmaktan yani İslâmiyyeti anlatmaktan veya anlatan kitapları dağıtmaktan geri duramaz. Çünkü olgun îmâna kuvuşan bir kimse, hiçbir canlının yanmasına dayanamaz. Eğer bir insan, ben kurtulayım da başkası ne olursa olsun diyorsa, bu kimsenin îmânında noksanlık var demektir. Elbette her kaptan içindeki dışarıya sızar ve herkes yanında ne varsa onu ikrâm eder.

İnsanlar ebedî ateşte yanmasın diye uğraşmak aşkı, Allahü teâlânın sevdiği kullarının kalbindeki hususî bir hâldir: Bu hâl, kime verilirse çok şükretmesi lâzımdır.

Îmânın temeli ve en mühim alâmeti, hubb-i fillah ve buğd-i fillahdır. Allahü teâlânın sevdiklerini sevmek ve sevmediklerini de yalnız Allahü teâlânın rızâsı için sevmemektir. Çünkü hadîs-i şerifte; **(Kişi, sevdiği ile berâber olur)** buyuruldu.

Dünyâda birbirini sevenler, âhirette de beraber olacaklardır. Allahü teâlânın sevgili kullarını sevenler, son nefeste îmânla ölürlere ve mahşer yerinde de sevdiklerinin yanında haşrolup, âhîret hayatında da beraber bulunurlar. Bunun için de, kimin sevilip kimin sevilmeyeceğini iyi öğrenmek lâzımdır. Kişinin kim olduğu değil, kiminle olduğu önemlidir. Âhirette bize, sen kimsin demezler, dünyâda iken kiminle idin derler. Âhirette nerede ve kiminle olmak istiyorsak, bunu dünyâda iken seçmemiz lâzımdır. İmânın korunması, ancak îmânını koruyanlarla beraber olmakla mümkündür. İyi insanlarla beraber olmak, kurtulmaya alâmettir.

Netice olarak insân, ihsânın kulcağızıdır. Herkes kimden iyilik görürse, onu sevmeye başlar. Herhangi bir insana yapılan iyilik, gökten lamba olarak yeryüzüne inse, bu iyilikten hasıl olan nûr, o kadar parlak olur ki, güneş onun yanında çok sönük kalır. Hele bu hizmet, bu iyilik, bir insanın hidâyetine sebep olursa, kıymeti hiç ölçülemez. Hadis-i şerifte buyurulduğu gibi:

(İnsanlar Allahü teâlânın iyâlidir, kullarıdır. Kullarına iyilik edenleri çok sever.)

Sıkıntısız ni'met olmaz
19.07.2010

İnsanların, sıhhatli, sağlam, rahat, neşeli yaşamalarına ve âhirette sonsuz saâdete kavuşmalarına sebep olan faydalı şeylere ni'met denir. Allahü teâlâ, çok merhametli olduğu için, kullarına lâzım olan bütün ni'metleri yarattı ve bunların nasıl kullanılacağını da, Peygamberlerle gönderdiği kitâplarında bildirdi. Müslümân olsun, kâfir olsun, herhangi bir insan, bu kitâplara uygun yaşarsa, dünyâda râhat ve huzûr içinde olur. İmân ederek bunlara uyarsa, dünyâda rahat ettiği gibi, âhirette de ebedi saâdete kavuşur.

Allahü teâlâ, kullarına verdiği her ni'meti, belli sebepler altında ve bir külfet karşılığında ihsân etmektedir. İmân edip, emredilenleri yapan, yasak edilenlerden sakınan bir kimse, dünyâda rahat eder ve âhirette de ebedi saâdete kavuşur. Emirleri yapmak, yasaklardan sakınmak, insanın nefsine ağır

gelmekte ve bunu bir külfet olarak görmektedir. Saâdete kavuşmak için, bu külfete katlanmak gerekmektedir.

Bu dünyâ, imtihân yeridir. Burada hak, bâtil ile; haklı, haksız ile karışıktır. Burada, îmân edenlere sıkıntılar, belâlar verilmeseydi, yalnız inkâr edenlere verilseydi, o zaman dost, düşmandan ayrılır, belli olur ve imtihânın faydası kalmazdı. Allahü teâlâ, îmân edenleri mihnet ve belâ içinde göstererek, inkâr edenlerin gözünden sakladı. Böylece de dünyâ, imtihân yeri oldu.

Âdem aleyhisselâm, kupkuru bir dünyâya geldi ve yıllarca değil yüzyıllarca sıkıntı çekti. Sonra, iki evlâdından biri diğerini öldürdü. Bir baba için, çok zor bir durumdur bu.

Nûh aleyhisselâm, kavmi ile 950 sene uğraştı, inanmadıkları gibi çok eziyet de ettiler. Taş yağmuruna tutarlar ve her seferinde öldü diye bırakırlardı. Cebrâil aleyhisselâm gelir yaralarını sarar, tekrar tebliğe başlardı.

İbrâhim aleyhisselâmı ateşe attılar. Ayrıca oğlu İsmâil aleyhisselâmı kurban etme emri verildi ki; İbrâhim aleyhisselâm, Allahü teâlânın Halîli idi.

Mûsâ aleyhisselâm da çok çekti. Doğduğu sene firavun bütün erkek çocukları öldürdü. Senelerce çobanlık yaptı.

Eyyüb aleyhisselâm, senelerce hastalık çekti. Yakûb aleyhisselâm, ağlamaktan gözlerini kaybetti. Yûsuf aleyhisselâm, kuyuya atıldı, senelerce zindanda kaldı. Zekeriyâ aleyhisselâm, ağacın içinde ağaçla birlikte kesildi. İsâ aleyhisselâm da nice sıkıntılara maruz kaldı. Bunların hepsi peygamberdi. Neden bu kadar sıkıntı çektiler? Lâ ilâhe illallah dedikleri, insanları, çok büyük bir ni'met olan îmân ni'metine dâvet ettikleri için. Peygamber efendimiz; **(Hiçbir Peygamber, benim çektiğim eziyyeti çekmedi, benim kadar üzülmeydi)** buyurmuşlardır.

Hazret-i Ebu Bekir, neler çekti, kaç kere dövüldü. Halbuki herkesten evvel îmân etmiş, malını ve canını bu uğurda fedâ etmişti. Hazret-i Ömer namaz kılarken, hazret-i Osman Kur'ân-ı kerîm okurken şehid edildi. Hazret-i Ali'nin çektikleri, hazret-i Hüseyin'in başına gelenler de herkesin mâlûmudur.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“Sıkıntıların gelmeleri, görünüşte çok acı ise de, bunların ni'met oldukları umulur. Bu dünyânın en kıymetli sermâyesi, üzüntüler ve sıkıntılardır. Bu dünyâ sofrasının en tatlı yemeği, dert ve musîbetlerdir. Bu tatlı ni'metleri, acı ilâçlarla kaplamışlar, bununla imtihân yolunu açık tutmuşlardır. Saâdetli, akıllı olanlar, bunların içine yerleştirilmiş olan tatlıları görür. Üzerindeki acı örtüleri de tatlı gibi çiğnerler. Acılardan tat alırlar. Nasıl tatlı olmasın ki, sevgiliden gelen her şey tatlı olur. Hasta olanlar, onun tadını duymaz. Kalbin hasta olması, Ondan başkasına gönül vermesidir. Saâdet sâhipleri, sevgiliden gelen sıkıntılardan o kadar tat alırlar ki, iyiliklerinde o tadı duymazlar. Her ikisi de sevgiliden geldiği hâlde, sıkıntılardan, sevenin nefsi pay almaz. İyiliklerini ise, nefis de istemektedir.”

Netice olarak her ni'met, külfet karşılığıdır. İmân edenler, dünyâda, birkaç gün dert, belâ çekmeselerdi, Cennetin lezzetlerinin kıymetini anlayamazlar ve ebedî ni'metlerin kıymetini bilemezlerdi.

Başkasını kendisine tercih etmek **25.07.2010**

Başkasının ihtiyâcını kendi ihtiyâcından önce düşünmeye, muhtaç olduğu hâlde, elindeki malı muhtaç din kardeşine verip, yokluğa katlanmaya, sabretmeye, îsâr denir.

İnsana lâzım olan şeylerde îsâr yapılır, ibâdetlerde yapılmaz. Meselâ tahâretlenecek kadar suyu, setr-i avret edecek kadar örtüsü olan, bunları kendi kullanır, muhtaç olana vermez. Câmide birinci saftaki yerini başkasına vermez. Namâz vakti gelince abdestsiz kimsenin abdest suyunu başkasına îsâr etmesi câiz değildir. İsâr, muhtaç olduğu bir şeyi almayıp, muhtaç olan din kardeşine bırakmaktır. Kerem ve ihsân sâhiplerinin âdeti, îsâr etmektir. Yanî, başkalarının ihtiyâçlarını, kendi ihtiyâçlarından önce düşünürler. Ebû Hafs-ı Nişâbü'rî hazretlerine;

- Dünyâ ve âhiret işlerinde kardeşlerini kendisinden önde tutana ne denir? denilince, cevabında;

- İsrâ sâhibi denir buyurmuştur.

Bir gün Hakîm-i Tirmizî hazretlerine;

- İsrâ nedir? diye sorulunca;

- Başkalarının lezzetini ve rahatlığını, kendi lezzet ve rahatlığına tercih etmektir cevabını vermiştir.

İsrâ'nın en güzel örneği, Peygamber efendimizin mübârek sohbetinde yetişen Eshâb-ı kirâmda görülmüştür. Eshâb-ı kirâmdan Huzeife hazretleri şöyle anlatır:

“Yermük Savaşında yaralılar arasında amcamın oğlunu arıyordum. Yanımda biraz su vardı. Onu buldum, su ister misin deyince, isterim dedi. Tam suyu vereceğim sırada biraz ileriden bir yaralı su diye inledi. Amcamın oğlu İsrâ edip suyu ona götürmem için işâret etti. Gittim baktım ki, Hişâm bin Âs idi. Suyu tam ona vereceğim zaman biraz ileriden bir başka yaralı, su diye feryâd etti. Hişâm bin Âs da İsrâ edip suyu ona götürmem için işâret etti. Bu sefer suyu ona vermek için yanına gittim. Yanına varıncaya kadar vefât etmişti... Hemen Hişâm'ın yanına geri döndüm fakat o da vefât etmişti. Bunun üzerine amcamın oğlunun yanına koştum ama onu da vefât etmiş buldum. Su elimde kaldı. Allahü teâlâ hepsine rahmet etsin...”

Allahü teâlâ, adâlet yapmayı emrettiği gibi, ihsân etmeyi de emrediyor. A'râf sûresinin 55. âyetinde meâlen; **(İhsân edenlere, elbette rahmetim çok yakındır)** buyurulmaktadır.

Yalnız adâlet yapanlar, dinde sermâyelerini kurtarmış olur. Amma kâr, ihsân edenleredir. Akıllı olan, âhîret kârını hiç kaçırmı mı? İhsân, emredilmeyen iyiliği yapmaktır.

Bir kimsenin hakkını geri vermek, ona olan borcunu ödemek, adâlet yapmak olur. Hakkından fazlasını vermek, ihsân etmek olur. Rızkının yanı sıra muhtaç olduğu malın hepsini başkasına vermek, İsrâ olur. Mevâkıf kitabının hâşiyesinde buyuruluyor ki:

“Hazret-i Hasen ve hazret-i Hüseyin hasta oldular. Hazret-i Alî, hazret-i Fâtıma ve hizmetçileri kız, çocuklar iyi olursa, üç gün oruç tutacaklarını adadılar. İyi oldular. İftârda yiyecekleri yoktu. Bir Yahûdî'den üç sâ arpa ödünç aldılar. Hazret-i Fâtıma, bir sâ arpayı un yaptı. Bununla beş ekmek pişirdi. Bir fakîr gelip;

- Bana bir yiyecek veriniz dedi. Ekmekleri buna verip, aç yattılar. Ertesi gün, bir yetîm geldi. Bunları da ona verip, yine aç yattılar. Üçüncü gün de, bir esîr gelip yiyecek istedi. Bunları da, ona verdiler. Allahü teâlâ, Resûlullah efendimize âyet-i kerîme göndererek, bunların nezirlerini ve İsrâlarını medih ve senâ buyurdu.”

Netice olarak, bütün Peygamberleri Allahü teâlâ çok mühim bir özelliğinden dolayı seçmiştir. Eshâb-ı kirâm da, Peygamber efendimize;

- Ya Resûlallah, cenâb-ı Hak sizi hangi güzel huyunuzdan dolayı seçti diye arz edince, Resûlullah efendimiz;

- **İsrâ**, buyurmuşlardır. İsrâ, kendi muhtaç olduğu bir şeyi vermektir. Her mü'min, ömründe bir kere olsa bile İsrâ yapabilmelidir ki Cennete kolay girsin. En güzel şey İsrâdır. Bu da, din büyüklerini, Allahü teâlâ'nın sevgili kullarını tanımakla, onlara tâbi olmakla kolaylaştırılır, elde edilir. Hadis-i şerifte buyurulduğu gibi:

(Allahü teâlâ, bazı kullarını insanların ihtiyâçlarını karşılamak için yaratmıştır. Dertli olanlar, bunlara sığınır. Bunlar kıyâmet gününün azâbından emindirler.)

Berat; temize çıkmak, kurtulmak demektir
26.07.2010

Berât veya berâet, sözlük anlamı itibariyle, temize çıkarmak, bir şahsın, hakkında iddia edilen suçtan uzak olduğunun veya işlediği söylenen suçun gerçekte suç olmadığına anlaşılması anlamındadır. Ayrıca berât, kurtuluş vesîkası anlamına da gelmektedir. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Âhirette pek çok kimse, hesâba çekilmeden Cennet'e girerler. Onlar için mîzân, terâzi kurulmaz. Onlara verilen sayfalar üzerine; "Lâ ilâhe illallah, Muhammedün resûlullah. Bu filânın oğlu filânın Cennet'e girmesinin ve Cehennem'den kurtulmasının berâetidir" yazılır.)

Abdullah ibni Ömer hazretleri bir gün Resûlullah efendimizin huzûruna gelince; **(Kıyâmet günü herkesin berâtı, yani kurtuluş vesîkası, her işi ölçüldükten sonra verilir. Abdullahın berâtı ise, dünyâda verilmiştir)** buyururlar. Sebebi sorulduğunda; **(Kendisi verâ ve takvâ sâhibi olduğu gibi, duâ ederken "Yâ Rabbî! Benim vücûdumu, kıyâmet günü o kadar büyük eyle ki, Cehennemi yalnız ben doldurayım. Cehennemi insanla dolduracağım diye verdiğin sözün böylece yerine gelmiş olsun da, Muhammed aleyhisselâmin ümmetinden hiç kimse Cehennemde yanmasın"** diyerek din kardeşlerini kendi canından dahâ çok sevdiğini göstermiştir) buyurdu.

Bir hac zamânında, Ebû Amr ez-Zücâcî hazretlerinin yanına birisi gelerek;

- Haccımı yaptım. Berâtımı ver. Senin arkadaşların, berâtımı almam için beni sana gönderdiler deyince, Ebû Amr ez-Zücâcî hazretleri, o kimseye şaka yapıldığını anlar ve ona, Kâbe'yi işâret ederek;

- Git oraya ve yâ Rabbî! Bana berâtımı ver, de! buyurur. Bir süre sonra o kimse, elinde bir kâğıt ile geri döner. Kâğıdın üzerinde yeşil hat, yazı ile; "Bismillâhirrahmânirrahîm. Bu falan oğlu falanın Cehennem'den berât kâğıdıdır" yazılıdır.

Her sene, Şa'bân ayının 15'inci Berât gecesinde o senede olacak şeyler, ameller, ömürler, ölüm sebepleri, yükselmeler, alçalmalar, yani her şey Levh-i mahfûzda yazılır. İmâm-ı Rabbânî hazretleri vefât etmeden altı ay önce, Berât gecesini, kendi husûsî odasında ihyâ eyler. O gece yarısı, kıymetli hanımının bulunduğu odaya gelir. Hanımı;

- Efendim, bu gece ecellerin ve amellerin takdir edildiği gecedir. Kimbilir Allahü teâlâ kimin defterine ölecek ve kimin defterine yaşayacak! diye kaydetti deyince, İmâm-ı Rabbânî hazretleri;

- Niçin tereddüt ve şüphe ile söylüyorsun? Ya isminin, dünyâda yaşayacaklar sahifesinden silindiğini görenin hâli nice olur? buyurur ve İmâm-ı Rabbânî hazretleri, o sene vefât eder.

Atâ bin Yesâr hazretleri buyuruyor ki:

"Şâban ayının on beşinde, yâni Berât gecesinde o yıl içinde ölecek olanların listesi Azrâil aleyhisselâma verilir. Bu arada ev yapan, ağaç diken ve yeni evlenen nice kimseler vardır ve isimleri bu listededir. Fakat onlar bunu bilmezler."

Yapılan duâların, şartlarına uygun yapıldığında kabul olacağı kitaplarda bildirilmekte ve duânın müstecâb olduğu zamanlar ise şöyle sıralanmaktadır:

"Receb ayının ilk Cumâ gecesi olan Regâib gecesi, Şâban ayının on beşinci yani Berât gecesi ve günü, mübârek geceler, Cumâ günü, hatîb minberde iki hutbe arasında oturduğu vakitten namaz kılincaya kadar, her gecenin son üçte birinde yani seher vaktinde, ezân ve ikâmet okunurken, bilhassa hayyealelfelâh dedikten sonra, Allah yolunda cihâd ederken, her namazdan sonra, Kur'ân-ı kerîmi okuduktan sonra, her secdeden sonra, cemâat arasında, yağmur yağarken, Kâbe-i muazzamayı görünce, zemzem suyu içince yapılan duâ müstecâbdır. Musîbete uğrayanın o andaki duâsı da müstecâbdır."

Netice olarak berât, temize çıkmak, kurtulmak anlamındadır. Berât gecesi gibi kıymetli gecelerde, duâ ederek, yalvararak, tövbe ederek, günahlardan kurtularak, berâtımızı almamızı nasib eylesin Rabbimiz. Muhammed Rebhâmî hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Berât gecesinde çok duâ etmeli, kötü sondan, îmânsız ölmekten Allahü teâlâyâ sığınmalı, Cehennem ateşinden kurtuluş berâtı, bereket, rahmet, mağfiret ve âfiyet dilemelidir."

Herkes yaptığıının karşılığını görür
01.08.2010

İyilik eden iyilik, kötülük eden de kötülük bulur. Hiç kimsenin yaptığı yanına kalmaz, zulüm pâydâr olamaz. Zilzal sûresinin 7 ve 8. âyetlerinde de meâlen; **(Zerre kadar iyilik eden onun mükâfâtını görecektir; zerre miktârı kötülük işleyen de, onun cezâsını görecektir)** buyurulmaktadır.

Allahü teâlâ, zâlîme imhâl eder yani mühlet verir fakat ihmâl etmez. Zâlim kendini güçlü hissettiği an yıkılır. Mazlumun, zâlim için yaptığı beddua, reddedilmez, mutlaka hedefini bulur. Çünkü hadis-i şerifte; **(Ananın, babanın çocuğuna olan ve mazlûmun, zâlîme olan bedduâları, red olunmaz)** buyurulmuştur.

Amr bin Dînâr hazretleri şöyle anlatır:

“Önceki ümmetlerden birisi, bir deniz sâhiline gider ve orada yüksek sesle; ‘Beni gören kimse bir başkasına aslâ zulmetmeyecek!’ diye bağırarak bir kimse görür. Yanına yaklaşır ve;

- Ey Allah’ın kulu! Sen ne demek istiyorsun? diye sorar. O kimse de başından geçenleri şöyle anlatır:

- Ben bir zamanlar, o zamanın emniyet mensuplarından birisi idim. Bir gün bu deniz sâhiline geldim ve balık tutan birini gördüm. Tuttuğu balığı bana hediye etmesini söyledim, râzı olmadı. Satmasını istedim yine kabûl etmedi. Ben de kızdım ve döverek balığı zorla aldım. Balık canlı idi. Eve yaklaştığım bir sırada balık parmağımı kaptı. Parmağımı kurtarmak için yere atmak istedim, fakat bırakmadı. Hemen acele eve girip içeridekilerden yardım istedim. Onlar da uzunca bir zaman uğraştılar. Neticede zorlukla parmağımı kurtardık. Lakin parmak şişti. Balığın dişlerinin izleri göz göz açıldı. Bunun üzerine iyi bir tabibe gittim. Parmağımı görünce;

- Bu kangren olmuş, eğer kesilmezse, helâk olursun dedi ve parmağımı kesti. Bu defâ hastalık elime sıçradı. Tekrar gittiğimde;

- Eğer elini kesmezsek helâk olursun diyerek rızâm üzerine elimi de kesti. Bu defâ hastalık koluma geçmişti. Yine tabîbe koştum. Hastalığın kola yayılmış olduğunu söyleyip kolumu da kesti. Hastalık bu defâ pazuma çıkmıştı. Korku ve şaşkınlıkla evimden çıktım. Deli gibi koşuyor ve hayvanlar gibi bağıryordum. Yorgunluktan bir ağacın gölgesi altında uyuyakılmışım. Rüyâmda birisinin benim yanıma geldiğini gördüm. Bana; ‘Senin uzuvların kaç kere kesildi ve parça parça atıldı. Hakkını sâhibine götür ver. O zaman kurtulursun’ dedi.

Uyandığımda aklım başıma geldi. Hak sâhibini hatırladım. Bu bana Allahü teâlâdan gelen bir cezâ idi. Hemen deniz kenarına gittim ve balıkçıyı buldum. Ağını denize atmıştı. Onu çekinceye kadar bekledim. Çok balıklar çıkardı. O zaman balıkçıya seslenip;

- Efendim ben senin kölenim! dedim. Bana dönüp;

- Sen kimsin? dedi. Ben de;

- Efendim falan zaman sizi dövüp zorla balığınızı gasbeden kimseyim dedim. Sonra ona kolumu gösterdim. Onu görünce böyle belâdan Allahü teâlâyâ sığındı.

- Sen şimdi serbestsin gidebilirsin dedi. Ayrılmak istedim. Bana;

- Dur dedi. Sonra; bir balık için sana bedduâda bulunmuştum. Kolumu geri veremem amma diyerek beni elimden tutarak evine götürdü. Oğlunu çağırıp bahçedeki bir yeri gösterip, orasını kazmasını söyledi. Oğlu orasını kazınca içinde otuz bin dirhem olan bir kese çıktı. On bin dirhemini bana verip;

- Bunlarla ihtiyâcını gider dedi. Sonra yine bir on bin dirhem daha verip;

- Bunları da komşularına ve akrabâna dağıt! dedi. Ben ayrılmak istediğimde ona;

- Allah için bana söyler misin nasıl bedduâ etmiştin? dedim. O da bana şöyle dedi:

- Sen beni dövüp balığı zorla aldığında, çok gücüme gitmişti ve acizliğimden ağlamıştım. Sonra da yâ Rabbî! Onu da beni de sen yarattın. Onu kuvvetli, beni zayıf kıldın. Sonra onu bana musallat eyledin. Onun zulmünü benden geri çevirmedin. Beni de onun zulmüne mâni olmaya kuvvetli kılmadın. Kudretin hakkı için onu âleme ibret olacak hâle koy! dedim...”

Netice olarak; “Zâlimin zulmü varsa, mazlûmun da Allahı var!” sözünü unutmamalıdır. Herkes ne ekerse onu biçer ve yaptığıının karşılığını bulur. Eden, ettiğiinin karşılığını mutlaka görür...

Kimler için ibâdet ettinse... **02.08.2010**

İbâdet; kulluk etmek, tapınmak, insanın kendini aşağılaması, alçaltması demektir. İbâdet, Allahü teâlânın rızâsına kavuşmak için yapılır. Başkasının muhabbetine, ihsânına kavuşmak için yapılan ibâdet, ona tapınmak olur. Hadis-i şerifte; **(Dünyâda riyâ ile ibâdet edene, kıyâmet günü, ey kötü insan! Bugün sana sevap yoktur. Dünyâda kimler için ibâdet ettin ise, sevâplarını onlardan iste denir)** buyuruldu.

Her işte, nefsin arzûlarına uymak, nefse tapınmak olur. Nefsine uyan, küfre veyâ bidat sâhibi olmaya yâhut fıska yani harâm işlemeye başlar. Zira nefse uymak, İslâmiyyete uymaya mâni olur.

Bir kimse, hep nefsinin istekleri peşinde koşar ve nefsinin istediklerine kavuşabilmek için her şeyi yapıyorsa, bu kimse, nefsinin esiridir, kölesidir ve nefsine tapmaktadır. Herhangi bir kimsenin sözlerine uyarak, İslâmiyyetin dışına çıkmak, onun sözlerini, kitap ve sünnetten üstün tutmak, o kimsenin kölesi olmak ve ona tapınmak demektir. Bunun için insân, neyin esiri, kimin kölesi ve kulu olduğuna dikkat etmelidir. Ebû Ali Dekkâk hazretleri, nasihat isteyen birisine hitaben; “Sen kimin esiri ve mülküysen onun kulusun. Eğer nefsinin esiri ve mülkü isen nefsinin kulusun. Eğer dünyânın esiriyisen, dünyânın kulusun ve kölesisin” buyurmuştur.

Şakîk-i Belhî hazretlerinin tövbe etmesine, bir putperest sebep olmuştur. Ticâret için Türkistan’a gittiğinde merak sebebiyle puthaneye girer ve bir puta, isteklerini yana yakıla anlatan putpereste hitaben;

- Seni ve her şeyi yoktan var eden, alîm ve kudretli bir yaratanın var. Sana hiçbir fayda ve zararı olmayan puta tapacağına Allahü teâlâyâ ibâdet et der. Bunun üzerine Putperest;

- Eğer söylediğin doğru ise, O, sana senin memleketinde rızık vermeye kâdirdir. Mâdem öyledir, niçin tâ buralara kadar geldin? deyiverir. Şakîk-i Belhî hazretleri, bu söz üzerine derin düşüncelere dalar ve Belh şehrinin yolunu tutar. Yolda bir Mecûsi ile yolculuk yapar. Mecûsi, Şakîk-i Belhî hazretlerinin tüccar olduğunu öğrenince;

- Eğer kısmetin olmayan bir rızık peşindeysen, kıyâmete kadar gitsen onu ele geçiremezsin. Şâyet kısmetin olan bir rızık peşindeysen onun arkasında koşmana lüzum yoktur. Çünkü sana ayrılan rızık seni bulur der.

Bu söze Şakîk-i Belhî hazretleri hayran kalır. Dünyâyâ karşı meyli azalır ve âhiret için çalışacağına söz verir. Bu düşünce ile Belh şehrine gelir. Belh’de ise müthiş bir kıtlık vardır. İnsanlar yiyecek bir şey bulamazlar. Bu yüzden kimsenin yüzü gülmemektedir. İnsanlar bu halde iken, Şakîk-i Belhî hazretleri, çarşıda neşeli bir köle görür ve ona;

- Ey köle, herkes üzüntü içindeyken, senin neşene sebep nedir? diye sorar. Köle;

- Niçin üzüleyim. Benim efendim zengin bir kimsedir. Beni aç, çıplak bırakmaz ki! der. Şakîk-i Belhî hazretleri, bu söz karşında; “Aman yâ Rabbi! Az bir dünyâlığı olan şu zenginin kölesi böyle neşeli. Halbuki, sen bütün canlıların rızıklarına kefil oldun. Biz niçin gam ve keder içinde olalım” diyerek yüzünü âhirete çevirir ve İbrâhim Edhem hazretlerinin sohbetlerine başlar, Ondan feyz alarak olgunlaşır.

Ebû’l-Abbâs-ı Mürsî hazretleri buyuruyor ki:

“Evliyâlık yolunda bulunan bir kimse, ortaya çıkmak, meşhûr olmak, herkes tarafından tanınmak isterse, şöhretin kölesi olur. Gizli kalmayı, bilinmemeyi isteyen, gizliliğin kölesi olur. Kim de Allahü teâlâyâ kul olmak arzusunda ise ve başka bir niyeti yoksa, bunun için, meşhûr olmak ile gizli kalmak aynıdır.”

Netice olarak insan, ya kendisi gibi yaratılmış olan bir varlığın esiri, kölesi, kuludur veya her şeyin sahibi, yaratıcı olan Allahü teâlânın kuludur. Tercih insana bırakılmıştır. Herkes, dünyada yaptığı tercihe göre, âhirette hesap verecektir. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Allahü teâlâ buyuruyor ki: Benim şerikim, ortağım yoktur. Başkasını bana ortak eden, sevaplarını ondan istesin... İbâdetlerinizi ihlâs ile yapınız! Allahü teâlâ, ihlâs ile yapılan işleri kabûl eder.)

Yardım edenin yardımcısı...
08.08.2010

İnsanlara yardım etmek için çalışıp para kazanmak, nâfile ibâdet etmekten dahâ çok sevâptır. Dînimize; **“İnsanların en iyisi, onlara faydası çok olanıdır”** buyurmaktadır.

Bir insanın başka bir insana, bilhâssa Müslümâna iyilik etmesi, Allahü teâlânın en çok sevdiği bir hâldir. İyilikler çeşitli şekillerde olabilir. Para ile, bedenlen, fikren ve çeşitli yollarla iyilik, yardım yapılabilir. İnsanın elinden hiçbir yardım gelmezse, Allahü teâlânın kullarına, güler yüz göstermesi bile sevâb olur. Allahü teâlâ; **(Benim kullarıma yardım edene, ben fazlasıyla yardım ederim)** buyurmaktadır.

Elinden yardım geldiği hâlde, yardımı esirgeyen bir insan, Allahü teâlânın indinde sevgili bir kul olamaz. İnsanların kalbini kırmak, Allahü teâlânın gadabına sebep olur ve bundan çok kaçınmalıdır. Zira insan kalbi, Allahü teâlânın sevgisinin tecelli ettiği bir yerdir. Oraya dokunmak, çok tehlikelidir. Hele o kalbde, Allahü teâlânın korkusu ve sevgisi varsa, onu incitmekten, son derece kaçınmalıdır. Bir Müslümanın zarûrî ihtiyaçlarını karşılamak ve fakirlere yardım etmek için, çalışıp, helâl kazanması, iyidir. Peygamber efendimiz; **(Müslümânlara yardım etmeyen, onların iyilikleri ve rahatları için çalışmayan, onlardan değildir)** buyurmuştur.

Sıkıntıya düşene, darda kalana, hasta, zayıf olup muhtâc olana yardım etmek, bunların imdâdına yetişmek çok sevaptır. Hadîs-i şerîfte; **(Sıkıntıya düşen komşusuna yardım eden, sıkıntısını gideren kimseye, Allahü teâlâ kıyâmet günü kıymetli elbise giydirecektir)** buyurulmuştur.

Zâlimlere, fâsıklara muhtâc olmamak, Müslümânlara hizmet etmek, İslâm ilimlerini yaymak ve bunları yapanlara yardım etmek için lâzım olan parayı, mâlî kazanmak çok sevâptır. Ebû Abbâs Ahmed Sebîî hazretlerine;

- Hâlimden şikâyetle bulunanlara, dileklerini elde etmek isteyenlere niçin sadaka vermelerini, insanlara yardımda bulunmalarını tavsiye ediyorsunuz diye sual edilince, cevabında buyurur ki:

- Ben, insanlara sâdece faydalarına olan şeyleri tavsiye ediyorum. Gençliğimde büyük âlim Ebû Abdullah Fahhâr hazretlerinin yanında, dinimizin bildirdiği hükümlerle ilgili kitapları okuyordum. O sıra Nahl sûresinin 90. âyeti dikkatimi çekti ve bu âyet-i kerîme üzerinde çok düşündüm. Kendi kendime; senden, adâlet ve ihsân sâhibi olman isteniyor, dedim. Çünkü bu âyet-i kerîmede meâlen; **(Allahü teâlâ size, adâlet yapmanızı, ihsân etmenizi ve muhtâc olan akrabâyâ vermenizi emrediyor. Fuhuştan, zinâdan, münkerden, fenâlıklardan ve zulüm yapmaktan da nehyediyor)** buyurulmakta idi. Bu âyet-i kerîme üzerinde düşünmeye devâm ettim. Bundan sonra elime geçen az çok ne olursa olsun, üçte birini kendime bırakıp, geri kalan üçte ikisini Allah rızâsı için fakirlere ve muhtaçlara sarf etmeye karar verdim. Sonra Allahü teâlânın ihsân makâmında olan bir kimseye, ilk önce farz kıldığı şeyin ne olduğunu araştırınca, bunun da, nîmetine şükür olduğunu anladım...

Abdullah Dehlevî hazretleri buyuruyor ki:

“Çoluk çocuğunun ihtiyaçlarını temin etmek, fakirlere yardım ve İslâmiyyete hizmet için, çalışıp helâl mal kazanmak, çok iyidir. Fakîrlik, ibâdete ve hizmete mâni olursa, tâat yapmaya kuvvet hâsıl etmek için, zengin olmak efdaldır. Böyle zenginlik büyük ni'mettir.”

Müslümân, dünyâyı sevdiği, dünyâyâ düşkün olduğu için değil, Allahü teâlâ, çalışmayı emrettiği için çalışıp kazanır. Nefsinin kötü arzûlarına, zevklerine kavuşmak için çalışıp para kazanmak ve çalışırken helâli harâmdan ayırmamak, başkalarının haklarına saldırmak, onlara olan borçlarını ödememek, dünyâyâ düşkün olmayı gösterir. Dünyâyâ düşkün olmak ise, büyük günâhtır.

Netice olarak, Allahü teâlâ emrettiği için çok çalışıp, çok kazanmak ve Onun emrettiği gibi çalışıp, kazandığını, Onun emrettiği yerlere sarf etmek, Allahü teâlânın kullarına yardımcı olmak, ibâdet yapmak olur ki, çok sevâptır. Hadis-i şerifte buyurulduğu gibi:
(Din kardeşine yardım edenin yardımcısı, Allahü teâlâdır.)

İslâm dîninde değişiklik olmaz 09.08.2010

İslâm dînine, başka dinlerde olduğu gibi, hurâfeler karışmamıştır. Câhillerin yanlış inanışları ve konuşmaları olabilir. Fakat bunlar, İslâmın temel kitâplarında bildirilenleri değiştirmez. Bu kitâplar, Resûlullah efendimizin sözlerini ve Eshâb-ı kirâmdan gelen haberleri bildirmektedirler. Hepsi, en salâhiyyetli, yüksek âlimler tarafından yazılmışlardır. Bütün İslâm âlimlerince söz birliği ile beğenilmiştir. Asırlar boyunca, hiçbirinde hiçbir değişiklik olmamıştır.

Bu temel kitâpları her asrın modasına, gidişine göre değiştirmeye kalkışmak, her zamân için yeni bir din yapmak demek olur. Böyle değişiklikleri, Kur'ân-ı kerîme ve hadîs-i şerîflere dayanarak, bunlara uydurarak yapmaya kalkışmak ise, Kur'ân-ı kerîmi ve hadîs-i şerîfleri bilmemenin, İslâmiyyeti anlamamanın bir alâmetidir. İslâmın emirlerinin, yasaklarının zamâna göre değişeceğini sanmak, İslâm dîninin hakîkatine inanmamak olur. Âl-i imrân sûresinin 104. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Mü'minler ma'rûf olan şeyleri emreder)** buyurulmaktadır.

Kur'ân-ı kerîme, İslâmiyyete saygısızca saldıran reformculardan bazıları, bu âyet-i kerîmedeki ma'rûf kelimesine, örf, âdet diyerek, İslâmiyyeti âdete, modaya göre değiştirmek istemişlerdir.

Eğer bu reformcuların dediği gibi, islâmiyyet âdetlere yer verseydi, dahâ kuruluşunda câhil Arabların kötü âdetlerini yasak etmez, o zamânın en kıymetli âdeti olan ve Kâ'benin içine kadar girmiş bulunan putperestliği hoş görürdü. Halbuki âyet-i kerîmedeki Ma'rûf kelimesi, İslâmiyyetin bildirdiği iyilikler demektir.

İslâm dîni ilim üzerine kurulmuştur. Her bakımdan, selîm olan akıllara uygundur. Kur'ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açıkça bildirilmemiş olan şeylerde, akla ve ilme uygun yeni emirler çıkarmak, yani kıyâs ve ictihâd yapmak İslâmiyyetin ana kaynaklarından biri olur ise de, bunu yapabilmek için, her şeyden önce Müslümân olmak ve lüzümlü bilgilere mâlik olmak lâzımdır.

Dinde reform isteyenler, temel kitâplara dokunmayıp, yalnız câhil halk arasına yerleşmiş olan hurâfeleri yok etmeyi düşünüyorlarsa, buna bir şey denemez. İslâmiyyete hizmet etmiş olurlar. Fakat, böyle iyi düşündüklerine inanabilmek için, önce Müslümân olduklarını isbât etmeleri gerekir. Müslümân olmayan bir kimsenin, Müslümân görünerek, İslâmiyyete hücûm etmeye kalkışması, büyük bir haksızlık, pek ayıp ve çok küçüklük olur.

Dinde reform isteyenlerin, Müslümân görünmeleri ve yalnız Müslümânım demeleri değil, Müslümân olduklarını isbât etmeleri lâzımdır. Bir Müslümânın ölüm korkusu olmadıkça dinsiz görünmesi câiz değildir. Hem dinsizlik demek, ikiyüzlülük, yalancılık demek midir ki, bu reformcular işlerine geldiği zamân Müslümân görünüyorlar. Müslümânım diyen bir kimseyi sorguya, hesâba çekmek câiz değildir. Onu din kardeşi bilmek lâzımdır. Fakat, onun da, İslâmiyyetin emirleri ile oynamaması lâzımdır. Eğer dînin temel bilgilerine dil uzatır, bunlar üzerinde dedikodu yaparsa, bunu sorguya, hesâba çekmek, hâlini incelemek, yalnız câiz değil, her Müslümana lâzım olur.

İslâmiyyetin belli ve değişmez hükümleri, kanûnları vardır. Müslümân olanların bu hükümlere, kanûnlara uygun olarak konuşması lâzımdır. Müslümân olduğunu söyleyen bazı kimseler, Müslümânlığın temel bilgilerini hiçe sayarak, hattâ bunlarla alay ederek, dinden çıktıklarını suç saymıyorlar da, dinden çıktıklarının kendilerine söylenmesine kızıyorlar. Dîne saldırılacak, fakat kendilerine dîne saldırıyorsun denilmeyecek, dîne saldırmak serbest olacak. Kendilerine cevap verenlere, haksız olduklarını ortaya koyanlara, yobaz, gerici gibi sözler söyleyecekler. Doğrusu, böyle söyleyenlerin kendileri yobazdırlar.

Netice olarak, İslâmın ana bilgilerini, temel kitâplarını değiştirmeye, zamâna uydurmaya kalkışmak, İslâmiyyeti değiştirmek, bozmak olur. Müslümân demek, bu ana bilgilere inanan, saygı gösteren, bunları bozmaya kalkışmamaya söz veren kimse demektir.

Oruç; faydalıdır, zararlı değildir
15.08.2010

Oruç tutmak, insan sağlığı için zararlı değil, aksine çok faydalıdır. Çünkü Allahü teâlâ, kullarına, zararlı bir şey emretmez. Peygamber efendimiz de; **(Oruç tutunuz, sıhhat bulunuz)** buyurmuştur.

Oruç tutmak, mide rahatsızlığına sebep olmadığı gibi, aksine midenin sıhhati için çok faydalıdır. Bu husûs, bugünkü modern tıp mütehassısları tarafından, kesin bir şekilde isbat edilmiştir. Çeşitli yabancı dillerde, mütehassıs doktorlar tarafından yazılmış tıp kitaplarında, birçok hastalıkların perhiz yapmakla tedâvî edilecekleri, yâhut perhiz yaparak tedâvînin kolaylaşacağı bildirilmektedir.

Oruç, bir sene boyunca durmadan çalışan mide ile berâber bütün sindirim sisteminin istirahat sevk edilmesi ve insan vücûdunun bir tasfiyeye tâbi tutulmasıdır. Böylece, sindirim sistemi dinlendirilmiş olur.

İnsanlarda en çok görülen râhatsızlık, sindirim bozukluğudur. Bu hâl, şişmanlık, kalb, damar, şeker hastalıklarına ve tansiyon yüksekliğine sebep olmaktadır. Oruç, bütün bu hastalıklara karşı, koruyuculuk vazîfesi yaptığı gibi, bir de tedâvî vâsıtasıdır.

Oruç tutmakla, insanın güçlü bir irâde kuvveti kazanacağı şübhesizdir. Bu sebeple alkol, uyuşturucu gibi, kötü alışkanlıklardan oruç vesîlesi ile kurtulanlar çok görülmektedir. Şâh Veliyyullah-ı Dehlevî hazretleri buyuruyor ki:

“İnsanın nefsi bâzan taşkınlık yapar. Bunun için de insanın, bâzı çârelere başvurması gerekir. Oruç, bu hususta en güzel çâredir. İnsan, şehvetini oruç tutmak sûretiyle kırar. Oruç, insanın kötü isteklerini zayıflatır. Rûhun parlaması, şehvetin ve kötü arzuların kırılmasında, oruçtan daha tesirli bir çâre yoktur. Kişi oruç tutmak sûretiyle şehvet ve kötü arzularından ne kadar sıyrılabilmişse, oruç o derece günahlarına kefâret olur.”

Oruç, vücûttaki karbonhidrat, protein ve bilhassa yağ depolarının harekete geçirilmesini sağlar. Oruç sâyesinde madde süzmekten kurtulan böbrekler, bir revizyona, tamire girerek, dinlenme ve yenilenme imkânı bulurlar.

Bütün bu bildirilenler, oruç tutmanın insan sağlığına zarar verir diyenlerin yalan ve iftirâlarını yüzlerine çarpmaktadır.

Oruç, aynı zamanda nefse hâkim olmayı da sağlar. Oruç tutma zamanı, Kamerî aylara göre tâyin edildiğinden, her sene, şemsî sene hesâbıyla önceki seneye göre 10-11 gün evvel gelir. Bu sebepten, yaklaşık otuz üç sene içinde her mevsimde oruç tutmak mümkün olur.

Seyyid Burhâneddîn Tirmizî hazretleri, talebelerine şöyle nasihat ederdi:

“Karnınız aç olsun! Bunun için de çok oruç tutunuz! Çünkü oruç, hikmet hazînelerinin anahtarıdır. Oruç tutmak, kalbin rikkate gelmesine sebep olur ve oruçlunun duâsı, Allahü teâlâ indinde makbuldür. Eğer Allahü teâlâya tâatte bulunamazsanız, hiç olmazsa oruç tutun. Karnınızı aç tutmaya ve acı çekmeye önem verin. Çünkü oruç tutmaktan daha iyi bir tâat yoktur. Allahü teâlâya ulaştıracak, oruçtan daha iyi bir binek yoktur. Oruç ehlinin duâlarına karşılık verilir ve kabûl edilir. Orucun Allahü teâlâ katında büyük değer ve önemi vardır. Oruç, hikmet hazînelerinin anahtarıdır. Bir kimse, bütün kulluk vazîfelerini yerine getirse, fakat midesini doldursa hiçbir yere ulaşamaz. Orucu gereğince tutsa, başka kulluk vazîfelerinde kusur olsa bile, yine bir yere erişir. Oruca yavaş yavaş alışmak gerekir ki, sıhate ziyan gelmesin, insanı işten alıkoymasın...”

Netice olarak oruç, insan için zararlı değil, her bakımdan faydalıdır. Zira oruç tutanlarda, gündüz kan hacminin, doku suyunun azaldığı ve sonuçta, küçük tansiyonun düştüğü, kalbin rahatladığı tetkikler sonucu anlaşılmıştır.

Oruç tutan kişinin sinir sistemi de, bir rahatlama içindedir. Bir ibâdeti yerine getirme mutluluğu, gerginlikleri, sıkıntıları azaltır, yok eder. Ayrıca Muhammed Bâkî-billah hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Oruç tutmak, Allahü teâlânın sıfatıyla sıfatlanmaktır. Zîrâ Allahü teâlâ, yemekten ve içmekten münezzehtir.”

Hayırda isrâf, isrâfta da hayır olmaz
16.08.2010

Malı, İslâmiyyetin ve mürüvvetin uygun görmediği yerlere, harcamaya, dağıtmaya isrâf denir. Mürüvvet, faydalı olmak, iyilik yapmak arzûsudur. İslâmiyyete uymayan isrâf, harâmdır. Mürüvvete uymayan isrâf ise, tenzîhen mekrûhtur. İsrâf, kötü huylardandır ve kalbin hastalığıdır. Allahü teâlâ; **(İsrâf etmeyiniz! Allahü teâlâ, isrâf edenleri sevmez)** buyurmuştur

Malı, Allahü teâlânın râzı olmadığı yerlere harcamak, o malı, boşa atmak demektir. Halbuki Peygamber efendimiz; **(Malı boş yere saçmayınız!)** buyurmuşlardır.

Sofrada, lüzûmundan fazla, çeşitli yemekler bulundurmak isrâftır. İbâdete kuvvet kazanmak ve misâfir için bulundurmak, isrâf olmaz.

Yemek artıklarını dökmek, çatalı, kaşığı, tabağı, tası ekmekle sıyırıp yemeden önce, kapları yıkamak ve silmek isrâftır. Sofra bezi ve masa üstüne düşen ekmek, yemek kırıntılarını toplamayıp atmak isrâftır. Bu kırıntıları toplayıp hayvanlara yedirmek isrâf olmaz.

Malı kıymetinden aşağı fiyâtla satarak veyâ kirâya vererek ve kıymetinden yukarı fiyatla satın alarak yâhut kirâlayarak aldanmak isrâf olur. Meyyitin kefenini, miktâr ve cins bakımından, İslâmiyyette bildirilenden fazla yapmak isrâftır. Abdestte ve gusûlde, suyu sünnet olandan fazla kullanmak isrâftır. Sa'd bin Ebi Vakkâs hazretlerini abdest alırken Resûlullah efendimiz görür ve;

- **Yâ Sa'd! Suyu niçin isrâf ediyorsun?** buyurur.

- Abdest alırken de isrâf olur mu? deyince;

- **Büyük nehirde de olsa, abdestte fazla su kullanmak isrâf olur** buyururlar.

Doyduktan sonra fazla yemek de isrâftır. Yalnız, misâfir utanmasın diye, ev sâhibinin fazla yemesi ve orucu râhat tutmak için sahûrda fazla yemek isrâf değildir.

İslâmiyyetin izin verdiği, emrettiği yerlere vermek ve mubâh olan şeyleri almak için verilen mal, para, isrâf olmaz. İmâm-ı Mücâhid hazretleri buyuruyor ki:

“Bir kimse, Allahü teâlânın emrettiği yerlere dağ kadar altın harcetse, isrâf olmaz. Bir dirhem yaklaşık beş gram gümüşü veyâ bir avuç buğdayı, harâm olan yere vermek isrâf olur.”

Peygamber efendimizden önce yaşamış olan Hâtim-i Tâî, cömertliği ile meşhûr olmuştu. Çok verdiği için buna;

- Malı isrâf etmekte hayır yoktur dediklerinde;

- Hayra verilen mal isrâf olmaz! cevabını vermiştir.

Sultan Bâyezîd-i Velî zamanında yaşayan Aşçı Yahyâ Baba, sâdece insanları değil, bütün mahlûkâtı da severdi. Her gün yemek dağıtımından sonra artan pilavı, Tunca Nehrindeki balıklara dökerdi. Bir süre sonra oranın anbar memuru; “Her gün pilavlar Tunca Nehrine dökülüyor. Demek ki fazla geliyor. Verilen pirinç miktârını azaltın” diye emir verdi. Kilerci her gün artan pilav kadar az pirinç vermesine rağmen, her zamanki kadar pilav artıyor ve Aşçı Yahyâ Baba, yine bu pilavı kepçe kepçe Tunca balıklarına serpiyordu. Her gün pirinç azaltılmasına rağmen sonuç değişmiyordu. Öyle oldu ki, durum pâdişâha aksetti. Sultan da denemek istedi. Kararlaştırılan günde bütün misâfirler yemeklerini yediler. Yemek yiyenler her zamanki misâfirden fazla ve pirinç miktârı az olmasına rağmen pilav, yetti ve arttı. Yahyâ Baba balıkların nasîbini nehre dökeceği sırada Sultan Bâyezîd-i Velî'nin;

- Yahyâ Baba! Bu yaptığın isrâf değil midir? demesi üzerine, binlerce balık başını sudan çıkarıp;

- Sultânım! Devletin artığını bize çok mu görüyorsun? Senin devletinin ikrâmı sâdece insanlara mıdır? derler. Aşçı Yahyâ Baba da, sırrı açığa çıktığı için hemen orada secdeye kapanarak rûhunu teslim eder.

Netice olarak mal, büyük bir nîmettir. Malı isrâf, Allahü teâlânın nîmetini hakîr görmek, nîmete kıymet vermemek, nîmeti elden kaçırmak, kısaca küfrân-ı nîmet etmek, yâni şükür etmemek olur. Zira malı, Allahü teâlânın râzı olmadığı yerlere vermek, harcamak, isrâftır, kötü bir huydur ve harâmıdır. İsrâfta hayır, iyilik olmaz. İslâmiyyetin emrettiği yerlere vermek ise, hayırlıdır ve isrâf olmaz. Din büyüklerinin buyurduğu gibi:

“Hayırda isrâf olmaz. İsrâfta da hayır olmaz.”

Affedilmekten ümitsiz olmamalı **22.08.2010**

İnsanın, dünyâ, kabir ve âhiret olmak üzere üç hâli vardır. Bir kimse, Allahü teâlâyâ îmân edip ibâdet ederse, onun dünyâdaki işlerini kolaylaştırır, kabirde ona acır ve âhirette de, o kimsenin günâhlarını affeder.

İşlenen her günâhdan sonra tövbe etmek farzdır. Şartlarına uyulursa, her günâhın tövbesi kabûl olur. İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyuruyor ki:

“Şartlarına uygun yapılan tövbe, muhakkak kabûl olur. Tövbenin kabûl edileceğinden değil, tövbenin şartlarına uygun olmasından şüphe etmelidir.”

İslâmiyette keder ve ümitsizlik yoktur. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî hazretleri; “Bizim dergâhımız ümitsizlerin dergâhı değildir” buyurmuştur.

Tövbe edilmeyen herhangi bir günâhtan Allahü teâlâ intikâm alabilir. Çünkü Allahü teâlânın gadabı, günâhlar içinde saklıdır. Günâhları sebebi ile, affedilmem diyerek ümitsizliğe kapılmak da, doğru değildir. Zira Zümer sûresinin 53. âyetinde meâlen; **(Ey Resûlüm! Benim tarafımdan mü'minlere söyle: Ey benim günâhta nefisleri üzerine isrâf eden, haddi aşan kullarım. Allahü teâlânın rahmetinden ümit kesmeyin! Allahü teâlâ bütün günâhları mağfiret eder. Muhakkak ki, Allahü teâlâ Gafûrdur, yani çok mağfiret edicidir. Rahîmdir, yani çok merhametlidir)** buyurulmuştur.

Ebû Amr-ı Bikendî hazretleri bir mahalleden geçiyordu. Mahalle halkı, gencin birisini tutmuşlar, kendilerini rahatsız ediyor diye mahalleden dışarı atmaya çalışıyorlardı. Gencin annesi olduğu anlaşılan bir kadın ise ağlıyordu. Ebû Amr hazretleri, kadıncağıza acıdığı için mahalle halkına ricâda bulunup, kendi hatırı için, bir defâya mahsus olmak üzere genci affetmelerini tekrar rahatsız etmesi hâlinde, hemen çıkarmalarını istedi. Ebû Amr hazretlerinin hatırı için, halk genci serbest bıraktı. Bir zaman sonra, Ebû Amr hazretleri oradan geçerken, o kadının yine ağladığını gördü. Sebebini sorunca, gencin vefât ettiğini öğrendi ve;

- Peki, hâlinde düzelme olmuş muydu? diye sordu. Kadın şöyle anlattı:

- Vefâtı yaklaştığında beni yanına çağırdı ve; “Öldüğüm zaman, ölüm haberimi kimseye duyurma. Onları rahatsız etmiştim. Cenâzeme gelmedikleri gibi, bana da lânet ederler. Ben yaptıklarına pişman oldum. Çok gözyaşı döktüm. İnşâallah Rabbim beni affeder. Sen de benim için Allahü teâlâyâ duâ et. Beni kabre defnederken, senden başka kimse bulunmasın. Defin işi bittikten sonra da, beni affetmesi ve hesâbımın kolay geçmesi için Allahü teâlâyâ duâ et. Zîrâ, ana duâsı kabûl olunur” dedi ve biraz sonra vefât etti. Ben vasiyetini aynen yerine getirdim. Kabrin başından ayrılacağım sırada, kabirden oğlumun sesini işittim.

- Anneciğim! Eve dönebilirsin. Rahat ol. Benim için üzülme. Artık ben, kerem sâhibi olan Allahü teâlâyâ kavuştum, diyordu...

Büyük günâh işlemiş olan erkek veyâ kadın bir Müslümân, şartlarına uyarak tövbe ederse, günâhları, muhakkak affolur, günâhsız tertemiz olur. Zira Allahü teâlâ, tövbe edenleri sever, affeder. Sonra, o günâhı tekrâr yaparsa, tövbesi bozulmaz, tekrar tövbe etmesi lâzım olur. Hak sâhiplerine haklarını ödemek veyâ helâl ettirmek, gıybet ettiği kimseden af dilemek ve rızâsını almak, yapmamış

olduğu farzları kazâ etmek farzdır. Bunlar tövbenin kendisi değil, şartıdır. Bir lirayı sâhibine geri vermek, bin sene nâfile ibâdet yapmaktan ve yetmiş nâfile hacdan dahâ iyidir. Günâhı bir dahâ yaparsam tövbem bozulur diyerek, tövbe yapmamak doğru değildir, câhilliktir ve şeytânın aldatmasıdır. Her günâhtan sonra, hemen tövbe etmek farzdır. Tövbeyi bir sâat geciktirince, günâh iki kat olur. Tövbe için, işlenen günâhın hemen terk edilmesi lâzımdır. Çünkü günâhı bırakmak, tövbenin şartıdır.

Netice olarak, her günâhtan sonra, şartlarına uyarak hemen tövbe etmeli ve affedilmekten ümitli olmalı, ümitsizliğe düşmemelidir. Mâide sûresinin 38. âyet-i kerîmesinde meâlen buyurulduğu gibi:
(Bir kimse, zulüm yani günâh işleyip, sonra tövbe eder ve sâlih amel işlerse, Allahü teâlâ tövbesini, elbette kabûl eder.)

Oruç; sadece yemeyi, içmeyi terk değildir **23.08.2010**

Allahü teâlâ, îmân edenlere, senede bir ay Ramazân-ı şerîf ayında gündüzleri oruç tutmayı emretmiştir. Cenâb-ı Hak, bu emri sebepsiz vermemiştir. Oruç, insanlara hem maddî, hem de mânevî faydalar sağlamaktadır. Bütün bir sene, çeşitli yemekleri eritmek için, yorulan insan midesi ve bağırsakları, senede bir ay dinlenerek sağlığını korumuş olur. Bu maddî faydasıdır.

Mânevî faydası ise, oruç tutan bir insan, aç kalmış bir insanın çektiği ızdırâbı, bizzat hissederek fakîr insanlara yardım etmek ihtiyâcını duyar. Bu da, insanların birbirlerine yardım etmelerine sebep olur. Birbirlerine yardım eden insan topluluğu arasında ise, çekişmeler olmaz.

Ayrıca Allahü teâlânın emrini yerine getirmek için gündüzleri bir ay oruç tutan bir Müslümân, cenâb-ı Hakkın diğer emirlerini yerine getirme alışkanlığını da kazanır ve başka emirleri yapmaya istidât yani kabiliyet elde eder.

Oruç tutanın, yalnız mideyi dinlendirmeyi, perhîz yapmayı düşünmesi, orucun sahîh ve makbûl olmamasına sebep olur. Zira oruç, yalnız aç ve susuz durmaktan, zâhirî ve lüzûmsuz amellerden ibâret değildir.

Orucun, bâtinî birçok hükümleri ve faydaları da vardır. İlmi ve anlayışı yüksek olanlar, bedenî rûhun mekânı ve nefsin arzûlarının dönüp durduğu yer olduğunu bilirler. Nefsin, bedenî arzûları ne kadar çok olur ve bedene ne kadar gâlip gelirse, rûhun gelişmesi de, o kadar az ve hattâ hiç olmaz. Bütün dinlerde, nefsin arzûlarını yapmamak yani riyâzet çekmek, Allahü teâlâyâ yaklaşmaya vesîle olur diye bildirilmiştir. Riyâzet nefsin şehvetini kırar. Bunun için her dinde riyâzet çekmek, kıymetli tutulmuştur. Peygamber efendimiz; **(Oruç tutan kimse, yalan sözü terk etmezse, o kimsenin yiyip içmeyi terk etmesine Allahü teâlânın ihtiyâcı yoktur)** buyurmuştur.

Faydasız şeyler söylemek, Müslümânları gıybet etmek, orucun sevâbını giderir. Zahmet çekerek, sıkıntılara katlanarak ibâdet yapıp da, bunun sevâbını yok etmek, akıllı kimsenin yacağı iş değildir. Âdet üzere, alışkanlık ile namâz kılan ve oruç tutan çoktur. Fakat, dinin bildirdiği hudûdu gözetin, harâm ve şüphelilere düşmemeye dikkat eden ise, pek azdır.

Doğru ve hâlis ibâdet edenleri, âdet üzere, bozuk ibâdet edenlerden ayıran fark, Allahü teâlânın emirlerini gözetmektir. Çünkü, namâz ve orucun hâlisi de, bozuğu da görünüşte berâberdir. Sadece yeme-içmeyi terk ederek, yalandan, gıybetten uzaklaşılmayarak tutulan bir orucun, zâhirî ve lüzûmsuz bir amel olduğunu, İslâm âlimleri bildirmişlerdir.

Ancak oruç tutarken günâh işleyenler, benim orucumun kıymeti yok diyerek orucu terk etmemeli, oruca devâm etmeli, Allahü teâlâyâ yalvararak af dilemeli ve işledikleri günâhlardan yüz çevirmelidirler. Zâten oruca devâm etmek, insanı günâh işlemekten meneder.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“Allahü teâlâ, lutfederek, ihsân ederek, nefis îmân edip İslâmiyyete uymakla şereflenince, İslâm-ı hakîkîye kavuşulur ve îmânın hakîkati hâsıl olur. Bundan sonra yapılacak her iş, İslâmiyyetin hakîkati olur. Namâz kılınca, namâzın hakîkati kılınmış olur. Oruç tutunca, orucun hakîkati tutulmuş olur. İslâmiyyetin bütün hükümlerine uymak da, hep böyledir.”

Oruç, senede bir ay yani ramazân ayında, yalnız gündüzleri orucu bozan şeylerden uzaklaşmak demektir. Orucun, dünyâdaki faydalarından biri, insanlara açlığın ve susuzluğun ne demek olduğunu öğretmektir. Zira tok olan, hiçbir zamân açın hâlinde anlamaz ve ona merhamet etmez. Oruç, bundan başka, nefse hâkimiyeti de öğretir. Peygamber efendimiz; **(Bir kimse, ramazân ayında oruç tutmayı farz bilir, vazîfe bilir ve orucun sevâbını, Allahü teâlâdan beklerse, geçmiş günâhları affolur)** buyurmuştur.

Netice olarak, orucun Allahü teâlânın emri olduğuna inanmak ve sevâb beklemek lâzımdır. Günün uzun olmasından ve oruç tutmak güç olmasından şikâyet etmemek şarttır. Günün uzun olmasını, oruç tutmayanlar arasında güçlükle oruç tutmasını fırsat ve ganîmet bilmelidir.

Edebi gözetmeyen, rızâya kavuşamaz **29.08.2010**

İslâmiyyet insanlara ahlâkî ve insânî husûsları gâyet mantıkî bir tarzda öğretirken, onları hiçbir zamân yapamayacakları işlere zorlamamıştır. Aksine, onlara iyi ve râhat yaşamak için birçok imkânlar tanımıştır. Allahü teâlâ, insanların râhat ve mes'ûd yaşamasını istemekte ve bunun için de, insanların günâh işlememesini emretmektedir. Zira Müslüman, kendisinin dâimâ Allahü teâlânın huzûrunda olduğuna inanır ve bu sebeple günâh işlememeye, emredilenleri de yapmaya çalışır.

Ebü'l-Berekât Hakkârî hazretleri; "Edep, kulun, Allahü teâlâyâ karşı vazîfelerini, vakitlerini nasıl değerlendireceğini, haramlardan nasıl korunacağını bilmesidir" buyurmuştur.

İslâm dîni, edep, güzel ahlâk ve tevâzu dînidir. Edep de, bedenın kendisini Hak teâlânın irâdesine tâbi etmesidir. Hakkı kendi irâdesine tâbi etmemektir. Edep ve sevgi, kalbleri birleştirir. Din büyüklerine edep, saygı ve sevgi ile yaklaşan bir kimse, onların kalbinden gelen nûrlara ve böylece Allahü teâlânın rızâsına kavuşur.

Namâz kılmak, Allahü teâlânın huzûrunda durmak demektir. Namazda kalbin kötülüklerden temizleneceği, Kur'ân-ı kerîmde bildirilmektedir. Zira kötülüklerden temizlenmemiş bir kalb ile, Allahü teâlânın huzûrına çıkılmaz. Namazın büyük ve önemli bir ibâdet olduğu, şartlarının çokluğundan anlaşılmaktadır. Ayrıca, vâcibleri, sünnetleri, müstehabları, mekrûhları, müfsidleri de bunlara eklenirse, kulun Rabbinin huzûrunda nasıl bulunması lâzım geldiği daha iyi anlaşılır.

İnsan, âciz, güçsüz, zavallı bir mahlûktur. Her nefeste, kendisini yaratan Allahü teâlâyâ muhtaçtır. Bunun için namaz kılmak, kul ile Rabbinin ayıran ve kula haddini bildiren bir ibâdettir. İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyuruyor ki:

"Nice abdest alanlar vardır ki, abdesti güzel almaz ve nice namâz kılanlar vardır ki, hudû ve huşû ile kılmazlar. Eğer kendini karınca ısırılmış olsa, namâzı bırakıp o karınca ile meşgul olurlar. Hâlbuki Allahü teâlânın azametini bilenlerin, ellerini ve ayaklarını kesmiş olsalar hiç direnmezler. Zîrâ onların ibâdetleri Allahü teâlâ içindir. Allahü teâlânın huzûrunda duran kimse, Onun heybet ve azametini bildiği, tefekkür ettiği kadar huşû eder, korkar... Hükümdarlardan birinin huzûrunda bir kişiyi akrep sokar, o da sabreder, hükümdara hürmet için hiç hareket etmez. Ya heybet ve azamet sahibi olan Allahü teâlânın huzûrunda duranın hâli nasıl olmalıdır? Elbette Allahü teâlânın huzûrunda, daha ziyâde huzûr ve huşû gerektirmektedir."

Allahü teâlâyâ ve Onun Resûlüne karşı edebi takınarak huzûr ile ibâdet edenler ve haramlardan sakınanlar, yüksek derecelere, cenâb-ı Hakkın rızâsına kavuşurlar. Ebû Ali Dekkâk hazretleri anlatır:

"Vezirin birisi bir gün hükümdarın huzûrunda iken, orada bulunan hizmetçilerin birisinden bir ses duyar ve o tarafa bakar. Hükümdar da, vezirin kendisiyle ilgilenmeyip, başka bir yere baktığını görür. Vezir, bu durumu fark edince, o tarafa bakmasının, hükümdar tarafından yanlış anlaşılması için bakmasına devâm eder. Vezir, bundan sonraki toplantılarda da, hükümdarın huzûrunda bulunurken, hep bir yere bakar. Böylece hükümdar, vezirin bu hâlinin tabîi olduğunu, edepte kusûr etmediğini ve gözlerinde şaşılık bulunduğunu zanneder.

Edep ve korkuda, kendisi gibi mahluk olan birisinin huzûrunda, bu şekilde dikkatli olan bir kimsenin, kendisinin ve her şeyin sahibi, yaratıcı olan Allahü teâlânın huzûrunda nasıl durması gerektiğini, iyi düşünmesi lâzımdır."

Netice olarak insanın şerefi, kıymeti, ilmi ve edebi ile ölçülür. Allahü teâlâyâ karşı edebi gözetmeyen bir kimse, kullara karşı da edepli olamaz, onlara şefkat ve merhametle yaklaşamaz. Allahü teâlâyâ karşı edep ise, Onun emirlerini yapmak ve yasak ettiklerinden de sakınmaktır. Zira edebi olmayan ve gözetmeyen, Allahü teâlânın rızâsına kavuşamaz. Hiçbir bî edep yani edepsiz, Allahü teâlâyâ kavuşamamıştır...

Ticârette gâye, kâr etmektir **30.08.2010**

Dünyâ, lezzetlerine aldanmayanlara ni'met, ibâdet edenlere kazanç, ibret alanlara ise hikmet yeridir. Ölümden önce olan her şeye dünyâ denir. Bunlardan, ölümden sonra faydası olanlar, âhiretten sayılırlar. Çünkü dünyâ, âhiret için tarladır. Âhirete yaramayan dünyâlıklar, harâmlar, günâhlar ve mubâhların fazlası zararlıdır.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyuruyor ki:

“Aklı olan bir kimse, her gün, ortağı olan nefesine demelidir ki:

Benim sermâyem, yalnız ömrümdür. Başka bir şeyim yoktur. Bu sermâye, o kadar kıymetlidir ki, her çıkan nefes, hiçbir şeyle tekrâr ele geçemez ve nefesler de sayılıdır, azalmaktadır. Ömür bitince, ticâret sona erer. Ticârete sarılalım ki, vaktimiz azdır ve âhiret uzun ise de; orada ticâret ve kâr olmaz. Bu dünyâ günleri, o kadar kıymetlidir ki, ecel gelince, bir gün izin istenir, fakat ele geçmez. Bugün, bu ni'met elimizdedir. Aman nefsim, bu büyük sermâyeyi elden kaçırma! Sonra ağlamak, sızlamak, fayda vermez. Bugün, ecelin geldiğini ve sana, bir gün bağışladıklarını ve şimdi, o günde bulunduğunu farz et! O hâlde, bu günü elden kaçırmaktan dahâ büyük ziyân olur mu? Resûlullah efendimiz buyurdu ki; **(Yapacağın her işi, önce düşün, Allahü teâlânın râzı olduğu, izin verdiği bir iş ise, onu yap! Böyle değilse, o işten kaç!)**

Her gün yatarken, o gün yaptığı işler için nefsi hesâba çekmeli, sermâyeyi, kârdan ve zarardan ayırmalıdır. Sermâye farzlardır. Kâr da, sünnetler ve nâfilelerdir. Ziyân ise, günâhlardır. İnsan, ortağına aldanmamak için, onunla hesâplaştığı gibi, nefse karşı dahâ uyanık davranmak lâzımdır. Her mubâhı bile sormalı, bunu niçin yaptın demelidir. Zararlı bir şey yaptı ise, ödetmelidir.

İnsanlar, kendilerini hesâba çekmiyorlar. Eğer her günâh işledikte, odasına bir kum koysa, birkaç sene içinde oda kum ile dolar. Eğer, omuzlarımızdaki kâtib melekler, her günâhı yazmak için, bir kuruş isteseydi, malımızın hepsini vermemiz lâzım gelirdi. Hâlbuki, gafletle, çeşitli düşüncelerle, birkaç sübhânallah desek, tesbîhi alır, sayar, yüz kere söyledim deriz de, her gün boşuna, nice şeyler söyleriz, bunları saymayız. Saymış olsak, her gün, binleri aşar. Sonra da, terâzîde sevâb kefesinin ağır basacağını umarız.

Bir kimsenin dünyâ ticâreti, âhiret ticâretine mâni olursa, bu kimse bedbahttır, zavallıdır. Bir çömlek almak için, altın kupa verene ne denir? Dünyâ, saksı parçası gibidir. Hem kıymetsizdir, hem de çabuk kırılır. Âhiret ise, altından kupa gibidir ki, hem çok kıymetlidir, hem de dayanıklıdır, kırılmaz. Hattâ hiç tükenmez. Dünyâ ticâretinin âhirete yaraması için ve Cehenneme sürüklememesi için, çok uğraşmak lâzımdır. İnsanın sermâyesi, dîni ve âhiretidir. Bu sermâyeyi kaptırmamak için, çok uyanık olmak lâzımdır.

Sabâh namâzını kılmadan ve kitâp okuyup birkaç şey öğrenmeden işe gitmemeyi âdet edinmelidir. İhtiyâcı kadar dünyâlık kazanınca, âhireti kazanmakla meşgûl olmalıdır. Çünkü âhiret hayâtı sonsuzdur, ona ihtiyâç dahâ çoktur ve âhiret ticâretinde iflâs etmek üzeredir...”

İbâdet ve kazanç ilimlerini öğrenmek farzdır. Dahâ fazlasını öğrenmek efdaldır. Fıkıh öğrenmeyip, hadîs, tefsîr öğrenmek iflâs alâmetidir. Farzları tam yapmadığı hâlde, nâfilelerle derecesini yükseltmeye çalışan bir kimsenin hâli, sermayesi elinden çıktığı, iflâs ettiği hâlde, kâr peşinde koşan bir tüccârın hâline benzer. Sermâye olmadan kârı olur mu? Fudayl bin İyâd hazretleri her zaman farzların önemini anlatır ve; “Farzlar, insan için sermâye, nâfileler ise kâr ve kazanç gibidirler. Kâr, sermâye olduktan sonra meydana gelir” buyururdu.

Netice olarak bu dünyada her Müslüman, bir tüccâr gibidir. Fakat bugünün yani dünyanın değil, yarının yani âhiretin tüccârıdır. İmân edip Müslüman olan, dünya ve âhiret saâdetinin sermâyesini ele

geçirmiştir. Ancak ticârette gâye, kâr etmektir. Zira iflâs edene, akıllı tüccâr denmez. Fıkıh bilmeyen, İslâm ahlâkına, kul hakkına riâyet etmeyen, iflâs etmekten kurtulamaz...

“Affetmeyi seversin, beni de affet!”
05.09.2010

Allahü teâlâ kullarına ve bütün yarattıklarına karşı çok merhametlidir. Bilhassa kullarının günâhlarını affetmeyi çok sever. Bunun için, tekrar tekrar, kâfirlerin ve müslümanların dünyada iken şartlarına uygun olarak yapacakları tövbeleri kabûl edeceğini bildirmiştir. Allahü teâlâ buyuruyor ki:

(Eğer kulum, gökteki bulutlara kadar yükselecek günah işlese fakat benden ümidini kesmeyip, affını, mağfiret olunmasını dilese, onu affederim.)

Bir gün Peygamber efendimiz Eshâb-ı kirâma hitaben;

- Kul, bir günah işlediği zaman, işlediği bu günah amel defterine yazılır buyurdu. Orada hazır bulunanlardan birisi;

- Ya Resûlallah, o kimse tövbe ederse ne olur? diye sordu. Resûlullah efendimiz;

- Defterinden silinir buyurdu. O kimse;

- Peki tekrar günah işlerse ne olur diye sorunca;

- Tekrar yazılır buyurdular. Soruyu soran kimse;

- Tekrar tövbe ederse ne olur diye sorunca da;

- Tekrar silinir cevabını verdiler. Bunun üzerine o kimse;

- O günahın amel defterinden silinmesi ne zamana kadar devam eder? diye tekrar sordular. Bunun üzerine Resûlullah efendimiz:

- O kimse, günahından tamamen tövbe edip Allahü teâlâyâ yönelinceye kadar devam eder. Kul, istiğfardan usanmadıkça, Allahü teâlâ da mağfiret etmekten, affetmekten usanmaz buyurdular.

MECÛSİNİN İMAN ETMESİ

Bir Mecûsi, İbrahim aleyhisselâma misâfir olmak ister. İbrahim aleyhisselâm da;

- Seni misâfir eder, ağırlarım ama Müslüman olman şartıyla cevabını verir. Mecûsi, Müslüman olma şartını kabul etmez ve geri dönüp gider. Bunun üzerine Allahü teâlâ vahyederek; **(Neden o Mecûsiyi misâfir etmek için Müslüman olmasını şart koştun? Benim kullarıma yaptığım muameleye bakmadın mı? Yetmiş senedir bana imân etmediği halde, onun rızkını verdiğimi görmedin mi? Onu misâfir etseydin hayırlı olurdu)** buyurur.

Cenab-ı Hakkın bu emri üzerine İbrahim aleyhisselâm, Mecûsiyi arar bulur, evine getirir ve misâfir eder. Mecûsi bu hale hayret eder ve;

- Bu nasıl oldu, beni misâfirliğe nasıl kabul ettin, Müslüman olmam şartından niçin vazgeçtin diye sorar. İbrahim aleyhisselâm da cenâb-ı Hakkın emrini bildirir. Bunları dinleyen Mecûsi;

- Demek Allahü teâlâ benim hakkımda böyle emretti öyle mi! O halde bana İslamiyyeti öğret, ben Müslüman olacağım der ve Müslüman olur.

İsrail oğullarından bir kimse 40 sene eşkıyalık yapmıştı. Bir gün, yanında havarilerinden birisi ile yürümekte olan Hazret-i İsâ ile karşılaşır ve;

- Bu gelen İsâ aleyhisselâm, yanındaki de havarilerinden bir zat. Ben artık bunlara katılayım, diyerek arkalarından yürümeye başlar. Fakat İsâ aleyhisselâmın yanındaki havari;

- Bu eşkıya da nereden çıktı, benim yanımda yürüyecek adam mıdır ki, diyerek, ondan uzaklaşmaya çalışır. Eşkialık yapmış kimse de;

- Benim gibi günahkâr bir kimse, böyle mübarek kimselerle beraber olabilir mi diyerek kendi kendini yerer, zemmeder.

Havari durumunda olan kendini büyük, eşkıyalık yapmış olan da kendini hakir, zelil görür. Onların bu halini bilmekte ve görmekte olan Allahü teâlâ, İsâ aleyhisselâma vahyederek; **(Arkandan gelmekte olan o iki kimseye söyle, ikisinin de geçmişte yaptıklarını sildim. Yeniden amel etmeye başlasınlar!)** buyurur. Kendini büyük bildiği, kibirlendiği için havarinin ibâdetleri, kendini hakir, zelil gördüğü için de eşkıyanın günahları silinmiştir. İsâ aleyhisselâm durumu her ikisine de bildirir ve daha sonra eşkıyalıktan tövbe eden o kimseyi havarilerinin arasına alır...

Mutarrif bin Abdullah hazretleri, sık sık, Allahü teâlâyâ; "Allah'im, bizden râzı olmasan da, bizi affet. Çünkü efendi, kölesinden râzı olmasa da onu affeder" diye yalvarırdı. Netice olarak Allahü teâlâ, affedicidir ve affetmeyi sever. Şartlarına uygun olarak yapılan duâ ve tövbeleri kabul eder ve günahları da affeder. Peygamber efendimizin Kadir gecesinde okunmasını tavsiye ettiği şu duâyı çok okumalıdır: **(Allahümme inneke afüvvün kerimün tühıbbül afve fa'fü annî)** Anlamı: **(Ya Rabbi, sen affedicisin, kerimsin, affi seversin, beni de affeyle!)**

Seni de, yanındakileri de affettik
06.09.2010

Allahü teâlâ, kullarının günâhlarını affedicidir, kerîmdir, rahîmdir, lutfu, ihsânı boldur ve merhameti çoktur. Zümer sûresinin 53. âyetinde meâlen; **(Ey günâhı çok olan kullarım! Allahın rahmetinden ümmîdinizi kesmeyiniz. Allah, günâhların hepsini affeder. O, sonsuz magfiret ve nihâyetsiz merhamet sâhibidir)** buyurulmaktadır. Peygamber efendimiz de; **(Allahü teâlâ merhameti yüz parçaya ayırdı. Doksan dokuzunu kendi katında alıyordu. Yeryüzüne bir tek parça indirdi. Bu bir parça yüzünden mahlûkât, yaratıklar birbirine merhamet ederler)** buyurmuştur.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:
"Gençlikte Allahü teâlânın kahrından, azâbından korkmak, titremek lâzımdır. İhtiyarlıkta affına, merhametine sığınmalıdır."

Resûlullah efendimizin mübarek torunu hazret-i Hüseyin misâfirleri ile sofrada oturmuşlardı. Kölesi bir kap sıcak yemek ile gelirken ayağı yere takılıp, elindeki yemeği hazret-i Hüseyin'in mübarek başına döktü. Kölesini terbiye için yüzüne sert bakınca, kölesi, Âl-i imrân sûresinin 134. âyetinin **(Gadab etmezler...)** kısmını okudu. Bunun üzerine hazret-i Hüseyin;

- Gadabımı, öfkemi terk ettim, buyurdu. Köle, aynı âyet-i kerimenin, **(İnsanlardan kusûrlu olanları affederler...)** kısmını okudu. Hazret-i Hüseyin;

- Affettim buyurdu. Bunun üzerine köle, âyet-i kerimenin, **(Allahü teâlâ ihsân edenleri sever...)** kısmını da okudu. Hazret-i Hüseyin de;

- Seni kölelikten azâd ettim, istediğin yere gidebilirsin, buyurdu.

BİR ZENGİNİN SALİH KÖLESİ...

Vaktiyle gece-gündüz içki içen zengin bir kimse vardı. Bir gün yine içki meclisini kurar ve kölesine dört dirhem vererek meyve ve benzeri şeyler almasını söyler. Köle dört dirhemi alıp, istenilen şeyleri almak için çarşıya çıkar. Yolda din büyüklerinde Mansur bin Ammar hazretlerini, yoksul bir kimse için yardım toplamakta olduğunu görür. Oraya doğru yaklaşır. Mansur bin Ammar hazretleri;

- Kim bu yoksul kimseye dört dirhem verirse, ona dört tane dua edeceğim, buyurur. Bunları işiten köle, elindeki dört dirhemi de o yoksul kimseye verir. Bunun üzerine Mansur bin Ammar hazretleri;

- Ne istiyorsan, isteğini söyle, o isteğinin olması için dua edeceğim buyurur. Köle;

- Ben köleyim. Kölelikten kurtulup, hürriyetime kavuşmak istiyorum der. Bu hususta dua edilir. İkinci isteği sorulunca köle;

- Bu dört dirhemini yerine tekrar dört dirhemim olsun isterim der ve gerekli dua yapılır. Üçüncü isteği sorulunca;

- Benim şu andaki sahibim, efendim fasık bir kimsedir. Onun tevbe edip bu günahlardan kurtulmasını istiyorum der ve bu hususta da dua edilir. Dördüncü isteği sorulduğu zaman köle;

- Allahü teâlânın, beni, efendimi sizi ve burada bulunanları affetmesini istiyorum der ve bu hususta da Mansur bin Ammar hazretleri dua ederler.

Köle, elindeki dört dirhemi dört dua karşılığında verdiği için, eli boş olarak efendisinin yanına gelir ve olanları olduğu gibi anlatır. Efendisi;

- İlk olarak ne istedin diye sorar. Köle;

- Hürriyetimi istedim deyince efendisi;

- Seni azad ettim, artık hürsün, ikinci olarak ne istedin diye sorar. Köle;

- Verdiğim dört dirhemini yerine dört dirhemimin olmasını deyince efendisi;

- Peki al sana dört bin dirhem, üçüncü olarak ne istedin der. Köle;

- Senin bu halden tevbe etmeni istedim deyince efendisi;

- Artık içki içmeyeceğim, şimdiye kadar olanlar için de tevbe ettim ve iyi bir Müsüman olmak için çalışacağım, dördüncü olarak ne istedin deyince köle;

- Allahü teâlânın, beni, seni ve hepimizi affetmesini istedim der. Bunları işiten efendisi,

- İşte bu benim elimde değil der. Gece bu şahıs bir rü'ya görür. Rü'yasında kendisine; **“Sen elinden gelen üç şeyi yaparsın da, bizim her şeye gücümüz yettiği halde o bir şartı yapmaz mıyız! Seni de, köleni de, yanındakileri de, Mansur bin Ammar’ı ve orada bulunanları da affettik”** buyrulur.

Netice olarak iyilik yapana iyilik etmeli, kötülük edeni de affetmelidir. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Sana darılana git, barış! Zulüm yapanı affet. Kötülük yapana iyilik et!)

Başkalarının ayıplarını araştırmayınız!

12.09.2010

Müslümânların ayıplarını örtmek, gizli günâhlarını yaymamak ve kusûrlarını affetmek çok sevâptır. Uzun bir hadis-i şerifin sonunda; **(Bir kimse bir Müslümânın ayıbını, kusûrunu örterse, Allahü teâlâ, kıyâmet günü onun ayıplarını, kabâhatlerini örter)** buyurulmuştur.

Bunun için kimsenin ayıbına, kusûruna bakmamalı, kendi ayıplarını görmelidir. Kendini hiçbir Müslümândan üstün bilmemelidir. Her Müslümânı kendinden üstün tutmalıdır ve herhangi bir Müslümânı görünce, kendi saâdetinin, onun duâsını almakta olabileceğine inanmalıdır. Kendinde hakkı bulunanların kölesi gibi olmalıdır. Kimseyi gıybet etmemeli ve gıybet yapana mâni olmalıdır. İyi kimseler yani sâlih Müslümanlar, insanların kusûrlarını, ayıplarını araştırmazlar ve gördükleri hataları, kusûrları da örterler. Peygamber efendimiz; **(Kim insanların ayıplarını, kusûrlarını örterse, Allahü teâlâ da, onun ayıplarını, kusûrlarını örter)** buyurmuştur.

İnsanın ayıplarını araştıranlar, dost değil düşmandırlar. Çünkü düşman, insanın ayıplarını arayıp, yüzüne çarpar. İyi kimseler ise, insanın ayıplarını pek görmezler. Birisi İbrâhîm bin Edhem

hazretlerine, ayıbını, kusûrunu bildirmesi için yalvarınca; “Seni kendime dost edindim. Her hâlin ve hareketlerin, bana güzel görünüyor. Ayıbını başkalarına sor” buyurmuştur.

Kendi kusûrlarını araştırıp düzeltmeye çalışan bir kimse, başkalarının ayıplarını görmeye vakit bulamaz. Hep, kendinden dahâ iyi olan Müslümânları görür. Yanî her gördüğü Müslümânı kendinden dahâ iyi bulur. Ebû Saîd-i Arâbî hazretlerine, iyi bir Müslüman nasıl olur diye suâl ettiklerinde, cevabında; “Hâdiselerin değişmesi, ahlâklarını değiştirmez. Başkalarının ayıplarına bakmazlar. Dâimâ, kendi ayıplarını, kusûrlarını görürler. Kendilerini hiçbir Müslümândan üstün bilmezler. Hepsini kendinden üstün görürler” buyurmuştur.

İyi bir Müslüman, başkasında bir ayıb, kusûr görünce, bunu kendinde arar, kendinde bulunca, bundan kurtulmaya çalışır. Böyle yapmak, kötü huylardan kurtulmanın ilâçlarındandır. Zaten; **(Mü'min mü'minin aynasıdır)** hadîs-i şerîfinin ma'nâsı da budur. Yanî, başkasının ayıplarında, kusûrlarında, kendi ayıbını, kusûrunu görmektir.

Din büyükleri ile görüşmekten maksat, kişinin kendi ayıplarını, kusûrlarını anlaması ve gizli kötülüklerini meydâna çıkarması içindir. Tasavvuf yolunda olmaktan maksat da, kişinin kendi nefsinin ayıplarını, kusûrlarını anlaması, İslâmiyyetin emir ve yasaklarına uymakta kolaylık, lezzet hâsıl olması ve gizli olan şirkten, küfürden kurtulması içindir.

Bu sebeple, herhangi bir Müslümânın ayıbını, kusûrunu meydâna çıkarmamalı, kimsenin gizli hâllerini araştırmamalıdır. Peygamber efendimiz buyurdu ki:

(Mirâc gecesi birtakım insanlar gördüm ki, çok fecî ve elîm bir şekilde kendi kendilerine azâb ederler. Cebrâîl aleyhisselâma sordum ki, yâ Cebrâîl, bunların günâhı nedir? Niçin böyle kendi kendilerine azâb ederler? Cebrâîl aleyhisselâm dedi ki, bunlar başkalarının ayıplarını meydâna çıkaranlardır.)

Mûsâ aleyhisselâm, Tûr-i Sînâ'da Allahü teâlâyâ; “Yâ Rabbî! Başkalarının ayıplarını meydâna çıkaranların cezâsı nedir?” diye arz edince, cenâb-ı Hak; **(Tövbesiz giderlerse, yerleri Cehennemdir)** buyurmuştur.

Netice olarak her Müslümânın, Resûlullah efendimizin hattâ, Allahü teâlânın ahlâkı ile ahlâklanması lâzımdır. Çünkü Resûlullah efendimiz; **(Allahü teâlânın ahlâkı ile huylanınız!)** buyurmuştur.

Allahü teâlânın sıfatlarından biri, Settâr yanî günâhları örtücüdür. Her Müslümânın da din kardeşinin ayıbını, kusûrunu örtmesi lâzımdır. Allahü teâlâ, kullarının günâhlarını affedicidir. Müslümânlar da, birbirlerinin kusûrlarını, kabâhatlerini affetmelidir. Her Müslümânın bunları öğrenmesi ve bunlar gibi ahlâklanması lâzımdır. Böylece, dünyâ ve âhiret felâketlerinden kurtulmak nasîb olur. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Kendi nefislerinizin ayıplarını araştırınız, başkalarının ayıplarını araştırmayınız!)

İslâmiyyeti bilen, zararlardan kurtulur
13.09.2010

İbâdet, Allahü teâlânın varlığını, gönderdiği Peygamberini, âhiretteki nimetleri ve azâbları tasdik etmekle, inanmakla başlar. Bunlara inanmakla ve ibâdetleri yapmakla, üç şey hâsıl olur:

Birincisi, insan, şehvetine uymaktan kurtulur. Kalb, rûh temizlenir.

İkincisi, insanda, his organları ile hâsıl olan bilgilerle ilgisi olmayan başka bilgiler, zevkler hâsıl olur.

Üçüncüsü, iyilere nimetler, kötülük yapanlara azâb yapılacağı düşünülünce, insanlar arasında adâlet hâsıl olur.

Dînini iyi bilen, seven, kadın, erkek her Müslüman, bütün hareketlerinde İslâmiyyete uyarak, hem kendilerine, hem de âile, akrabâ ve bütün mahlûklara hayırlı ve faydalı olur. Bunun için dînini iyi bilen ve her hareketi, bilgisine uygun olan sâlih kimselerle görüşmeli, günâh işleyen, Allahü teâlânın emir ve

yasaklarına uymayıp, yalnız söz ile Müslümânları okşayan, avutan yalancılardan, câhillerden uzak olmalıdır. İslâmiyeti, dînini iyi bilen ve âhireti düşünen doğru âlimlere sorup öğrenmelidir. İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“Ehl-i sünnet âlimlerinin anladıkları mânâlar doğrudur, kıymetlidir. Bunlara uymayanlar kıymetsizdir. Çünkü bu mânâları, Eshâb-ı kirâmın ve Selef-i sâlihînin eserlerini inceleyerek elde etmişlerdir. Kurtuluş yolunu, bozuklarından, sapıklarından ayıran onlardır. Onların hidâyet ışıkları olmasaydı bizler doğru yolu bulamazdık. Doğruyu bozuk olanlardan ayırmasalardı, bizler, taşkınlık ve azgınlık uçurumlarına düşerdik. İslâmiyeti bozulmaktan koruyan, her yere yayan, onların çalışmasıdır. İnsanları kurtuluş yoluna kavuşturan onlardır. Onlara uyan kurtulur, saâdete kavuşur. Onların yolundan ayrılan, saptır, herkesi de saptır.”

Bir gayr-i müslim, Müslümân olursa, Cehenneme girmekten kurtulur, günâhsız temiz bir Müslümân olur. Dünyâda bir insanın Müslümân olup olmadığı, zarûret olmadan, açık olarak söylediği sözlerinden ve işlerinden anlaşılır. Bu insanın âhirete îmânlı gidip gitmediği, son nefesinde belli olur. Büyük günâh işlemiş olan erkek veya kadın bir Müslümân, tövbe ederse, günâhları, muhakkak affolur, günâhsız tertemiz olur. İmânı doğru olan bir Müslümanın ibâdetinde gevşeklik olursa, tövbe etmese bile, affedilebilir. Affedilmese bile, azâb çekdikten sonra, Cehennemden kurtulur.

Dînini bilen, iyi anlayan bir Müslümân, kötü yollara sapmaz ve kötü kimselere de aldanmaz. Dînini bilmediği için aldanmış bir kimse, Cehennemden kurtulamayacaktır. Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarından dinini doğru olarak öğrenmeyenler, bid’at ve dalâlet sellerine yakalanıp boğulur, dünyâ ve âhiret felâketlerine sürüklenirler. Ancak, hakkı bilenler, bid’at sahiplerine aldanmaktan kurtulur. Hakkı bilmeyenlerin, bunların dalâlet girdâblarına, tuzaklarına düşmemeleri ise, imkânsız gibidir.

Şunu da unutmamalıdır ki, âhirette Allahü teâlânın rahmetine kavuşabilmek için, îmân ile ölmek lâzımdır. Kur’ân-ı kerîmde ve hadîs-i şerîflerde açık olarak bildirilenlere uygun îmânı olmayan, harâmlardan sakınmayan ve İslâmın beş şartını yapmaya ehemmiyet vermeyen bir kimse, rahmete kavuşamaz. Ehl-i sünnet itikâdında olmayana Bid’at ehli denir. Bunun yaptığı ibâdetleri, sahîh olup, borçtan, azâbından kurtulur ise de, va’dedilmiş olan sevâplarına kavuşamaz. Âhirette, dünyâda yapmış olduğu iyiliklerin, hayrât ve hasenâtının karşılığına kavuşamayacaktır. Dünyâdaki iyiliklerinin karşılıklarına kavuşmak isteyen, hemen tövbe etmesi, îmânını düzeltmesi lâzımdır.

Netice olarak, neyin faydalı neyin zararlı olduğunu ayıran İslâmiyettir. İnsanlar faydalı sanır, zararlı olabilir. Zararlı sanır faydalı olabilir. Allahü teâlâ bildirmeseydi, insanlar bilemezdi. İslâmiyeti bilen, dünyanın zararlarından kurtulur. Ebû Abdullah Mağribî hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Bir kimse, samîmî olarak, dünyâdan yüz çevirir, Allahü teâlâyâ yönelirse, o kimse, dünyânın şerrinden ve âfetlerinden, sıkıntılarından emin olur, kurtulur.”

Allahü teâlâ beğensin diye yapmalı 19.09.2010

Bir şeyi olduğunun tersine göstermeye riyâ yani gösteriş denir. Âhiret yolunda olduğunun göstererek, dünyâ arzûlarına kavuşmak, dünyâ kazancına dîni âlet etmek demektir. Sözleri veya ibâdetleri riyâ ile olan kimsenin, din bilgisi varsa, buna münâfık denir. Din bilgisi yoksa, buna din yobazı denir.

Riyânın zıddına, aksine, ihlâs denir. İhlâs, dünyâ faydalarını düşünmeyip ibâdetlerini yalnız Allahü teâlânın rızâsı için yapmaktır. İhlâs sâhibi, ibâdet yaparken başkalarına göstermeyi düşünmez. Bunun ibâdetlerini başkalarının görmesi, ihlâsına zarar vermez. Hadîs-i şerîfte; **(Allahü teâlâyı görür gibi ibâdet et! Sen görmüyor isen de, O, seni görmektedir)** buyruldu.

Başkalarının sevgisine ve övmelerine kavuşmak için, dünyâ işleri ile, onlara iyilik yapmak da, riyâ olur. İbâdet ile olan riyâ bundan daha fenâdır, kötüdür. Allahü teâlânın rızâsını hiç düşünmeden yapılan riyâ ise, hepsinden daha kötüdür.

İbâdet yaparak Allahü teâlâdan dünyâ menfaatlerini istemek, riyâ olmaz. Yağmur duâsına çıkmak, istihâre yapmak böyledir. Ücret ile imâmlık, hatîblik, öğretmenlik yapmak, sıkıntıdan, hastalıktan ve fakîrlikten kurtulmak için âyet-i kerîmeler okumak da, böyledir denildi. Bunlarda hem ibâdet, hem de

menfaat niyyetleri bulunmaktadır. Ticâret maksadı ile hacca gitmek de böyledir. İbâdet niyyeti hiç bulunmazsa riyâ olurlar. İbâdet niyyeti çok olursa, sevâb hâsıl olur.

Bir kimse, ibâdetlerini başkalarına göstermek, onlara öğretmek ve teşvîk etmek niyyeti ile yaparsa, riyâ olmaz ve çok sevâb olur. Ramazân orucunu tutmakta riyâ olmaz. Allahü teâlânın rızâsı için namâza başlayıp, sonradan hâsıl olan riyânın zararı olmaz.

Riyâ ile yapılan farzlar sahîh olur. İbâdet borcu ödenmiş olur ise de, sevâbı olmaz. Et ihtiyâcını karşılamak niyyeti ile, kurban kesmek câiz olmaz. Allahü teâlâ için ve bir insan için birlikte niyyet ederek kurban kesmek de, câiz değildir.

Riyâdan korkarak ibâdeti terk etmek câiz değildir. Bir kimse, Allahü teâlânın rızâsı için namâza durup, namâzı bitirinceye kadar hep dünyâ işlerini düşünürse, namâzı sahîh olur.

Şöhret için vaaz vermek, nasîhat etmek, kitâp yazmak riyâ olur. Münâkaşa etmek, başkalarından üstün görünmek ve övünmek için ilim öğrenmek de, riyâ olur. Dünyâlık elde etmek, yani mal, mevki elde etmek için ilim öğrenmek de, riyâ olur. Riyâ harâmdır. Allahü teâlâ için olan ilim, Allahü teâlâdan korkmayı arttırır, kendi ayıplarını görmeye sebep olur ve şeytânın aldatmasına mâni olur.

İbâdetde esâs olan, kalbini tamâmiyle Allahü teâlâyâ bağlamaktır. İbâdet, bir âdet olarak değil, Allahü teâlânın huzûruna çıkıp, Ona can ve gönülden şükretmek, Ona yalvarmak için yapılmaktadır. Riyâ, gösteriş olarak yapılan bir ibâdeti Allahü teâlâ kabûl etmez. Kur'ân-ı kerîmde Mâ'ûn sûresinde meâlen; **(Ey Resûlüm, kıyâmet gününü inkâr eden, yetimi sertlik ve sitemle defedip hakkını gasbeden, fakîri doyurmayan ve başkalarını da fakîre iyiliğe teşvîk etmeyen o kimseyi gördün mü? Namâzlarını gaflet ile kılanlara ve riyâ, gösteriş yapanlara ve zekâtı vermeyenlere şiddetli azâb vardır)** buyurulmaktadır.

Netice olarak Allahü teâlâ, bu dünyâda kendi rızâsı için yapılan her ibâdeti ve ameli kabul etmektedir. İnsanlara gösteriş için ve insânlara yaranmak için yapılanları ise kabûl etmez. Bunun için bütün ibâdetler, ameller, işler ve her türlü davranışların hâlis yani ihlâs ile yapılması lâzımdır. Çünkü Âhirette, Allahü teâlânın rızâsı için yapılan ibâdetlerin dışındakiler, mizâna konulmayacak, hesaba dahil edilmeyecek, icraatın dışında kalacak ve hiçbirisi kabul edilmeyecektir. Onun için, az fakat dürüst olanı yani rızâ-i ilâhi için olanı yapmak lâzımdır. En mühim olan şey, Allahü teâlânın rızâsıdır. Ahmet'e çalışıp da, Mehmet'ten ücret beklenmez. Kime çalışıldıysa, ücret oradan alınır. Yaptıklarımızı, insanlar görsün de, ne güzel yaptı desinler diye değil, Allahü teâlâ beğensin diye yapmalıdır...

İnsân, her ân yaratanına muhtâttır **20.09.2010**

İnsan demek, muhtâç demektir. Değil insanlar, her mahlûk muhtâttır. Hattâ, insanın iyiliği, güzelliği, muhtâç olmasından ileri gelmektedir. İnsanın kulluk yapması, gönlü kırık olması, hep bu ihtiyâcındandır. İnsan muhtâç olmasaydı, âsî, taşkın, azgın olurdu. İkrâ sûresindeki âyet-i kerîmede meâlen; **(İnsan, ihtiyâcsız olunca, elbette azar!)** buyuruldu.

Sonradan yaratılan her mahlûk, gerek asıl ve değişen sıfatlar olsun ve gerekse âlemler, akıllar, var olmakta, varlıkta kalmakta her ân ve her bakımdan Allahü teâlâyâ muhtâttır. Allahü teâlâ ise, hiç kimseye ve hiçbir varlığa muhtâç değildir. Seyfeddîn-i Fârûkî hazretleri; "İnsan muhtâç ve zayıf bir varlıktır. Ne dünyânın elem ve acılarına, ne de âhiretin sıkıntı ve meşakkatlerine güçleri yetmez" buyurmuştur.

Hiçbir şeye muhtâç olmayan, bütün noksanlıklardan uzak olan Allahü teâlâyâ imân etmek yani hakîki bir Müslümân olabilmek için, Ehl-i sünnet âlimlerinin bildirdikleri gibi imân etmek ve ibâdetleri de doğru olarak ihlâs ile yapmak lâzımdır. Allahü teâlâ doğru ve ihlâs ile ibâdet yapanları seveceğini, bunların kalblerine dünyâda nûrlar vereceğini, âhirette de iyilik vereceğini vâdetmiştir.

İbâdet, emirleri yapmak, takvâ ise harâmlardan, yasak edilmiş olanlardan sakınmak demektir. İbâdetlerin doğru olması için, nasıl yapılacaklarını öğrenmek ve öğrendiklerine uygun olarak yapmak lâzımdır.

İhlâs, gerek beden ile, gerek mal ile yapılan farz veyâ nâfile bütün ibâdetleri, meselâ hayrât ve hasenât yapmayı, Müslümânları sevindirmeyi, onları sıkıntıdan kurtarmayı, zikri, istiğfârı Allah rızâsı için yapmaktır. Mal, mevki, hürmet, şöhrat kazanmak için yapılan ibâdetde ihlâs olmaz, riyâ olur. Böyle ibâdetle sevâp verilmez, günâh olur, azâb yapılır. Peygamber efendimiz;

- **Küçük şirkten korununuz!** buyurunca;

- Küçük şirk nedir? diye soruldu. Cevaplarında;

- **Riyâdır** buyurdular. Yani başkasına göstermek için ibâdet etmektir.

Eşbâh kitabında buyuruluyor ki:

“Bir ibâdetle sevâp hâsıl olması için, bu ibâdetin sahîh olması şart değildir. Hâlis niyyet edilmesi şarttır. Hâlis niyyet ederek yapılan bir ibâdet, bilmeyerek fâsit olursa, bozulursa sahîh olmaz. Fakat niyyet edildiği için, çok sevâp hâsıl olur. Meselâ, abdestli olduğunu zannederek, abdestsiz kılınan namâz sahîh olmaz. Fakat, niyyetine karşılık çok sevâp verilir. Necis, pis olduğunu bilmediği suyu, temiz zannederek, bununla abdest alıp kılınan namâzın şartı noksan olduğu için sahîh olmaz ise de, niyyet mevcûd olduğu için sevâp verilir. Şartlarına uygun olduğu için sahîh olan bir namâz, riyâ ile, gösteriş için kılınırsa, sevâp hâsıl olmaz.”

Netice olarak Allahü teâlâ, her şeyi ve bütün varlıkları çok güzel yaratmıştır. Her şey Onun emrinde, kudreti altındadır. İnsanın, inanmaktan ve itaat etmekten başka çaresi yoktur. Çünkü insân, her an, her saniye Allahü teâlâyâ, Onun varlığına muhtâctır. Bu sebeple namaz Allah için kılınmalı, yemek Allah için yenmeli, evlenmek Allah için, İslâma uymak için olmalı, konuşmak ve dinlemek de Allah için olmalıdır. Bu yapılan amel ve ibâdetlerin içine bir parça dünyâ karışırsa, zemzeme necâset karıştırmak gibi olur. Zira dünyâ sevgisi leş; İslâmiyet, ibâdet ise zemzem gibi, misk gibidir. Bu temizliğe, bu zemzeme, bu güzelliğe pislik bulaştırmamalıdır. Kendimizden konuştuğumuz müddetçe, kendimiz var olduğumuz müddetçe bu zemzem içilmez. Dünyâ çöp yığını gibidir ve orada, kediler, köpekler hırлаşmaktadırlar. Zira hadîs-i şerîfte; **(Eddünyâ cîfetün talibühâ kilâbün yani Dünyâ çöplüktür, tâlipleri ise köpeklerdir)** buyurulmuştur.

Bu sebeple insân, düşmanını iyi tanımalıdır. İnsânın en büyük düşmanı, kendi nefsidir, nefesine tâbi olmasıdır. Düşmanı dışarıda değil, içeride aramalıdır. Nefse karşı gelmek, ona uymamak için her sabah Kur’ân-ı kerîm ve bir miktar da kendimize lâzım olan ilmihâl bilgilerini okumalıdır. Çünkü bunlar, rûhun gıdâsıdır ve o günün de gıdâsı olurlar.

Mesûd, mutlu olabilmek için **26.09.2010**

Dünyâdaki bütün insânlar mesûd, mutlu olmak ister ama mesûd olanı, pek azdır. Çünkü saâdetin, mutlu olmanın neden ibâret olduğu bilinmiyor. Asıl iş, saâdetin, mesûd olmanın ne olduğunu bilmektedir.

İnsanın dünyâda ve âhirette mesûd, mutlu olması için, sahibine, yaratanına imân etmesi yani müslümân olması lâzımdır. Dünyâda mesûd olmak, râhat yaşamak demektir. Âhirette mesûd olmak ise, Cennete gitmektir. Allahü teâlâ, kullarına çok acıdığı için, mesûd olmak yolunu, Peygamberler vâsıtası ile kullarına bildirmiştir. Çünkü insanlar, bu saâdet yolunu, kendi akılları ile bulamazlar. Hiçbir Peygamber kendi aklından birşey söylememiş, hepsi, Allahü teâlânın bildirdiği şeyleri söylemişlerdir. Saâdet, âhîret ve dünyâ saâdeti olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır. Dünyâ saâdeti için söz söyleyenler, kitâp yazarlar ve bunları dikkatle okuyanlar, dinleyenler çoktur. Âhîret saâdeti hakkında ise, Allahü teâlânın kitabı Kur’ân-ı kerîm, Peygamber efendimizin sözleri olan hadîs-i şerîfler ve din âlimlerinin binlerce kitâpları vardır.

İslâm dîni, Allahü teâlânın, Cebrâîl ismindeki melek vâsıtası ile, sevgili Peygamberi Muhammed aleyhisselâma gönderdiği, insanların, dünyâda ve âhirette râhat ve mesûd olmalarını sağlayan, usûl ve kâidelerdir. Bütün üstünlükler, faydalı şeyler, islâmiyyetin içindedir. Eski dinlerin, görünür, görünmez bütün iyiliklerini, islâmiyyet, kendinde toplamıştır.

Yaratılışında kusûrsuz olanlar, İslâmiyeti reddetmez ve nefret etmez. İslâmiyetin içinde hiçbir zarâr yoktur. İslâmiyetin dışında da hiçbir menfât yoktur ve olamaz. İslâmiyetin dışında bir fayda, menfât düşünmek, serâptan şarâp beklemek gibidir. İslâmiyet, insanların birbirlerini sevmelerini, yardımlaşmalarını, kardeşçe yaşamalarını, memleketleri imâr etmelerini, insanları refaha kavuşturmayı emretmekte, Allahü teâlânın emirlerine saygı göstermeyi, mahlûklara merhameti, vatanını sevmeyi istemektedir. İslâmiyet, nefsin kötülüklerden temizlenmesini temîn etmekte, kötü huyları, iyi huylardan ayırmaktadır. İyi huylu olmayı emredip, kötü huyları, şiddetle ret ve yasak etmektedir. Tenbelliği, boş vakit geçirmeyi reddeder. İnsanların yardımlaşmasını, birbirlerine hizmet etmesini ehemmiyetle istemektedir. Fertlerin, evlâdın, âilenin, milletlerin haklarını ve vazîfelerini öğretmekte, dirilere, geçmişlere, geleceklere, herkese karşı bir hak ve mesûliyet gözetmektedir. Kısaca İslâmiyet, dünyâ ve âhîret saâdetini birlikte bildirmektedir.

Muhammed Ma'sûm Fârûkî hazretleri buyuruyor ki:

"Allahü teâlâ, insanları başı boş bırakmadı. Her istediklerini yapmaya izin vermedi. Râhat ve huzûr içinde yaşamaları ve sonsuz saâdete kavuşmaları için arzûlarını ve zevklerini kullanma yollarını gösterdi. Dünyâ ve âhîret saâdetine sebep olan faydalı şeyleri yapmalarını emretti, zararlı şeyleri yapmalarını yasak etti. Bu emir ve yasaklara İslâmiyet denir. Saâdete kavuşmak isteyen, İslâmiyete uymaya mecbûrdur. Zira İslâmiyete uyan, mesûd olur ve râhat eder."

Netice olarak, mesûd olmak isteyen bir kimse, Allahü teâlânın varlığına imân edip, Onun gönderdiği emir ve yasaklara uyması lâzımdır. Ehl-i sünnet âlimlerinin kitâplarından doğru bilgileri ve Muhammed aleyhisselâmın hayâtını, güzel ahlâkını öğrenen kimsenin, imânı kuvvetlenir. Ahlâk bilgilerini öğrenen, iyi, kötü huyları, faydalı, zararlı işleri anlar ve iyi işleri yaparak, dünyâda olgun, kıymetli bir insân olur. Böyle bir kimsenin işleri muntazam ve kolaylıkla hâsıl olur. Dünyâda râhat ve huzûr içinde yaşar, âhîrette de ebedi saâdete kavuşur. Saâdete kavuşmak için, öncelikle imân etmeli ve Muhammed aleyhisselâmın hayâtını, ahlâkını, bildirdiklerini öğrenerek iyi huylu insan olmalıdır. Bu ise, fıkıh ve ahlâk ilimlerini öğrenmek ve bunlara uymakla olur. Bu ikisini elde eden kimse, Allahü teâlânın rızâsına, sevgisine kavuşur, dünyâda da, âhîrette de mesûd, bahtiyâr olur.

İnsan, her zaman muhtâçtır **27.09.2010**

İnsan, yok iken sonradan yaratılmış, zayıf, muhtâç, ayıplı ve kusûrlu bir varlıktır. Allahü teâlâ ise, hep vardır ve var olması için de hiçbir şeye muhtâç değildir. Ayıplardan, kusûrlardan, uzaktır ve bütün üstünlüklerin de sâhibidir. Yaratılan her mahlûk, her ân ve her bakımdan Allahü teâlâyâ muhtâçtır. O ise, hiç kimseye ve hiçbir bakımdan muhtâç değildir.

Her bakımdan muhtâç olarak yaratılan insânın, dünyâ, kabir ve âhîret olmak üzere üç türlü hayâtı vardır. İnsân dünyâda iken, bedeni rûhu ile birliktedir. İnsâna hayât, canlılık veren rûhdur. Rûh bedenden ayrılınca, insan ölür. Beden mezârdâ çürüyüp, toprak olunca veyâ yanıp kül olunca, yâhut yırtıcı hayvan yiyip yok olunca rûh yok olmaz, kabir hayâtı başlar. Kabir hayâtında his vardır fakat hareket yoktur.

Kıyâmette yeniden diriltilince yani âhîret hayâtı başlayınca, bir beden yaratılıp, rûh ile bu beden birlikte Cennette veyâ Cehennemde sonsuz olarak yaşarlar. İnsan bu üç hâlde de, var olması ve varlıkta kalabilmesi için, hep Allahü teâlâyâ muhtâçtır.

Allahü teâlâ, insanları zayıf ve muhtâç yarattı. Giyecek, yiyecek, barınacak, düşmandan korunmak gibi ve dahâ nice şeylere muhtâçtırlar. Bir kimse, kendi ihtiyaçlarını tek başına hâzırlıyamaz ve buna ömrü de yetmez. İnsanların ortaklaşa çalışmaları, birlikte yaşamaları lâzımdır. Biri yaptığı âleti başkasına verir. Ondandır, kendine lâzım olan başka birşey alır. Bu ortaklık ihtiyâcına; "İnsan medenî olarak yaratılmıştır" denir. Medenî yani birlikte yaşayabilmek için, adâlet lâzımdır. Çünkü herkes muhtâç olduğuna kavuşmak ister. Bu arzûya, şehvet denir. Arzû ettiğini başkası alırsa, alana kızar ve aralarında çekişme, zulüm, işkence başlar. Topluluk parçalanır. Toplulukta adâleti sağlamak için, bilinmesi ve uyulması gerekenleri, insanların üstünde bir âdil varlığın bildirmesi lâzımdır. Bu varlık da, her şeyin sahibi, yaratıcı olan Allahü teâlâdır. Allahü teâlânın bildirdiklerine uyana sevâb, uymıyana azâb olacağı bilinince, islâmiyetin bildirdikleri kuvvetli olur. Bunun için imân edilmesi ve ibâdet yapılması emrolundu. Hergün ibâdet yaparak, Allahü teâlâ hâtırlanır. İbâdet, Onun varlığını, Peygamberini, âhîrettteki ni'metleri ve azâbları tasdik etmekle, inanmakla başlar.

Allahü teâlâyâ ve bildirdiklerine inanmakla ve ibâdetleri yapmakla, üç şey hâsıl olmaktadır:

Birincisi, insan, şehvetine uymaktan kurtulur. Kalb, rûh temizlenir. Gazab edilmez, yani öfkelenilmez. Zira şehvet ve gazab, yaratana hâtırlamaya mâni olurlar.

İkincisi, insanda, maddeler üzerinde yapılan tecrübeler ile ve his organları ile hâsıl olan bilgilerle ilgisi olmayan başka bilgiler, zevkler hâsıl olur.

Üçüncüsü, iyilere ni'metler, kötülük yapanlara azâb yapılacağı düşünülünce, insanlar arasında adâlet hâsıl olur.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“Bütün varlıkların hülâsası, özü olan insan, eğlence için, oyun için, yiyip içmek, gezmek, yatmak, keyif sürmek için yaratılmadı. Kulluk vazifelerini yapmak için, Rabbine itâat, tevâzu, kuvvetsizliğini, ihtiyâcını göstermek, Ona sığınmak ve yalvarmak için yaratıldı. Muhammed aleyhisselâmın bildirdiği ibâdetlerin hepsi, insanlara faydalı şeylerdir. İnsanlara yaradığı için emir edilmiştir. Yoksa, hiçbir ibâdetin Allahü teâlâyâ faydası yoktur. Allahü teâlâ hiçbir şeye muhtâç olmadığı hâlde, kullarını emir ve yasaklar vermekle şereflendirdi. Her şeye muhtâç olan, biz kulların, bu büyük ihsâna, bol bol teşekkür etmemiz, bunun için de, emirleri yapmaya, cândan sarılmamız lâzımdır.”

Netice olarak, insan demek, muhtâç demektir. Değil insanlar, yaratılan her mahlûk muhtâçtır. Hattâ, insanın iyiliği, güzelliği, muhtâç olmasından ileri gelmektedir. İnsanın kulluk yapması, gönlü kırık olması, hep bu ihtiyâcındandır. İnsan muhtâç olmasaydı, âsî, taşkın, azgın olurdu. İkrâ sûresindeki âyet-i kerîmede meâlen buyurulduğu gibi:

(İnsan, ihtiyâcsız olunca, elbette azar!)

İlim, amel etmedikçe, insanı kurtarmaz
03.10.2010

Müslümanın, kendisine lâzım olan din bilgilerini ve mesleğine, maişetine ait bilgileri öğrenmesi farzdır. Kur'ân-ı kerîmin birçok yerinde, ilim öğrenmek ve ilim adamları övülmekte, Zümer sûresinin 9. âyet-i kerimesinde meâlen; **(Bilen ile bilmeyen hiç bir olur mu? Bilen elbette kıymetlidir)** buyurulmaktadır. Resûlullah efendimiz de; **(Beşikten mezâra kadar ilim öğreniniz, çalışınız!)** buyurmaktadır.

İslâmiyyet, faydalı olan her ilmi, her fenni ve her tecrübeyi emreden bir dindir. Her Müslümana önce birinci farz olan şey, îmânı, farzları, harâmları öğrenmektir. Bunlar öğrenilmedikçe, Müslümânlık olamaz, îmân elde tutulamaz.

Öğrenilen bilgilerle amel edilmedikçe de, ilmin bir faydası olmaz. İmâm-ı Gazâlî hazretleri, kendisinden nasihat isteyen bir talebesine yazdığı mektupta buyuruyor ki:

“İyi bil ki, amelsiz ilim, insanı kurtaramaz. Bunu sana bir misâl ile anlatayım... Bir kimse, dağda bir arslana rastlasa, yanında tüfeği ve kılıcı bulunsa ve bunları kullanmasını iyi bilse ve ne kadar cesûr olursa olsun, bu âletleri kullanmadıkça, arslandan kurtulabilir mi? Sen de bilirsin ki, kurtulamaz. İşte bunun gibi, bir kimse ne kadar ilim sâhibi olursa olsun, bildiğine göre hareket etmezse, ilminin faydası olmaz. Diğer bir misâl, bir tabîb hastalansa, hastalığını teşhis edip ilâcını da bilse ve bu ilâç hakîkaten o hastalığa çok iyi gelse, ilâcı kullanmadıkça, yalnız bilgisinin onu iyi edemeyeceğini pekâlâ bilirsin. Bir insan ne kadar ilim edinse, ne kadar kitap okusa, bildiklerini yapmadıkça faydası olmaz. Hadîs-i şerîfte; **(Kıyâmet günü azâbların en şiddetlisi, elbette, ilminin faydasını görmeyen âlime olacaktır)** buyurulmuştur...”

Abdülehad Serhendî hazretleri, nasihat isteyenlere buyururdu ki:

“Bu dünyâ amel yeridir. Karşılık yeri âhirettir. Ameli, işi bitirmeden ücret, karşılık istemek yersizdir. İş ve amel bittiği gün, yapılan işin karşılığı ihsân olunacaktır.

Evvelkiler çok amel etselerdi, az kabûl ederlerdi. Şimdikiler az bir şey yapsalar, çok kabûl ediyorlar. Bir gümüş verseler, bir altın verdik diyorlar. Çünkü şimdi bidatler çoğaldı, nefsin arzuları her yerde mevcut, zulmet dalgaları ise, birbiri ardınca gelmektedir. Heybetinden öncekilerin ve sonrakilerin

titrediği, cinlerin, insanların ve hayvanların dehşetinden şaşırıldığı büyük korku geldi. Haşır ve neşir günü çok yaklaştı. Bir bölük Cennete, bir bölük Cehenneme gitsin denecek gün geldi çattı. İşte bunları düşünüp uyanmalı, hakikatleri gören gözleri açmalıdır. Akıllı gençlere, düşünen yaşlılara yazıklar olsun ki, gaflet pamuğunu kulaklarından çıkarmıyorlar ve gurur perdesini basîret gözlerinden uzaklaştırmıyorlar...”

Abdülkâdir Geylânî hazretlerine;

- Hangi ameli esas aldınız da böyle yüksek dereceye ulaştınız? diye sorulduğu zaman;

- Temeli doğruluk üzerine attım. Aslâ yalan söylemedim. Yalanı kâğıda bile yazmadım ve hiç yalan düşünmedim. İçim ile dışımı bir yaptım. Bunun için işlerim hep rast gitti. Çocuk iken maksadım, niyetim, ilim öğrenmek, onunla amel etmek, öğrendiklerime göre yaşamaktı cevabını vermişlerdir.

Abdullah bin Zeyd hazretlerine ilim sâhipleri sorulduğu zaman; “Âlimler üç kısımdır. Bir kısmı, ilmi ile amel eder, insanlar da onun ilmiyle amel ederler. Diğer bir kısmı, ilmi ile amel eder, fakat insanlar onun ilmiyle amel etmez. Başka bir kısmı da ilmiyle kendisi amel etmediği gibi insanlar da amel etmez” cevabını vermiştir.

Netice olarak ilim öğrenmek, çok kıymetli bir emir olmasına rağmen, ilim insanı tek başına kurtarmıyor. Öğrenilen bilgilerle amel edilmedikçe, ilmin insana bir faydası olmaz. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(İki şeyden birine kavuşan insana gıpta etmek, buna imrenmek yerinde olur. Allahü teâlâ bir kimseye İslâm ilimlerini ihsân eder. Bu da, her hareketini, bilgisine uygun yapar. İkincisi, Allahü teâlâ, birine çok mal verir. Bu kimse de malını, Allahü teâlânın râzı olduğu, beğendiği yerlere harceder.)

Ölmeden önce, acele etmelidir **04.10.2010**

Hayırlı işleri yapmayı tehir etmeye, sonraya bırakmaya, tesvîf denir. İbâdetleri ve hayırlı işleri yapmakta acele etmeye ise, musâreât denir. Hadîs-i şerîfte; **(Ölmeden evvel tövbe ediniz. Hayırlı işleri yapmaya mâni çıkmadan önce acele ediniz. Allahü teâlâyı çok hâtırlayınız. Zekât ve sadaka vermekte acele ediniz. Böylece Rabbinizin rızıklarına ve yardımına kavuşunuz!)** buyuruldu.

Hayırlı işleri, amelleri, tehir edenler, geciktirenler, ileride yaparız diyenler, mutlak ziyân içindedirler. Çünkü Peygamber efendimiz; **(Tevsîf eden, hayırlı işleri sonraya bırakanlar helâk olur)** buyurmuşlardır.

Ömer bin Abdülazîz hazretleri, kendisinden nasihat isteyen bir kimseye; “Şimdi ecel gelmeden, ameller sona ermeden, Allahü teâlâ insanları ve cinleri hesâba çekmek için huzûruna getirmeden önce, tövbeyi fırsat bilmeli, af ve magfirete kavuşmayı kazanç bilmelidir. Kıyâmette, hesap gününde, mâzeret kabûl edilmez” buyurmuştur.

Peygamber efendimiz, eshâb-ı kirâma ve bütün ümmetine hitaben buyuruyor ki:

(Beş şey gelmeden evvel beş şeyin kıymetini biliniz: Ölmeden önce hayâtın kıymetini, hastalıktan önce sıhhatin kıymetini, dünyâda âhireti kazanmanın kıymetini, ihtiyârlamadan gençliğin kıymetini, fakîrlikten evvel zenginliğin kıymetini.)

İmâm-ı Rabbânî hazretleri, helâyâ girdikten bir müddet sonra, kapıyı vurarak hizmetçisini çağırır. Hizmetçi, tahâret suyunu veyâ bezini hâzırlamadığını sanıp, koşarak gelir. Kapı arasından gömleğini uzatarak;

- Al, bunu, falanca fakîre hediye olarak götür buyurunca;

- Efendim, bunu helâdan çıkınca emretseydiniz olmaz mı idi? Kendinize niçin böyle sıkıntı verdiniz? deyince;

- G  mleğimi o fakîre hediye etmek, hel  da h  t  r  ma geldi. Dışarı çıkıncaya kadar tesv  f etseydim, geciktirseydim Şeytânın vesvese ederek, bu hayırlı işçi yapmaktan beni vazge  irmesinden korktum cevabını verir.

Sehl bin Abdullah-ı Tüsterî hazretleri buyurur ki:

  Bizim yolumuzun esası altı Şeydir: Allahın kit  b  na sarılmak, Resûlullahın sünnetine uymak, helâl yemek, insanları incitmemek, yasaklardan uzak durmak, hakkı ve borcu ödemekte acele etmek.  

  lebi Cem  ledd  n efendi, hayır, hasenât ve iyilik yapmakta acele ederdi. Sebebi sorulduğunda;   Hay  r yapmakta acele etmek lâzımdır. Tehir ve sonraya bırakmakta, çabuk geçen ömre güvenmek ve cimrilik korkusu vardır   buyururdu.

İnsanın nefsi, d  im   zararlı Şeyler ister. Şeytân ise, çok hayırlı iŐ e m  n   olmak için, az hayırlı olan Şeyi de vesvese yapar. Büyük günâha sürükleme için, köşk hayır yapmayı da vesvese eder. Şeytânın vesvesesi olan hayırlı iŐ , insana tatlı gelir ve acele ile yapmak ister. Bunun için, hadîs-i Şerîfte; **(Acele etmek, Őeyt  ntandır. BeŐ  Şey bundan m  stesn  d  r: Kızını evlendirmek, borcunu ödemek, cenâze hizmetlerini çabuk yapmak, mis  firi doyurmak, günâh yapınca hemen tövbe etmek)** buyuruldu. Peygamber efendimiz, hazret-i Ali'ye hitaben de; **(Y   Al  !     Şeyi geciktirme! Namâzı evvel vaktinde kıl! H  z  rlanm  Ő cenâze nam  z  n   hemen kıl! Dul veyâ kızı, k  fv   isteyince, hemen ver!)** buyurmuŐ tur.

Abb  s   Hal  felerinden H  r  n ReŐ  d, İmâm-ı Eb   Yûsuf hazretlerinden nasihat isteyince, cevaben;   Bug  n  n iŐ ini yarına bırakma, yoksa iŐ leri ve hakları z  yi edersin. İstekler bitmeden ecel gelir   atar. Ecel gelip çatmadan sâlih amel iŐ le. Çünkü   l  m gelince, amel yapılmaz   buyurmuŐ tur.

Seyyid Hasan Berzenc   hazretleri de, bir sevdiğine hitaben;   Ecel gelmeden önce tövbe ve istiğf  rda acele et   buyurmuŐ tur.

Netice olarak bu dünyada her Şey fânî olduğu gibi insân da fânidir yani geçici bir müddet için burada bulunmaktadır. İnsana verilen müddet ve imkânlar da sınırlıdır, geçicidir. İhsân edilen bu imkân ve zamanı, en kıymetli yerde kullanmalı ve bunun için de acele etmeli, hesap gününe hazırlanmalıdır. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Akıllı kimse, ölmeden önce hesâbını gören, ölümden sonra kendisine yarayacak Şeyleri yapan kimsedir.)

Kötülükler gibi, iyilikleri de gizlemelidir
10.10.2010

İbâdetlerin doğru olması için, nasıl yapılacaklarını öğrenmek ve öğrendiklerine uygun olarak yapmak lâzımdır. İhlâs, gerek beden, gerek mal ile yapılan bütün ibâdetleri, Allahü teâlânın rızâsı için yapmaktır. Mal, mevki, hürmet, Şöhret kazanmak için yapılan ib  dette, ihlâs olmaz, riyâ olur. Bunlara sevâb verilmez, günâh olur, azâb yapılır.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

  İnsan ve hayvanların bedeni dört Şeyden yapılmıŐ tır. Bunlar toprak maddeleri, su, hava ve har  ret. Birbirine benzemeyen, bu dört Şeyin ihtiyaçları vardır. Bedendeki har  retten dolayı, insan ve hayvanlar, kendini beğenmekte, üstün görmektedir. Şehvet ve gadab kuvvetleri ve baŐ ka kötülükler, bu dört Şeyden ileri gelmektedir.  

İnsanların ve hayvanların tab  fat  n  n istediği bu Şeylere, içgüdü denilmektedir. Akıllı kimse, bu istekleri İslâmiyyetin izin verdiği gibi kullanır. Aklı dinlemeyenler ise, nefse uyarak, mub  ahlardan dışarı taŐ ar, günâha girerler. Çünkü nefis, bu istekleri, mubâhların dışına çıkarmaya zorlayan bir kuvvettir. İnsanların duygu organları ve hareket sinirleri, kalb ismindeki bir kuvvetin emrindedir. Bedenin dört yapı maddesi ile nefis ve kalb kuvvetlerini bir arada tutan,   alıŐ tıran kuvvet de, r  htur. İnkâr edenlerin ve günâh iŐ leyenlerin nefisleri azmıŐ , kalbi ve rûhu kaplamıŐ tır. Bu     kuvvet birleŐ miŐ  gibi olup nefsin istediğini yapmaktadırlar. İslâmiyyete uyunca, bu     kuvvet birbirinden ayrılıp, kalb ve r  h kuvvetlenir ve nefis zayıflayarak, kalb ve r  h, nefsin baskısından kurtulur ve temizlenmeye baŐ lar. Böylece her ikisi de, iŐ lerini Allahü teâlânın rızâsı için yaparlar.

Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî hazretleri, bütün işleri, Allahü teâlânın rızâsı için yapmak lâzım olduğunu, şöyle bir misâl ile anlatır:

“Nişâburlu bir ilim talebesi ile bir tüccar yol arkadaşı olurlar. Talebenin, çok fakir olduğu için ayağında giyecek bir ayakkabısı yokmuş. Tüccar, çıplak ayakla yürüyen talebenin hâline acır ve kendisine bir çift ayakkabı alır. Yolculuklarına bu şekilde devam ederken tüccar, talebeye ikide bir;

- Ey talebe! Yolun düzgün yerinden yürü, sivri taşlara basma, ayaklarını sürüme, dikenli yerlerden gitme, ayakkabıyı eskitme, diye tenbihlerde bulunmaya başlar. Talebe, bu sözlere önce sabreder, ses çıkartmaz. Fakat bu tenbihler sık sık tekrarlanınca, talebeyi usandırır. Sonunda bu hâle dayanamayan talebe, ayakkabıları çıkarıp tüccarın önüne koyar ve;

- Ey efendi, ben senelerce yalın ayak seyâhat ederim. Kimse bana bunun için bir şart koşmamıştır. Şimde sana, verdiğin bu ayakkabılar sebebi ile mahkûm olamam, kusura bakma, der.

Bunun için, yapılan hayır ve hasenât karşılıksız olmalı, Allahü teâlânın rızâsı için yapılmalıdır.”

Yahyâ bin Mu'âz hazretleri, bir gün ilâç içer. İlâcı içtikten sonra hanımı;

- Odada biraz dolaşsan iyi olur deyince, Yahyâ bin Mu'âz hazretleri;

- Gezmeye bir sebep göremiyorum. Otuz senedir hesâp ediyorum. Allah rızâsı için olmayan bir harekette bulunmadım buyurur. Zira bu büyükler, din için niyyet etmedikçe hareket etmezler.

Seyyid Emir Gilal hazretleri, talebelerine şöyle vasiyet eder:

“İlim öğrenerek Muhammed aleyhisselâmın yoluna tâbi olmaktan asla ayrılmayınız. Her işinizi Allah rızâsı için yaparsanız, kurtulursunuz. İhlâssız yapılan amel, üzerinde padişahın mührü bulunmayan geçmez para gibidir. İhlâs ile yapılan az amel, Allahü teâlâ indinde çok amel gibidir. İhlâssız amelin kıymeti yoktur. Yaptığınız her ibâdeti ve işi, ihlâs ile yapınız. Böylece Allahü teâlânın rızâsını kazananlardan olursunuz.”

Netice olarak insan, yaptığı kötülükleri gizlediği gibi, iyiliklerini de gizlemelidir. Bu sebeple yapılan her işi, insanların değil, Allahü teâlânın beğenmesi, rızâsı için yapmalıdır. Din büyüklerinin buyurduğu gibi:

“İşlediğiniz günahları gizlediğiniz gibi, yaptığınız iyilikleri de gizleyiniz! Muvaffak olmuş kimse diye, yaptığının faydasını, âhirette görene denir.”

Doğruyu bulmak ve inanmak zordur **11.10.2010**

Peygamberler dahil, hiç kimse, Allahü teâlâ bildirmediği doğruyu bulamaz. Neyin doğru, neyin yanlış olduğu, ancak Allahü teâlânın bildirmesi ile bilinebilir.

Peygamberlerden Sâlih aleyhisselâm kendi kavminde hükümdâr idi. Herkes tarafından çok seviliyordu. Bir gün Cebrâil aleyhisselâm gelir ve kendisinin Peygamber olduğunu, Allahü teâlânın emir ve yasaklarını Semûd kavmine bildirmesini söyler. Sâlih aleyhisselâm;

- Allahü teâlânın emir ve yasakları nelerdir ben bilemem deyince, Cebrâil aleyhisselâm, Allahü teâlânın emir ve yasaklarını Sâlih aleyhisselâma öğretir. Sâlih aleyhisselâm da, Semûd kavmine bildirir fakat kavmi imân etmez ve bildirilen doğruları kabul etmezler. Düne kadar çok sevdikleri hükümdarları iken ve bütün emirlerini yaptıkları hâlde, Allahü teâlâyâ imân etmeyi ve Onun emirlerini bildirince, kavminin pek azı hariç, çoğu inkâr ve isyân ederler. İnanmayanlar, imân edenlere eziyyet ve işkence yaparlar. Hatta bir gün Sâlih aleyhisselâma, alay ederek;

- Şu kayanın içinden kızıl tüylü bir deve çıkarırsan sana imân ederiz derler. Sâlih aleyhisselâm onlara;

- Bu benim yapabileceğim bir iş değildir cevabını verirken Cebrâil aleyhisselâm gelir ve;

- Sen duâ et Allahü teâlâ senin duânı kabul edecek ve kayanın içinden deve çıkaracak buyurur. Bunun üzerine Sâlih aleyhisselâm da duâ eder ve o kaya büyük bir gürültü ile yarılarak içinden kızıl tüylü bir deve çıkar. Bu hâdisе üzerine, önceden imân etmiş olanların imânı sağlamlaşır, şüphede olanlar da imân ederek inananların sayısını biraz daha artır.

İnkâr edip, imân etmeyenler ise inanmadıkları gibi inkârlarında daha da ileri giderek deveyi öldürmek isterler. Sâlih aleyhisselâm da onlara;

- Sakın bu deveyi öldürmeyin, öldürürseniz başınıza çok büyük bir felâket gelir buyurur.

Semûd kavminin su için kullandığı bir kuyu vardı. Sâlih aleyhisselâm kavmine;

- Bu kuyunun suyunu bir gün siz, öbür gün de deve içecek, devenin su içeceği günde, hiç kimse su için gelmesin buyurur. Fakat inkâr edenler, suyu her gün isterler ve deveyi öldürmeye karar verirler. Bunun için de, adam tutup deveyi öldürtürler.

Deve öldürülünce Allahü teâlânın gazâbının çok çabuk geleceğini Sâlih aleyhisselâm kavmine bildirir ise de, inkâr edenler bunun inanmaz. Zira Sâlih aleyhisselâmın kavmi çok zengindi. Çok sağlam, güçlü binâlar yapmışlardı ve bunun için;

- Bize bir şey olmaz dediler. Sâlih aleyhisselâm da, kendine imân etmiş olanları toparlayarak;

- Burası artık lanetlendi, çok acil olarak burayı terk ediyoruz. Şu karşığı tepeye çıkalım ve oradan neler olacağını hep beraber görelim buyurur. Kendine inananlarla beraber tepeye çıkarlar. Bu sırada Semûd kavminin bulunduğu şehirde çok büyük bir deprem başlar ve tam 7 gün sürer. Hiçbir şey kalmaz, her şey toprağın altına karışır ve şehir dümdüz olur...

Peygamber efendimiz, eshâb-ı kirâmla beraber bir sefere giderlerken bu vâdiden geçiyorlardı ve eshâb-ı kirâma hitaben;

- Burası lanetlenmiş bir yerdir, çok hızlı geçin duraklamayın, burada durulmaz. Gözünüzden yaş akıtın, bizim başımıza böyle bir şey gelmemesi için duâ edin, buyururlar.

Allahü teâlâ sevdiği işi, en çok sevdiğine verir. Allahü teâlânın, yarattıkları içinde en çok sevdiği, Peygamber efendimizdir ve sonra da diğer Peygamberlerdir. Daha sonra da, Resûlullah efendimizin yolunda bulunan evliyâdır. Bunların hepsinin vazifesi, Allahü teâlânın emir ve yasaklarını, Onun kullarına bildirmektir. Zira doğru, bunlar vasıtası ile öğrenilir.

Netice olarak, doğruyu, hakkı bulmak ve buna inanmak çok zordur. İnsanın nefsi, doğruyu kabûl etmekte inatçıdır. İnât, hakkı, doğruyu iştince, kabûl etmemektir. Ebû Cehil ve benzerleri, inât ederek, Resûlullah efendimizin Peygamber olduğuna inanmadılar, inkâr ettiler. İnât, riyâdan, kin tutmaktan, hasedden meydana gelmektedir. Hadîs-i şerifte buyurulduğu gibi:

(Allahü teâlânın en sevmediği kimse, hakkı kabûl etmekte inât edendir.)

Dünyâ hayâtı, rüyâ gibidir **17.10.2010**

Bu dünyâ, geçici bir konaktır ve âhirete göre zindân gibidir. Dünyânın bu geçici varlığı, bir görünüştür, herhangi bir şeyin gölgesi gibi, yavaş yavaş çekilmekte ve geçip gitmektedir. Hadîs-i şerifte; **(İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar)** buyuruldu.

Dünyâ hayâtı, rüyâ gibidir. Ölüm, insânı uyandırınca rüyâ bitecek ve hakiki hayât başlayacaktır. İmân ile ölenler için ölüm, hayâttır, hem de, sonsuz hayât!

İnsanlar, dünyâyâ meylettikçe sıkıntıdan kurtulamaz, çünkü dünyâ, sıkıntı kaynağıdır. Bu sıkıntıdan kurtulmak için, mutlaka âhirete, işığa dönmek lâzımdır. Eğer insân işığa dönerse, gölgesi arkada kalır ve peşinden gelir. İşığa arkasını çevirirse, karanlığa dönmüş olur, işleri karanlık olur ve hiçbir zaman gölgesine de yetişemez.

İnsân, yönünü dünyâyâ çevirirse insânlarla çarpışır, kavga eder ve huzûrsuz olur. Eğer insân yüzünü âhirete çevirirse, kendisi huzûrlu olduğu gibi etrafına da huzûr dağıtır ve insânlar onun gibi olmak için yarışır.

Vaktiyle Abbasi halifelerinden Harun Reşîd, kendi zamanında yaşayan ve meczub evliyâdan diye bilinen Behlül Dâna hazretleriyle görüşmek, hikmetli sözlerini duymak ister ve adamlarına onu bulup getirmelerini söyler. Halifenin adamları, Behlül Dâna hazretlerini bir mezarlıkta uyur halde bulurlar ve uykusundan uyandırır. Uykudan uyanan Behlül Dâna hazretleri, halifenin adamlarına;

- Siz ne yaptınız! Beni hükümdârlık makamından indirdiniz. Şimdi ben ne yapacağım? diye dövünmeye başlar. Görevliler, bu hâle bir anlam veremezler, gidip gördüklerini ve bu sözleri Halifeye aktarırlar. Halife de, bu sözlere bir mânâ veremez ve Behlül Dâna hazretlerini huzûruna çağırıp;

- Ey Behlül! Bu ne iştir? Sen hangi hükümdârlıktan indirildin ki diye sorar. O da;

- Ey Halife, ben rüyâmda ne güzel hükümdârdım. Saraylarım, ordularım vardı. Saltanat ve ihtişam içindeydim. Lâkin senin adamların beni uyandırdı ve ben tahtımdan oldum, cevabını verir. Bu sözlere hayret eden halife Harun Reşîd;

- İyi ama ey Behlül, rüyâdaki hükümdarlığa hiç itibar olunur mu? Bak, uyanıp gözünü açınca her şeyin bittiğini sen de gördün der. Bunun üzerine Behlül Dâna hazretleri;

- Ey halife, benim hükümdarlığım, uykudan uyanıp gözümü açınca bitti. Senin hükümdarlığın ise, gözünü kapatınca yani ölünce bitecek. Bu iki hükümdarlık arasında ne fark var? Üstelik ben, uyanıp gözlerimi açınca hayat buldum. Sen ise gözlerini kapatınca yani ölünce, saltanatından olacaksın ve pişmanlığın başlayacak, sorgu suâle çekileceksin. O hâlde söyler misin, hangimizin hükümdarlığına itibar edilir? buyurur. Behlül Dâna hazretlerinin bu sözlerine, halife Harun Reşîd söyleyecek söz bulamaz...

İnsân rüyâda çok zengin olabilir, yüksek mevki makam sahibi olabilir, çok işler yapabilir, ama uyanınca hepsi biter. Uyanınca; “Benim şu mallarım vardı, şöyle mevki makamım vardı” demesinin ne kıymeti olur ki? Bunun gibi, insânlar da ölünce, malı mülkü, serveti, evlâdı, hanımı, hepsi dünyâda kalır. İnsanlar ölüp uyandıklarında; “Biz nereye geldik, burası neresidir? Bizim mallarımız, mevki ve makamlarımız vardı, eş dostlarımız vardı, nerede bunlar?” deseler de, hiç kıymeti olmayacak. Din büyükleri; “İnsanlar sarhoştur, ölünce ayılırlar” buyurmuşlardır. Yani sarhoşluk, ölünce biter. Mal sarhoşudur, rütbe sarhoşudur, mevki sarhoşudur, ama ölünce her şey biter. Gerçekler anlaşılır, ama iş işten geçmiş olur. Peygamber efendimiz; **(Nasıl yaşarsanız öyle ölürsünüz. Nasıl ölürseniz öyle diriltilirsiniz)** buyuruyor.

Netice olarak insân, bu dünyâda, rüyâ ile, hayâl ile oylanmaktadır. Halbuki dünyâ, âhiretin tarlasıdır ve tohum ekecek zamândır. Burada tohumlarını ekmeyip yiyenler, böylece bir tohumdan kat kat meyve kazanmaktan mahrûm kalanlar, dünyâda da, âhirette de zarardadırlar ve sonunda pişmân olacaklardır. Akıllı kimse, bu dünyâyı fırsat bilerek ve Allahü teâlânın beğendiği hayırlı işleri yaparak, âhiret için hazırlık yapandır.

Dünya, ayrılık yeridir **18.10.2010**

Dünyâ ile âhiret hayâtı birbirinden farklıdır. Dünyâ ve içindekiler geçici, âhiret ise devamlıdır. Bu dünyâ, hasret ve firâk yani ayrılık yeri, âhiret ise, kavuşma ve sonsuz beraber olma yeridir. Bu dünyâda insân, sâhip olduğu bedeni dahil her şeyi terk etmek, bunlardan ayrılmak mecburiyetindedir. Nitekim uzun bir hadis-i şerifin başında buyuruluyor ki:

(Bir insânın rûhu vücûdundan ayrılınca, bir nidâ gelir ki, ey insân oğlu, sen mi dünyâyı terk eyledin, yoksa dünyâ mı seni terk eyledi? Sen mi dünyâyı topladın, yoksa dünyâ mı seni topladı? Sen mi dünyâyı öldürdün, yoksa dünyâ mı seni öldürdü? Cenâze, mezarının yanına varınca bir nidâ dahâ gelir. Ey insân oğlu! Dünyâda kabir için ne hâzırladın? Bu karanlık mezâr için ne nûr getirdin? Zenginlik ve şöhretinden ne getirdin? Bu çıplak kabri döşemek ve zinetlendirmek için ne getirdin?)

Şakîk-i Belhî hazretleri, talebesi Hâtîm-i Esam hazretlerine;

- Senelerce yanımda kaldın, benden hangi konularda istifâde ettin? diye suâl edince, Hâtîm-i Esam hazretleri;

- Efendim, insânlara baktım herkesin dünyâda bir sıkıntıya girmiş olduğunu ve dünyâlık toplamaya uğraştıklarını gördüm. Sonra bir âyet-i kerîmenin şu meâlini düşündüm: **(Dünyâ malından, sarıldığınız, sakladığınız her şey, yanınızda kalmayacak, sizden ayrılacaktır! Ancak Allah rızası için yaptığınız iyilikler ve ibâdetler sizinle berâber kalacaktır!)** Dünyâ için topladıklarımı, Allah yolunda harcadım, fakirlere dağıttım! Sonsuz olarak kalmaları için, Allahü teâlâyâ ödünç verdim, cevabını verir. Bunun üzerine Şakîk-i Belhî hazretleri;

- Ne güzel yapmışsın ey Hâtîm buyurur.

İmâm-ı Gazâlî hazretleri, cenâze musallâ üzerine konulduğu vakit, rûhunun, geride kalanlara şöyle seslendiğini bildirmektedir:

“Râhat kalın, ey benim oğlum, kızım, anam ve babam? Bunun gibi firâk, ayrılık günü yoktur. Hasretlik, görüşmemiz kıyâmete kaldı. Elvedâ olsun sizlere, ey ardımca gözyaşı dökenler!”

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“Allahü teâlâ, dünyâyı âhiretin tarlası yaptı. Tohumunun hepsini yiyen ve toprak gibi olan, yaratılışındaki elverişli hâline ekemeyen ve bir tâneden yediyüz tâne yapmayı elden kaçırana yazıklar olsun! Kardeşin kardeşten ve ananın yavrusundan kaçtığı o gün için, bir şey saklamayan, dünyâda da, âhirette de ziyân etti, eli boş kaldı. Dünyâda da, âhirette de pişmân olacak, âh edecektir. Akıllı olan, tâlihli bir kimse, dünyânın birkaç yıllık hayâtını fırsat bilir, ni’met bilir. Bu kısa zamânda, dünyânın çabuk tükenen ve hepsinin sonu sıkıntı ve azâb olan, geçici zevklerine, tadına aldanmaz. Bunlarla vakti kaçırmaz. Bu kısa zamânda tohumunu eker. Bir tâne iyi iş yaparak, sayısız meyveler elde eder. Bekara sûresi, 261. âyet-i kerîmesinde meâlen, **(Allahü teâlâ dilediğine kat kat verir)** buyuruldu. Bunun içindir ki, birkaç günlük iyi iş karşılık, sonsuz ni’metler verecektir.”

Peygamber efendimiz, bir hadîs-i şerîflerinde; **(Ey âdemoğlu! Benim malım, benim malım dersin. O maldan senin olan, yiyerek yok ettiğin, yiyerek eskittiğin ve Allah için vererek, sonsuz yaşattığındır)** buyurdular.

Malını seven, niçin düşmanlarına bırakıp gitmekte ve sevdiklerinden niçin ayrılmaktadır? İnsân, malının hepsini veremezse bile, kendini de bir mirâsçı yerine koyup, hissesini âhirete göndermeli veya en azından zekâtını verip azâbından kurtulmalıdır. Abdullah-i Ensârî hazretleri; “Malı seviyorsan, yerine sarf et de, sana sonsuz arkadaş olsun! Eğer sevmiyorsan, ye de, yok olsun!” buyurmuştur.

Netice olarak dünyâ hâyatı, baştan başa ayrılık ve üzüntü yeridir. Dünyânın kendisi de, içindekiler de fânidir, geçicidir. İnsân, bu dünyâda sahip olduğu her şeyi terk edecek, bunlardan ayrılacaktır. Bunun için bu birkaç günlük hayâtı ganîmet bilmeli, ömrü, cenâb-ı Hakkın râzı olduğu, beğendiği şeylerle geçirmelidir. Dünyânın, geçici ve insânı helâk edici ni’metlerine meyletmemeli, âhireti kazanacak amellerle meşgûl olmalıdır.

İmân etmek, lütuftur, ihsândır
24.10.2010

Allahü teâlâ, bütün insanlara, îmân etmelerini emretti. İnsanlar arasından dilediklerine merhamet edip, bunların akla uyarak îmân etmelerini nasîp eyledi. Bu kullarının kalblerini îmân ile doldurdu. Yûnus sûresinin 25. âyetinde meâlen; **(Allahü teâlâ kullarını, selâmet, saâdet yeri olan Cennetine dâvet ediyor. Dilediğini bu yola kavuşturur)** buyuruldu.

Akl-ı selîm sâhibi olan bu mesût insanlara sâbikûn denir. Peygamberler, evliyâlar, mezheb imâmları ve bütün müctehidler böyledirler. Akıllarına uymayıp, Allahü teâlânın dâvetini kabûl etmeyenlerden, dilediklerini kendi taşkın, azgın hâllerinde bırakmakta, dilediklerini de yine ihsân ederek, dilediği zamânda hidâyete kavuşturmakta, kalblerini îmân ile doldurmaktadır. Kendi hâllerinde bıraktıklarından, gafletten uyanarak doğru yolu arayanları da, merhamet ederek hidâyete

kavuşturacağını vâdetmektedir. Ankebût sûresinin son âyetinde meâlen; **(Nefislerine uyanlardan, doğru yolu arayanları, saâdete ulaştıran yollara kavuştururuz)** buyuruldu.

Doğru yolu aramayıp, nefislerine uyarak îmân etmeyenleri, azıp can yakanları, Cehennemde sonsuz olarak yakacağını haber veriyor. İslâmiyeti iştirmeyen çok kimse vardır ki, akl-ı selîmleri olduğu için, bozulmuş, uydurulmuş dinlerin adamlarına aldanmamışlar, astronomide, fen bilgilerinde ve bilhâssa tıp ilminde gördükleri nizâmlı hâdiselerin birbirlerine bağlantılarını düşünerek, hilkatin, yaratılışın sırlarını, bu hesâplı düzenin hakikatini anlamak istemişlerdir. Bunlar yine akl-ı selîmleri sâyesinde, İslâmiyetin bildirdiği güzel ahlâkın birçoğunu bulup, Müslümân gibi yaşamış, kendilerine ve başkalarına faydalı olmuşlardır. Allahü teâlânın, Ankebût sûresinde vâdettiği üzere, bunları îmân etmeye sebep olan rehberlere, kitâplara kavuşturacağı, Rûh-ul-beyân tefsirinde yazılıdır. Böyle tâlihli bir kimse, her şeyi yaratan, yok olmaktan, zarârlardan koruyan bir yaratıcının varlığını hemen anlar ve îmân eder. Zaten akıllı bir kimse, Allahü teâlânın gönderdiği Peygamberi inkâr edemez, hemen îmân eder. Aklına uymayıp, nefsine, şehvetlerine uyan ise, başkalarına aldanır ve inkâr eder.

İnanmak, îmân etmek, Allahü teâlânın bir lütfu, bir ihsânıdır. Hatta Peygamber efendimiz; **(Neden inanmıyorlar, bunlar ebedi azâba uğrayacaklar)** diye göğsünü paralarcasına ibâdet ederdi, namaz kılmaktan, yalvarmaktan mübârek ayakları şişerdi. Sonra âyet-i kerime geldi, Allahü teâlâ meâlen buyurdu ki:

(Ey habibim! Sen göğsünü paralayacak gibi böyle kendini harap etme, çünkü hidâyet benim elimde, kimin mümin olacağını, kimin olmayacağını ben bilirim, bir hikmeti vardır bunun. Sen sadece anlat! Çünkü hidâyete getirmek senin elinde değil, o yalnız benim elimdedir. Her şeyi sana verdim, ama onu vermedim. O benim bileceğim bir iştir.)

İnanmak için, bazan görmek de yetmemektedir. Eğer görmek kâfi gelseydi, bütün Kureyş müşrikleri, Peygamber efendimizi gördükleri için Müslüman olmaları gerekirdi. Meselâ Kureyş müşriklerinin reisi olan Ebu Cehil, Peygamber efendimizi ve yüzlerce mucizesini gözleri ile gördü. Aynı şekilde Peygamber efendimizin amcası olan Ebu Leheb de, bunların hepsini gördü, fakat îmân etmedi. Bunlar, îmân etmedikleri gibi, üstelik bir de düşmanlık ettiler. Peygamber efendimizi ve mucizelerini görmeleri, îmân etmelerine ve böylece kurtulmalarına vesile olamadı. Bilal-i Habeşi hazretleri ve hazret-i Ebu Bekr-i Sıddık da gördüler. Ama bunlar, hem îmân ettiler, hem de canlarını mallarını, her şeylerini Allahü teâlânın Resûlü yolunda fedâ ettiler.

Netice olarak Allahü teâlâ, insanları mü'min, Müslümân yapmaya mecbûr değildir. Onun merhameti sonsuz olduğu gibi, azâbı da, adâleti de sonsuzdur. Dilediği kuluna sebepsiz olarak ve o istemeden, îmân ihsân eder, verir. Aklına uyarak, ahlâkı ve işleri iyi olanlara da, doğru olan, makbûl olan îmânı vereceğini, ihsân edeceğini bildirmiştir. Çünkü Cennete girmek, îmân iledir.

Cömertlik, vermekten lezzet almaktır **25.10.2010**

Sehâvet, cömert olmak demektir ki, parayı, mâlî, hayırlı, iyi yerlere dağıtmaktan lezzet almak ve İslâmiyetin emrettiği yerlere seve seve vermektir.

İnsanda yerleşmiş olan huya, meleke denir. Geçici olan huya, hâl denir. Gülmek, utanmak, birer hâldir. Cömertlik, cesâret, birer melekedir. Ahlâk, yani huy deyince, meleke anlaşılır. Bazan hayır işlemek huy değildir. Bir kimse, her zamân hayır işlerse, buna cömert huylu denir. Her zamân, fakat kendini zorlayarak yaparsa, yine cömert huylu olmaz. Kişi, herhangi bir şeyi kolaylıkla ve seve seve yaparsa, buna huy denir.

Cömertlik, iyi huyların en yükseklerindendir, âyet-i kerîmelerle ve hadîs-i şerîflerle medh olunmuştur. Hadîs-i kudsîde; **(Bütün dinler içinde, bu dîni seçtim. Bu din, cömertlik ile ve güzel huy ile tamâm olur. Bu dîni, her gün, bu ikisi ile tamamlayınız!)** buyuruldu.

Muhammed bin Kutbüddîn İznîkî hazretleri buyuruyor ki:

“Allahü teâlâ üç şeyi çok sever:

1-Cömertlik.

2-Korkmadığı kimsenin yanında doğruyu söylemek.

3-Gizli yerlerde de Allahü teâlâdan korkmak.”

Cömertlik, kökü Cennette, dalları dünyada olan bir ağaçtır. Bu dallar, cömertleri kendilerine yapıştırır. Cömertler, bu ağacın dallarına, istese de, istemese de yapışır, çünkü onların irâdesinde değildir. Mıknatısın metali çektiği gibi, o ağacın dalları da cömertleri kendine çeker. Sonra, ağaç dalları Cennete gidince, dallara yapışmış olanlar da böylelikle Cennete gider. Fakat ne kadar cömert olursa olsun, îmânı yoksa, Cennete giremez, Cehennemde sonsuz kalır.

Abdülhak-ı Dehlevî hazretleri buyuruyor ki:

“Göğsün genişlemesinin sebeplerinden biri de, Allahü teâlânın kullarına; mal, para, makam ve benzeri şeylerde ihsânda bulunmaktır. Mal ve para ile olan ihsân ve iyiliğin ne olduğunu herkes bilir. Kimin eli daha açık ise, kalbi de o kadar geniş olur. Kimin de eli kısa ve kapalı ise, sînesi, göğsü de o nisbette dar olur.”

Peygamber efendimiz; **(Allahü teâlânın ahlâkı ile huylanınız!)** buyurmuşlardır. Allahü teâlânın sıfatlarından biri Settâdır yani günâhları örtücüdür. Her Müslümânın da din kardeşinin ayıbını, kusûrunu örtmesi lâzımdır. Allahü teâlâ, kullarının günâhlarını affedicidir. Müslümânlar da, birbirlerinin kusûrlarını, kabâhatlerini affetmelidir. Allahü teâlâ kerîmdir, rahîmdir yani lutfu, ihsânı boldur ve merhameti çoktur. Müslümânın da, cömert ve merhametli olması lâzımdır. Peygamber efendimiz şu duâyı çok okurlardı:

(Allahümme innî es'elüke-ssihhate vel-âfiyete vel-emânete ve hüsnel-hulkı verridâe bilkaderi birahmetike yâ Erhamerrâhimîn.)

Bu duânın manâsı; (Ya Rabbî! Senden, sıhhat ve âfiyet ve emânete hıyânet etmemek ve güzel ahlâk ve kaderden râzı olmak istiyorum. Ey merhamet sâhiblerinin en merhametlisi! Merhametin hakkı için, bunları bana ver!) demektir.

Biz Allahü teâlânın kullarına nasıl davranırsak, Allahü teâlâ da bize öyle davranır. Affedersek, biz de affediliriz. Verirsek, cenâb-ı Hak da bize verir. Allahü teâlâ, kullarına yapılan iyilikleri sever. Peygamber efendimiz buyuruyor ki:

(Müslüman, Müslümanın kardeşidir, ona zulmetmez, onu sıkıntıda bırakmaz. Din kardeşine yardım edene, Allahü teâlâ yardım eder. Allahü teâlâ, din kardeşinin sıkıntısını giderenin, kıyametteki sıkıntısını giderir, bir Müslümanı sevindireni, kıyamette sevindirir.)

Netice olarak, iyilik, cömertlik, insanlara hizmet, Allahü teâlânın çok sevdiği bir ahlâktır. Bu, her kula nasip olmaz. Eğer bu ahlâk, bir gayr-i müslimde varsa, onun îmâna kavuşma ve îmân ile ölme ihtimâli çok yüksektir...

Deniz misâli cömertlik **31.10.2010**

İslâm dîni, baştan başa ahlâk ve fazîlettir. İslâm dîninin, dostlara ve düşmanlara karşı yapılmasını emrettiği iyilik, adâlet, cömertlik, akılları şaşırtacak derecede yüksektir. Ondört asırlık hâdiseler, bunu dostla da, düşmana da, çok iyi göstermektedir. Zaten Peygamber efendimiz; **(İyi huyları tamamlamak, iyi ahlâkı dünyâyâ yaymak için gönderildim.) (İmânı yüksek olanınız, ahlâkı güzel olanınızdır!)** buyurmuşlardır.

İslâm dininde îmân bile, ahlâk ile ölçülmektedir! Bunun için her Müslümânın, Resûlullah efendimizin güzel huyları gibi ahlâklanması, hattâ, Allahü teâlânın ahlâkı ile ahlâklanması lâzımdır.

Allahü teâlâ kerîmdir, rahîmdir, lutfu, ihsânı boldur ve merhameti çoktur. Bunun için her Müslümânın da, cömert ve merhametli olması lâzımdır. Ali bin Muvaffak hazretleri hacca gitmişti. Arafât ovasında hacıların yalvarmalarını, içli iniltilerini duyunca; “Yâ Rabbî! Bu kardeşlerim içinde hacı kabul olmayan birisi varsa, kendi haccımın sevâbını ona hediye ettim” diye duâ eder. Daha sonra Müzdelifeye gider ve o gece rüyâsında kendisine; “Ey Ali bin Muvaffak! Rabbine karşı cömertlik mi yapıyorsun? Allahü teâlâ, buradakileri, geride bıraktıklarını ve yakınlarının hepsini affetti” buyrulur.

Allahü teâlâ her şeyden önce akı yaratmış ve ona ilim, zekâ, samimiyyet, doğruluk, cömertlik, tevekkül, korku, ümît hasletleri vermiştir. Böyle bir akıl ile şereflenen kimse, cenâb-ı Hakkın varlığını

tasdik ederek, Onun rızasına kavuşmayı düşünür ve bunun için çalışır. Anadolu'da yetişen evliyâdan Ahmed Müşidî Efendi, bir talebesinin nasihat istemesi üzerine buyurur ki:

“Aslâ dünyâ malına meyletme. Kimseye el açmayacak kadar malın olsun yeter. Dünyâ âhiretin tarlasıdır. Sen bu âleme para ve mal toplamak için gelmedin. İyi ameller yapmak için geldin. Topladığın mal ve mülk senin değil mîrasçılarındır. Senin rızkın, Allahü teâlâ tarafından sana yemen içmen için verileden ibârettir.

Malım mülküm yok deme. Olmadı diye gam çekme. Bu benim mülkümdür diyenin, bir gün ecel gelir, o mal elinden çıkar, başkasının eline geçer. Dünyânın âdeti böyledir. Verir alır, alır verir.

Kapına gelen fakirleri boş çevirme. Bir şeyin varsa, gizleyip yok deme. Verdiğin sadakayla da öğrenme. Cömertlik tâcını giymek istiyorsan, Allahü teâlânın aç ve muhtaç kullarını kollamalısın. Allahü teâlânın huzûrunda makbûl olmak istersen, herkes için hayır dile, insanlara şefkatle yaklaş. Yaptığın iyiliği, başa kakıcı olma.”

İyilik, cömertlik, insanlara hizmet etmek, Allahü teâlânın çok sevdiği bir ahlâktır. Bu ahlâk, her kula nasip olmaz. Eğer bu ahlâk, bir gayr-i müslimde varsa, onun îmâna kavuşma ihtimâli çok yüksektir. Zira Peygamber efendimiz, bu güzel ahlâk sâhibi insanlara, ölümlerine yakın görünüp; **(Senin çok iyiliklerin var, ama îmân etmedikçe bunların faydası olmaz. Ben Allahın resûlü Muhammed aleyhisselâmım. Eğer beni tasdik edip, Kelime-i şehâdet getirirsen Cennete gidersin)** buyurur. Böyle olanların çoğuna da, îmân nasip olur, Kelime-i şehâdeti getirir, oradakiler de duyar ve ondan sonra îmânlı olarak rûhunu teslim eder.

Muînüddîn-i Çeştî hazretleri buyuruyor ki:

“Bir kimsede şu üç haslet bulunursa, o kimse Allahü teâlânın sevgili kuludur. Birincisi; cömertliktir, çünkü cömertlik bir deryâdır. İkincisi, şefkattir. Şefkat, güneş gibi aydınlatıcıdır. Üçüncüsü, tevâzudur. Tevâzu, toprak gibidir ve toprakta gül biter.”

Netice olarak, el açıklığı, cömertlik ve ihsân, Allahü teâlâ ve kulları katında büyük bir mertebedir. Dünyâ ve âhirette izzettir, iyiliktir ve sevâptır. Makamla olan ihsân, kimsesiz bir kişiyi, yanına veya emrine veya birisinin yanında bir işe koymakla yapılan ihsândır. Bâyezîd-i Bistâmî hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Bir kimsenin, Allahü teâlâyâ olan muhabbetinin, sevgisinin hakîkî olup olmadığının alâmeti; kendisinde deniz misâli cömertlik, güneş misâli şefkat ve toprak misâli tevâzu gibi üç hasletin bulunmasıdır.”

Dünyâ, mayın tarlası gibidir
01.11.2010

İnsânın diğer varlıklardan en büyük farkı, bedeninin yanında rûhunun bulunması, düşünebilmesi, bütün olayları aklı ile muhâkeme edebilmesi, karâr verebilmesi, bu karârları uygulayabilmesi, iyiliği, kötülüğü birbirinden ayırabilmesi, hatâ işlediğini anlayabilmesi bunun için pişmanlık duyması ve benzeri gibi üstünlükleridir. Acaba insân, kendisine verilen bu çok yüksek özellikleri, kendi başına ve hiçbir rehber, yol gösterici olmadan kullanabilir mi, kendi başına doğru yolu bulabilir ve Allahü teâlâyı tanıyabilir mi veya tanıyabilmiş midir?

Tarihî hâdiseler incelendiği zaman, insanların, Allahü teâlânın gönderdiği bir rehber olmadan kendi başlarına gittiklerinde, hep yanlış yollara saptıkları görülmektedir. İnsân, kendisini yaratan büyük kudret sâhibinin var olduğunu, akli sâyesinde anlamış, hissetmiş ise de, Ona giden yolu bulamamış ve Allahü teâlâyı kendi başına bir türlü tanıyamamıştır. Bugün bile güneşe ve ateşe tapanlar vardır. Bunlara da şaşmamalıdır. Çünkü rehbersiz, karanlıkta doğru yol bulunamaz. Zaten İsrâ sûresinin 15. âyetinde meâlen; **(Biz, Peygamber göndererek bildirmeden önce azâb yapıcı değiliz)** buyurulmaktadır.

Allahü teâlâ, kullarına verdiği akıl, düşünme kuvvetinin nasıl kullanılacağını onlara öğretmek, kendi birliğini onlara tanıtmak ve iyi işleri kötü, zararlı işlerden ayırmak için, dünyâyâ Peygamberler göndermiştir. Peygamberler, insanlık sıfatlarında, diğer insanlar gibidir. Farkları, zekâ, muhâkeme

kuvvetlerinin çok üstün olması, tertemiz ahlâklı ve Allahü teâlânın emirlerini insânlara bildirecek güçte bulunmalarıdır. Bu sebeple Peygamberler, insânlar için en büyük rehberlerdir.

Din hakkında hiç bilgisi olmayan bir kimse de, bir rehber olmadan Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin derin ma'nâsını anlayamaz. En mükemmel bir sporcu bile, yüksek bir dağa çıkarken kendisine bir rehber arar. Çok iyi silâh kullanan bir kimse de, kendisine verilen yeni bir silâhın nasıl kullanılacağı kendine öğretilmeden, onu doğru kullanamaz. Bunun içindir ki, din ve îmân işlerinde, Kur'ân-ı kerîm ve hadîs-i şerîfler yanında kendilerine Ehl-i sünnet âlimi, Mürşid-i kâmil ismi verilen büyük din âlimlerinin eserlerinden faydalanmak gerekmektedir. İslâm dînindeki rehberlerin, mürşid-i kâmillerin, Peygamber efendimiz ve eshâb-ı kirâmdan sonra en üstünleri, dört mezheb imâmlarıdır. Bu dört imâm, İslâm dîninin dört temel direkleridir. Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin ma'nâlarını doğru olarak öğrenmek için, bunlardan birinin kitâplarını okumak lâzımdır. Bunların her birinin kitâplarını açıklayan binlerce âlim gelmiştir. Bu açıklamaları okuyan, İslâm dînini doğru olarak öğrenir. Bu kitâpların hepsindeki îmân bilgileri aynıdır. Bu doğru îmâna, Ehl-i Sünnet i'tikâdî, inancı denir. Sonradan uydurulan, bunlara uymayan bozuk, sapık inanç yollarına bid'at ve dalâlet yolları denir.

Şu noktayı iyi bilmelidir ki, insânı dalâletten, kötü yoldan ilim ve âlimler kurtarır. Rehber olmadan doğru yola kavuşulamaz. Bunun için, Ehl-i sünnet âlimlerini ve bunların yazdığı doğru din kitâplarını arayıp, bulmak lâzımdır. Zira; "Âmâ olan, elinde değnek olmadan aslâ yolunu bulamaz" demişlerdir.

Dînini, îmânını kurtarmak için, çâre, rehber arayan kimsenin, şuraya, buraya değil, din mütehasısı olan ehl-i sünnet âlimlerine başvurması lâzımdır.

Netice olarak dünyâ, mayın tarlası gibidir. Bu mayınlara çarpmadan âhirete îmân ile gitmek çok zordur. Karanlık ve tehlikeli tuzaklarla dolu olan âhiret yolculuğunda bu mayınların, tuzakların yerlerini bilen bir rehber, bir mübârek zât, insanın elinden tutmazsa bu meşakkatli, tehlikelerle dolu yolculukta yürüyebilmek imkânsızdır. Allahü teâlâ kime bir ışık, bir rehber nasib ederse çok şükretmesi lâzımdır. Ahmed bin Yahyâ Münîrî hazretlerinin bir talebesine hitaben buyurduğu gibi:

"Ey genç, yolun uzun ve tehlikelerle doludur, o yüzden bir yol gösterene sarıl!"

Kalbi hastalıktan kurtarmak için 07.11.2010

Dünyâda ve âhirette saâdete kavuşmak, râhat ve neşeli yaşamak için îmân etmek yani Müslümân olmak lâzımdır. İmânı olup İslâmiyyete uyan kimseye, Müslümân denir.

İbâdet, emirleri yapmak, takvâ ise, harâmlardan sakınmak demektir. İbâdetlerin doğru olması için, nasıl yapılacaklarını öğrenmek ve öğrendiklerine uygun olarak yapmak lâzımdır. İhlâs, gerek beden, gerek mal ile yapılan farz veya nâfile bütün ibâdetleri, Allah rızâsı için yapmaktır. Mal, mevki, hürmet, şöhret kazanmak için yapılan ibâdetde ihlâs olmaz, riyâ olur.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

"Bütün mü'minler ibâdet yaparken, Allahü teâlâ emrettiği ve beğendiği için yapmaya niyet ediyorlar. Böylece ihlâs ile yapıyorlar. Fakat bütün işlerin, iyiliklerin hep ihlâs ile yapılması ve bu ihlâsın kalbe hemen gelmesi lâzımdır. Bâzı kimselerde, ibâdetlere başlarken yapılan niyet, ihlâs, zahmet çekerek, kendini zorlayarak hâsıl oluyor ve kısa bir zamân devâm ediyor. Sonra kalbe nefsin arzuları geliyor. Devâmlı ihlâs sâhiplerine Muhlas denir. Zahmet çekerek elde edilen, devâmsız ihlâsın sâhiplerine muhlis denir. Muhlas olana, ibâdet yapmak, tatlı ve kolay olur. Çünkü bunlarda, nefislerinin arzûsu ve şeytânın vesvesesi kalmamıştır. Böyle ihlâs, insanın kalbine ancak bir vefânın, evliyânın kalbinden gelir."

İbâdete başlarken nefis ve şeytân ile mücâdele ederek, devâmsız olan ihlâs elde edilebilince, böyle ihlâs ile yapılan ibâdetler de, zamânla nefsi zayıflatır, devâmlı ihlâs elde etmeye sebep olur. Fakat buna kavuşmak senelerce sürebilir.

Zamanımızda ultra viyole şuaalarının, mikropları öldürdüğü bilinmektedir. Verem hastaları sanatoryumlarda şua tedâvîsi ile ciğerlerini temizliyor. Ultra viyole ışınlar, ciğerleri temizlediği gibi, kalb aynasını temizleyen, kalbi hastalıktan kurtaran şuaalar da vardır. Bu şuaalara, nûr, feyiz denmektedir. Kalbin hasta olması, nefse uyarak harâmları beğenmesi, bunlara düşkün olması demektir. Ultra viyole

ışınlarını güneş yayıyor. Nûrların saçıldığı kaynak ise, evliyânın kalbleridir. Evliyânın kalbleri, 14. ay gibidir. Ay, Güneş'ten aldığı ışıkları saçıyor. Evliyânın kalbi de, Resûlullah efendimizin güneş gibi nûr saçan mübârek kalbinden saçılıp, kendilerine gelen nûrları cihâna yaymaktadır. Eskiden evliyâ çok idi. Şimdi bunlar toprak altındadır. Fakat, insan ölünce, kalb ve rûh ölmez. Hattâ rûh, beden kafesinden kurtulduğu için, dahâ kuvvetli olur. Bugün, her yerde, her odada elektro manyetik dalgaların var olduğunu biliyoruz. Bunları almak, duymak için, alıcı meselâ radyo, televizyon gibi âletler lâzımdır. Bunun gibi her yerde de nûr şua'ları vardır. Bunları almak, faydalanabilmek için de, bir kuvvet, bir âlet lâzımdır. Bu alıcı kuvvet, yine kalbdır. Kalbler, fosforessans hâssası olan madde gibidir. Aldığı nûrları, karanlık kalblere saçarak, onları parlatır. Güzel bir şeyi görmek kalbe tesir ettiği gibi, o şeyi düşünmek de kalbe tesir eder.

Mü'min çok yaşayıp, ibâdetleri ve takvâsı arttıkça, kalbinin alabileceği nûr miktarı da artar. Fakat bu nûrları, feyizleri çabuk ve çok alabilmek için, bir velîyi, evliyâyı sevmek lâzımdır. Böyle bir evliyâ bulunur ve sohbetinde, yanında bulunarak yahut kitaplarını okuyarak, onun sevgisi de kazanılırsa, dahâ çok feyiz, nûr alınır.

Netice olarak elektrik, bakır tel ile iletiliyor. Radyo vericisi ile alıcısı, birbirine elektromanyetik titreşimlerle bağlanıyor. Kalbleri birbirine bağlayan bağın da, muhabbet olduğu kitaplarda yazılıdır. Bir insan, bir velîyi görüp konuşarak veyâ kitâplarını okuyarak, onun İslâmiyyete tâm bağlı olduğunu, deryâ gibi ilim sâhibi olduğunu, güzel ahlâkını, herkese iyilik yaptığını anlayıp sever. Resûlullah efendimizi çok sevdiği için, Onun izinde bulunanı da sever. Seven, sevdiğine itaât eder, onun yolundan gider. Böylece sevdiğinin hâli ile hallenir, kalbi hastalıktan kurtulur, sâlih, iyi bir kul olur.

Hakkı bâtıldan ayırmak zordur! 08.11.2010

İnsânda bulunan akıl, anlayıcı bir kuvvettir. Hakkı bâtıldan, iyiyi kötüden, faydalıyı zararlıdan ayırt etmek için yaratılmıştır. Buna rağmen herhangi bir kimse için en zor iş, hakkı bâtıldan, doğruyu yanlıştan ayırmaktır. Bu sebeple Peygamber efendimiz, şu duâyı sık sık okurlardı:

(Allahümme erinelhakka hakkan verzuknâ ittibâ'ahu ve erinel bâtıla bâtılan verzuknâ ictinâbehu bi-hurmeti Seyyidil-beşer.)

Bu duânın anlamı şöyledir:

(Yâ Rabbî! Doğruyu bize doğru olarak göster ve ona uymayı bize nasîb et ve yanlış, bozuk olan şeylerin yanlış olduklarını bize göster ve onlardan sakınmamızı nasîb et! İnsanların en üstünü hürmetine bu duâmızı kabûl buyur!)

Bir kişi, hakka bâtıl diye saldırırsa, bâtıla hak diye sarılırsa mahvolur. Peygamber efendimiz; **(Benî İsrâîl, yetmişbir fırkaya ayrılmıştı. Bunlardan yetmişi Cehenneme gidip, ancak bir fırkası kurtulmuştur. Nasârâ da, yetmişiki fırkaya ayrılmıştı. Yetmişbiri Cehenneme gitmiştir. Bir zamân sonra, benim ümmetim de yetmişüç kısma ayrılır. Bunlardan yetmişikisi, Cehenneme gidip, yalnız bir fırkası kurtulur)** buyurdu. Eshâb-ı kirâm, bu bir fırkanın kimler olduğunu sorunca da; **(Cehennemden kurtulan fırka, benim ve Eshâbımın gittiği yolda gidenlerdir)** cevabını vermişlerdir.

Bu yetmiş iki fırka, itikatları, inanışları bozuk olduğu için Cehenneme gidecektir. Ateş, bu bozuk itikadın temizlenmesi içindir. Fakat Peygamber efendimiz, ümmetim buyurduğu için, bunlar daha sonra Cennete girecektir. Hadis-i şerifte; **(Her Müslümân erkeğin ve kadının, İslâm bilgilerini öğrenmeleri farzdır)** buyuruldu.

Dolayısı ile, kadın, erkek her Müslümanın kendine lâzım olan din bilgilerini öğrenmesi lâzımdır. Din ilimlerinden kaçan, öğrenmek istemeyenler, İslâm âlimleri tarafından hayvanlara benzetilmiştir. Hadîs-i şerifte; **(Kiyâmete yakın hakîkî din bilgileri azalır. Câhil din adamları, kendi görüşleri ile fetvâ vererek, insanları doğru yoldan saptırırlar)** buyurulmuştur. Bir hadîs-i şerifte de; **(Bir zamân gelir ki, insanlar din adamından, sokakta rastladıkları eşek ölüsünden kaçır gibi kaçarlardır)** buyurulmaktadır.

Bu hâl, insanların anlayışlarının, hâllerinin bozuk olacaklarını haber vermektedir. Çünkü ilme Allahü teâlâ kıymet vermektedir. Dünyâya tapınanlar, nefislerinin peşinden gidenler, çocuk iken din

bilgileri edinmeyenler, büyüyünce de, hakiki din âliminin sohbetinde bulunmayanlar, ilmin, din bilgilerinin ve âlimlerin kıymetini bilemezler, böylece de, doğruyu yanlıştan ayıramazlar. Böyle kimseler, dinlerinin noksan olmasından korkmazlar ve hakikî din âlimlerinin kitâplarından da okuyup doğruyu öğrenmek için çaba sarf etmezler. Bu tip kimselerin tek düşüncesi, para, mal toplamak, mevki elde etmektir. Kazandıklarının helâlden mi, harâmdan mı geldiğini hiç ayırdetmezler ve Hakkı bâtıldan ayıramazlar. İlmin ve hakikî din âlimlerinin kıymetini bilmezler. Hakikî din adamlarının vaazları, kitâpları, bunların nazarında, hayvan pazarında güzel kokular satan attâr ve körlere ayna satan kimse gibidir. Ebû Leheb gibi bir kimseye Tâhâ sûresini okumak ve sokak serserisinin cebine inci, mercan doldurmak, bir köre sürme hediye etmek, akıllı kimsenin yapacağı şey değildir. Allahü teâlâ, böyle kimselere; **(Bunlar hayvan gibidir, hattâ daha aşağıdırlar)** buyurmuştur.

Böyle olan kimselerin, bir rehber, yol gösteren, doğru yazılmış bir kitap olmadan, Hakkı bâtıldan, doğruyu eğriden ayırmaları mümkün değildir.

Netice olarak, hiç kimsenin, tek başına doğruyu bulması mümkün değildir. Mutlaka bir rehberin, yol gösterenin olması lâzımdır. Bu rehberler, ehl-i sünnet âlimleri ve onların kitaplarıdır. Kitap mühim bir arkadaştır ve iyi seçmek lâzımdır. Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarını bulanlar, bu büyükleri sevmeye başlar. Dünyada ve âhirette onlarla beraber olmak isterler ve onlar gibi yaşamak isterler. Böylece de, doğru yolu bulup, felaketten kurtulmuş olurlar.

Mübârek zamanları, fırsat bilmelidir

14.11.2010

Mübârek geceler ve günler, İslâm dîninin kıymet verdiği gece ve günlerdir. Allahü teâlâ, kullarına çok acıdığı için, bazı gecelere, günlere kıymet vermiş ve bu zamanlarda yapılacak olan duâları, tövbeleri kabûl edeceğini bildirmiştir. Kullarının çok ibâdet yapması, duâ ve tövbe etmeleri için böyle zamanları sebep kılmıştır.

Kıymetli geceye, kendinden sonra gelen günün ismi verilir. Önceki günü öğle namâzı vaktinden, o gecenin fecrine kadar olan zamandır. Yalnız, Arefe ve üç kurban günlerinin geceleri böyle değildir. Bu dört gece, bu günleri takip eden gecelerdir.

İslâmiyyette, güneş yılının ayları içinde sayılı bir mübârek gün yoktur. Doğum günü ve mübârek geceler, hicrî sene ile kutlanır. Tövbe sûresinin 37. âyetinde meâlen; **(Allahü teâlâ, gökleri ve yeri yarattıktan beri, ayların adedi on ikidir. Bunlardan dördü, harâm olan aylardır. Bu dört ayın harâm olduğu kuvvetli dindir, [yani İbrâhîm ve İsmâîl aleyhimesselâmdan beri bilinmektedir.] Bu dört ayda, kendinize zulüm etmeyin!)** buyuruldu.

Harâm olan dört ay, Receb, Zilka'de, Zilhicce ve Muharrem ayları olduğunu Peygamber efendimiz bildirmiştir.

İslâmiyyetten önce Arablar, meselâ Muharremde harb etmek isteyince, o yıl Muharrem ayının ismini, sonraki aya korlar, sonraki ayın ismini, Muharrem ayına takarlardı. Böylece, harâm ay, Muharremden bir sonraki ay olurdu. Âyet-i kerîme ile, ayların yerlerinin değiştirilmesi yasak edildi.

Kur'ân-ı kerîmde bildirilen ve dinde kullanılan Arabî ayların bir yılı, bir güneş yılından on gün kısadır. Hicrî kamerî yılbaşı, hicrî şemsî ve mîlâdî yıl başlarından on gün önce gelmektedir. Bundan dolayı Müslümânların mübârek günleri veyâ geceleri, şemsî senelere nazaran her yıl on gün önce gelmektedir.

Müslümânların mübârek günleri, güneş aylarına göre değil, hicrî kamerî aylara göre yapılır. Dînimiz böyle emretmektedir. Yılın mübârek günü demek, Arabî ayın belli günü demektir. Haftanın belli günü demek değildir. Meselâ Aşûre günü demek, Muharrem ayının onuncu günü demektir. Bu, her sene haftanın aynı günü olmaz. Başka günler olur. Evet haftanın günleri içinde de mübârek olanları vardır. Meselâ pazartesi günü, hep hayırlı vak'aların bu günde olması bakımından kıymetli bir gündür. Zil-hicce ve Muharrem aylarının ilk on geceleri, her Cuma ve Pazartesi geceleri de mübârek gecelerdendir.

Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki:

(Rahmet kapıları dört gece açılır. O gecelerde yapılan duâ, tövbe, ret olmaz. Fıtır bayramının ve Kurban bayramının birinci geceleri, Şa'bânın onbeşinci, Berât gecesi ve Arefe gecesi.)

(Allahü teâlâ, ibâdetler içinde, Zil-hiccenin ilk on gününde yapılanları dahâ çok sever. Bu günlerde tutulan bir gün oruca, bir senelik nâfile oruç sevâbı verilir. Gecelerinde kılınan namâz, Kadir gecesinde kılınan namâz gibidir. Bu günlerde çok tesbîh, tehlîl ve tekbîr ediniz!)

(Bir Müslümân, Terviye günü oruç tutarsa ve günâh söylemezse, Allahü teâlâ, onu elbette Cennete sokar.)

(Arefe gününe hürmet ediniz! Çünkü Arefe, Allahü teâlânın kıymet verdiği bir gündür.)

(Arefe gecesi ibâdet edenler, Cehennemden âzâd olur.)

(Arefe günü oruç tutanların, iki senelik günâhları affolur. Biri, geçmiş senenin, diğeri, gelecek senenin günâhıdır.)

(Arefe günü bin İhlâs okuyanın bütün günâhları affolur ve her duâsı kabûl olur. Hepsini Besmele ile okumalıdır.)

Netice olarak, mübârek günleri ve geceleri ihyâ etmeli, yani kazâ namâzları kılmalı, Kur'ân-ı kerîm okumalı, duâ, tövbe etmeli, sadaka vermeli, Müslümânları sevindirmeli, bunların sevâplarını ölümlere de göndermelidir. Bu gecelere ve günlere saygı göstermelidir. Saygı göstermek, günâh işlememekle olur. İmâm-ı Nevevî hazretleri; "Gecenin oniki kısmından bir kısmını ki bir sâat kadar, ihyâ etmek, bütün geceyi ihyâ etmek olur. Yaz ve kış geceleri için hep böyledir" buyurmuştur. Hakâyık-ı manzûme kitabında da; "Fıkıh kitâplarında sâat demek, bir miktâr zamân demektir" denmektedir.

Bayramları fırsat bilmelidir **15.11.2010**

Allahü teâlâ, Muhammed aleyhisselâmın ümmetine, nice mübârek günler, geceler ihsân etmiştir. Ramazan ve Kurban Bayramları da bu ihsânın içindedir. Bunları fırsat, ganimet bilerek, Rabbimizin rızasına kavuşmayı talep etmeliyiz.

Ana-baba hayatta ise, rızâsını almak için uğraşmalıdır. Zira ana-babasını râzı eden kimse için, Cennette iki kapı açılır. Bir kimsenin ana-babası zâlim olsalar dahi onlara karşı gelmek, onlarla sert konuşmak câiz değildir. Çeşitli vesilelerle, onların elleri öpülüp, duâları alınmalı, haklarını helâl ettirmelidir. Ana-babanın duâlarını almak için vesilelerden biri de bayramlardır. Bayramlarda, ana-babaya çeşitli hediyeler alıp, bayramları tebrik edilerek, hakları helâl ettirilmeli ve duâlarını almalıdır! Arada kırılganlıklar varsa bu vesile ile giderilmelidir. Allahü teâlâ Mûsâ aleyhisselama buyurdu ki:

(Yâ Mûsâ, günahlar içinde bir günah vardır ki benim indimde çok ağır ve büyüktür. O da, ana-baba evlâdını çağırdığı zaman emrini dinlememesidir.)

Eşrefoğlu Rûmî hazretleri buyuruyor ki:

"Akıllılar bu dünyâda şu üç şey ile meşgûl olurlar. Böylece onlar, herkesin üzüldüğü gün, bayram ederler:

- 1- Dünyâ seni terk etmeden sen dünyâyı terk edesin.
- 2- Her şeyden kurtulasın.
- 3- Rabbinle buluşmadan, Rabbin senden râzı olsun."

Bayram, affa uğramaktır. Bayram, günahlardan kurtulma günüdür. Mü'minin bayramı, günahlarının affedildiği, îmânla öldüğü gündür. Cennette Allahü teâlânın rûyetine kavuştuğu ve Peygamber efendimizi gördüğü gün, mü'minin bayramıdır. Hakiki bayram, Rabbimizin huzûruna, yüz akıyla çıkabilmektir. Hazret-i Ali; "Günah işlemediğimiz gün de, bizim bayramımızdır" buyurmuşlardır. Dâvûd-i Tâî hazretleri, nasihat isteyen kimseye; "Dünyâ hayatında oruçlu gibi ol. Ölüm geldiğinde bayram sevinci içinde ol. Halktan yırtıcı hayvandan kaçır gibi kaç ve dilini koru. Lüzumsuz şeylerden kaçın. Dünyâ ile, âhirete götüreceğin şeyler nisbetinde ilgilen" buyurmuştur.

Sırrı-yi Sekâtî hazretleri anlatır:

“Bir bayram günü hazret-i Ma'rûf'u hurma toplarken gördüm ve;

- Bunları ne yapacaksın? diye sordum.

- Şu çocuğu ağlarken gördüm ve niçin ağladığını sordum. Bana yetim olup anne ve babasının olmadığını, arkadaşlarının yeni elbiseleri ve oyuncakları olup kendisinin olmadığını söyledi. Şimdi bunları toplayıp satacağım, ağlamayıp oynaması için ona oyuncak satın alacağım dedi. Bunun üzerine;

- Bu işi bana bırak deyip çocuğu alıp götürdüm. Yeni güzel elbiseler ve oynaması için bir oyuncak aldım. Çocuk o zaman memnun oldu. Bundan sonra kalbime bir nur geldi, kalbim parladı ve hâlim bambaşka oldu.”

İmâm-ı Şâfiî hazretlerinin talebelerinden biri anlatır:

“Bir bayram günü İmâm-ı Şâfiî hazretleri ile berâber mescidden çıktık. Bir mesele hakkında sohbet ediyorlardı. Evlerinin kapısına gelince, bir hizmetçi kendisine bir kese altın getirip, efendisinin selâmı olduğunu ve bunu kabûl buyurmasını ricâ etti. İmâm-ı Şâfiî hazretleri keseyi kabûl etti. Biraz sonra biri gelip;

- Efendim, bir çocuğum oldu fakat yanımda hiç param yok. Sizden Allah rızâsı için biraz para istiyorum dedi. İmâm-ı Şâfiî hazretleri keseyi hiç açmadan, olduğu gibi o şahsa verdi. Halbuki biliyordum ki, kendisinin de hiç parası yoktu.”

Şumeyt bin Aclân hazretleri bir bayram günü eğlenen kalabalığa bakarak; “Eskimeye mahkûm bir elbise ve bir müddet sonra böceklerin yiyeceği et olan şu insanları görüyor musun?” buyurarak kabre girecek bir insanın gaflet içinde eğlenip oynamasına olan hayretini bildirmiştir.

Behlül-i Dâna hazretleri şu beyitleri sık sık okurlarmış:

“Bayram, yeni elbiseler giyenler için değil, ilâhî azâptan emin olanlar içindir. Bayram, bineklere binenler için de değil, hatâ ve isyânı bırakanlar içindir...”

Netice olarak bayramlar, tövbe ederek günâhlardan, hak sahipleri ile helâlleşerek kul haklarından kurtulmak ve büyüklerin, ana-babanın, mü'minlerin duâlarını almak için birer vesiledir, fırsattır.

Beni niçin övüyorsun?

21.11.2010

Allahü teâlânın verdiği nimetler sebebi ile başkalarına karşı üstünlük taslamak ve övünmek, harâmıdır, günâhtır. Ama bu nimetler bende emânettir, bunların esas sahibi Rabbimdir diye düşünülür ve anlatılırsa, o zaman bu hâl, şükürdür ve kıymetli olur. Çünkü Peygamber efendimiz; **(Allahü teâlânın verdiği nimetleri bildirmek, bunlara şükretmek olur)** buyurmuştur.

Bir damla sudan yaratılıp sonra toprağa girecek ve orada böceklerle yem olacak bir kimsenin kendini övmesi, insanlara üstünlük taslaması çok çirkindir. Bu hâl, bir hastalıktır. Dinimiz bunun için övünmeyi yasak etmiştir. Peygamber efendimiz; **(Allahü teâlâ, cahiliyet övünmelerini sizden kaldırdı. Hepiniz Âdem aleyhisselamın evlâtlarısınız. Âdem ise topraktan yaratıldı)** buyurmuştur.

İnsanın kendini övmesi, başkalarını hakir, aşağı gördüğü içindir. Halbuki hadis-i şerifte; **(Din kardeşini hakir görmek, kötülük olarak yeter)** buyurulmaktadır.

Övünme hastalığı, insanın kendini başkalarından üstün görmesinden kaynaklandığı için, konuşmalarında, başkalarını hep aşağılayıcı ifâdeler kullanır. Bu insanlar adam olmaz, bunlar iflâh olmaz, bunlarda hayır yoktur diyerek, kendi üstünlüğünü açığa çıkarmak ister. Bu hâl ise, kibirdir ve insanı felâkete götürür. Zira hadis-i şerifte; **(İnsanlar helâk oldu diyenin kendisi helâk olmuştur)** buyurulmuştur.

Bir kimse kendini övmeye başlarsa, değeri düşer. Zira Peygamber efendimiz; **(Medh olunmayı, övülmeyi sevmek, insanı kör ve sağır eder. Kabâhatlerini, kusûrlarını görmez olur. Doğru sözleri, kendisine yapılan nasihatleri işitmez olur)** buyurmuştur.

Bir gün Zünnûn-i Mısrî hazretlerine;
- İnsan, Allahü teâlânın sâlih kullarından olduğunu, ne zaman ve nasıl anlar? diye sordukları zaman;
- İnsan bu durumu şu dört şeyle bilir. Rahatı terk ederse, az olsa bile olandan verirse, fakirleşmesi kendisine sevimli gelirse, övülmek ve kötülenmek kendisine aynı gelirse, cevâbını vermişlerdir.

Ebü'l-Abbâs-ı Mürsî hazretleri anlatır:
"Bir gece rüyâmda Hazret-i Ömer'i gördüm. Kendisine;
- Ey müminlerin emîri! Dünyâ sevgisinin alâmeti nedir? diye sordum. Şöyle cevap verdi:
- Kötülenme korkusu ve övülmeyi sevmektir.
Dünyâyı sevmenin alâmeti bunlar olunca, dünyâyı terk etmenin alâmeti, doğru yolda bulunmakta kötülenmekten korkmamak ve övülmeyi sevmemektir."

İslâm âlimleri, övülmeyi sevmenin, kalb, gönül hastalığı olduğunu bildirmişler ve tedâvi yollarını da göstermişlerdir. Övülmeyi sevmenin sebebi, insanın kendini beğenmesi, yüksek, iyi sanmasıdır. Övülmek, böyle kimselere tatlı gelir.

Bir kimsenin, soyu ile, babaları, dedeleri ile övünmesi ve başkalarına karşı bunlarla üstünlük taslaması, tekebbür etmesi, cahillik ve ahmaklık olur. Zira Kabil, Âdem aleyhisselamın, Yam da, Nuh aleyhisselamın oğlu idi. Babalarının Peygamber olması, bunları küfürden kurtarmadı. İnsanın, babalarının, dedelerinin sâlih olmaları ile övünmesi de yersizdir, akıllı bir hareket değildir. Önemli olan, onlar gibi sâlih olmaya ve onların yolunda bulunmaya çalışmaktır. Zira hadis-i şerifte; **(Bir kimsenin kendisi kötü ise, âhirette nesebinin üstünlüğü ona fayda vermez)** buyurulmuştur. Peygamber efendimiz, bir hadis-i şeriflerinde de; **(Ecdadı ile övünen kötü kimse, rahmet-i ilâhiden uzak, Cehennem odunudur)** buyurmuşlardır.

Din büyüklerinden bir zât, kendisini yüzüne karşı öven bir kimseye; "Beni niçin övüyorsun? Öfkeli iken tecrübe ettin de beni halim selim mi buldun? Benimle yolculuk ettin de iyi biri olarak mı gördün? Bana bir emânet verdin de buna riâyat mi ettim? Bilmediğin kimseyi nasıl översin?" buyurmuştur.

Netice olarak, bir insan için ölüm ânı yani son nefeste îmânla gitmesi çok mühimdir. Ölürken îmânla gitmeyen kimseyi, hayatında övmek neye yarar? Bunun için kendimizi övmek, bizi övenlere ses çıkarmamak, bilmediğimiz insanları övmek uygun değildir. Vehb bin Münebbih hazretlerinin buyurduğu gibi:

"Münâfığın özelliklerinden ikisi, övülmeyi sevmek, kötülenmekten hoşlanmamaktır."

İlim sonsuz, ömür ise kısa
22.11.2010

İlim öğrenmek çok kıymetlidir. Bilenle bilmeyenin bir olmayacağı, Kur'ân-ı kerîmde bildirilmektedir. İlk nâzil olan âyet-i kerime, **"Oku!"** emri ile başlamaktadır. İlim, Allahü teâlânın sıfatlarından. İlmî teşvik eden, öven sayısız hadis-i şerifler mevcuttur. Peygamber efendimiz; **(Bir saat ilim öğrenmek veya öğretmek, sabaha kadar ibâdet etmekten daha sevaptır)** buyurmaktadırlar.

Ehl-i sünnet i'tikâdını, farzlardan ve harâmlardan lâzım olanları öğrenmek, kadın-erkek her Müslümâna farz-ı ayndır. Bunları öğrenmemek, büyük günâhtır. Bunları öğrenmeden, başka şeyleri öğrenmekle, ömür sermayesini tüketenler, âhirette hüsrana uğrayacaklardır. Allahü teâlânın bir kulunu sevmediğinin alâmeti, dinine ve dünyasına faydalı olmayan işlerle vakit geçirmesidir. Allahü teâlânın bir kulunu sevdiğinin alâmeti ise, onun, kendisine lâzım olan fıkıh ilmi ve bu bilgilere uygun ibâdet etmekle meşgûl olmasıdır. Ahmed Nâmıkî Câmî hazretleri; "Üzerine farz olan ilimlerden bir meseleyi öğrenmek, insana, bütün dünyâdaki kazançların hepsinden, yapacağı, ele geçireceği altın ve gümüşlerinden daha iyidir, üstündür" buyurmuştur.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri; "Ehl-i sünnet i'tikâdını ve fıkıh bilgilerini öğrenmeden önce, Gülistân kitâbı ve hikâye kitapları okumamalıdır. Fıkıh kitapları yanında, Gülistân ve benzeri kitaplar lüzûmsuzdur. Dinde lâzım olanları, önce okumak, öğrenmek ve öğretmek lâzımdır. Bunlardan fazlası ikinci derecede kalır" buyurmaktadır.

Şeyh Sâdî Şîrâzî hazretlerinin Gülistân kitabını, kendimize lâzım olan din bilgilerini öğrenmeden önce okumak lüzûmsuz olursa, bidât ehlinin ve din düşmanlarının kitaplarının ve yazılarının tiryâkilerine acabâ ne denir. Yâ, din bilgilerini öğrenmeden, başka şeyler öğrenenler ve çocuklarına doğru din bilgisi öğretmeden, para, mal, mevki kazanmaları için uğraşanlara ne demelidir! İstikbâli temîn etmek, acabâ bunları kazanmak mıdır? Yoksa, Allahü teâlânın rızâsını kazanmak mıdır?

İlim öğrenmek, elbette lâzımdır. Fakat insana verilen ömür, sınırlıdır. Bunun için, mühim olanlara öncelik vermelidir. Emredilen ibâdetler, bilgisizce yapılırsa, bunun bir faydası olmaz. Çünkü hazret-i Ali; “Allahü teâlâyâ ilimsiz ibâdet eden kimse, değirmene bağlı merkep gibidir. Gün boyunca yürür, fakat hep aynı yerindedir” buyurmuştur.

İslâmiyyet üç kısımdır: İlim, amel ve ihlâs. Emirleri ve yasakları öğrenmek, öğrendiklerine tâbi olmak ve bunları yalnız Allah rızâsı için yapmak lâzımdır. İbni Âbidîn hazretleri; “Din bilgilerinden kendine lâzım olanları öğrenmek, farz-ı ayındır. Bundan fazlasını öğrenmek farz-ı kifâyedir” buyurmuşlardır.

Takıyyüddîn Sübkî hazretleri buyuruyor ki:

“Kulun her hâlinde, kendine lâzım olan bilgileri öğrenip ibâdet yapması gerekir. Çünkü ömür çok kısadır. Ömrünün bir kısmı küçüklükte geçer. Bir kısmı büyüyünce, bedenî ihtiyaçlarını temin etmek, uyku, kendisine âriz olan hastalık, özür hâlleri, zarûrî meşgaleler, insanlarla uğraşma ve geçim derdi gibi işlerle geçer. Bunlardan geriye, insan için çok az vakit kalır. İşte insan, ya bu kısacık ömrünü, kendine lâzım olan bilgileri öğrenerek ibâdet ve tâatle geçirerek Allahü teâlâyâ, Cennet’ine ve çeşit çeşit nîmetlerine kavuşur veya bu kısacık hayâtı kendi aleyhine zâyî eder de, ebedî hüsrâna uğrar veya ömrünü günah ve başkalarına düşmanlıkla geçirir. Böylece şeytanın yardımcılarında olur, onunla birlikte Cehennem ateşinde yanar. Herkes, yaşadığı kısa ömür içerisinde bu üç hâlden birinde bulunur.”

Netice olarak, insanın ömrü kısa, ilmin ise sonu yoktur. Beşikten mezara kadar ilim öğrenmemizi emir ve tavsiye buyuran da, Resûlullah efendimizdir. O halde, önce dinde zarûrî lâzım olan ilimleri öğrenmelidir. İmâm-ı Rabbânî hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Vakit, keskin bir kılıç gibidir. Yarına çıkacağımız belli değildir. Mühim işleri bugün yapmalı, mühim olmayanları yarına bırakmalıdır. Akıllı olan böyle yapar.”

Müslüman, kimseyi incitmez **28.11.2010**

Allahü teâlânın, Peygamberleri vâsıtasıyla gönderdiklerine ve Muhammed aleyhisselâma îmân edip, Allahü teâlânın emirlerini yerine getiren, yasaklarından kaçan kimseye, Müslüman denir. Cüneyd-i Bağdâdî hazretleri; “Müslüman, temiz toprağa benzer. Temiz toprağa her şey atılır. Ezilip, hakâret görür. Lâkin ondan hep güzel, temiz, faydalı şeyler çıkar” buyurmuştur.

İyi bir Müslümân, dînine, anasına, babasına, hocasına, âmirine, büyüklerine son derece saygılıdır. Lüzûmsuz şeylerle uğraşmaz, faydalı şeylerle meşgûl olur, vaktini boş geçirmez. İbâdetlerini vaktinde ve tam yapar. Allahü teâlâyâ olan şükrân borcunu öder. İbâdetini, yalnız lâf olsun veyâ yasak ortadan kalksın diye değil, büyük bir arzû, istek ve sevgi ile yapar. İbrâhim Havâs hazretleri; “Bir müslüman, Allahü teâlânın emir ve yasaklarına ne kadar dikkat edip tatbik ediyorsa, Allahü teâlâ da onu, o miktârda azîz eder. Diğer müslümanların kalbine de onun sevgisini verir” buyurmuştur.

Müslümân, vakûrdur, kibârdır, son derece mütevâzı yani alçak gönüllüdür. Kendisine başvuran herkesi dinler ve imkân buldukça da yardım eder. Çünkü Peygamber efendimiz; **(İnsanlara merhamet edene, Allahü teâlâ merhamet eder)** buyurmuştur.

Başkasının hakkına riâyet etmek de ibâdettir. Başkalarına fenâlık edenleri ve üzerinde başkasının hakkı bulunanları, hak sâhipleri affetmedikçe, Allahü teâlâ asla affetmez.

Seyyid Ahmed Rifâî hazretlerine, iyi bir Müslüman nasıl olmalıdır diye sorulunca, cevaben buyurdu ki:

“Sâlih, iyi bir Müslüman, Allahü teâlânın hükmüne boyun eğer, gelen şiddet ve belâlara sabreder, aza kanâat eder. Allahü teâlâdan başkasından korkmaz ve Ondan başka kimseden bir şey beklemez.

İnsâna, yüksek makamları veren, aşağı düşüren, azîz ve zelîl edenin Allahü teâlâ olduğunu bilir. Sâlih Müslümân, Peygamber efendimizin sünnet-i seniyyesine tam uyar. Böyle olanların korkusu, son nefes içindir. Onlar, az konuşur, öfkelerini tutar ve şehvetlerini yenerler. Nefislerinin arzularını yapmazlar. Allahü teâlâyı unutturacak bütün engelleri ortadan kaldırarak, hep Onunla berâber olmaya bakarlar. Böylece nefislerini alçaltıp, rûhlarını yükseltirler. Saâdete kavuşmak, nefsin rızâsını terk edip, Allahü teâlânın rızâsına koşmakla mümkündür. Çünkü kadere râzı olmak, Allahü teâlânın hükmüne boyun eğmek, nefsin isteklerine zıttır.”

Allahü teâlânın kaderine inanan bir Müslümân, dünyâda, dâimâ huzûr içindedir. Çünkü bu Müslümân, şuna inanmıştır:

Kendisine gelen hayır ve şer Allahü teâlâdandır. Allahü teâlânın takdîridir. Allahü teâlâdan gelen her şeyin, kendisi için iyi olduğunu, fenâ zannettiği şeyin sonunun, iyi olacağını düşünür ve böylelikle iç râhatlığını bozamaz. Felâketlere de, kolaylıkla göğüs gerer. İşte böyle bir insan, Allahü teâlânın sevgili kuludur. Bu sûretle o insân, âhiret saâdetine de ulaşmış olur.

İyi bir Müslümân, iyilik yapmak veyâ sadaka vermek isterse, bunu gizli olarak ve iyilik yaptığı veya sadaka verdiği insanın kalbini kırmadan, onu incitmeden, yaptığı iyiliği başına kakmadan yapar. Kısaca iyi bir Müslümân, bütün iyi huylara sâhip, vakarlı, seciyeli, bedenen ve rûhen tertemiz, her türlü itimâda lâıyk, mükemmel bir insandır.

Netice olarak Müslümân, iyi insan, akli başında kimse demek olup, hem kendine, hem de başkalarına zarar vermez. Allahü teâlânın emirlerine itâat ve kul haklarına riâyet eder. Herkese iyilik edip, kötülük yapanlara nasîhat verir. Dolayısı ile Müslüman, günah da, suç da işlemez. Böyle olan bir Müslümânı, Allahü teâlâ da, Onun kulları da sever. Dünyada, rahat ve huzûr içinde yaşadığı gibi, âhirette de, ebedi saâdete kavuşur. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Müslüman demek, Müslümanlara eli ile, dili ile zarar vermeyen kimse demektir.)

Kendin için ağla!
29.11.2010

Allahü teâlâyı îmân eden, Onun emir ve yasaklarına saygılı, yarattıklarına da merhametli olur. Allah korkusu ve Allah sevgisi, insanları saâdet ve huzûra kavuşturan iki kanat gibidir. Peygamber efendimiz; **(Bir kimse, Allahtan korkarsa, her şey ondan korkar. Bir kimse Allahtan korkmazsa, her şeyden korkar olur)** buyurmuştur.

Allahü teâlâdan korkan bir kimse, Onun emirlerini yapar, yasaklarından sakınır. Kimseye kötülük yapmaz ve kendine kötülük yapanlara da sabreder. Yaptığı kusûrlara tövbe eder, sözünün eri olur ve her iyiliği Allah için yapar. Kimsenin malına, canına, nâmûsuna göz dikmez. Çalışırken, alışveriş ederken, kimsenin hakkını yemez, herkese iyilik eder. Makâm sâhiplerine, zâlimlere yaltaklanmaz. İlim ve ahlâk sâhiplerine ise, saygı gösterir. Arkadaşlarını sever ve kendini sevdirebilir. Kötü kimselere nasîhat verir, onlara uymaz. Küçüklerine merhametli, şefkatli olur, misâfirlerine ikrâm eder. Kimseyi çekistirmez, keyfi peşinde koşmaz. Zararlı ve faydasız birşey söylemez, kimseye sert davranmaz. Cömert olur, kendini beğenmez. Mâlî ve mevkiyi herkese iyilik etmek için ister. Riyâkârlık, ikiyüzlülük yapmaz. Allahü teâlânın her ân gördüğünü ve bildiğini düşünerek hiç kötülük yapmaz.

Kendine kıymet verenin, Allahü teâlâ katında kıymeti olmaz. Kendi rızâsına tâbi olan, kendine kuldur. İnsan kendine nasıl muâmele edilmesini istiyorsa, başkalarına karşı da öyle hareket etmelidir. Zira hadis-i şerifte; **(Bir kimse, kendine istediğini, din kardeşi için de istemedikçe, îmânı kâmil olmaz)** buyurulmuştur.

İnsanın başına belâların gelmesine sebep, kendine düşkün olmasıdır. Kendi kendisinden kurtulursa, Allahü teâlâdan başka şeylere düşkün olmaktan kurtulur. Câsiye sûresinin 22. âyetinde meâlen; **(Kendi nefsine tapanları gördün mü?)** buyuruldu.

Varlıklar içinde en câhil olanı, insanın nefsidir. Çünkü nefis, kendine düşmanlık yapmakta, hep kendini yok edici şeyleri istemektedir. Her isteği, Allahü teâlânın yasak ettiği şeylerdir. Her işi, sâhibi olan ve bütün iyiliklerin sâhibi bulunan Allahü teâlâyı karşı gelmektir.

Muhammed Rebhâmî hazretleri Riyâd-un-nâsîhîn kitabında buyuruyor ki:

“Ey insân! Kendine merhamet et! Aklından gaflet perdesini kaldır! Bâtılın bâtil olduğunu görerek, ondan kurtulmaya çalış! Hakkın hak olduğunu da görerek, ona tâbi ol! Vereceğin karâr, çok büyük, çok mühimdir. Vakit ise, çok azdır. Muhakkak öleceksin! Öldüğün vakti düşün! Başına geleceklere hâzırlan! Hakka tâbi olmadıkça, ebedî azâbdan kurtulamazsın! Son pişmânlık fayda vermez.

Başına gelecekleri düşün! Ömrün tükenmeden, aklını başına topla! Etrâfında gördüğün, konuştuğun, sevdiğin, korktuğun kimselerin hepsi, birer birer öldüler. Birer hayâl gibi, gelip gittiler. İyi düşün! Ebedî ateşte yanmak, ne büyük azâbtır! Sonsuz ni'metler içinde yaşamak ise, ne büyük ni'mettir. Bunlardan birini seçmek, şimdi senin elindedir.

Kendine acı! Suâle çekileceksin. Hâlbuki, verecek cevâbın yok. Kendine ve herkese öyle iyilik et ki, başkası iyilik yapınca, sen yaptın sansınlar. Kendine ve kimseye kötülük etme ki, başkası bir fenâlık yapınca, sen yaptın sanmasınlar.”

İnsânın kendisine ve başkalarına acımasının yolu, beş vakit namazdan geçer. Zira Ankebût sûresinin 45. âyetinde meâlen; **(Doğru kılınan namâz, insanı, kötülüklerden muhakkak uzaklaştırır)** buyruldu.

Bir kimse, namaz kıldığı halde, kötülüklerden uzaklaşmıyor ise, bu kimsenin kıldığı namazda eksiklik var demektir. Çünkü insanı kötülüklerden uzaklaştırmayan bir namâz, doğru namâz değildir.

Netice olarak, kendine acımayan, başkasına hiç acımaz. Başkalarına merhamet etmeyen, acımayanlar da, kıyâmet günü Allahü teâlânın merhametinden uzak kalacaklardır. İslam âlimlerinin büyüklerinden olan Süfyân-ı Sevrî hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Dînin, senin etin ve kanın yerindedir. Kendin için ağla. Kendine merhamet et. Sen kendine acımazsan, başkası hiç acımaz.”

Çocuk kokusu, Cennet kokusudur 05.12.2010

Allahü teâlânın kullarına ihsân ettiği nimetlerden birisi de, evlât nimetidir. Evlât da olsa, her şeyin ve her nimetin hayırlı olanını istemelidir. Çünkü Peygamber efendimiz; **(Allahü teâlâdan hayırlı evlât istedim. Bana kız çocukları ihsân etti)** buyurmuştur.

Her nimet, insana emânet olarak verildiği gibi, evlât da, ana baba elinde birer emânettir. Çocukların temiz kalbleri kıymetli bir cevher gibidir. Mum gibi, her şekli alabilir. Küçükken, hiçbir şekle girmemiştir. Temiz bir toprak gibidir. Temiz toprağa hangi tohum ekilirse, onun meyvesi hâsıl olur. Çocuklara îmân, Kur'ân ve Allahü teâlânın emirleri öğretilir ve yapmaya alıştırılırsa, din ve dünyâ saâdetine ererler. Bu saâdetde anaları, babaları ve hocaları da ortak olurlar. Eğer bunlar öğretilmez ve alıştırılmaz ise, çocuklar bedbaht olurlar. Yapacakları her kötülüğün günâhı, ana, baba ve hocalarına da verilir. Tahrîm sûresinin 6. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Kendinizi, evlerinizde ve emirlerinizde olanları ateşten koruyunuz!)** buyurulmuştur.

Bir babanın, evlâdını Cehennem ateşinden koruması, dünyâ ateşinden korumasından dahâ mühimdir. Cehennem ateşinden korumak da, îmânı, farzları, harâmları öğretmekle, ibâdete alıştırmakla ve dinsiz, ahlâksız arkadaşlardan korumakla olur. Çünkü bütün kötülüklerin başı, kötü arkadaşdır.

İnsanları Allahü teâlânın rızâsına, sevgisine kavuşturan yol insanın kalbidir. Kalb, yaratılışında temiz bir ayna gibidir. İbâdetler, kalbin temizliğini, cilâsını artırır. Günâhlar ise, kalbi karartır. Peygamber efendimiz; **(Bütün çocuklar Müslümânlığa uygun ve elverişli olarak dünyâyâ gelir. Bunları, sonra anaları, babaları Hristiyan, Yahûdî ve dinsiz yapar)** buyurmuştur.

Bu sebeple, çocuklara Müslümânlığı öğretmek lâzımdır. Onların temiz rûhları Müslümânlığa elverişlidir. Müslümânlığı öğrenmeyen çocuk, din düşmanlarının yalanlarına, iftirâlarına aldanarak, Müslümânlığı yanlış anlar, İslâm düşmanlarının tuzaklarına düşer ve aldığı zehirlerin kurbanı olur. Dünyâda huzûra kavuşamaz, âhirette de, sonsuz felâketlere, azâblara yakalanır. İslâm bilgileri ve güzel ahlâk verilmeyen çocuk, kötü yoldaki kimselere çabuk aldanır. Anne ve babasına, devletine ve milletine zararlı olur.

Çocuğunun Müslümân olmasını isteyen, dünyâda ve âhirette rahata, huzûra kavuşmasını dileyen anne ve babalar, önce bu vazifesini yerine getirmelidir. Çünkü atalarımız; “Ağaç yaş iken eğilir” demişlerdir. Yaşlanınca eğmeye, bükmeye çalışılırsa, kırılır, zararlı olur. İmâm-ı Gazâlî hazretleri; “Çocuklara kadın, kız, aşk bulunan şiirleri okutmamalı, böyle şiirler rûhun gıdâsıdır diyenlere göndermemelidir. Zira böyle şeyler, çocuğun kalbini bozmaktadır” buyurmaktadır. Zaten Peygamber efendimiz; **(Gınâ kalbi karartır)** buyurmuştur. Yani insan sesi ile tegannî ve çalgılar kalbi karartır.

Allahü teâlânın yarattığı her canlının, yavrusuna, evlâdına karşı, şefkati, sevgisi vardır. İnsân da, evladını sever. Hatta Peygamber efendimiz; **(Çocuk sevgisi, Cehennem ateşine karşı perdedir. Çocuklara iyilik etmek, Sırâtı geçmeye sebeptir. Onlarla beraber yiyip içmek, Cehennemden kurtuluştur)** buyurmuşlardır.

Bir gün Resûlullah efendimiz namâz kılarlarken, kulaklarına bir çocuk ağlaması sesi gelir. Namâzlarını çabucak bitirip dışarı çıkarlar. Kendilerine bunun sebebi sorulduğu zaman; **(Bir çocuk ağlaması duydum. Onu Hüseyin zannettim)** buyurmuşlardır.

Çocuklara olan bu sevgi, insânın yaratılışında vardır. Ama çocuğu sevmek, şefkat göstermek, merhamet etmek, onu Cehennem ateşinden korumakla mümkündür.

Netice olarak evlât, güzel kokan bir çiçek gibidir ve çok büyük bir nimettir. Nimetin kıymeti bilinmezse, elden gider. Güzel kokan bu çiçeği, isyân, inkâr ve günâh bataklığına atarak soldurmamalı, çirkin kokmasına sebep olmamalıdır. Temiz olan kalbini de, yanlış, bozuk şeylerle doldurarak kirliletmemelidir. Çünkü Peygamber efendimiz; **(Çocuk kokusu, Cennet kokusudur)** buyurmuşlardır.

Ur çıkmadan, nûr girmez! **06.12.2010**

Ur; insânlarda, hayvan ve bitkilerde, kendi tabiatlarından farklı olarak meydana gelen, hastalık özelliğindeki yumru veya tümör demektir ki, kısaca hastalıktır. Bir bedende, ur, tümör varsa, o bedenin sağlıklı olması, sıhhatte kavuşması için, hemen bu urun tedâvi edilmesi gerekir.

Eshâb-ı kirâmdan Şerhabil Ca'fî hazretleri şöyle anlatır:

“Elimde bir ur çıkmıştı. Bir gün Resûlullah efendimizin huzûruna gidip;

- Yâ Resûlallah, elimdeki bu ur sebebiyle kılıç kullanamıyorum ve atın dizginlerini tutamıyorum, dedim.

- Yanıma yaklaş buyurdu. Huzûruna yaklaştım.

- Elini aç buyurdu, açtım. Okudu, elime üfledi ve mübârek elini elime sürdü. O ânda elimdeki ur, şişlik tamâmen kayboldu.”

İnsânın bedeninde hastalık yapan urlar olduğu gibi, kalbi de hasta yapan urlar, tümörler vardır. Bir insânın beden sıhhatli olabilmesi için, vücuttaki urların, tümörlerin temizlenmesi, tedâvi edilmesi lâzım olduğu gibi, nûrların gelmesine mâni olan kalbdeki urların da temizlenmesi, tedâvi edilmesi şarttır. İnkâr, isyân, harâmlar, mekrûhlar, dünyâ sevgisi ve bütün kötü huylar, kalbin urlarıdır. İmâm-ı Gazâlî hazretleri; “Kalb, meleklerle mahsûs bir evdir. Gadab, şehvet, haset, kibir gibi kötü sıfatlar, uluyan köpek gibidirler. Köpeklerin bulunduğu yere melekler girmez. Hadîs-i şerîfte; (Köpek ve resim bulunan eve melekler girmez) buyuruldu. Bu hadîs-i şerîfteki evin kalb olduğunu ve köpeğin de, kötü huylar demek olduğunu söylemiyorum. Açık manalarına inanmakla berâber, yukarıdaki manaları da ilâve ediyorum” buyurmaktadır.

Kalbde ur olduğuna, hasta olmasına alâmet, İslâmiyyetin emirlerini yaparken bunlardan lezzet almaması ve yasak ettiklerinden de zevk almasıdır. Zira kalb, hem nefse, hem de his uzuvlarına bağlıdır. His uzuvları yani göz, kulak, dil ne ile meşgûl olursa, kalb ona bağlanır. İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“İnsan çeşit çeşit şeylere bağlı kaldıkça kalbi temizlenemez. Pis kaldıkça saâdetten mahrûmdur, uzaktır. Hakikat-i câmi'a denilen kalbin Allahü teâlâdan başka şeyleri sevmesi onu karartır, paslandırır.

Bu pası temizlemek lâzımdır. Temizleyicilerin en iyisi, İslâmiyyete uymaktır ki, nefsin âdetlerini, kalbi karartan isteklerini yok eder.

Kalbe gelen her sıkıntı ve karartı, tövbe, istiğfâr, pişmânlık ile ve Allahü teâlâyâ sığınarak, kolayca giderilebilir. Fakat, bu alçak dünyâ için gelen karartı, leke, kalbi büsbütün karartır, harâb eder. Bunu temizlemek çok güç olur.

Rabbimizin gazabını, intikâmını söndürmek için Lâ ilâhe illallah güzel kelimesinden dahâ faydalı bir şey yoktur. Bu güzel kelime, Cehenneme götüren gazabı söndürünce, dahâ küçük olan başka gazablarını elbette söndürür. Gazabının sebebi, kullarının, Ondan başkasına dönmesi, bağlanmasıdır. Zengin bir kimse, hizmetçisine kırılır, ona kızar. Hizmetçi de, kalbi iyi olduğu için, herkesten yüz çevirip, bütün varlığı ile, efendisinin emirlerine sarılırsa, efendisi, ister istemez yumuşar, merhamete gelir, gazabı söner. İşte bu güzel kelime de, kıyâmet için ayrılmış olan doksandokuz rahmet hazînesinin anahtarıdır. Küfür karanlıklarını, şirk pisliklerini temizlemek için, bu güzel kelimeden dahâ kuvvetli, hiçbir yardımcı yoktur. Bir kimse, bu kelimeye inanınca, îmânın zerresi hâsıl olur. Bu güzel kelimeye inanarak, kalbinde zerre kadar îmân hâsıl eden kimse, kâfirlerin âdetlerini ve şirk pisliklerini yaparsa, bu güzel kelimenin şefâati sâyesinde Cehennemden çıkarılır, azâbda sonsuz kalmaktan kurtulur.”

Netice olarak kalbi, urlardan, bütün kötü huylardan temizlemek ve kalbi parlatmak lâzımdır. Çünkü nûrlar, temiz kalbe girer. Kalbi temiz olan, İslâmiyyete uyar, kalbi kötü olan ise İslâmiyyetten kaçır. Zaten tasavvuf da, kalbi sâf yapmak, temizlemek demektir. Bu da, zikr-i ilâhî ile olur. Güzel, iyi ahlâkın ve kötü huyların yeri kalbdır. Allahü teâlâ, dinleri, Peygamberleri, kalbi temizlemek için göndermiştir. Kalbi temiz olan, herkese iyilik eder.

Kalpleri temizlemenin ilâcı 12.12.2010

Müslümânın her şeyden önce kalbini temizlemesi lâzımdır. Çünkü kalb, bütün bedenın reîsidir ve bütün uzuvlar kalbin emrindedir. Peygamber efendimiz; **(İnsanın bedeninde bir et parçası vardır. Bu iyi olursa, bütün uzuvlar iyi olur. Bu kötü olursa, bütün organlar bozuk olur. Bu, kalbdır)** buyurmuştur.

Kalbin iyi olması demek, kötü ahlâktan, huylardan temizlenmesi ve iyi ahlâk ile tezyîn edilmesi, süslenmesidir. Kötü huylar, kalbin hastalıklarıdır. Bunların tedâvîleri güç olduğu için, ilâçlarını iyi bilmek ve iyi kullanmak lâzımdır. Huy, kalbdeki meleke, arzû, hâl demektir. İnsanın itikâdı, sözleri, hareketleri, hep bu kuvvetten hâsıl olmaktadır. İnsanın, kendi isteği ile yaptığı hareketler, hep huyunun eserleridir.

İslâm âlimleri buyuruyorlar ki:

“Allahü teâlâ insânda üç şey yarattı. Bunlar; akıl, kalb ve nefistir ki bunların hiçbirini görülmez. Varlıklarını eserleri ile, yaptıkları işlerle ve dînimizin bildirmesi ile anlıyoruz. Akıl ve nefis, insânın dimâğında, kalb göğsün sol tarafındaki yürekdedir. Bunlar, madde değildir, yer kaplamazlar. Buralarda bulunmaları, elektriğin ampulde, miknâtısın endüksiyon bobininde bulunması gibidir. Akıl, iyileri, faydalı olanları ve zararlı olanları anlar. Selîm olan akıl, İslâmiyyetin bildirdiği iyi şeyleri kalbe bildirir. Kalb de, bunları yapmayı irâde ederek, dimâğdan çıkan hareket sinirleri vâsıtası ile, organlara yaptırır.

Nefis, dünyâ zevklerine, lezzetlerine düşkündür. Bunların iyi, faydalı, zararlı olduklarını düşünmez. İslâmiyyetin yasak ettiği şeyleri yapmak, nefsi kuvvetlendirir. Zararlı şeyleri, iyi gösterip, kalbi aldatır. Kalbe bunları yaptırarak, zevklerine kavuşmak için çalışır. Kalbin nefse aldanarak, kötü huylı olmaması için, kalbi kuvvetlendirmek ve nefsi zayıflatmak lâzımdır. Akli kuvvetlendirmek, İslâm bilgilerini okuyup, öğrenmekle olduğu gibi, kalbin kuvvetlenmesi, yani temizlenmesi de, İslâmiyyete uymakla olur. İslâmiyyete uymak için, ihlâs lâzımdır. İhlâs, işleri, ibâdetleri, Allahü teâlâ emrettiği için yapmak, başka hiçbir menfaat düşünmemek demektir. Kalbde dünyâ düşüncesi hiç kalmazsa, kalb kendiliğinden Allahü teâlâyı hatırlamaya başlar. Şişedeki su boşalınca, havanın şişeye kendiliğinden, hemen girmesi gibidir...”

Allahü teâlânın rızâsına, sevgisine kavuşmak için, farzları, sünnetleri ve nâfile ibâdetleri yapmak lâzımdır. Bunlar, şartlarını, müfsitlerini bilerek ve ihlâs ile yapılır. Farzların birincisi, Ehl-i sünnet

itikâdına uygun inanmak, ikincisi harâmlardan ve harâm nafakadan sakınmaktır. İhlâs, her şeyi yalnız Allah için yapmaktır.

Âyet-i kerîmeler, hadîs-i şerîfler, evliyânın sözleri, duâ, tesbîh gibi kıymetli şeyler, güzeldir, çok tatlıdır. Kalbin nefse bağılılığı azalınca ve nefsin elinden kurtulunca, bunları okuduğu, duyduğu zamân, bunların güzelliğini anlar ve bağlanır. Kur'ân-ı kerîm okuyunca veyâ dinleyince, zikir yapınca, ibâdetleri yapınca, Allahü teâlâyı sever. Kalb temizlendikten sonra, nefis de temizlenmeye başlar. Kalb temizlenmeden nefsi parlatmak, gece düşmanın yağma yapması için, ona ışık yakmaya benzer. Kalbin temizliği, Resûlullah efendimizin sünnetine uymakla belli olur. İnsanın kalbine, rûhuna, ahlâkına kıymet verilmezse, insanın hayvândan farkı olmaz, hattâ hayvânlardan da aşağı olur. Kalbin temizlenmiş olması ve selâmeti için, Allahü teâlâdan başka hiçbir şeyin kalbe gelmemesi lâzımdır.

Netice olarak, kalbin temizlenmesi, İslâmiyyete uymakla olur. İslâmiyyet, ilim, amel ve ihlâs olmak üzere üç kısımdır. Emirleri ve yasakları öğrenmek, öğrendiklerine tâbi olmak, bunları yalnız Allah rızası için yapmak lâzımdır. Kur'ân-ı kerîm, bu üçünü de emretmekte ve övmektedir. Ayrıca kalbleri temizlemenin ilâcı, Allahü teâlânın dostlarının, sevdiklerinin kelâmı, sözleri ve yazılarıdır. Bu din büyüklerinin sohbetlerinde bulunmak ve onların kitaplarını, yazılarını, hayatlarını okumak, kalbleri temizler.

Unutmayan, unutulmaz 13.12.2010

Unutmak; hatırdan kalmamak, hatırına gelmemek, gönülden çıkarmak, belli bir şeyi veya hiçbir şeyi hatırlamamak anlamlarına gelmektedir. Gaflet; Allahü teâlâyı, Onun emir ve yasaklarını, sevdiklerini unutmak, hatırlamamak demektir.

Mal, mevki, makam, şöhrat, kişinin ibâdet yapmasına mâni oluyorsa, zamanla bu kimse, ölümü unuttur. Ölümü unutmak, nefse uymaya sebep olur. Nefsine uyan da, İslâmiyyete uymaz. Peygamber efendimiz; **(Aklın alâmeti, nefse gâlip ve hâkim olmak ve öldükten sonra lâzım olanları hâzırlamaktır. Ahmaklık alâmeti, nefse uyup, Allahtan af, merhamet beklemektir)** buyurmuşlardır.

İyilik edenlere hürmet edilir, nimet sâhipleri, büyük bilinir. Bu sebeple her nimetin hakîkî sâhibi olan Allahü teâlâyı şükretmek, insanlık îcâbıdır. Allahü teâlâyı şükretmek için, Ona îmân edilir, emirleri yapılır, yasaklarından da sakınılır. İmâm-ı Rabbânî hazretleri; "İslâm dîninin emir ve yasaklarına uymak şükür, uymamak küfrân-ı nîmettir" buyurmuştur.

Nîmetin sâhibini unutmak, o nimeti yerinde kullanmamak, küfrân-ı nîmettir, nîmete nankörlük etmektir. İnsanlar, Allahü teâlânın emirlerine, yasaklarına uymadıkları, islâm dîninin gösterdiği râhat ve huzûr yolundan ayrıldıkları için, dünyâda bereket, rızık azalmıştır. Tâhâ sûresinin 124. âyet-i kerîmesinde meâlen; **(Beni unutursanız rızıklarınızı kısarım)** buyurulmaktadır.

Bu sebeple, îmân, sıhhat, gıda, insanlık, merhamet ve dahâ nice rızıklar azalmıştır. Hâris el-Muhâsibî hazretleri; "Bir kimsenin kalbinde Allahü teâlânın korkusu kalmaz ve âhirette azap göreceğini unutursa, günahları çoğalır ve tehlikeli durumlara girer. O zaman, iyi şeyleri idrâk edip yapamaz, kötü şeylerin kötülüğünü görüp, ondan sakınamaz. Nefsinin esîri olur. Allahü teâlânın katında kıymeti düşer. Kalbi paslanıp, îmânı zayıflar" buyurmuştur.

Bir kimsenin evi yansa, kendisi alevlerin içinde kalsa, kurtulma ümidi kalmasa, o anda bir kimse çıkıp; "Ben seni, bu ateşten çıkartabilirim, yanmaktan kurtarabilirim. Ama bazı şartlarım var. Bunları yerine getirirsen lâzım" dese, acaba o kimse ne der? Herhalde; "Şart falan anlamam, ben yanmaya hazırım" demez. "Her türlü şartınızı yerine getiririm, yeter ki siz beni şu ateşten kurtarın" diye yalvarır. Aynı şekilde iki göz ü âmâ olan birisine, bir kimse; "Bende bir göz ilâcı var, onu damlatırsan iki gözün de açılacak" dese, âmâ olan kimse, hemen bunu seve seve kabul eder. Hiçbir şeyi göremeyen bir kimsenin, gözleri açıldığında ve her şeyi güzel güzel gördüğünde, bu kimsenin sevinci anlatılabilir mi? İster ateşten kurtulsun, isterse görme nimetine kavuşsun, bu şekilde bir nimete kavuşan kimse, bu nimete kavuşmasına sebep olanları unutulabilir mi?

Bizi dünyâ sıkıntılarından kurtaran veya kurtulmamıza sebep olanları unutmuyoruz, unutamıyoruz. Ya bizi Cehennem ateşinden kurtaranlar ve kurtulmamıza sebep olanları unutulabilir mi? İnsanlara rehberlik etmiş din büyüklerinin hepsi; "Beni küfürden kurtaran hocamdan, ben başka bir kerâmet

istemem" buyurarak, îmân nimetine kavuşmalarına sebep olan üstâdlarını, hocalarını hiçbir zaman unutmamışlar, hep rahmetle anmışlardır. Din büyüklerinden bir zâtın talebesi;

- Efendim, mahşer günü, o günün dehşeti sebebiyle, ya bizler unutulursak hâlimiz nice olur, deyinse, o zât;

- Evlâdım, sen bizi unutmazsan, bizim bildirdiğimiz yoldan ayrılmazsan, biz seni unutmayız, sen kendini kontrol et buyurmuşlardır.

Netice olarak insân, dünyâda kendisine îmân nimetinin gelmesine sebep olanları unutursa, âhirette de kendisi unutulur. Eğer unutmazsa, nimet sahipleri de unutmazlar. Dünyâda iken, îmân nimetinin gelmesine sebep olanlara sahip çıkmazsa, onların yolundan ayrılırsa, âhirette de, Onlar sahip çıkmazlar. Dünyâda biz sahip çıkalım ki, âhirette de, Onlar bize sahip çıksınlar. Amasya'da yetişmiş velîlerden Ali Hâfız Efendinin buyurduğu gibi:

"Muhabbet edene muhabbet edilir. Seven sevilir. Unutmayan unutulmaz."

Âhirette kalacağın kadar çalış! 19.12.2010

Îmân ile küfür birbirlerine zıt olduğu gibi, âhiret de, dünyânın zıddıdır. Dünyâ ve âhiret bir araya getirilemez. Âhireti kazanmak için, dünyâyı yani harâmları terk etmek lâzımdır.

Ölümden önce olan her şeye dünyâ denir. Bunlardan, ölümden sonra faydası olanlar, dünyâdan sayılmaz, âhiretten sayılırlar. Çünkü dünyâ, âhiret için tarladır. Âhirete yaramayan dünyâlıklar, zararlıdır. Harâmlar, günâhlar ve mubâhların fazlası böyledir. Dünyâda olanlar İslâmiyyete uygun olarak kullanılırsa, âhirete faydalı olurlar.

Âhiret işleri, hiçbir bakımdan dünyâ işlerine benzemez. Bu dünyâ, yok olmak için yaratıldı ve yok olacaktır. Âhiret, sonsuz kalmak için ve sonsuz kalacak şekilde yaratıldı. Sonsuz kalacak şey ile çabuk yok olacak şey arasında ne kadar fark varsa, dünyâ ile âhiret yapısı ve işleri arasında da o kadar fark vardır. Yalnız isimleri, anlatılması benzemektedir. Meselâ Cennet kelimesi, dünyâda bostân, âhirette ise, Cennet denilen, sonsuz nimetlerin bulunduğu yer demektir. Cehennem de, burada derin ateş kuyusu, orada ise Cehennem denilen azâb dolu yere denir. İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki: "Dünyâ, zevk için, lezzet için yaratılmadı. Âhiret, bunun için yaratılmıştır. Dünyâ ile âhiret, birbirinin zıddı, tersidir. Birini sevindirmek, ötekinin gücenmesine sebep olur. Yani birinde zevk aramak, ötekinde elem çekmeye sebep olur.

Dünyânın ömrü, âhiretin uzunluğu yanında, deniz yanında bir damla kadar bile değildir. Dahâ doğrusu, sonu olan, sonsuz ile ölçülebilir mi?

Bu dünyâ, imtihân yeridir. Dünyânın görünüşü, yalancı yıldızlarla süslüdür. Görünüşü tatlıdır. Tâze, güzel, körpe sanılır. Fakat aslında, güzel koku sürülmüş bir ölü gibidir. Sanki bir leştir ve böcekler, akrepler dolu bir çöplüktür. Su gibi görünen bir serâbtir. Zehirlenmiş şeker gibidir. Aslı harâbtir, elde kalmaz. Kendini sevenlere, arkasına takılanlara, hiç acımayıp, en kötü şeyleri yapar. Ona tutulan akılsızdır, büyülenmiştir. Âşıkları delidir, aldatılmıştır. Onun görünüşüne aldanan, sonsuz felâkete düşer. Tadına, güzelliğine bakan nihâyetsiz pişmânlık çeker. Server-i kâinât efendimiz buyurdu ki:

(Dünyâ ile âhiret birbirinin zıddıdır, birbirine uymaz. Birini râzı edersen, öteki gücenir.)

Demek ki, bir kimse, dünyâyı râzı ederse, âhiret ondan gücenir yani âhirette, eline bir şey geçmez. Gönlünü hep Allahü teâlâyâ bağlamak sermâyesini elden kaçırmamalıdır! Ne sattığını ve buna karşılık neyi aldığını düşünmelidir! Dünyâyı ele geçirmek için âhireti vermek ve insanlara yaranmak için Allahü teâlâyı bırakmak alçaklık ve ahmaklıktır. Dünyâ ile âhiret birbirinin zıddıdır, tersidir. İkisinin sevgisi bir kalbde toplanamaz. İkisi bir araya getirilemez."

İmâm-ı Gazâlî hazretleri buyuruyor ki:

"Bu dünyâ, âhiret yolcularının bir konak yeridir. İnsana burada yiyecek ve giyecek lâzımdır. Bunlar ise çalışmadan ele geçmez. Her ân mal kazanmak için uğraşan aldanmıştır. Hem âhiret için

hazırlanmalı, hem de dünyâ ihtiyaçlarını kazanmalıdır. Fakat, bunları da, âhiret yolculuğunda lâzım olduğunu düşünerek kazanmalıdır.”

Netice olarak insân, Allahü teâlâyâ ne kadar yaklaşırsa, hem dünyâda ve hem de âhirette mutlu olur. İnsân Allahü teâlâdan ne kadar uzaklaşırsa hem dünyâsı hem de âhireti perişan olur. Çünkü Allahü teâlâ, kullarına ana, babalarından daha şefkatli, merhametli ve bize bizden daha yakındır. Dolayısıyla bütün nimetleri veren, bizi insân olarak dünyâyâ getiren, bu îmânı, kendi dinine hizmetleri nasib eden, hayırlı işleri veren saymakla bitmeyen nimetleri ihsân eden yüce Allaha sırt çevirmek, menfaatçilerle dost olmak, kadim dostu bırakıp da başkalarıyla uğraşmak, cenâb-ı Hakkın gücüne gider. Peygamber efendimizin bir Sahâbîye buyurduğu gibi:

(Dünyâ için, dünyâda kalacağın kadar çalış! Âhiret için, orada sonsuz kalacağına göre çalış! Allahü teâlâyâ, muhtâc olduğun kadar itâat et! Cehenneme dayanabileceğin kadar günâh işle!)

İnsanın ilmi arttıkça korkusu artar **20.12.2010**

İnsanın şerefi, kıymeti, ilmi ve edebi ile ölçülür. Malı, makamı ve nesebi ile değil. Peygamber efendimiz; **(İnsanların en kıymetlisi, mü'minlerin âlimleridir)** buyurmuştur.

Allahü teâlânın kendisini her an gördüğünü bilen bir kimse, günâh işlemekten utanır, Onun azâbından ve cezâsından çok korkar. Allahü teâlânın her şeyden onu hesâba çekeceğini bildiği için, hiçbir nefesini zâyî etmez, boşuna geçirmez. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî hazretlerinin hanımı anlatır:

“Mevlânâ hazretleri, bir gün namaza durdu. Sükûnet ve tevâzu içinde tâzim ve hürmetle Kur'ân-ı kerîm okuyor, bir taraftan da gözlerinden yaşlar akıtiyordu. Evde bulunanlarla birlikte Onun bu hâlini görüyor, hayretle ona bakıyorduk. Namazdan sonra her zamanki gibi tesbihini çekip cenâb-ı Hakka uzun uzun yalvarıp duâsını yaptı. Onun bu hâli bana çok tesir etti, ağlamaya başladım. Sonra;

- Ey efendi! Dünyâda ve âhirette biz günahkârların ümîdi sensin. Bu kadar çok ibâdetinle, böyle korkar, ağlar, yalvarırsan, biz bu tembel hâlimizle kıyâmet gününde ne yaparız? diye sordum. Yemîn ederek;

- Allahü teâlânın bana verdiği nîmetlerin, ihsânların yanında benim yaptığım ibâdetler, yalvarışlar, bütün hareketlerim, ziyâde kusûr ve nihâyetsiz eksiklikten başka bir şey değildir. Bütün bu korku ve yakarışlarımla; 'Ey Kerîm olan Allahım! Benim gibi bir âcizin, bir çâresizin kuvveti ve tâkatı ancak bu kadardır, mâzur buyur yâ Rabbî!' demek istiyorum. Yoksa Ona lâyık bir ibâdeti kim yapabilir? buyurdu.”

İnsan, nefisini ne kadar aşağılarsa, Allahü teâlâ indindeki kıymeti o kadar yükselir. Kendine kıymet verenin, Allahü teâlâ katında kıymeti olmaz. İnsanın ilmi arttıkça, Allahü teâlâdan korkması artar. Günâh işlemeye cesâret edemez. Bunun için, Peygamberler, tevâzu sâhibi idiler. Allahü teâlâdan çok korkarlardı. Kendilerinde kibir ve ucub gibi kötü huylar hiç yoktu. Fâtır sûresinin 27. âyetinde meâlen; **(Allahü teâlâdan ancak ilim sâhipleri korkar)** buyurulmaktadır.

Bir kimsenin ilmi arttıkça, evliyâlık derecelerinde yükseldikçe, Allahü teâlâdan korkusu da artar. Hucurât sûresinin 13. âyetinde meâlen; **(Allahü teâlâ indinde en yükseğiniz, Ondan en çok korkanınızdır)** buyurulmuştur.

Bu sebeple Peygamber efendimiz, Allahü teâlânın sevgilisi, resûlü ve makbûlü iken; (Allahü teâlâyı en iyi tanıyanınız ve Ondan en çok korkanınız benim) buyurmuştur.

Resûlullah efendimiz, havada bir bulut görünce; **(Yâ Rabbî! Bu bulutla bize azâb gönderme!)** Bir rüzgâr esince; **(Yâ Rabbî! Bize hayırlı rüzgâr gönder)** ve gök gürleyince de; **(Yâ Rabbî! Bizi gadabınla öldürme, azâbınla helâk etme ve bundan önce bize âfiyet ihsân eyle!)** diye duâ ederlerdi.

Peygamber efendimizin, namâza dururken, ağlayan kimsenin içini çektiği gibi, göğsünden ses işitildi. Kur'ân-ı kerîm okurken de, böyle olurdu ve; **(Benim gördüğümü görseydiniz, az güler, çok ağlardınız)** buyururdu.

Netice olarak, insânın parası arttıkça düşmânı, ilmi arttıkça da Allahü teâlâdan korkusu artar. Yönünü kabristana, âhirete çeviren, rahat eder. Ama yönünü dünyâyâ ve insanlara çeviren kimse ise, her zaman sıkıntı çeker. Dünyâyâ düşkün olmayanlar, âhireti için yatırım yapanlar, âhir ömründe muhtâç olmazlar. Allahü teâlânın rızâsı için yaptıkları hizmetlerinin karşılığını dünyâda da âhirette de görürler ve çevresi onları unutmaz.

Hedefi, gâyesi dünyâ olanın, ibâdetinde de, dünyâsında da hayır kalmaz. Her dakikası hüsrândadır. Kavuşmak istediği dünyâ, her kavuştuğunda tekrar bir serap gibi uzağa gider. Dünyâ bir gölgedir, hiç kimse bu gölgeye yetişememiştir, kavuşmak da mümkün değildir. Eğer dünyâdan yüz çevirirsek, ışığa dönersek, gölge arkamızdan gelecektir. Biz kaçtıkça o da koşacak ve bize yetişemeyecektir. Yahyâ bin Mu'âz-ı Râzî hazretlerinin buyurduğu gibi:

“Allahü teâlâyı sevdiğin kadar, herkes seni sever. Allahü teâlâdan korktuğun kadar herkes senden korkar. Allahü teâlâyâ kulluk ettiğin miktârda, herkes sana yardımcı olur.”

İnsanların duâsını almak 26.12.2010

Allahü teâlâ, insanlara hizmet edenleri, nasîhat verenleri, tatlı dilli, güler yüzlü olanları, iyi iş yapanlara yardım edenleri, sabredenleri ve iyilik edenleri sever. Kendini beğenenleri ise, sevmez.

Allahü teâlâ bir kulunu severse, ona, âhirete yarar işler, iyi, güzel ameller yaptırır ve onu, günâh işlemekten korur. Bir kimse, verdiği Allahü teâlânın rızâsı için verir, sevdiğini Onun için sever, düşmanlığını Allah için yaparsa, o kimsenin îmânı tamâm olur ve ahlâkı güzel olanın da, îmânı kâmil olur. Muhammed Ma'sûm hazretleri buyuruyor ki:

“Seven bir kimse, sevdiğinin sevdiklerini de sever. Sevdiğinin düşmanlarına düşman olur. Bu sevmek ve düşmanlık, bu kimsenin elinde değildir. Kendiliğinden hâsıl olur. Bu kimse, sevmesinde ve düşmanlığında deli gibidir. Bunun içindir ki; ‘Bir kimseye deli denilmedikçe, bu kimsenin îmânı tam olmaz’ buyuruldu. Kendisinde bu delilik bulunmayanlar, sevmekten mahrûmdurlar. Seviyorum diyebilmek için, sevgilinin düşmanlarına düşman olmak lâzımdır.”

Bir kimseye yapılan ihsân, iyilik, ne kadar kıymetli ve ne kadar çok olursa, sevgi de o kadar fazla olur. Hadîs-i şerîfte; **(İnsânlar, kendilerine ihsân, iyilik edenleri sever. Bu sevgi, insânın yaratılışında vardır)** buyuruldu. Bunun için, herkes anasını, babasını, hocasını, ustasını, vatanını, din kardeşlerini çok sever. Bir kimse, kendisine din ve dünyâ bilgilerini, îmânını, Allahını, Peygamberini, güzel ahlâkı öğreteni, herkesten, daha çok sever. Bu sevgi, cibillîdir yani insanın doğuşunda vardır. Bu sevgiden mahrûm olan kimse, hakîkî insan değildir. Çok sevilen kimse, insânın kalbinden, hâtırından çıkmaz. Seven, dâima sevgiliye kavuşur, onun gibi olur. Sevgilisine tâbi olmamak, insanın elinde değildir. Sevmenin en kuvvetli alâmeti, sevgilinin sevdiklerini sevmek, sevmediklerini sevmemektir. Bunun için her mü'minin, Resûlullah efendimizi çok sevmesi lâzımdır. Onu çok seven, Onu çok anar, çok söyler ve çok över. Hadîs-i şerîfte; **(Bir şeyi çok seven, onu çok anar)** buyuruldu.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“Sevgiliden gelen her şeyi, gülerek, sevinerek karşılamak lâzımdır. Ondan gelenlerin hepsi tatlı gelmelidir. Sevgilinin sert davranması, aşağılaması, ikrâm, ihsân ve yükseltmek gibi olmalıdır. Hattâ, kendi nefsinin böyle isteklerinden dahâ tatlı olmalıdır. Seven böyle olmazsa, sevgisi tâm olmaz. Hattâ, seviyorum demesi, yalancılık olur. Seven ve sevgiliden başka her şeyden kesilen, sevdiğine kavuşur. Böyle sevgisi olmayan ise, bu kavuşmayı ancak öğrenir, bilir ve bu bilgisini büyük nimet sanır.”

İnsanlar, kendilerine iyilik edenleri sever. Bu sevgi sebebi ile, onların ahlâkı ve âdetleri, herkese, iyilikten aldıkları paya göre bulaşır. Böylece, iyilikler, kötülükler, düzelme veyâ bozulma, baştan aşağı doğru yayılır. Bunun için, Allahü teâlânın kullarına iyilik etmeye, güler yüz, tatlı dil ve güzel huy ile onlara kolaylık göstermeye çalışmalıdır. Bu çalışmalar, gayretler, Allahü teâlânın rızâsını kazanmaya ve âhirette yüksek derecelere kavuşmaya sebep olmaktadır. Zira hadîs-i şerîfte; **(İnsanlar Allahü teâlânın iyâlidir, kullarıdır. Kullarına iyilik edenleri çok sever)** buyurulmuştur.

İyilik eden, elbette iyilik görür. İnsanlara yardım eden, Allahü teâlânın rızâsına ve kulların da duâsına kavuşur...

Ebû Müslim Havlânî hazretleri buyuruyor ki:

“İyiliğin sevâbından daha güzel bir şey yoktur. İyilik yapmaya gücü yeten herkeste iyilik yapma niyeti bulunmaz. Bir kimsede, hem iyilik yapma gücü hem de niyeti varsa, saâdet hâsıl olur. Kalblere en çok tesir eden şey iyiliktir.”

Birbirlerine yardım eden insanlar arasında çekişme olmaz. Zira insan, ihsânın kulcağızıdır. Hadîs-i şerîfte; **(İnsânlar, kendilerine iyilik edenleri sever)** buyurulmuştur.

Netice olarak, duâ almak için, evvela karşıdakinin sevgisini ve güvenini kazanmak lâzımdır. İnsan, sevdiğini dinler ve sevdiğine itaât eder. Sevgiyi kaybedenler, geçici bir süre için belki başarılı gibi gözükebilirlerse de, o hâl, kalıcı değildir.

Hakiki hayat, âhiret hayâtıdır **27.12.2010**

Dünya hayâtı, bir hayâl, bir görüntüdür. Hakiki hayât, âhiret hayâtıdır. Dünya hayâtı, hakikat olan âhiret hayâtının aynadaki görüntüsü gibidir. Nasıl ki aynadaki görüntü, bir müddet durur ve karşısındaki hakikat çekilince yok olursa ve bir ipe bağlı taş da, çevrilmeyince daire görüntüsü kaybolursa, dünya da, bir gün kaybolacak görüntüden ibarettir. Vehim ve hayâlin arkasından koşmak, hayâlperestliktir. Hayâlin ise, ideâli olmaz. İnsanın ideâli, gayesi, maksadı, hayâlhane olan bu dünya olmamalıdır. Bu sebeple, hayâl olan dünyanın peşinde koşan bir kimse, ya bunları idrâk edemeyecek, anlayamayacak derecede ahmaktır veya çok gâfildir. Zira Peygamber efendimiz; **(Âhiretin sonsuz olduğuna inanan kimsenin, bu dünyâyâ gönül bağlaması, çok şaşılacak şeydir)** buyurmuştur.

Allahü teâlâ insanı, kendisine ibâdet, kulluk etmesi için yaratmıştır. İnsanın saâdete kavuşması için, yaratılış gayesine dikkat etmesi ve dünyaya düşkün olmaması lâzımdır. İnsan, dünyâda bâkî yani kalıcı değildir. Zaten dünyanın kendisi ve nimetleri, sonsuz kalacak şekilde yaratılmamıştır. Dünya, âhirette saâdete kavuşmak için bir binek gibidir. Sevinç yeri değil, ayrılık yeridir. Akıllı kimseler, bu fânî yani geçici olan dünyaya düşkün olmayıp kulluk vazifesini hakkıyla yapanlardır. Bu sebeple insan, kalıcı olmayan dünyâ zevklerine daldıkça, derter ve üzüntüleri artar. Dünya için çalışan, rahat edemez. Rahat etmek için ölüme hazırlanmak lâzımdır. Ölümü düşünen ve buna uygun hareket eden bir kimse, rahat eder. Dünya için çalışan yorulur fakat âhiret için çalışan yorulmaz. Çünkü âhiret için çalışan hedefi, Allahü teâlânın rızâsıdır. Hadîs-i şerîfte de; **(Dünyâ sizin için yaratıldı. Siz de âhiret için yaratıldınız! Âhirette ise, Cennetten ve Cehennem ateşinden başka yer yoktur)** buyurulmuştur.

Bu dünyâ, bir konaktır. Âhirete göre ise, zindân gibidir. Bu geçici varlık, bir görünüşdür. Gölge gibi, yavaş yavaş çekilmekte ve geçip gitmektedir. Hadîs-i şerîfte; **(İnsanlar uykudadır, ölünce uyanırlar)** buyuruldu.

Dünyâ hayâtı, rüyâ gibidir. Ölüm uyandırıp, rüyâ bitecek ve hakîkî hayât başlayacaktır. Yahyâ bin Muâz-ı Râzî hazretleri; “Dünyâyâ aldanmaktan çok sakınınız. Burası, yolcu konağı gibi geçicidir. Bugün buradayız. Belki yarın, belki daha önce göç edeceğiz. Burada bir an evvel azığımızı tamamlayalım. O kadar çabuk olalım ki, konuşmaya vaktimiz kalmasın. Konuşmayı âhirete bırakalım” buyurmuştur.

Dâvûd-i Tâî hazretlerine, akrabâlarından birisi;

- Efendim, akrabâyız, bu sebeple bana biraz nasîhat etseniz, vasiyette bulunsanız deyince, Dâvûd-i Tâî hazretleri ağlamaya başlar ve;

- Gece ve gündüz, yolculukta bir konak yeri gibidir. Dünyâ ile âhiretin arası, bu kadardır. Dünyâdan, âhirete mutlaka gideceğimize göre oraya hazırlanmak lâzım. Çünkü yolculuğun bitmesi yakın, ecelin gelmesi ise ondan da yakındır. Ben bunları sana söylüyorum, fakat bu nasîhate, senden çok, benim ihtiyâcım vardır, buyurur.

İmâm-ı Rabbânî hazretleri buyuruyor ki:

“Dünyâ zirâat yeridir. Tarlayı ekmeyip, tohumları yiyerek zevk ve safâ süren, mahsûl almaktan mahrûm kalacağı gibi, dünyâ hayatını, geçici zevkleri, nefsin arzûlarını taşkın ve şaşkın olarak yapmakla geçiren de, ebedî nimetlerden, sonsuz zevklerden mahrûm olur. Bu hâl, akli başında olanın kabûl edeceği bir şey değildir. Dünyâ işleri ile zarûret miktârı uğraşmalı, başka zamânlarda, hep âhireti kazandıracak işleri yapmalıdır. Sözün özü, gönül Allahtan gayrisine tutulmaktan kurtulmalı, beden ve azâları da, İslâmiyete uymakla süslemelidir.”

Ahmed Yesevî hazretleri de bir talebesine hitaben; “Akıllı isen, dünyâya gönül bağlama. Dünyâya meyledersen, şeytan seni emri altına alır ve felâketten felâkete sürüklenirsin de hiç haberin olmaz” buyurmuştur.

Cüneyd-i Bağdâdî hazretlerine;

- Allahü teâlânın rızâsına nasıl kavuşulur? diye sorulunca;
- Dünyâya düşkün olmayı terk et, kavuşursun. Nefsin hevâsına uyma ulaşırsın, buyurur.

Netice olarak dünyâ, bir misafirhâne yani bir han gibidir. Biri konar, diğeri ise gider. Peygamber efendimizin buyurduğu gibi:

(Dünyâda, kalıcı değil, yolcu gibi yaşamalı! Öleceğini hiç unutmamalı!)